

Voorlopige agenda van de commissie Financiën en Veiligheid van 7 december 2011

Hierbij wordt u uitgenodigd voor de openbare vergadering van de commissie Financiën en Veiligheid

Datum: woensdag 7 december 2011
Aanvang: 13:00 uur
Locatie: Oude raadzaal
Voorzitter: dhr. J. Spakman
Griffier: dhr. W.T. Meijer, 050-3677726, wolbert.meijer@ groningen.nl

A. Algemeen deel

A1. Opening en mededelingen

A2. Vaststelling agenda

A3. Lange-termijnagenda en lijst moties en toezeggingen

Bijlage - LTA F&V 2011-11-22 (pdf)

Bijlage - Lijst moties en toezeggingen - F&V (pdf)

Bijlage - Wethoudersbrief lta, moties en toezeggingen 23112011 (pdf)

Bijlage - memo weth. Schroor over ICT visie (pdf)

A4. Conformstukken

- a. Verordening tot wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening 2009 (raadsvoorstel 20 oktober 2011) GR11.2788968
Raadsvoorstel inzake verordening tot wijziging APVG 2009 (pdf)
- b. Begroting 2012 en jaarrekening 2010 Groninger Archieven GR11.2817317
(raadsvoorstel 10 november 2011)
Raadsvoorstel inzake Begroting 2012 en jaarrekening 2010 Groninger Archieven (pdf)
- c. Wijziging van de Financiële Verordening 2008 GR11.2831105
(raadsvoorstel 18 november 2011)
Raadsvoorstel inzake Wijziging van de Financiële Verordening 2008 (pdf)
- d. Tussentijdse resultaatbestemming 2011 GR11.2831106
(raadsvoorstel 18 november 2011)

Raadsvoorstel inzake Tussentijdse resultaatbestemming 2011 (pdf)

- e. Eindejaarsbegrotingswijzigingen 2011 (raadsvoorstel 18 november 2011) GR11.2831107
Raadsvoorstel inzake Eindejaarsbegrotingswijzigingen 2011 (pdf)

A5. Rondvraag

B. Inhoudelijk deel

- B1. Qatgebruik**
(brief burgemeester aan minister van V&J 30 maart 2011)
Collegebrief - Qatgebruik (pdf)
Bijlage - Bespreekpunten Stadspartij (pdf)
- B2. Voortgang terugdringen loze meldingen brandmeldinstallatie UMCG** GR11.2740649
(collegebrief 9 september 2011)
Collegebrief - Voortgang terugdringen loze meldingen brandmeldinstallatie UMCG.gr11.2740649 (pdf)
Bijlage - Bespreekpunten SP (pdf)
- B3. Verordening op de bekendmaking 2012** (raadsvoorstel 10 november 2011) GR11.2817318
Raadsvoorstel inzake verordening op de bekendmaking 2012 (pdf)
Bijlage - Motie 24 van D66 GroenLinks Gemeente Alert unaniem (pdf)
- B4. Concernmanagementletter interimcontrole 2011 Ernst & Young + reactie college** (collegebrief 17 november 2011) GR11.2829933
Ingekomen stukken - Concernmanagementletter interimcontrole 2011 (pdf)
Collegebrief inzake Reactie op concernmanagementletter interimcontrole 2011 (pdf)
Bijlage - brief audit committee aan raad inzake managementletter 2011 1... (pdf)
- B5. Rentebeleid en renterisico's** (collegebrief 7 oktober 2011) GR11.2772228

Collegedebrief inzake Rentebelasting en renterisico's (pdf)

Bijlage overzicht limieten brief renterisico's (pdf)

- B6.** Aanvullende bezuinigingen 2012-2014
(raadsvoorstel 20 oktober 2011)

☎ GR11.2788972

Raadsvoorstel inzake Aanvullend pakket

Bezuinigingen 2011-2014 (pdf)

Bijlage - VRAGEN van het CDA van de heer J. Seton betreffende bezuinigingen Drafbaan met antwoorden college (pdf)

C. Huishoudelijk deel

- C1.** Ingekomen stukken en stukken ter kennisname
Lijst ingekomen stukken F&V (pdf)

- C2.** Vaststelling verslagen 27 oktober en 2 november 2011

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27... (pdf)

Verslag begroting F&V 27 oktober 2011 (pdf)

Verslag F&V (pdf)

Bij commissievergaderingen kunt u gebruik maken van het spreekrecht bij de inhoudelijke agendapunten (inclusief de conformstukken onder A) en de rondvraag. U krijgt dan drie minuten de gelegenheid de commissieleden te vertellen hoe u over een onderwerp denkt. Voor aanmelding en informatie kunt u terecht bij de commissiegriffier. De agenda's zijn onder voorbehoud. De definitieve agenda's worden in de vergadering vastgesteld.

Bijlage - LTA F&V 2011-11-22

per 22 november 2011

LANGE-TERMIJNAGENDA RAAD inclusief **POLITIEKE LTA**
Politieke items zijn onderwerpen waarop Raad geen uitstel duldt.
 (nieuwe onderwerpen in blauw)

6	5-okt-11	F&V	Evaluatie Social Return	Schroor	DIA	n.a.v. motie 29-9-10
7	5-okt-11	F&V	Tussenmeting externe inhuur + inhuur diensten	Schroor	BD	
9	2-nov-11	F&V	Stand van zaken lopende doelmatigheidsonderzoeken en onderzoeksplan	Dekker	BSD	
10	2-nov-11	F&V	Evaluatie cameratoezicht	Rehwinkel	BD	na hoorzitting veiligheid binnenstad
11	2-nov-11	F&V	Intern controleplan	Dekker	BSD	
24	7-dec-11	F&V	Tussentijdse resultaatbestemming	Dekker	BSD	
25	7-dec-11	F&V	Interimcontrole accountant	Dekker	BSD	
26	7-dec-11	F&V	VGR 2011-III	Dekker	BSD	
27	7-dec-11	F&V	Evaluatie knippen kredieten	Dekker	BSD	
28	7-dec-11	F&V	Visie ICT Groningen	Schroor	DIA	
58	11-jan-12	F&V	Evaluatie plankosten	De Vries	RO/EZ	
105	1-jul-12	F&V	Evaluatie bestuurlijke strafbeschikking	Rehwinkel	BD	
117	PM	F&V	Plan van aanpak verbetering control binnen gemeente	Dekker	BD	zie weth.brief 30-9-11

Bijlage - Lijst moties en toezeggingen - F&V

Lijst toezeggingen en moties

Raadscommissie Financiën en Veiligheid december 2011

Nr.	Datum collegielid dienst	Agendapunt	Verzoek van	Toezeggingen	Opmerkingen
1.	09-03-11 Rehwinkel (BD)	Veiligheidsbeleid	D66	Komt met een evaluatie van het fenomeen 'bestuurlijke strafbeschikking' ter bespreking in de commissie	<i>Commissie mei: wordt een jaar na invoering (zomer 2012)</i>
2.	20-04-11 / 2 Schroor (BD)	Personeelsbeleid	PvdD / SP	College gaat nadenken over het evt. hanteren van streefcijfers arbeidsgehandicapten in gemeentedienst	
3.	11-05-11 Rehwinkel (BD)	Jaarverslag Ombudsman / klachten		Zal in vervolg m.b.t. klachtenrapportage ook langjarige trends aangeven	
4.	29-06-11 Schroor (BD)	Voorjaarsdebat raad		In beginsel zullen er jaarlijks functioneringsgesprekken worden gehouden met alle medewerkers	
5.	06-07-11 Rehwinkel (HVD)	Rondvraag	SP	Gaat na wat er de afgelopen anderhalf jaar is gebeurd om aantal valse brandmeldingen bij UMCC terug te brengen	<i>Collegebrief in december op agenda</i>
6.	14-09-11 Rehwinkel (BD)	Mosquito		Neemt commissiebespreking over al dan niet verbieden van de mosquito mee naar college en komt naar aanleiding daarvan met een raadsvoorstel wijziging APVG	
7.	21-09-11 Schroor (Soza/BD)	W&I: Rondvr.	VVD	Wethouder komt terug op vraag of UWV soortgelijke diensten gaat leveren aan andere diensten als aan Sozawe	<i>Op verzoek van wethouder verhuist van W&I naar F&V</i>
8.	05-10-11 Rehwinkel (BD)	Rondvraag	Stadspartij	Komt schriftelijk terug op vraag over Heerdenpad in Beijum en signaal dat Beijum Burgerwacht wil instellen, incl. genomen of te nemen maatregelen rond Heerdenpad en visie college op fenomeen Burgerwacht	<i>Brief Heerdenpad is binnem, en visie op burgerwacht komt voor commissie december (toez. 2/11)</i>
9.	05-10-11 Rehwinkel (BD)	Koningsinnedag	VVD	Ondernemers en organisatoren worden betrokken bij evalueren van en evt. ontwerpen nieuwe maatregelen mbt crowdmanagement rond Koningsinnedag, uurtje van Wallage iem evt. cooling down, en problemen mbt avond/nachtwinkels	

Raadscommissie Financiën en Veiligheid 7 december 2011

Bijlage - Lijst moties en toezeggingen - F&V

10	05-10-11 Rehwinkel (BD)	Koninginnedag	SP	Commissie wordt tijdig (dus ruim voor Koninginnedag) in de gelegenheid gesteld om evt. aanvullende/nieuwe maatregelen met burgemeester te bespreken	
11	27-10-11 Rehwinkel (BD)	Begroting		College stelt inzicht in mutatie tussen de budgetten voor veiligheid van 2011 en 2012 beschikbaar en verwerkt het zo mogelijk nog in de begroting	<i>Beantwoord in brief</i> 4/11
12	27-10-11 Rehwinkel (BD)	Begroting		College licht toe hoe met afgenomen budget voor veilig uitgaan beleidsmatig toch het huidige niveau voortgezet kan worden	<i>Beantwoord in brief</i> 4/11
13	27-10-11 Schroor (BD/DIA)	Begroting		College past tekst najaarsnota p.42 'Deelprogramma 2 Personeel' aan; het budget wordt niet specifiek voor de implementatie van Da Finci gebruikt, maar voor de gehele ondersteuning van concernifinanciën opdat zij hun control in het algemeen beter kunnen vervullen.	<i>Beantwoord in brief</i> 4/11
14	27-10-11 Schroor (BD/DIA)	Begroting		burgerparticipatie/wijkcommunicatie; het college stelt webstatistieken van de wijkwebsites beschikbaar.	<i>Beantwoord in brief</i> 4/11
15	27-10-11 Schroor (BD/DIA)	Begroting		College stuurt brief met toelichting op inhuur extern personeel binnenkort naar de raad (niet vóór begrotingsbehandeling op 9 november).	<i>Heden op lijst</i> <i>ingekomen stukken</i>
16	27-10-11 Schroor (BD/DIA)	Begroting		College komt schriftelijk terug op aanpak voor standaardisering in de organisatie.	<i>Beantwoord in brief</i> 4/11
17	27-10-11 Schroor (BD/DIA)	Begroting		College komt schriftelijk terug op expertisepunt Burgerparticipatie (p.243); licht toe hoe dit zich verhoudt tot een liggend voorstel waarin wijk aanpak dienstverlening wordt georganiseerd.	<i>Beantwoord in brief</i> 4/11
18	27-10-11 Schroor (BD/DIA)	Begroting		College neemt mogelijkheid voor burgers om via email op de hoogte gehouden te worden van activiteiten in hun wijk mee als aandachtspunt in de nota.	
19	27-10-11 Dekker (DIA)	Begroting		College komt voor de begrotingsbehandeling van 9 november schriftelijk terug op het eindsaldo van de integratie en decentralisatie uitkeringen; wat er aan voor- of nadeel overblijft, na aftrek van verplichtingen	<i>Beantwoord in brief</i> 4/11
20	27-10-11 Dekker (DIA)	Begroting		College komt schriftelijk terug op hoogte woonlasten t.o.v. andere gemeenten in 2012, staat de gemeente Groningen in 2012 buiten de top vijf van hoogste woonlasten?	<i>Beantwoord in brief</i> 4/11

Raadscommissie Financiën en Veiligheid 7 december 2011

Bijlage - Lijst moties en toezeggingen - F&V

21	27-10-11 Dekker (DIA)	Begroting		College licht schriftelijk toe wat bedoeld wordt met de zin op p.292 over het project Grote Markt/Forum	<i>Beantwoord in brief 4/11</i>
22	27-10-11 Dekker (DIA)	Begroting		College licht schriftelijk toe hoe nominale tariefstijging is berekend	<i>Beantwoord in brief 4/11</i>
23	27-10-11 Dekker (BD)	Begroting		komt nog schriftelijk terug op vragen over declaratiegedrag OCSW (en evt. andere diensten)	<i>Beantwoord in brief 4/11</i>
24	27-10-11 Dekker (BD)	Begroting		Bij de begroting 2013 geeft college aan welke activiteiten ook na 2014 gefinancierd dienen te worden en welke effecten dat heeft op het meerjarenbeeld	<i>Zie brief 4/11, informatie komt bij voorjaarsbrief</i>
25	9-11-11 raad Dekker (BD)	Begroting		De vraagstelling voor de aangekondigde Second Opinion bij de begroting zal worden voorgelegd aan de raadscommissie Financiën en Veiligheid (en evt. het auditcomité)	
26	9-11-11 raad Rehwinkel (BD)	Begroting		Het college is bereid op korte termijn met de commissie Financiën en Veiligheid te spreken over de signalen uit de raad m.b.t. mensenhandel	
27	9-11-11 raad Dekker (BD)	Begroting		Als Gedeputeerde Staten van de Provincie Groningen het aanbod m.b.t. de Enexis-aandelen intrekken, neemt het college meteen maatregelen en komt met een alternatief	

Raadscommissie Financiën en Veiligheid 7 december 2011

Bijlage - Lijst moties en toezeggingen - F&V

Nr.	Datum college/dienst	Agendapunt onderwerp	Indiener(s)	Moties	Opmerkingen
1.	23-06-10 Dekker (BD)		PvdA, VVD, D66, CDA, CU, Stadspartij	Motie Gemeente Groningen in control <ul style="list-style-type: none"> m.i.v. jaarrekening 2010 de mate van <i>in control</i> zijn van de gemeente Groningen jaarlijks expliciet te onderbouwen middels een <i>in control</i> verklaring 	<i>m.i.v. jaarrekening 2011 (commissie 14/9/11)</i>
2.	29-09-10 Schroor (DIA)		CDA, VVD, D66, PvdA	Motie Evaluatie Social Return <ul style="list-style-type: none"> tenminste drie m.n. genoemde aspecten op te nemen in de evaluatie 	<i>Evaluatie is binnen. collegebrief 20/10/11</i>
3.	24-11-10 Dekker (BD)		Alle partijen	Motie Behoud gemeentelijke ombudsman <ul style="list-style-type: none"> Met een alternatief te komen voor de voorgestelde bezuiniging op de ombudsman 	<i>Bij de begroting 2012 volgt alternatief voorstel (brief moties 26/5/11)</i>
4.	24-11-10 Schroor (BD)		D66, S&S, Stadsp., CDA	Motie Naar een papierloze organisatie <ul style="list-style-type: none"> Het principe van een papierloze organisatie als ambitie mee te nemen bij het streven naar een efficiënte en op samenwerking gerichte organisatie 	<i>Digitalisering is als eerste onderdeel van de organisatieontwikkeling opgepakt (brief moties 26/5/11)</i>
5.	24-11-10 Dekker (BD)		CDA, S&S	Motie Risico's anders afschrijven <ul style="list-style-type: none"> Nog voor het voorjaarsdebat 2011 een nadere onderbouwing aan te leveren waaruit blijkt dat de wijzigingen mbt het afschrijven realistisch en verantwoord zijn 	<i>Raadsvoorstel nu op agenda</i>
6.	24-11-10 Schroor (DIA)		CU, CDA	Motie Gratis trouwen in stadhuis <ul style="list-style-type: none"> Bezuiniging op gratis trouwen in stadhuis in te trekken 	<i>Alternatief geleverd voor jaarschijf 2011, bij begroting 2012 structureel vervangend voorstel (brief moties 26/5/11)</i>
7.	15-12-10 Dekker (BD)	Tarievennota	PvdA, CU, CDA	Motie Voorkom rekenfouten en slordigheden <ul style="list-style-type: none"> om in februari 2011 m et voorstel te komen waarin wordt ingegaan op hoe rekenfouten en slordigheden in toekomst kunnen worden voorkomen en hierbij expliciet in te gaan op proces van interne sturing en beheersing 	<i>Commissie FV 16/3: komt eind maart Brief 4/5: september</i>
8.	27-04-11 Schroor (BD/DIA)	Organisatieontwikkeling	S&S	Motie Digitalisering <ul style="list-style-type: none"> Voor het einde van het jaar de discussie met de raad aan te gaan over de digitalisering van de organisatie 	<i>Eind 2011 (evt in CV)</i>

Raadscommissie Financiën en Veiligheid 7 december 2011

Bijlage - Lijst moties en toezeggingen - F&V

9.	22-06-11 Dekker (BD/DIA)	Jaarrekening	PvdA	<p>Motie Verdere verlaging woonlasten 2012 en verder te onderzoeken of de huidige max. hoogte van de reserve afvalstoffenheffing in het licht van o.a. de resultaten van afgelopen periode verlaagd kan worden</p> <ul style="list-style-type: none"> m.i.v. begrotingsjaar 2012 baten en lasten m.b.t. afvalstoffenheffing beter te ramen, bij aanbidding begroting 2012 onderbouwing afzonderlijk voor te leggen met bovengenoemd onderzoek afvalstoffenheffing in 2012 e.v. te verlagen met de overschotten op de reserve afvalstoffenheffing, voor zover boven maximum en niet geblokkeerd door verruiming kwijtschelding 	<p><i>Bij begroting 2012 Collegebrief 14/7: bij tarievennota komen we hierop terug</i> <i>Idem motiebrief 7 okt.</i></p>
10.	22-06-11 Dekker (BD)	Jaarrekening	CDA, PvdA, VVD, CU, D66	<p>Motie Investeren in risicomangement</p> <ul style="list-style-type: none"> bij begroting 2012 plan van aanpak m.b.t. op niveau brengen risicomangement 	<p><i>Bij begroting 2012 (vooraf bespreken F&V) Collegebrief 14/7: bij bespreking in F&V nadere afspraken Cie. F&V 5/10: indieners motie beraden zich op evt. aanscherping motie</i> <i>Reactie in motiebrief van 7 oktober 2011</i></p>
11.	22-06-11 Dekker (BD)	Jaarrekening	CDA, PvdA, VVD, CU, D66	<p>Motie Scherper op nieuw beleidsgeld</p> <ul style="list-style-type: none"> de benutting van de middelen voor nieuw beleid voor de bestemde doelen meer prioriteit te geven meer aandacht te besteden aan onderbouwing van verzoeken tot doorschuiven van middelen 	
12.	22-06-11 Dekker (BD)	Jaarrekening	CU, CDA, VVD, S&S	<p>Motie Concernsturing</p> <ul style="list-style-type: none"> voor de begroting 2012 aangeven hoe concernsturing en – control vanaf 1 januari 2012 versterkt kan worden 	<p><i>Voor begroting 2012 Motiebrief 7 oktober: Naar verwachting in november nadere info</i></p>
13.	29-06-11 Rehwinkel (BD)	Voorjaarsdebat	GL, CU, PvdA, S&S, SP	<p>Motie Veiligheidsbudget en mensenhandel</p> <ul style="list-style-type: none"> voor de raadsbehandeling van de begroting 2012 de consequenties van de bezuinigingen op het veiligheidsbudget m.n. voor kwetsbare groepen in stad scherp in beeld te brengen en aan te geven wat het kost om de huidige inzet voor mensenhandel te behouden en slachtoffers ervan adequaat op te vangen 	<p><i>Voor begroting 2012 Motiebrief 7 oktober verwijst naar najaarsnota bij begroting 2012</i></p>

Raadscommissie Financiën en Veiligheid 7 december 2011

Bijlage - Lijst moties en toezeggingen - F&V

14.	29-06-11 Rehwinkel (BD)	Voorjaarsdebat	PvdD	<p>Motie handhaving rookverbod</p> <ul style="list-style-type: none"> invloed aanwenden om handhaving rookverbod in Gemeente strikter uit te voeren 	<p><i>Collegiebrief 147: college zal oproep overbrengen aan Voedsel- en Warenautoriteit Inmiddels gebeurd (afvoeren na commissievergadering november)</i></p>
15.	20-07-11 De Vries / Visscher (BD)	GR Meerstad	CDA, GL, PvdA, D66	<p>Motie onafhankelijk voorzitter Meerstad</p> <ul style="list-style-type: none"> dat binnen de setting van de GR Meerstad een onafhankelijk uitvoerend voorzitter dient op te treden 	
16.	26-10-11 Rehwinkel (BD)	Stedenband Xi'an	CU, PvdA, GL	<p>Motie Stedenband Xi'an: democratie, mensenrechten en arbeidsomstandigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> in het aangaan van de stedenband en in de reeds bestaande banden met China aandacht te besteden aan democratie, mensenrechten en arbeidsomstandigheden (incl. plan voor deze kennisoverdracht) 	
17.	9-11-11 Rehwinkel (BD)	Begroting	D66, GL	<p>Motie Gemeente Alert</p> <ul style="list-style-type: none"> onderzoek naar vorm van automatische attentering via mail of social media overleg hierover met wijkbesturen mogelijkheid van weekmail met stadsberichten onderzoek naar mogelijkheden voor niet-internetgebruikers 	
18.	9-11-11 Rehwinkel (BD)	Begroting	CU	<p>Motie Minder glossy's</p> <ul style="list-style-type: none"> m.i.v. 2012 bewuster omgaan met publicaties en deze minder glossy uit te geven 	
19.	9-11-11 Schroor (DIA)	Begroting	CU, Stadspartij	<p>Motie Wijziging openingstijden DIA, verplaatsen loket Parkeren</p> <ul style="list-style-type: none"> rapporteren over voor- en nadelen wijziging openingstijden DIA en verplaatsen loket Parkeren naar DIA 	
20.	9-11-11 Schroor (BD)	Begroting	Student & Stad	<p>Motie Groningen kansen voor talent</p> <ul style="list-style-type: none"> met de akkoordpartners in gesprek gaan om te kijken naar mogelijkheden om samen traineeshipprogramma te ontwikkelen 	

Raadscommissie Financiën en Veiligheid 7 december 2011

Bijlage - Wethoudersbrief lta, moties en toezeggingen 23112011

Bestuursdienst

Afdeling Bestuursadvisering
Onderwerp LTA en moties en toezeggingen

GRIFFIE	
reg.nr.	GR 11.2827809
ingek.	23 NOV. 2011
class.	2.07.515
te beh. door:	SR
kopie gez. aan:	

Bezoekadres
Waagstraat 1

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

Wij zijn met het openbaar vervoer bereikbaar, buslijnen 1, 2, 3, 5, 6, 11, 13, 16

Informatie over vertrektijden krijgt u via 0900-92 92

In uw antwoord graag datum en kenmerk vermelden.

E-mailadres
div.bsd@groningen.nl

Website
www.groningen.nl

Aan de leden van de raadscommissie F&V

Telefoon (050) 367 76 67 Bijlage(n)

Ons kenmerk BD 11.2829632

Datum 23 NOV 2011 Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

In deze brief informeer ik u over de lange termijn agenda en de moties en toezeggingen van uw raadscommissie.

Lange Termijn Agenda en toezeggingen

De raad aan het stuur

Op de LTA staat in december 2011 de evaluatie van het raadsbesluit over de sturing en verantwoording van projecten (De gemeenteraad aan het stuur). De evaluatie is echter nog niet afgerond. Ik verwacht u de evaluatie in maart 2012 te kunnen aanleveren. In het raadsvoorstel over de sturing en verantwoording van projecten zijn tien stappen opgenomen die de raad meer sturingsmogelijkheden moeten geven bij projecten. In de evaluatie geven we per stap aan:

- hoe de stap in de praktijk wordt uitgevoerd binnen de gemeentelijke organisatie;
- een conclusie en aanbevelingen voor de werkwijze.

Voor de evaluatie onderzoeken we de werkwijzen bij alle sleutelprojecten. Van de overige projecten kijken we naar een steekproef van minimaal vijf projecten verdeeld over de verschillende diensten.

Moties

Aan motie 4, *Risico's anders afschrijven*, hebben wij uitvoering gegeven middels het voorstel *Wijziging Financiële verordening* (BD11. 2789163).

Motie 8 *Gevolgen Renteaanpassing* is uitgewerkt in de brief *Rentebeleid en renterisico's* (BD 11.2764123).

Bijlage - Wethoudersbrief lta, moties en toezeggingen 23112011

Bladzijde 2 van 2
Onderwerp LTA en moties en toezeggingen

Motie 10, *Verdere verlaging woonlasten 2012*, hebben we betrokken bij de Tarievennota 2012.

Motie 12, *Scherper op nieuw beleidsgeld*, hebben we betrokken bij de begroting 2012 en ook bij de rekening 2011 zullen hier aandacht voor hebben.

Op motie 13, *Concernsturing*, komen we in januari nader terug.

Ik vertrouw erop u zo voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet, i.o.

Karin Dekker

Bijlage - memo weth. Schroor over ICT visie

MEMO

Bestuursdienst

Aan	Raadscommissie F&V
Van	Ton Schroor
Afdeling	
CC	
Datum	20 november 2011
Onderwerp	Behandeling ICT visie en digitalisering

Geachte commissieleden,

Op de LTA van de commissie F&V voor december staat als onderwerp de ICT-visie Gemeente Groningen. Wij willen u verzoeken de bespreking hiervan uit te stellen tot begin februari 2012.

Dit geeft de interne organisatie de tijd om nog een aantal aanpassingen in het huidige concept document door te voeren. Hierbij kunt u denken aan:

- Een verdere concretiseringslag van uit te voeren programma's en projecten om de visie te realiseren;
- Het toevoegen van een indicatieve financiële paragraaf en planning om de geschetste ontwikkelingen te realiseren;

Wij vragen uw begrip voor dit verzoek.

In overleg met de commissiegriffier zullen wij de behandeling in februari 2012 inplannen.

Met vriendelijke groet,

Ton Schroor

Raadsvoorstel inzake verordening tot wijziging APVG 2009

.
. .
Bestuursdienst

RAADSVoorSTEL:

2011-2012

Ons kenmerk: RO 11.2762366

Registratienummer : GR 11.

Ingekomen op :

Onderwerp: Verordening tot wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening Groningen 2009

Groningen, **20 OKT 2011**

Aan de raad,

Afdeling 5.10 van de Algemene Plaatselijke Verordening Groningen 2009 regelt de wijze van naamgeving van de openbare ruimte en de nummering.

Op 1 juli 2009 is de Wet basisregistraties adressen en gebouwen (Wet bag) in werking getreden. Het gebruik van de gegevens die op grond van de Wet bag zijn geregistreerd wordt per 1 juli 2011 verplicht binnen de (semi)overheidsinstellingen in Nederland.

De invoering van de Wet bag verplicht de gemeente om de expliciet in de wet genoemde zaken van een naam, nummer of afbakening te voorzien. Voor zover het deze zaken betreft is er sprake van medebewind als bedoeld in artikel 108, tweede lid, van de Gemeentewet.

Op basis van de Wet bag worden de volgende begrippen in de afdeling 5.10 van de APVG toegevoegd: adres, adresseerbaar object, afgebakend terrein, convenant, nevenadres, nummeraanduiding, pand, verblijfsobject, woonplaats, wijken, buurten, subbuurten en de wet.

De volgende begrippen zijn verwijderd uit de afdeling 5.10 van de APVG: bouwwerk, gebouw, complex, nummer en rechthebbende.

Tenslotte zijn de volgende begrippen opnieuw gedefinieerd: openbare ruimte, ligplaats, standplaats en uitvoeringsvoorschriften.

De vrijheid die de gemeente heeft om zelf een regeling rond naamgeving en nummering te treffen wordt aangegeven in artikel 121 van de Gemeentewet. Dit artikel stelt, dat de gemeentelijke regeling niet in strijd mag zijn met wetten, algemene maatregelen van bestuur en provinciale verordeningen. Dit betekent dat de gemeente een aanvullingsbevoegdheid heeft op de hogere regelgeving.

Het staat de gemeente dus vrij om, met het oog op een goede uitvoering van het medebewind, de wijze van naamgeving en nummering in het kader van de Wet bag nader te regelen.

Dat is neergelegd in afdeling 5.10 van de APVG 2009.

In deze herziene afdeling 5.10 van de APVG 2009 zijn bepalingen inzake naamgeving en nummering opgenomen waarin de Wet bag niet voorziet. Het betreft met name de afbakening en aanduiding van wijken, buurten, subbuurten en gemeentelijke

Raadsvoorstel inzake verordening tot wijziging APVG 2009

2

bouwwerken en de nummering van afgebakende en afsluitbare terreinen. Deze regelingen hebben als grondslag artikel 108, eerste lid en artikel 149 van de Gemeentewet.

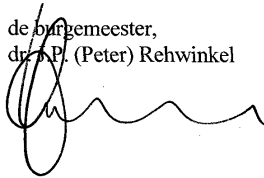
Op het punt van de taaktoedeling wordt in de afdeling 5.10 van de APVG 2009 ervan uitgegaan dat de in artikel 6 van de Wet bag genoemde beslissingen door het college genomen worden. Uit artikel 5:40 en 5:41 van de APVG blijkt dat de raad deze beslissingen aan het college heeft gedelegeerd op grond van de algemene delegatiebevoegdheid van artikel 156, eerste lid, van de Gemeentewet.

Gelet op het vorenstaande stellen wij u voor te besluiten:

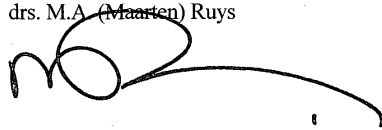
- I. de Verordening tot wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening Groningen 2009 vast te stellen en in werking te laten treden op de eerste dag na bekendmaking;
- II. het besluit onder I. bekend te maken door plaatsing in het gemeentebblad en te publiceren in de Groninger Gezinsbode.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Raadsvoorstel inzake verordening tot wijziging APVG 2009

- ontwerp -

DE RAAD VAN DE GEMEENTE GRONINGEN;

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van ;

Gelet op artikel 149 van de Gemeentewet en

Gelet op artikel 6 van de Wetbag en artikel 121 van de Gemeentewet;

HEEFT BESLOTEN:

vast te stellen de verordening tot wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening Groningen 2009 (APVG 2009).

Artikel I Wijziging verordening.

De Algemene Plaatselijke Verordening Groningen 2009 wordt als volgt gewijzigd:

Afdeling 10 Naamgeving en nummering.

Artikel 5:39 Begripsomschrijvingen.

In deze afdeling wordt verstaan onder:

- a. adres:
door het college aan een adresseerbaar object toegekende benaming, bestaande uit een combinatie van de naam van een woonplaats, de naam van een openbare ruimte en een nummeraanduiding;
- b. adresseerbaar object:
een verblijfsobject, ligplaats, standplaats of een afgebakend terrein;
- c. afgebakend terrein:
een terrein met een kunstmatige of natuurlijke afbakening, waarop zich geen verblijfsobjecten bevinden en dat betreedbaar en afsluitbaar is;
- d. college:
het college van burgemeester en wethouders;
- e. convenant:
het tussen de minister van VROM, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Koninklijke TPG Post BV gesloten Kader Covenants en Nader Convenants inzake postcodes;
- f. ligplaats:
een formeel door de gemeente als zodanig aangewezen plaats in het water, al dan niet aangevuld met een op de oever aanwezig terrein of een gedeelte daarvan, die is bestemd voor het permanent afmeren van een woon-, bedrijfsmatige of recreatieve doeleinden geschikt vaarttuig;

Raadsvoorstel inzake verordening tot wijziging APVG 2009

- 2 -

- g. nummeraanduiding:
door of namens het college als zodanig toegekende aanduiding van een verblijfsobject, een standplaats, een ligplaats en een afgebakend terrein dat bestaat uit één of meer Arabische cijfers, al dan niet met toevoeging van een letter- en/of cijfercombinatie;
- h. openbare ruimte:
door het college als zodanig aangewezen en van een naam voorziene buitenruimte die binnen één woonplaats is gelegen;
- i. pand:
kleinste bij de totstandkoming functioneel en bouwkundig-constructief zelfstandige eenheid die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en betreedbaar en afsluitbaar is;
- j. rechthebbende:
een ieder die krachtens een zakelijk of persoonlijk recht zodanig beschikking heeft over een onroerende zaak dat hij naar burgerlijk recht bevoegd is om in die zaak te handelen zoals in de verordening is voorgeschreven, alsmede de beheerder;
- k. standplaats:
een formeel door de gemeente als zodanig aangewezen terrein of een gedeelte daarvan dat is bestemd voor het permanent plaatsen van een niet direct en duurzaam met de aarde verbonden en voor woon-, bedrijfsmatige of recreatieve doeleinden geschikte ruimte;
- l. subbuurt:
een afgebakend deel van een buurt, die door de gemeente Groningen wordt gehanteerd ten behoeve van de informatievoorziening en statistiek;
- m. uitvoeringsvoorschriften:
nadere bepalingen inzake naamgeving en nummering. Deze bepalingen zijn opgenomen in het Handboek Naamgeving en Nummering;
- n. verblijfsobject:
de kleinste binnen één of meerdere panden gelegen en voor woon-, bedrijfsmatige of recreatieve doeleinden geschikte eenheid van gebruik die ontsloten wordt via een eigen afsluitbare toegang vanaf de openbare weg, een erf of een gedeelde verkeersruimte, die onderwerp kan zijn van goederenrechtelijke rechtshandelingen en in functioneel opzicht zelfstandig is;
- o. wijk- en buurtindeling:
een indeling van de gemeente in wijken en buurten conform de eisen die het CBS aan deze indeling verbindt;
- p. woonplaats:
door het college als zodanig aangewezen en van een naam voorzien gedeelte van het grondgebied van de gemeente;
- q. de wet:
Wet basisregistraties adressen en gebouwen.

Artikel 5:40 Naamgeving, afbakening en nummering.

- 1. Het college stelt voor het totale grondgebied van de gemeente tenminste één woonplaats vast en kan een woonplaats in wijken, buurten en subbuurten verdelen, en zo nodig, daaraan namen, letters of nummers toekennen.

Raadsvoorstel inzake verordening tot wijziging APVG 2009

- 3 -

2. Het college stelt naamgeving en afbakening van de openbare ruimten vast en kent nummeraanduidingen toe aan de op het grondgebied van de gemeente gelegen adresseerbare objecten.
3. Het college stelt de geometrische afbakening van woonplaatsen, wijken, buurten, subbuurten en adresseerbare objecten vast.
4. Indien aan een adresseerbaar object meer dan één adres wordt toegekend, worden die adressen onderscheiden in hoofdadres en nevenadres.
5. Onder vaststellen, afbakenen, verdelen en toekennen, zoals bedoeld in het eerste, tweede en derde lid, wordt tevens begrepen het wijzigen en intrekken daarvan.

Artikel 5:41 Aanbrengen van namen.

1. De door het college vastgestelde of toegekende namen, zoals vervat in artikel 5:40, eerste en tweede lid, worden door of in opdracht van de gemeente blijvend zichtbaar en in voldoende aantallen ter plaatse aangebracht.
2. Het is eenieder die daartoe niet is bevoegd, verboden namen aan woonplaatsen, wijken, buurten en openbare ruimte toe te kennen door deze op zichtbare wijze aan te brengen.
3. Indien het college het nodig oordeelt dat borden met wijk- of buurtaanduiding, borden met namen van openbare ruimte en naamverwijsborden aan een gebouw, muur of andere soort terreinafscheiding worden aangebracht, is de rechthebbende verplicht toe te laten dat de hier bedoelde borden vanwege of op verzoek en overeenkomstig de aanwijzingen van de gemeente worden bevestigd, onderhouden, gewijzigd of verwijderd.
4. Indien het college het noodzakelijk acht een naambord, waarop een vervallen naam is doorgehaald, tijdelijk naast het naambord met de nieuwe naam te handhaven, dient de rechthebbende dit toe te laten als daaraan door het college een termijn van niet langer dan een jaar is verbonden.
5. De rechthebbende zorgt ervoor dat de in het eerste en tweede lid bedoelde borden vanaf de openbare weg duidelijk zichtbaar blijven.

Artikel 5:42 Aanbrengen van nummers.

1. Aan adresseerbare objecten, zoals bedoeld in Artikel 5:41, lid 2, waarvoor een nummer is vastgesteld, moet dat nummer door de eigenaar of gebruiker op een doeltreffende wijze zijn aangebracht.
2. Het is eenieder verboden aan een adresseerbaar object een nummer toe te kennen door deze op zichtbare wijze aan te brengen.
3. De nummers dienen vanaf de openbare ruimte duidelijk zichtbaar te zijn.

Artikel 5:43 Uitvoeringsvoorschriften en handhaving.

1. Het college kan uitvoeringsvoorschriften vaststellen betreffende het proces en de wijze van:
  - a. naamgeving en afbakening van woonplaatsen, wijken, buurten en openbare ruimte;
  - b. nummering van adresseerbare objecten;
  - c. opmaak van formulieren, besluiten en verklaringen.

Raadsvoorstel inzake verordening tot wijziging APVG 2009

- 4 -

2. Deze uitvoeringsvoorschriften zijn niet strijdig met het convenant inzake postcodes.
3. De uitvoeringsvoorschriften zijn nader beschreven in het handboek naamgeving en nummering.

Afdeling 11 Reclameobjecten.

Artikel 5:46 wordt vernummerd artikel 5:44.

Artikel II Inwerkingtreding.

Dit besluit treedt in werking op de eerste dag na de bekendmaking

Gedaan te Groningen in de openbare raadsvergadering van

De griffier,

De voorzitter,

drs. A.G.M. (Toon) Dashorst.

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel.

Raadsvoorstel inzake verordening tot wijziging APVG 2009

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 5:39 Begripsomschrijvingen

De begripsomschrijvingen zijn aangepast aan de omschrijving zoals opgenomen in artikel 1 van de Wet basisregistraties adressen en gebouwen (Wet bag).

Artikel 5:40 Naamgeving, afbakening en nummering.

Het eerste lid regelt het vaststellen van woonplaatsen. Het totale grondgebied van de gemeente is opgedeeld in één of meer woonplaatsen. Dit betekent dat de gemeentegrens altijd samenvalt met een woonplaatsgrens.

Verder biedt het eerste lid de mogelijkheid om de woonplaatsen te verdelen in wijken, buurten en subbuurten. Uitgangspunt daarbij is dat gemeente de CBS-voorschriften inzake de wijk- en buurtindeling aanhoudt, tot de minister van Economische Zaken als coördinerend bewindvoerder nadere bijhoudingsregels vaststelt. Een verdere verdeling van een buurt in subbuurten kan vastgesteld worden ten behoeve van de informatievoorziening en statistische doeleinden.

Het tweede lid regelt het per woonplaats benoemen van openbare ruimte. In de Wet bag zijn geen bepalingen opgenomen over de afbakening van benoemde delen van de openbare ruimte. Daar is in lid twee van dit artikel wel voor gekozen om te voorkomen dat delen van de openbare ruimte een dubbele naam krijgen of deels geen naam krijgen vanwege onduidelijkheid over de afbakening.

Het derde lid regelt het geometrisch afbakenen van woonplaatsen, wijken, buurten, subbuurten, en adresseerbare objecten overeenkomstig de wet.

Artikel 5:41 Aanbrengen van namen

Dit artikel behoeft geen toelichting. De tekst is grotendeels overgenomen van de bestaande APVG 2009.

Artikel 5:42 Aanbrengen van nummers

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 5:43 Uitvoeringsvoorschriften en handhaving

Het eerste lid biedt de mogelijkheid om uitvoeringsvoorschriften vast te stellen ten aanzien van naamgeving en nummering. Deze voorschriften zijn gebaseerd op landelijke richtlijnen en op vast gemeentelijk beleid. Dat kan van belang zijn bij beroeps- en bezwaarprocedures. De uitvoeringsvoorschriften kunnen bepalingen bevatten met betrekking tot bestuurlijke, taalkundige en inhoudelijke aspecten van de naamgeving en nummering, alsmede bepalingen over de wijk- en buurtindeling, de toekenning van nummers, de uitvoering en plaatsing van borden en voorschriften van administratief-organisatorische aard. Ook kunnen modellen worden voorgeschreven voor verklaringen, besluiten en formulieren.

Het tweede lid geeft aan dat de uitvoeringsvoorschriften niet in strijd mogen zijn met het convenant inzake postcodes.

In lid drie wordt verwezen naar het handboek naamgeving en nummering, waarin de uitvoeringsvoorschriften zijn beschreven.

Raadsvoorstel inzake Begroting 2012 en jaarrekening 2010 Groninger Archieven

Bestuursdienst

RAADSVORSTEL:

2011-2012

Ons kenmerk: DI 11.2792977

Registratienummer : GR 11.

Ingekomen op :

Onderwerp: Begroting 2012 en jaarrekening 2010 Groninger Archieven

Groningen, **10 NOV 2011**

Aan de raad,

Inleiding.

De gemeente Groningen neemt samen met het Rijk deel in de gemeenschappelijke regeling: *Regionaal Historisch Centrum "Groninger Archieven"*. Deze regeling schrijft voor dat het dagelijks bestuur jaarlijks een ontwerpbegroting met toelichting opstelt voor het volgende kalenderjaar. De begroting 2012 is op 10 mei 2011 door het Algemeen Bestuur van de Groninger Archieven vastgesteld. De gemeente Groningen wordt gevraagd haar goedkeuring aan deze begroting te geven. Daarnaast wordt de eveneens op 10 mei 2011 door het Algemeen Bestuur goedgekeurde jaarrekening 2010 ter kennisname aangeboden. Het jaarverslag 2010 is als bijlage bij deze nota gevoegd.

I. Begroting 2012: financiële toelichting.

Lasten.

De volgende ontwikkelingen zijn vermeldenswaard.

De salarislasten zijn geïndexeerd met 2,74%. De Groninger Archieven hanteren dezelfde CAO als die voor de gemeenten. Het totaal van de personele lasten valt lager uit door uitstroom van enkele oudere werknemers en door minder inhuur/detachering van medewerkers.

In deze begroting is een bedrag geraamd voor de kosten van zakelijke dienstverlening. Voor het Nationaal Archief worden digitaliseringswerkzaamheden uitgevoerd ten behoeve van de teruggave van het archief aan Suriname. Hier staat een opbrengst van gelijke omvang tegenover.

De stijging van de organisatie- en overheadkosten wordt vooral verklaard door een toename van de kosten voor digitalisering. Voor de Groninger Archieven is digitalisering een speerpunt.

Baten.

De bijdrage van de gemeente is geïndexeerd met 2,22% en komt voor 2012 uit op € 2.048.570,--. De rijksbijdrage wordt naar verwachting in 2012 niet geïndexeerd en komt op € 2.957.834,--.

Raadsvoorstel inzake Begroting 2012 en jaarrekening 2010 Groninger Archieven

2

De groei van de overige baten wordt vrijwel volledig verklaard door de vergoeding voor de digitaliseringswerkzaamheden in het kader van de teruggave van het Suriname-archief.

Bezuinigingen en reservecapaciteit.

Bij de jaarrekening 2010 van de Groninger Archieven (zie onderdeel II *Financiën* van deze nota) is evenals in 2009 geconstateerd dat de omvang van het totaal aan reserves het in de gemeenschappelijke regeling vastgestelde maximum heeft overschreden. Het bedrag van de overschrijding is € 129.057,-. Dit wijkt af van de bepaling in de gemeenschappelijke regeling, die voorschrijft dat de maximumomvang van de reserves niet hoger mag zijn dan 10% van de gezamenlijke bijdragen van de deelnemende partners. In de gemeenschappelijke regeling is niet opgenomen wat met de overschrijding dient te gebeuren. Wel is bepaald dat gemeente en Rijk gezamenlijk een ander percentage kunnen vaststellen.

In het Regeerakkoord van het nieuwe kabinet is opgenomen dat de regionale historische centra, waar de Groninger Archieven onderdeel van uitmaakt, worden gedecentraliseerd naar de provincies met een korting op het budget van 25%.

In het afgelopen jaar heeft regelmatig overleg plaatsgevonden tussen het Rijk en de provincies maar dat heeft nog niet tot een akkoord geleid. Hierdoor blijft de impact van de voorgenomen maatregelen voor de Groninger Archieven ongewis. In vergelijking met de financiële situatie van een jaar geleden is er formeel niets gewijzigd. Naar aanleiding van de behandeling van de begroting 2011 in de gemeenteraad is de Groninger Archieven verzocht het surplus van de reserves als buffer voor de voorgenomen bezuinigingen te storten in de Algemene Reserve. In 2010 hebben de Groninger Archieven naar aanleiding van dit verzoek een buffer voor de bezuinigingen gecreëerd door de vorming van een nieuwe bestemmingsreserve weerstandsvermogen (omvang ultimo 2010 € 283.433,-). Hierin is mede het surplus van de reserves begrepen zoals bij de begrotingsbehandeling van 2011 verzocht door uw raad. Gelet op de ongewijzigde situatie rondom het bestuursakkoord wordt voorgesteld de tijdelijke uitzonderingspositie met betrekking tot de maximumomvang van de reservepositie voor het jaar 2012 voort te zetten in afwachting van definitieve besluitvorming door Rijk en provincies.

Raadsvoorstel inzake Begroting 2012 en jaarrekening 2010 Groninger Archieven

3

	Bedragen x 1.000,-- euro	
	Begroting 2011	Begroting 2012
Baten:		
Bijdrage gemeente Groningen	2.004	2.049
Bijdrage Rijk	2.952	2.958
Overig	225	806
Totaal baten	5.181	5.813
Lasten:		
Personeel	2.240	2.234
Direct materiële kosten	89	62
Projectkosten	92	82
Kosten zakelijke dienstverlening	-	601
Huisvestingskosten	2.165	2.184
Organisatie/overheadkosten	347	420
Kapitaallasten	221	210
Overig	27	20
Totaal lasten	5.181	5.813
Resultaat voor bestemming	0	0
Onttrekking aan reserves	-	-
Toevoeging aan reserves	-	-
Resultaat na bestemming	0	0

II. Jaarrekening 2010: financiële toelichting.

Inleiding.

In de gemeenschappelijke regeling *Regionaal Historisch Centrum "Groninger Archieven"* is voorgescreven dat het Algemeen Bestuur jaarlijks een financieel verslag uitbrengt dat vergezeld dient te gaan van een verklaring omtrent de getrouwheid en de rechtmatigheid, afgegeven door een accountant. Daarnaast brengt het Algemeen Bestuur een jaarverslag uit van de werkzaamheden en het gevoerde beleid.

In deze jaarrekening en het bijbehorende jaarverslag wordt verantwoording afgelegd binnen de kaders van het beleidsplan 2009 - 2012 "*Naar een groter publiek voor de Groninger geschiedenis*". Als speerpunten hierin zijn met name de digitalisering van de dienstverlening, een verdere professionalisering van het behoud en beheer van de collecties en een actievere doelgroepenbenadering vermeld waarbij in dit beleidsplan het vergroten van het publieksbereik de hoofddoelstelling is.

Het jaarverslag 2010 van de Groninger Archieven is als bijlage bij dit voorstel gevoegd.

Raadsvoorstel inzake Begroting 2012 en jaarrekening 2010 Groninger Archieven

4

Financiën.

De jaarrekening 2010 is door de accountant van een goedkeurende verklaring voorzien zowel met betrekking tot het getrouwheidsonderzoek als met betrekking tot het rechtmatigheidsonderzoek.

Het boekjaar 2010 is afgesloten met een negatief resultaat van één duizend euro vóór bestemming. Dit bedrag is conform het besluit van het Algemeen Bestuur ten laste gebracht van de Algemene reserve. De reservepositie van de Groninger Archieven is in 2010 nagenoeg gelijk gebleven. Daarmee komt de omvang van de reserves, uitgedrukt in een percentage van de bijdragen van Rijk en gemeente, uit op 12,6%. In de gemeenschappelijke regeling is de omvang van de reserves gemaximeerd op 10% van de gezamenlijke bijdragen. Het bedrag van de overschrijding van de maximumnorm bedraagt € 129.057,--.

Bezuinigingen en reservecapaciteit.

Bij deze jaarrekening wordt evenals die van 2009 geconstateerd dat de omvang van het totaal aan reserves het in de gemeenschappelijke regeling vastgestelde maximum heeft overschreden.

Het bedrag van de overschrijding is € 129.057,--. Dit wijkt af van de bepaling in de gemeenschappelijke regeling, die voorschrijft dat de maximumomvang van de reserves niet hoger mag zijn dan 10% van de gezamenlijke bijdragen van de deelnemende partners. In de gemeenschappelijke regeling is niet opgenomen wat met de overschrijding dient te gebeuren. Wel is bepaald dat gemeente en rijk gezamenlijk een ander percentage kunnen vaststellen.

In het Regeerakkoord van het nieuwe kabinet is opgenomen dat de regionale historische centra, waar de Groninger Archieven onderdeel van uitmaakt, worden gedecentraliseerd naar de provincies met een korting op het budget van 25%.

In het afgelopen jaar heeft regelmatig overleg plaatsgevonden tussen het Rijk en de provincies maar dat heeft nog niet tot een akkoord geleid. Hierdoor blijft de impact van de voorgenomen maatregelen voor de Groninger Archieven vooralsnog ongewis. In vergelijking met de financiële situatie van een jaar geleden is er formeel niets gewijzigd. Naar aanleiding van de behandeling van de begroting 2011 in de gemeenteraad is de Groninger Archieven verzocht het surplus van de reserves als buffer voor de voorgenomen bezuinigingen te storten in de Algemene Reserve. In 2010 hebben de Groninger Archieven naar aanleiding van dit verzoek een buffer voor de bezuinigingen gecreëerd door de vorming van een nieuwe bestemmingsreserve weerstandsvermogen (omvang ultimo 2010 € 283.433,--). Hierin is mede het surplus van de reserves begrepen zoals bij de raadsbehandeling van 2011 door uw raad verzocht.

Gelet op de ongewijzigde situatie rondom het bestuursakkoord wordt voorgesteld de tijdelijke uitzonderingspositie met betrekking tot de maximumomvang van de reservepositie voor het jaar 2012 voort te zetten in afwachting van definitieve besluitvorming door Rijk en provincies.

Toelichting balans en exploitatierekening.

De investeringen bedroegen in 2010 210 duizend euro en hadden vooral betrekking op automatiserings- en scanapparatuur en op de inrichting van het depot in Hoogkerk. Daarnaast hebben desinvesteringen plaatsgevonden voor een bedrag van 260 duizend euro. Dit betrof eveneens automatiserings- en scanapparatuur maar ook software en

Raadsvoorstel inzake Begroting 2012 en jaarrekening 2010 Groninger Archieven

5

restauratieapparatuur.

De salarislasten zijn hoger uitgevallen dan begroot hetgeen veroorzaakt is door de uitwerking van de CAO en de inzet van extra tijdelijke personele capaciteit.

De projectkosten zijn ook hoger dan geraamd. Dit is het gevolg van werkzaamheden ten behoeve van de teruggave van het Suriname-archief, in opdracht van het Nationaal Archief.

De huisvestingskosten vallen lager uit door lagere energielasten.

De gemeentelijke bijdrage is verantwoord voor 1,987 miljoen euro en daarmee in overeenstemming met de door uw raad bij de begroting 2010 vastgestelde bijdrage.

	Bedragen x 1.000,-- euro	
	Begroting 2010	Rekening 2010
Baten:		
Bijdrage gemeente Groningen	1.987	1.987
Bijdrage Rijk	2.926	2.950
Overig	336	361
Totaal baten	5.249	5.298
Lasten:		
Personeel	2.245	2.283
Direct materiële kosten	74	54
Projectkosten	186	251
Huisvestingskosten	2.166	2.100
Organisatie/overheadkosten	330	376
Kapitaallasten	248	215
Overig	25	20
Totaal lasten	5.274	5.299
Resultaat voor bestemming	-25	-1
Onttrekking aan reserves	25	283
Toevoeging aan reserves	-	-283
Resultaat na bestemming	0	-1

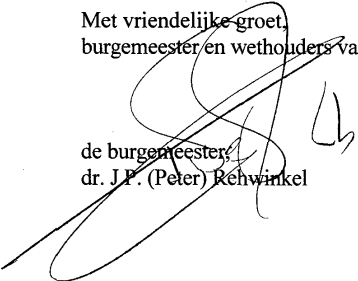
Raadsvoorstel inzake Begroting 2012 en jaarrekening 2010 Groninger Archieven

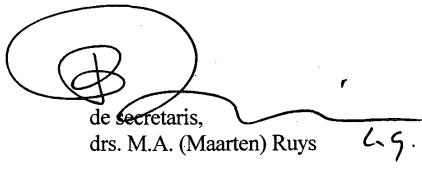
6

Gelet op het vorenstaande stellen wij u voor te besluiten:

- I. kennis te nemen van de jaarrekening 2010 van de Groninger Archieven;
- II. op basis van de cijfers van de jaarrekening 2010, in afwijking van het bepaalde in de gemeenschappelijke regeling, gedurende het dienstjaar 2012 in te stemmen met een percentage van de maximumomvang van de reserves van maximaal 12,6 % van de gezamenlijke bijdragen van Rijk en gemeente;
- III. de begroting 2012 van de Groninger Archieven met inachtneming van voorstel II. goed te keuren.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys 69.

Raadsvoorstel inzake Wijziging van de Financiële Verordening 2008

Bestuursdienst

RAADSVORSTEL:

2011-2012

Ons kenmerk: BD 11.2789163

Registratienummer : GR 11.

Ingekomen op :

Onderwerp: Wijziging van de Financiële Verordening 2008

Groningen, 18 NOV 2011

Aan de raad,

Met de Financiële Verordening geeft uw raad op hoofdlijnen regels voor het financiële beleid, de financiële organisatie en het financiële beheer. Hieronder vallen ook regels voor waardering en afschrijving van activa. In het Bezuinigingspakket 2011-2014 zijn enkele maatregelen (maatregel 49.1 t/m 49.7) opgenomen voor de wijziging van de manier van afschrijven. De voorgestelde wijzigingen van de afschrijvingssystematiek zullen de in de Financiële Verordening worden opgenomen.

In de bezuinigingsvoorstellen 2011-2014 is een besparing opgenomen, oplopend tot 3,44 miljoen euro in 2014. In dit voorstel geven we aan hoe we de bezuiniging willen invullen. Onderstaand schema geeft aan tot welke bezuiniging dit leidt.

Omschrijving	Oorspronkelijke taakstelling		Bedrag wordt in 2011
	Totaal	Waarvan 2011	
49.1 Restwaarde parkeergarages	300	300	160
49.2 Verlenging afschrijvingstermijnen computerhardware	260	-	230
49.3 en 49.4 Invoering restwaarde gebouwen en verlenging afschrijvings-termijnen	1.000	400	819
49.5 Niet afschrijven op grondwaarde	400	400	400
49.6 Verlenging afschrijvingen concerninvesteringen	1.480	1.480	1.645
49.7 Riolerings	438	300	438
Totaal	3.878	2.880	3.692
Af: 'weglek' via rioolrechten (gesloten financiering)	438	300	438
Per saldo bezuiniging	3.440	2.580	3.254

De besparing (rond 3,25 miljoen euro) zal bij positieve besluitvorming door uw raad in 2011 versneld kunnen worden gerealiseerd. Deze versnelling resulteert in een incidenteel voordeel voor 2011 van circa 674 duizend euro. In de 3e voortgangsrapportage bezuinigingen melden we een verwacht voordeel in 2011 van 830 duizend euro. Het verschil van 156 duizend euro wordt veroorzaakt door enkele aanpassingen na afstemming met de accountant (met name bij het parkeerbedrijf). Daarnaast zal nog moeten worden besloten of het voordeel op de parkeergarages (nu 160 duizend euro ten opzichte van oorspronkelijk 300 duizend euro) betrokken wordt bij de concern-

Raadsvoorstel inzake Wijziging van de Financiële Verordening 2008

2

bezuinigingen dan wel wordt betrokken bij de totale parkeerexploitatie. Wij zullen u hier nog een separaat voorstel voor doen. Indien de afschrijving bij het Parkeerbedrijf niet wordt ingezet voor de bezuinigingen dan verwachten we dat de structurele taakstelling op afschrijvingen niet volledig zal worden gerealiseerd.

De voorgestelde wijzigingen zijn aan de accountant voorgelegd en hij is op hoofdlijnen akkoord.

Uw raad heeft vorig jaar bij de begrotingsbehandeling met de motie 40 "Risico's anders afschrijven" gevraagd om een nadere onderbouwing aan te leveren waaruit blijkt dat de wijzigingen met betrekking tot de afschrijvingen realistisch en verantwoord zijn. Wij hebben de wijzigingen nu uitgewerkt, afgestemd met de accountant en van de nadere onderbouwing voorzien.

De financiële effecten van de wijzigingen voor 2011 zijn verwerkt in de begrotingswijzigingen bij Voortgangsrapportage 2011-III. Het effect in 2012, 2013 en 2014 moet nog worden doorgerekend.

Deze structurele financiële effecten zullen wij bij de Voortgangsrapportage 2012-I in een begrotingswijziging aan u voorleggen.

Onderstaand worden de maatregelen uit het bezuinigingspakket toegelicht. Steeds zijn opgenomen de inhoudelijke toelichting, het commentaar van de accountant en hoe de wijziging in de Financiële Verordening wordt verwerkt.

Maatregel 49.2 Verlenging afschrijvingstermijnen computerhardware.

Computerapparatuur verouderd minder snel dan 10 jaar geleden, daarom is het verantwoord deze apparatuur langer te gebruiken en de afschrijvingstermijnen te verlengen.

We willen de afschrijvingstermijn van automatiseringsapparatuur als volgt verlengen: van laptops van 3 naar 4 jaar; van pc's, monitoren en servers van 4 naar 5 jaar.

Dit voorstel kan al vanaf 2011 structureel worden gerealiseerd (was in de bezuinigingsplanning opgenomen per 2013 en 2014) en levert in totaal (bruto) 260 duizend euro op. De verlenging van de afschrijvingstermijn heeft wel als consequentie dat het budget voor onderhoudskosten moet worden verhoogd met 30 duizend euro per jaar. Per saldo zal dit voorstel daarom 230 duizend euro structureel opleveren.

De accountant constateert dat de nieuwe afschrijvingstermijnen gebruikelijk zijn in het bedrijfseconomische verkeer en acht de aanpassing derhalve aanvaardbaar.

In de Financiële Verordening is de maatregel verwerkt door de bijlage met afschrijvingsstermijnen aan te passen.

Maatregel 49.3 en 49.4 Invoering restwaarde gebouwen DIA en overige gemeentelijke gebouwen.

Ruim een derde van de kantoorpanden die wij in eigendom hebben is ouder dan 60 jaar. We hebben onderhoudsplannen en onderhoudsbudgetten in de begroting beschikbaar om de panden in goede staat te houden. Op basis hiervan concluderen wij dat de huidige afschrijvingstermijnen van 30 jaar (aangekochte panden) en 40 jaar (nieuwbouw) feitelijk niet aansluiten op de gebruiksduur van de panden.

Recentelijk heeft DTZ Zadelhoff haar onderzoek afgerond naar zowel de taxatiewaarde als de restwaarde van het kernvastgoed (de gemeentelijke kantoorgebouwen). Hieruit blijkt dat de totale marktwaarde van de gemeentelijke kantoorhuisvesting op dit moment 54 miljoen euro is. De boekwaarde van deze panden is op dit moment 46,9 miljoen euro (per 1-1-2010). Daarnaast is nagegaan of bij de getaxeerde panden sprake is van geconstateerde en/of verwachte restwaarden. Binnen de wet- en regelgeving is het toegestaan

Raadsvoorstel inzake Wijziging van de Financiële Verordening 2008

3

een restwaarde te hanteren bij het bepalen van de afschrijvingstermijn en de afschrijvingslasten.

Concreet stellen we de volgende twee maatregelen voor:

1. Verlengen afschrijvingstermijn van gemeentelijke gebouwen.

De afschrijvingstermijnen voor gemeentelijke gebouwen die behoren tot het kernvastgoed worden verlengd. De afschrijvingstermijn voor aankoop van (bestaande) gebouwen gaat van 30 naar 50 jaar en de afschrijvingstermijn voor nieuwbouw van gebouwen gaat van 40 naar 50 jaar.

De accountant vindt het belangrijk dat ook bij langere afschrijvingstermijnen het onderhoud goed is geregeld. Hij constateert dat in de onderhoudsplannen van het kernvastgoed rekening is gehouden met vervanging van de componenten van het gebouw die een kortere levensduur hebben, zoals bijvoorbeeld de elektrische installaties. Hij is derhalve van mening dat de aangepaste afschrijvingstermijnen aanvaardbaar zijn. In de Financiële Verordening is dit verwerkt door de bijlage met afschrijvingstermijnen aan te passen.

2. Hanteren restwaarde voor gemeentelijke gebouwen.

Voor gebouwen die behoren tot het kernvastgoed wordt voortaan bij het afschrijven een restwaarde gehanteerd. Voor het bepalen van de restwaarde voor de gemeentelijke gebouwen maken we gebruik van een methodiek, afgeleid van recentelijk afgeronde taxaties door DTZ Zadelhoff. DTZ berekent de restwaarde voor het gehele gebouw op basis van een vast percentage van de vervangingswaarde per onderdeel van het gebouw¹. Schematisch is dit als volgt weer te geven:

Onderdeel gebouw	Vervangingswaarde	Restwaarde percentage
1. Fundering	<i>per onderdeel bepalen</i>	25%
2. Ruwbouw		25%
3. Afbouw		15%
4. Afwerking		15%
5. E-installaties		15%
6. Klimaatinstallaties		10%
7. Vaste voorzieningen		10%

We stellen voor de door DTZ Zadelhoff gehanteerde methode in de Financiële Verordening op te nemen. In de Financiële Verordening is e.a. uitgewerkt door bij de afschrijvingsregels een lid toe te voegen, dat zegt dat voor gebouwen als restwaarde een percentage van de vervangingswaarde van de relevante componenten van het gebouw wordt gehanteerd volgens het model hierboven.

De accountant adviseert eveneens om de DTZ-benadering te hanteren. Er moet wel een goede afstemming met de onderhoudsplannen zijn. Die afstemming is er, zoals ook door de accountant is bevestigd. In de onderhoudsplannen van het kernvastgoed is namelijk rekening gehouden met vervanging van de componenten die een kortere levensduur hebben.

¹ De aldus berekende restwaarde mag niet hoger zijn dan de boekwaarde per 1 januari 2011. Is dit wel het geval, dan wordt deze boekwaarde als basis gehanteerd voor de te berekenen restwaarde.

Raadsvoorstel inzake Wijziging van de Financiële Verordening 2008

4

Maatregel 49.5 Niet afschrijven op grondwaarde.

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) wordt er niet meer afgeschreven op de grondwaarde van gebouwen. Dit was al geregeld in de Financiële Verordening, maar het effect van de Dienst OCSW (ruim 400.000 euro) was nog niet verwerkt in de begroting en maakt onderdeel uit van de maatregelen uit het pakket bezuinigingen 2011-2014 en wordt hier voor de volledigheid nog een keer gemeld.

Maatregel 49.6 Verlenging afschrijvingen concerninvesteringen.

Bij concerninvesteringen hanteren wij een afschrijvingstermijn van 30 jaar. Concerninvesteringen zijn investeringen in de openbare ruimte, zoals aanleg van wegen, straten, pleinen, fietspaden, voetpaden, parken en plantsoenen, bruggen, kanalen, viaducten, sluisen. Een steekproef van een aantal concerninvesteringen leert dat een technische levensduur van 40 jaar een goede afspiegeling is van deze activa. Het onderhoud van al deze zaken wordt uit de jaarbudgetten BORG gedekt. We stellen daarom voor de afschrijvingstermijn van concerninvesteringen te verlengen naar 40 jaar. Het voordeel bedraagt volgens huidige inzichten rond 1,6 miljoen euro bij invoering per 2011 en zal in volgende jaren licht afnemen omdat de rentelasten minder snel dalen door de lagere jaarlijkse afschrijvingen.

De accountant acht aanpassing naar 40 jaar aanvaardbaar. In de Financiële Verordening is de maatregel verwerkt door de bijlage met afschrijvingstermijnen aan te passen.

Maatregel 49.7 Riolerings.

De huidige afschrijvingstermijn voor riolerings is 40 jaar. Door beter beheer, meer technische informatie aangevuld met camera-inspecties krijgen wij steeds meer zicht op de levensduur van de rioolbuizen. Door relining, het aanbrengen van binnencoating, wordt tevens de levensduur verlengd. Wij vinden het verantwoord de levensduur te verlengen en een afschrijvingstermijn van 55 jaar te gaan hanteren. Landelijk worden termijnen gebruikt van 60 tot 80 jaar, zodat wij nog aan de voorzichtige kant zitten. Door verlenging van de afschrijvingstermijn worden de afschrijvingslasten lager. Het effect van de voorgestelde verlenging van de afschrijvingstermijnen is nu berekend op 438 duizend euro per jaar vanaf 2011. Dit leidt niet tot extra bezuinigingen, maar tot een verlaging van de rioolheffing en dus lagere baten.

De accountant acht de verlenging van de afschrijvingsduur naar 55 jaar aanvaardbaar. In de Financiële Verordening is de maatregel verwerkt door de bijlage met afschrijvingstermijnen aan te passen.

Maatregel 49.1 Restwaarde parkeergarages.

Het hanteren van een restwaarde voor ondergrondse parkeergarages is mogelijk volgens het BBV. De consequentie van afschrijven tot restwaarde is dat aan het einde van de afschrijvingsperiode nog over de resterende boekwaarde rente moet worden berekend. De jaarlijkse afschrijvingen worden lager. In de oorspronkelijke taakstelling leverde dit 300 duizend euro op.

Op advies van de accountant gaan we niet uit van de hogere WOZ-waarde, maar hanteren we bij parkeergarages voor het bepalen van de restwaarde dezelfde benadering als bij het kernvastgoed, namelijk 25% van de aanschafwaarde. Dit heeft voor dit onderdeel tot gevolg, dat een lagere bezuiniging kan worden gerealiseerd.

In de Financiële Verordening is dit als een nieuw lid van artikel 6 toegevoegd. De maatregel levert ongeveer 160 duizend euro op in plaats van de eerder geraamde 300 duizend euro.

Raadsvoorstel inzake Wijziging van de Financiële Verordening 2008

5

Overgangsbepalingen.

De nieuwe afschrijvingsmaatregelen gelden met ingang van 1 januari 2011. De bestaande boek-waarden worden niet herrekend.

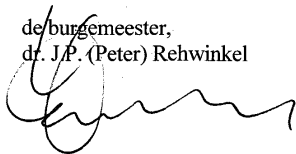
Tenslotte wordt voorgesteld de naam van de verordening te veranderen naar "Financiële verordening gemeente Groningen 2011".

Gelet op het vorenstaande stellen wij u voor te besluiten:

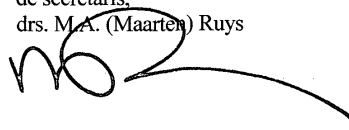
- I. de verordening tot wijziging van de Financiële Verordening gemeente Groningen 2008 vast te stellen;
- II. de verordening terug te laten werken tot 1 januari 2011 en te laten gelden vanaf het begrotingsjaar 2011;
- III. dit besluit bekend te maken door plaatsing in het gemeenteblad en te publiceren in de Groninger Gezinsbode.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Raadsvoorstel inzake Wijziging van de Financiële Verordening 2008

- ONTWERP -

DE RAAD VAN DE GEMEENTE GRONINGEN;

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van Groningen van (bijlage GR);

Gelet op artikel 212 Gemeentewet;

HEEFT BESLOTEN:

vast te stellen de Verordening tot wijziging van de Financiële Verordening gemeente Groningen 2008.

Artikel I.

Aan artikel 1 Definities wordt een nieuw onderdeel f toegevoegd luidende:
f. Kernvastgoed: gebouwen voor de huisvesting van het gemeentelijk apparaat.

Artikel II.

In artikel 6 worden na lid 4 leden 4a en 4b ingevoegd die luiden:

4a. Voor publieke parkeergarages wordt bij het afschrijven een restwaarde gehanteerd ter grootte van 25% van de aanschafwaarde.

4b. Voor gebouwen die behoren tot het kernvastgoed wordt bij het afschrijven een restwaarde gehanteerd. Deze restwaarde wordt bepaald als de optelsom van een percentage van de vervangingswaarde in 2011 van de relevante componenten van het gebouw, volgens onderstaand model:

Onderdeel gebouw	vervangingswaarde	Restwaarde percentage	Restwaarde
• Fundering		25%	Vvw * rw perc.
• Ruwbouw		25%	
• Afbouw		15%	
• Afwerking		15%	
• E-installaties		15%	
• Klimaatinstallaties		10%	
• Vaste voorzieningen		10%	
			Totaal restwaarde

Als de uitkomst van deze berekening hoger is dan de boekwaarde op 1 januari 2011, dan geldt de boekwaarde op 1 januari 2011 als restwaarde.

Raadsvoorstel inzake Wijziging van de Financiële Verordening 2008

2

Artikel III.

De bijlage Afschrijvingstermijnen wordt als volgt gewijzigd:

De afschrijvingstermijn voor de volgende activa komt te luiden:

- Laptops: 4 jaar.
- Pc's: 5 jaar.
- Monitoren: 5 jaar.
- Servers: 5 jaar.
- Aankoop gebouwen: 50 jaar.
- Nieuwbouw gebouwen: 50 jaar.
- Aanleg centrale riolering: 55 jaar.
- Aanleg en verbetering van wegen, straten, pleinen, fietspaden, voetpaden: 40 jaar.
- Aanleg en verbetering van parken en plantsoenen: 40 jaar.
- Verbetering van waterwegen en waterbouwkundige werken: 40 jaar.

De regel "lokale printers" vervalt.

De regel "Aankoop en herstel van huizen" vervalt.

Artikel IV.

Aan artikel 14a worden leden 3 en 4 toegevoegd die luiden:

3. Bij investeringen die zijn geactiveerd voor 1 januari 2011 worden de leden 4a en 4b van artikel 6 toegepast ten opzichte van de op 1 januari 2011 geldende boekwaarde.

4. indien als gevolg van een wijzigingsbesluit van de raad de afschrijvingstermijnen voor activa zoals vastgelegd in de bijlage Afschrijvingstermijnen worden gewijzigd, worden de gewijzigde afschrijvingstermijnen toegepast ten opzichte van de boekwaarde op 1 januari van het begrotingsjaar vanaf waar de wijziging geldt.

Artikel V.

Artikel 15 Citeertitel komt te luiden:

Deze verordening wordt in de gemeentelijke stukken aangehaald onder de naam "Financiële verordening gemeente Groningen 2011".

Artikel VI.

Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2011 en geldt vanaf het begrotingsjaar 2011.

Gedaan te Groningen in de openbare raadsvergadering van

De griffier,

De voorzitter,

drs. A.G.M. (Toon) Dashorst.

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel.

Raadsvoorstel inzake Wijziging van de Financiële Verordening 2008

Groninger Gezinsbode - verplichte mededelingen

DIA/FD/CZ

Plaatsing: donderdag <datum>

Balkje: Bekendmaking

Verordening tot wijziging van de Financiële Verordening gemeente Groningen 2008

De raad van de gemeente Groningen maakt bekend:

dat hij in zijn vergadering van <datum>, de verordening tot wijziging van de Financiële verordening gemeente Groningen 2008 heeft vastgesteld.

De wijziging betreft het volgende:

als onderdeel van het Bezuinigingspakket 2011-2014 zijn enkele maatregelen voorgesteld waarbij de manier van afschrijven wordt gewijzigd. Omdat de regels voor waardering en afschrijving van activa in de Financiële Verordening zijn vastgelegd moet deze verordening worden aangepast.

Verder is de naam van de verordening veranderd in "Financiële verordening gemeente Groningen 2011".

Dit raadsbesluit is bekendgemaakt door plaatsing in het Gemeenteblad met het nummer .... en treedt in werking op de dag na die van de bekendmaking.

Dit raadsbesluit ligt vanaf vandaag voor iedereen ter inzage en is kosteloos verkrijgbaar bij het Gemeentelijk Informatie Centrum (GIC), Kreupelstraat 1 (De Prefectenhof) te Groningen: open op maandag van 13.00-16.00 uur, dinsdag tot en met vrijdag van 09.00-16.00 uur, op donderdag ook van 18.00-20.00 uur.

Groningen, <datum >.

Raadsvoorstel inzake Tussentijdse resultaatbestemming 2011

.
. .
Bestuursdienst

RAADSVORSTEL:

2011-2012

Ons kenmerk: BD 11.2799249

Registratienummer : GR 11.

Ingekomen op :

Onderwerp: Tussentijdse resultaatbescherming 2011

Groningen, **18 NOV 2011**

Aan de raad,

Ook dit jaar stellen wij u voor om een aantal resultaten over het lopende boekjaar, in dit geval dus over 2011, tussentijds te bestemmen. Wij verwachten in 2012 nog uitgaven ten laste van deze budgetten te doen vóór de vaststelling van de jaarrekening 2011. Met het oog op de rechtmatigheid van deze uitgaven is hiervoor een besluit van uw raad noodzakelijk.

De voorgestelde budgetten zijn beschikbaar gestelde incidentele middelen. Deze middelen zijn/worden niet volledig besteed in 2011. Oorzaak hiervan is een opgetreden vertraging in de uitvoering en/of omdat de uitvoering van de projecten over de jaargrens heen loopt. De hier voorgestelde tussentijds bestemde resultaten blijven zichtbaar in de jaarrekening 2011.

Criteria.

De overheveling moet een uitzondering op de regel zijn, die stelt dat het resultaat bij de jaarrekening wordt bepaald en vervolgens bestemd. Alleen budgetten waarvan overheveling strikt noodzakelijk is vanuit rechtmatigheidsperspectief komen in aanmerking.

De volgende criteria zijn van toepassing:

1. budget is incidenteel, niet zijnde nieuw beleid of specifieke uitkeringen van derden met een specifiek bestedingsdoel (overschotten gaan via resultaat of betreft vrijval).
Meerjarige budgetten komen niet in aanmerking;
2. een minimumgrens van € 45.000,-;
3. argumentatie waarom het budget in 2011 niet is gebruikt;
4. goede motivatie waarvoor het budget in de periode januari tot en met juni 2012 nodig is.

Middelen die in het lopende jaar binnen komen op basis van de septembercirculaire vallen ook onder vorenstaande criteria. Dit betreft de voorstellen 6 (Vrouwenopvang/ouderenmishandeling) en 7 (Regionale coördinatie nazorg ex-gedetineerden). Door het moment, waarop deze bedragen met de diensten verrekend worden, is het nagenoeg onmogelijk om voor 31 december tot besteding te komen. Daarom worden deze gelden ook in dit voorstel meegenomen.

SE.4.C

Raadsvoorstel inzake Tussentijdse resultaatbestemming 2011

Vervolg Raadsvoorstel

Voorstel tussentijdse resultaatbestemmingen 2011.

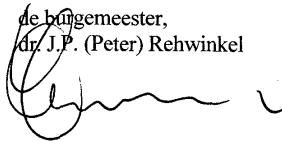
Vier diensten reikten voorstellen aan voor de tussentijdse resultaatbestemming. Hieronder treft u een overzicht aan. De aangegeven nummering correspondeert met de bijlage, waarin een nadere toelichting op de voorstellen wordt gegeven. Bedragen zijn in duizenden euro.

Nr.	Dienst	Omschrijving	Bedrag
1	SoZaWe	Pilot loondispensatie	160
2	SoZaWe	Regionaal Actieplan Jeugdwerkloosheid Gron.	565
3	MD	Herstel zoutloods	200
4	MD	Project Grondig	829
5	MD	Stimuleren gemeentelijke klimaatinitiatieven	98
6	OCSW	Vrouwenopvang/ouderenmishandeling	165
7	OCSW	Regionale coördinatie nazorg ex-gedetineerden	205
8	HVD	Uitvoering project "Schots en Scheef"	699
Totaal			2.921

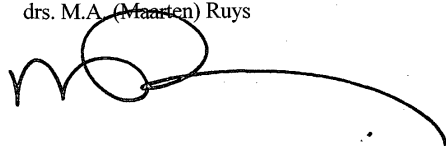
Gelet op het vorenstaande stellen wij u voor te besluiten de tussentijdse resultaatbestemming 2011 vast te stellen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Raadsvoorstel inzake Tussentijdse resultaatbestemming 2011

BIJLAGE

Bijlage

Voorstel 1: Pilot loondispensatie

Deelprogramma: Werk & Activering Programma: Werk en inkomen Portefeuillehouder: Pastoor	Dienst: SoZaWe Directiebesluit d.d.: 14 oktober 2011
---	---

Omschrijving	
Wat is het doel van het budget?	De gemeente Groningen heeft zich aangemeld voor de pilot Loondispensatie. Doel van de pilot is om mensen met een beperking een kans te bieden om bij een reguliere werkgever aan de slag te gaan. Via de collegebrief GR 10.2424524 is dit op 17 november 2010 met uw raad besproken. Via de algemene uitkering heeft Groningen voor de pilot loondispensatie 253 duizend euro toegekend gekregen.

Argumentatie	
Waarom is het budget in 2011 niet gebruikt? Wat is de reden van vertraging?	Het budget is bestemd voor de jaren 2010 tot en met 2012. De pilot Loondispensatie heeft namelijk een looptijd van oktober 2010 tot en met 2012.

Motivering	
Waarom wordt het budget doorgeschoven? Wat is de hoogte van de specifieke verplichting?	Het budget wordt doorgeschoven, omdat de pilot ook nog in het jaar 2012 voortduurt. Het budget voor de pilot is bestemd voor de gehele looptijd, die is van eind 2010 tot en met eind 2012.

Exploitatie	bedrag in € 1000
Beschikbaar budget 2011	253
Gemeentefonds, tegemoetkoming uitvoeringskosten pilot loondispensatie	
Af: verwachte uitgaven 2011	93
Resterend saldo	160
Verwachte uitgaven in periode januari t/m juni 2012 = Voorstel tot overheveling	160

Raadsvoorstel inzake Tussentijdse resultaatbestemming 2011

Voorstel 2: Regionaal Actieplan Jeugdwerkloosheid Groningen	
Deelprogramma: Werk Programma: Werk en Inkomen Portefeuillehouder: Pastoor	Dienst: SoZaWe Directiebesluit d.d.: 17 oktober 2011
Omschrijving	
Wat is het doel van het budget?	Om de jeugdwerkloosheid te bestrijden, heeft het Kabinet met 30 regio's afspraken gemaakt in regionale convenanten. Het 'Regionaal Actieplan Jeugdwerkloosheid Groningen' ligt hieraan ten grondslag. Op basis van dit convenant zijn meerjarige verplichtingen aangegaan met gemeenten, bedrijven en instellingen in de provincie.
Argumentatie	
Waarom is het budget in 2011 niet gebruikt? Wat is de reden van vertraging?	De middelen zijn in 2011 niet volledig besteed, omdat de verwachte toestroom van jongeren pas na september 2010 goed op gang gekomen is. Hierdoor zijn projecten met enige vertraging van start gegaan. Wij stellen voor het nog niet ingezette bedrag weer beschikbaar te stellen voor 2012.
Motivering	
Waarom wordt het budget doorgeschoven? Wat is de hoogte van de specifieke verplichting?	Voor een motivering van het doorschuiven van het budget wordt verwezen naar de argumentatie. Er is op dit moment voor een bedrag van 514 duizend euro aan projecten gestart.
Exploitatie	
Beschikbaar budget 2011 (Bestemmingsvoorstel bij jaarrekening 2010 en circulaire gemeentefonds 2011)	bedrag in € 1000 3.632
Af: verwachte uitgaven 2011	3.067
Resterend saldo	565
Verwachte uitgaven in periode januari t/m juni 2012 = Voorstel tot overheveling	565

Raadsvoorstel inzake Tussentijdse resultaatbestemming 2011

Voorstel 3: Herstel zoutloods

Deelprogramma: Afvalinzameling- en verwerking Programma: Onderhoud en beheer openbare ruimte Portefeuillehouder: Visscher	Dienst: Milieudienst Directiebesluit d.d.: 18 oktober 2011
---	---

Omschrijving	
Wat is het doel van het budget?	Er is een bodemverontreiniging met zout (NaCl) geconstateerd bij de gemeentelijke zoutloods op de locatie van de Milieudienst (Duinkerkenstraat 45). De bodem moet worden gesaneerd en er moeten maatregelen worden genomen om nieuwe verontreinigingen te voorkomen. De aspecten die naast de bodemverontreiniging spelen zijn vooral de slechte bouwkundige staat van de huidige zoutloods (aantasting door zout) en het te natte zout door onder andere de positionering van de loods.

Argumentatie	
Waarom is het budget in 2011 niet gebruikt? Wat is de reden van vertraging?	In Turap I en II is onder hoofdstuk 9.2 het volgende gemeld: 'De totale kosten voor de renovatie bedragen 870 duizend euro. De financiering vindt plaats uit de voorziening groot onderhoud gebouwen (670 duizend euro) en uit gelabeld geld in de algemene bedrijfsreserve (200 duizend euro). Door een begrotingswijziging in 2011 is 200 duizend euro meegenomen voor de kosten van deze renovatie. Deze kosten worden echter in 2011 niet gemaakt. De reden hiervan is dat de uitvoering van de renovatie een zorgvuldige voorbereiding vereist. De procedure voor de aanbesteding, de aanvraag milieuvergunning en het gebruik van de loods (in de periode tussen oktober en april) duren ieder afzonderlijk ongeveer zes maanden en overlappen elkaar slechts gedeeltelijk. De wens om het werk uit te voeren in 2011 is daarom helaas niet mogelijk. De uitvoering start in 2012'.

Motivering	
Waarom wordt het budget doorgeschoven? Wat is de hoogte van de specifieke verplichting?	De uitvoering van de werkzaamheden start in 2012. De afgelopen tijd zijn voorbereidende werkzaamheden (ondermeer uitwerken herstelvarianten, opstellen bestek en aanvragen vergunningen) uitgevoerd. Uiterlijk 1 oktober 2012 moet een en ander zijn afgerond (einde vergunning). De specifieke verplichting is 200 duizend euro.

Exploitatie	bedrag in € 1000
Beschikbaar budget 2011	200
Dekking vindt plaats uit de bedrijfsreserve MD	-
Afv. verwachte uitgaven 2011	-
Resterend saldo	200
Verwachte uitgaven in periode januari t/m juni 2012 = Voorstel tot overheveling	200

Raadsvoorstel inzake Tussentijdse resultaatbestemming 2011

Voorstel 4: Project Grondig	
Deelprogramma: Overig Programma: Onderhoud en beheer openbare ruimte Portefeuillehouder: Dekker	Dienst: Milieudienst Directiebesluit d.d.: 18 oktober 2011
Omschrijving	
Wat is het doel van het budget?	<p>Het doel is het op programmatische wijze onderzoeken van de bodemkwaliteit van alle gemeentelijke eigendommen en eventuele vervolgmaatregelen te treffen. De gemeente heeft diverse locaties in eigendom, waarvan diverse met een 'groen gevoelig' gebruik. Het gaat om circa 480 locaties waarvan niet bekend is wat de kwaliteit van de bodem is. Met het project Grondig worden op deze locaties bodemonderzoeken uitgevoerd.</p> <p>Er is voor deze locaties geen aanleiding om een bodemverontreiniging te verwachten. Maar we willen gezien het gevoelige gebruik van deze locaties de kwaliteit van de bodem weten. Hiervoor heeft de raad 829 duizend euro uit de Reserve Bodemsanering beschikbaar gesteld (raadsbesluit van 26 januari 2011).</p>
Argumentatie	
Waarom is het budget in 2011 niet gebruikt? Wat is de reden van vertraging?	<p>Het project Grondig gaat niet over één jaar maar is een programmatische aanpak, waarbij in de uitvoering daarvan de jaargrens wordt overschreden. De bodemonderzoeken dienen Europees te worden aanbesteed in verband met de eisen aan rechtmatigheid. Dit is als apart onderdeel opgenomen in de algemene aanbesteding van bodemdiensten die is voorzien eind 2011. Dit betekent dat de uitvoering van de bodemonderzoeken in 2012 start. Van het beschikbaar gestelde budget is in 2011 een klein deel benodigd. Het grootste deel zal worden aangewend na 2011.</p>
Motivering	
Waarom wordt het budget doorgeschoven? Wat is de hoogte van de specifieke verplichting?	<p>Het project Grondig gaat niet over één jaar maar is een programmatische aanpak, waarbij in de uitvoering daarvan de jaargrens wordt overschreden. De specifieke verplichting heeft een omvang van 829 duizend euro.</p>
Exploitatie	bedrag in € 1000
Beschikbaar budget 2011	829
Bestemmingsreserve bodemsanering	0
Af: verwachte uitgaven 2011	829
Resterend saldo	829
Verwachte uitgaven in periode januari t/m juni 2012 = Voorstel tot overheveling	829

Raadsvoorstel inzake Tussentijdse resultaatbestemming 2011

Voorstel 5: Stimuleren gemeentelijke klimaatinitiatieven

Deelprogramma: Nieuwbouw Programma: Wonen Portefeuillehouder: Visscher	Dienst: Milieudienst Directiebesluit d.d.: 18 oktober 2011
--	---

Omschrijving	
Wat is het doel van het budget?	De middelen zijn gericht op het stimuleren van gemeentelijke klimaatinitiatieven. Wij hebben op 25 november 2008 besloten om een aanvraag in te dienen voor een uitkering in verband met de Stimulering Lokale Klimaatinitiatieven (SLOK). De raad is hierover op 27 november 2008 geïnformeerd.

Argumentatie	
Waarom is het budget in 2011 niet gebruikt? Wat is de reden van vertraging?	Via de meicirculaire gemeentefonds 2009 is een bedrag toegekend van 454 duizend euro. Dit bedrag wordt in de jaren 2009 tot en met 2011 uitgekeerd. De bedragen zijn achtereenvolgens 191, 168 en 95 duizend euro. Omdat het programma loopt van het jaar 2009 tot en met het jaar 2012 en de planning van de uitgaven afwijkt van het kasritme van de uitkering, is het noodzakelijk om de niet bestede middelen 2011 ten gunste van de exploitatie 2012 te brengen.

Motivering	
Waarom wordt het budget doorgeschoven? Wat is de hoogte van de specifieke verplichting?	Voor de uitvoering van het programma in 2012 is het doorschuiven van het budget noodzakelijk (zie boven). De huidige verwachting is dat hiermee in het jaar 2012 een bedrag van 98 duizend euro gemoeid is.

Exploitatie	bedrag in € 1000
Beschikbaar budget 2011	148
Af: verwachte uitgaven 2011	50
Resterend saldo	98
Verwachte uitgaven in periode januari t/m juni 2012 = Voorstel tot overheveling	98

Raadsvoorstel inzake Tussentijdse resultaatbestemming 2011

Voorstel 6: Vrouwenopvang/ouderenmishandeling

Deelprogramma: 4.2 Preventie en zorg Programma: 4. Welzijn gezondheid en zorg Portefeuillehouder: Visscher	Dienst: OCSW Directiebesluit d.d.: 25 oktober 2011
--	---

Omschrijving	
Wat is het doel van het budget?	De middelen zijn bedoeld als extra impuls voor de lokale/regionale aanpak van ouderenmishandeling. Deze extra impuls is gekoppeld aan de afspraken die Rijk en VNG gaan maken om de positie van slachtoffers van geweld in afhankelijkheidsrelaties te verbeteren (afpraak volgt uit de bestuursafspraken 2011-2015). Met de incidentele middelen voor ouderenmishandeling wordt een extra impuls gegeven aan de aanpak van ouderenmishandeling. Hiermee wordt een vervolg gegeven aan het project dat hiervoor in 2010 heeft plaatsgevonden.

Argumentatie	
Waarom is het budget in 2011 niet (volledig) gebruikt? Wat is de reden van vertraging?	Deze gelden worden naar alle waarschijnlijkheid toegekend in de raadsvergadering van december 2011. OCSW is dan niet meer in staat om deze gelden nog in 2011 uit te geven.

Motivering	
Waarom wordt het budget doorgeschoven? Wat is de hoogte van de specifieke verplichting?	Het bedrag van 165 duizend euro is met de septembercirculaire 2011 beschikbaar gesteld. De raad zal worden voorgesteld deze gelden met de dienst OCSW te verrekenen en kan hierover pas in december 2011 een besluit nemen. Stichting Toevluchtsoord is op de hoogte van deze impuls en zal naar verwachting begin 2012 een aanvraag indienen voor deze middelen om zo deze impuls te realiseren. Om de middelen hiervoor begin 2012 beschikbaar te hebben wordt voorgesteld dit bedrag over te hevelen naar 2012 middels de tussentijdse resultaatbestemming.

Exploitatie	bedrag in € 1000
Beschikbaar budget 2011	165
Af: verwachte uitgaven 2011	-
Resterend saldo	165
Verwachte uitgaven in periode januari t/m mei 2012 = Voorstel tot overheveling	165

Raadsvoorstel inzake Tussentijdse resultaatbestemming 2011

Voorstel 7: Regionale coördinatie nazorg ex-gedetineerden	
Deelprogramma: 4.2 Preventie en zorg Programma: 4. Welzijn gezondheid en zorg Portefeuillehouder: Visscher	Dienst: OCSW Directiebesluit d.d.:
Omschrijving	
Wat is het doel van het budget?	Bij de ontwikkeling van de nazorg ex-gedetineerden (dit betreft een wettelijke taak voor gemeenten) is landelijk gebleken, en dit telt ook voor de regio Groningen, dat er te weinig middelen waren voor een goede, structurele implementatie van deze nazorg. Het Rijk stelt daarom in 2011 een extra bedrag van (landelijk) 6 miljoen euro beschikbaar. Het bedrag is bestemd voor de jaren 2012 en 2013. Voor Groningen betekent dit een extra bijdrage van 205 duizend euro in 2011.
Argumentatie	
Waarom is het budget in 2011 niet (volledig) gebruikt? Wat is de reden van vertraging?	Deze gelden worden in de jaarschijf 2011 beschikbaar gesteld via de septembercirculaire 2011. De middelen zijn echter bestemd voor de jaren 2012 en 2013.
Motivering	
Waarom wordt het budget doorgeschoven? Wat is de hoogte van de specifieke verplichting?	De middelen zijn beschikbaar gekomen in de jaarschijf 2011, maar zijn bestemd voor de jaren 2012 en 2013. Omdat ook al in de 1 ^e helft van 2012 uitgaven worden verwacht, wordt voorgesteld deze middelen over te hevelen naar 2012 via de tussentijdse resultaatbestemming.
Exploitatie	bedrag in € 1000
Beschikbaar budget 2011	205
Af: verwachte uitgaven 2011	-
Resterend saldo	<u>205</u>
Verwachte uitgaven in periode januari t/m mei 2012 = Voorstel tot overheveling	<u>205</u>

Raadsvoorstel inzake Tussentijdse resultaatbestemming 2011

Voorstel 8: Uitvoering project 'Schots en Scheef'

Deelprogramma: Sociale samenhang en participatie Programma: Welzijn, Gezondheid en Zorg Portefeuillehouder: Visscher	Dienst: Hulpverleningsdienst Directiebesluit d.d.:
--	---

Omschrijving	
Wat is het doel van het budget?	Het budget betreft een bijdrage aan de nieuwbouw van 17 aangepaste woningen op het CIBOGA-terrein, project 'Schots en Scheef'. Hiertoe heeft uw raad besloten op 26 augustus 2008. De doelgroep bestaat onder meer uit een aantal zwaar lichamelijk gehandicapte toekomstige bewoners.

Argumentatie	
Waarom is het budget in 2011 niet gebruikt? Wat is de reden van vertraging?	In de primitieve begroting 2011 zijn de middelen voor het project 'Schots en Scheef' ingezet vanuit de 'Overig bestemde reserve WVG'. In 2011 is de aanvang van het project vertraagd door de stagnerende woningmarkt. In de voorgaande jaren heeft de stagnatie van de bouw op het CIBOGA-terrein bovendien de nodige vertraging opgeleverd.

Motivering	
Waarom wordt het budget doorgeschoven? Wat is de hoogte van de specifieke verplichting?	Inmiddels is door de bouwer, Nijestee, aangegeven dat de contracten getekend zijn en per 1 december a.s. met de bouw gestart wordt. Daarom is het noodzakelijk dat het budget in de eerste helft van 2012 beschikbaar blijft. De eerste aanbetaling van 233 duizend euro verwachten wij in 2011 te doen. Het bestemmingsvoorstel betreft derhalve 699 duizend euro, het totale budget (932 duizend euro) minus de verwachte betaling voor 2011.

Exploitatie		bedrag in € 1000
Beschikbaar budget 2011		
Born: Overige bestemde reserve WVG		932
Af: verwachte uitgaven 2011		233
Resterend saldo		699
Verwachte uitgaven in periode januari t/m juni 2012 = Voorstel tot overheveling		699

Raadsvoorstel inzake Eindejaarsbegrotingswijzigingen 2011

.
. .
Bestuursdienst

RAADSVoorSTEL:

2011-2012

Ons kenmerk: BD 11.2798067

Registratienummer : GR 11.

Ingekomen op :

Onderwerp: Eindejaarsbegrotingswijzigingen 2011

Groningen, **18 NOV 2011**

Aan de raad,

Hierbij treft u de eindejaarsbegrotingswijzigingen 2011 aan. De begrotingswijzigingen kunnen worden ingedeeld in drie categorieën.

In de eerste categorie treft u de wijzigingen binnen één dienst aan. Het gaat hier om wijzigingen in het kader van begrotingsrechtmatigheid en wijzigingen door verschuivingen van budgetten tussen deelprogramma's. Deze verschuivingen zijn vooral technische begrotingswijzigingen. Deze hebben geen invloed op het begrotingssaldo van de desbetreffende dienst.

De tweede categorie begrotingswijzigingen zijn dienstoverstijgende wijzigingen. Hierbij valt onder andere te denken aan taakmutaties vanuit het gemeentefonds en taakmutaties tussen diensten.

De derde categorie begrotingswijzigingen hebben betrekking op het raadsvoorstel "3^e voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014", die u tegelijkertijd met de begroting 2012 en de najaarsnota is aangeboden. Tevens is in dit hoofdstuk nog een begrotingswijziging opgenomen met betrekking tot de bezuinigingen 2007-2010. De begrotingswijzigingen 48 tot en met 51 vloeien voort uit de aanpassing van de Financiële Verordening, welke u gelijktijdig wordt aangeboden ter vaststelling.

Raadsvoorstel inzake Eindejaarsbegrotingswijzigingen 2011

2

Dienstwijziging

Bestuursdienst

1. Organisatieontwikkeling.

Uw raad heeft 27 april 2011 besloten de kosten van het project bestuurlijke dienstverlening en de projectkosten voor organisatieontwikkeling 2011 (deelprogramma college, raad en overig) in totaal 320 duizend euro te dekken uit het programma BOSS (deelprogramma Innovaties). Daarnaast wordt 33 duizend euro ontvangen vanuit het project bestuurlijke dienstverlening voor een medewerker van de bestuursdienst die werkzaamheden gaat verrichten voor het project. Met deze begrotingswijziging worden zowel de lasten als de baten van de organisatieontwikkeling en het project bestuurlijke dienstverlening opgenomen in de begroting.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
12.1 Innovaties	BSD	I	-320	0	320	0	0	320
13.1 College, raad en overig	BSD	I	353	33	-320	0	0	-320

2. Personeel.

Wij stellen u voor diverse personele taakstellingen en de kosten van externe inhuur te dekken uit het programma BOSS.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
10.1 Veilige woon- en leefomgeving	BSD	I	4	0	-5	0	0	-5
12.1 Innovaties	BSD	I	-491	0	491	0	0	491
12.4 Overige bedrijfsvoering	BSD	I	26	18	-8	0	0	-8
13.1 College, raad en overig	BSD	I	181	-297	-478	0	0	-478

3. Afwikkeling reserve risico GKB en afkoopsom ESSENT.

Bij de jaarrekening 2010 is door uw raad besloten de reserves afkoopsom Essent en risico GKB op te heffen. Het saldo op de reserves is 58 duizend euro. Met deze begrotingswijziging onttrekken we het saldo aan de reserves en voegen het bedrag toe aan de exploitatie. Bij de rekening 2011 zal dat resulteren in een resultaat van 58 duizend euro.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
13.1 College, raad en overig	BSD	I	0	-58	-58	0	58	0

4. Vrijval Watergang.

Eén van de dekkingsmiddelen van de gemeentebegroting 2011 is de vrijval van de reserve Watergang ad 87 duizend euro. Bij de rekening 2010 is de vrijval gestort in de algemene egaliseringsreserve. Met deze begrotingswijziging onttrekken we dit bedrag weer uit de algemene egaliseringsreserve zodat de inzet voor de begroting 2011 kan worden gerealiseerd.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
13.1 College, raad en overig	BSD	I	0	-87	-87	0	87	0

Raadsvoorstel inzake Eindejaarsbegrotingswijzigingen 2011

3

5. GR Meerstad.

De bijdrage van de gemeente Groningen voor de Gemeenschappelijke Regeling Meerstad bedraagt voor 2011 265 duizend euro. Wij stellen voor deze uitgaven te dekken uit de terug te ontvangen afrekening over 2010 van 94 duizend euro en 171 duizend euro te onttrekken uit de reserve voorzieningen Meerstad.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
13.1 College, raad en overig	BSD	I	265	94	-171	0	171	0

6. Verkoop aandelen EPZ en dividend CBL.

Met deze begrotingswijziging vindt de financiële afwikkeling plaats van de vervreemding van de aandelen Essent aan RWE AG. Als gevolg van de vervreemding van de aandelen komt er 10,260 miljoen euro beschikbaar als extra dividend uitkering van BPE. Daarnaast ontvangen wij 836 duizend euro uitkering uit de CBL Vennootschap.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
13.1 College, raad en overig	BSD	I	0	0	0	11.096	0	-11.096
15.1 Alg.inkomsten en post onvoorzien	BSD	I	0	11.096	11.096	0	0	11.096

7. E-Bureau.

Met deze begrotingswijziging worden de salarissen van het E-bureau uit het deelprogramma Beleidscommunicatie gedekt en wordt een salaristaakstelling van 251 duizend euro gerealiseerd. Vanuit diverse deelprogramma's wordt een bijdrage voor het E-bureau ontvangen van 189 duizend euro.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
11.2 Beleidscommunicatie	BSD	I	340	189	-151	0	0	-151
12.1 Innovaties	BSD	I	-298		298	0	0	298
12.4 Overige bedrijfsvoering	BSD	I	1		-1	0	0	-1
13.1 College, raad en overig	BSD	I	-105	-251	-146	0	0	-146

8. Onderwijscampagne.

Als gevolg van het niet doorgaan van de Onderwijscampagne, wordt de begroting van het Akkoord van Groningen op de deelprogramma's "Groningen kennisstad" en "College, raad en overig" aangepast. De te verwachten bijdragen van partners (32 duizend euro) en de bijdrage uit het voorlichtingsbudget van Concerncommunicatie (16 duizend euro) komen te vervallen.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
2.3 Groningen kennisstad	BSD	I	-48	-32	16	0	0	16
13.1 College, raad en overig	BSD	I	16	0	-16	0	0	-16

Raadsvoorstel inzake Eindejaarsbegrotingswijzigingen 2011

4

9. Loonkosten RCG.

Doordat 2 van de 4 personeelsleden van het voormalig Regio Centraal Groningen (RCG) een andere dienstbetrekking hebben gevonden, kan zowel het salarisbudget als het bedrag van opbrengst detachering op het deelprogramma "College, raad en overig" naar beneden worden bijgesteld. Het resterende bedrag zal met de desbetreffende inleners worden verrekend.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
13.1 College, raad en overig	BSD	I	-136	-136	0	0	0	0

10. Personeel in Balans.

In de begroting 2011 zijn nog geen lasten opgenomen voor Personeel in Balans. Door een onttrekking van 943 duizend euro uit de reserve Personeel in Balans worden de te verwachten exploitatielasten voor 2011 gedekt. Hiervan heeft 50 duizend euro betrekking op het Groninger groeiprogramma. Wij stellen voor dit in de begroting te verwerken.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
13.1 College, raad en overig	BSD	I	943	0	-943	0	943	0

Dienst Informatie en Administratie.

11. Begroting tijdelijke huisvesting Stationsplein.

Afdeling Automatiseringscentrum Groningen heeft een extra opdracht gekregen om ICT werkzaamheden te verrichten voor de verhuizing van de DIA naar het Stationsplein. Met deze begrotingswijziging nemen we daarmee gepaard gaande lasten en baten ad 75 duizend euro op in de begroting.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
12.3 Facilitaire dienstverlening	DIA	I	75	75	0	0	0	0

12. Leges naturalisatie.

In verband met een tariefswijziging voor het Rijksdeel leges naturalisaties, stijgen de baten met 40 duizend euro. Deze extra Rijksleges dienen afgedragen te worden aan het Rijk.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
13.2 Publieke dienstverlening	DIA	S	40	40	0	0	0	0

Raadsvoorstel inzake Eindejaarsbegrotingswijzigingen 2011

5

13. Extra Leges Burgerzaken.

In verband met extra verkoop legesproducten stijgen de baten met 105 duizend euro. Deze extra Rijksleges dienen afgedragen te worden aan het Rijk.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
13.2 Publieke dienstverlening	DIA	I	105	105	0	0	0	0

14. Bedrijfsvoering DIA structureel.

Diverse wijzigingen in de bedrijfsvoering bij de DIA leiden tot een wijziging in zowel de lasten als baten van de deelprogramma's Inkomen en inkomensondersteuning, Overige stadhuis en stadje, Facilitaire dienstverlening, college, raad en overig en Publieke dienstverlening. Wij stellen u voor de begroting aldus te wijzigen.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
Inkomen en inkomensondersteuning	DIA	S	-1	0	1	0	0	1
11.3 Overig stadhuis en stadje	DIA	S	-1	0	1	0	0	1
12.3 Facilitaire dienstverlening	DIA	S	-25	0	25	0	0	25
13.1 College, raad en overig	DIA	S	79	0	-79	0	0	-79
13.2 Publieke dienstverlening	DIA	S	-52	0	52	0	0	52

Hulpverleningsdienst.

15. Aanpassing Projectopbrengsten SOA.

Met deze begrotingswijziging wordt de structurele verlaging van projectopbrengsten en de daarvoor begrote kosten bij de SOA-activiteiten in de begroting verwerkt.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
4.2 Preventie en zorg	HVD	S	-42	-42	0	0	0	0

16. TBC COA contract.

Met ingang van 2011 worden vrijwel alle asielzoekers die Nederland binnenkomen, door de GGD Groningen, in Ter Apel gescreend op TBC. We ontvangen van het COA daarvoor een kostendekkende vergoeding. Met deze begrotingswijziging worden de daarmee gepaard gaande baten en lasten in de begroting verwerkt.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
4.2 Preventie en zorg	HVD	S	285	285	0	0	0	0

Raadsvoorstel inzake Eindejaarsbegrotingswijzigingen 2011

6

17. Bijstelling activiteiten publieke gezondheidszorg asielzoekers (PGA).

Door vermindering van het aantal asielzoekers dalen de activiteiten voor de publieke gezondheidszorg asielzoekers (PGA). Daardoor dalen in 2011 de baten en lasten met 20 duizend euro.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
3.1 Integraal jeugdbeleid	HVD	S	-12	-12	0	0	0	0
4.2 Preventie en zorg	HVD	S	-8	-8	0	0	0	0

18. Diverse projecten.

Op het gebied van Integraal jeugdbeleid en Preventie en zorg zijn diverse kostendekkende projecten gestart die nog niet in de begroting 2011 zijn opgenomen. We stellen voor de lasten en baten van deze projecten in de begroting 2011 op te nemen.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
3.1 Integraal jeugdbeleid	HVD	S	14	14	0	0	0	0
4.2 Preventie en zorg	HVD	S	158	158	0	0	0	0

Milieudienst.

19. Verruiming kwijtscheldingsbeleid afvalstoffenheffing.

De Tweede Kamer heeft besloten tot verruiming van de kwijtscheldingsnormen. Wij gaan kwijtschelding mogelijk maken voor ondernemers die door privé-belastingsschulden op bijstandsniveau leven. De daardoor wegvallende baten worden gedekt door een onttrekking uit de Egalisatiereserve Afvalstoffenheffing.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
9.2 Afvalverzameling en -verwerking	MD	I	0	-107	-107	0	107	0

20. Wijziging inzake Milieustewards.

De Milieustewards hebben extra activiteiten uitgevoerd voor de wijkstemdagen en de milieustratenacties. De incidentele kosten worden gedekt door een bijdrage van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en het budget van de wijkstemdagen.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
9.2 Afvalverzameling en -verwerking	MD	I	130	130	0	0	0	0

Onderwijs Cultuur Welzijn en Sport.

21. Verrekening voorfinanciering Forum.

De voorfinanciering van het Groninger Forum van in totaal 1,95 miljoen euro wordt in de jaren 2011 tot en met 2015 via subsidieverstrekking met de stichting Forum verrekend. Voor 2011 gaat het om een bedrag van 550 duizend euro. De exploitatie-subsidie voor het Forum wordt met dit bedrag

Raadsvoorstel inzake Eindejaarsbegrotingswijzigingen 2011

7

verlaagd en in de reserve gestort. In de subsidietoekenning is hiermee rekening gehouden. De reservemutatie dient nog in de begroting te worden opgenomen.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
6.1 Culturele infrastructuur	OCSW	I	-550	0	550	550	0	0

22. Correctie reserve Werkman Forum.

Van de beschikbare middelen voor het Groninger Forum ad 2,5 miljoen euro, is 500 duizend euro bestemd voor de verplaatsing van het Werkmancollege aan de Schoolstraat (raadsbesluit nr. 164, 20 februari 2008). Bij de eerste voortgangsrapportage 2011 hebben wij u voorgesteld om 500 duizend euro te onttrekken aan de reserve Werkmancollege. Bij de afwikkeling van de jaarrekening 2010 heeft dezelfde mutatie plaatsgevonden. Wij stellen u voor de vastgestelde begrotingswijziging van de eerste voortgangsrapportage 2011 te corrigeren.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
3.1 Integraal jeugdbeleid	OCSW	I	-500	0	500	0	-500	0

23. Verlaging rijksbijdrage Ex-AMV's 2011.

In het kader van het experiment Ex-AMV's is een rijksbijdrage opgenomen in de begroting 2011 van 66 duizend euro. Per brief van 26 mei 2011 heeft het Rijk deze rijksbijdrage naar beneden bijgesteld tot 21 duizend euro. Het Rijk vergoedt geen leefgeld meer maar uitsluitend kosten van huisvesting. Met deze begrotingswijziging wordt de rijksbijdrage voor het experiment Ex-AMV's verlaagd met 41 duizend euro.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
4.3 Integratie en emancipatie	OCSW	I	-45	-45	0	0	0	0

24. Bijdrage provincie en deelprogramma Binnenstad en toerisme in Roze Zaterdag

In het kader van Roze Zaterdag 2011 heeft de provincie Groningen een extra bijdrage toegekend van 30 duizend euro. Tevens is ten laste van het deelprogramma Binnenstad en toerisme een bijdrage van 10 duizend euro aan de Roze Zaterdag verstrekt. Met deze begrotingswijziging worden zowel de lasten als de baten voor de Roze Zaterdag opgehoogd met 40 duizend euro.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
4.3 Integratie en emancipatie	OCSW	I	40	40	0	0	0	0

25. Verhoging subsidiebudget Kunstraad.

Het subsidiebudget van de Kunstraad wordt verhoogd met de salariskosten ad 50 duizend euro van een te detacheren personeelslid van de dienst OCSW bij de Kunstraad. De Kunstraad betaalt dat bedrag weer aan de dienst OCSW. Met deze begrotingswijziging worden zowel de lasten als de baten van deze overeenkomst in de begroting opgenomen.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
6.3 Overig cultuur	OCSW	I	50	50	0	0	0	0

Raadsvoorstel inzake Eindejaarsbegrotingswijzigingen 2011

8

26. Project Marktplaats Lewenburg: dotatie ISV-middelen aan bekleemde reserve.

Op 17 juni 2009 heeft uw raad besloten 1,2 miljoen euro ISV-middelen in te zetten voor het project Marktplaats Lewenburg. Op grond van regelgeving mogen deze middelen niet rechtstreeks in mindering gebracht worden op de investering. We doteren 1,2 miljoen euro aan de bekleemde reserve Marktplaats Lewenburg. Deze reserve wordt dan ingezet ter dekking van de hogere kapitaallasten.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
Sociale samenhang en participatie	OCSW	I	0	1.200	1.200	1.200	0	0

27. Onderwijshuisvesting: terugdraaien reservemutatie VMBO Noordoost.

In de begroting 2011 zijn wij er vanuit gegaan dat het nieuwe schoolgebouw voor VMBO in Lewenburg per 1 maart 2011 gereed zou zijn. De kapitaallasten zijn vanaf dat moment in de begroting opgenomen. Voor een deel gedekt uit de daarvoor ingestelde bekleemde reserve. Het schoolgebouw is na de zomervakantie 2011 gereedgekomen en in gebruikgenomen. Dat betekent dat we later dan gepland beginnen met de afschrijving van de investering. Wij stellen daarom voor om de begroting van 2011 incidenteel te wijzigen voor een bedrag van 621 duizend euro (lagere afschrijvingslasten en een lagere onttrekking aan de reserve).

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
3.1 Integraal jeugdbeleid	OCSW	I	-621	0	621	0	-621	0

28. Actualisatie budgetten Combinatiefuncties.

Groningen doet vanaf 2008 mee aan de rijksregeling Impuls Brede Scholen, Sport en Cultuur, ook wel "Combinatiefuncties" genoemd. Wegens vertraging in de uitvoering is in 2009 een nieuwe planning gemaakt op basis waarvan de combinatiefuncties worden gerealiseerd. In de primitieve begroting 2011 was de oude planning nog opgevoerd. We willen de begroting daarom aan de nieuwe planning aanpassen. Dat betekent dat we de eerder gereserveerde middelen voor 2012 nu gaan inzetten. We stellen daarom voor 89 duizend euro te onttrekken aan de reserve Combinatiefuncties. Aanvullend stellen we de lasten en baten naar beneden bij omdat in de OCSW-begroting sprake is van een opblaaseffect. Middelen die dienen ter cofinanciering zijn dubbel opgenomen. Dat corrigeren wij met deze wijziging. Deze correctie is technisch van aard en heeft geen effect op de inzet van middelen.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
5.2 Deelname aan sport	OCSW	I	-148	-237	-89	0	89	0

29. Bijdrage in openluchtpodium Grote Markt.

De KVvVV "Oranje Nassau" heeft een aanvullende subsidie ontvangen van 21 duizend euro voor de viering van Koninginnedag. Deze verhoging wordt gedekt op drie verschillende deelprogramma's, voor ieder 7 duizend euro. Met deze begrotingswijziging voegen we de dekking samen op het juiste deelprogramma.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
6.1 Culturele infrastructuur	OCSW	I	14	14	0	0	0	0

Raadsvoorstel inzake Eindejaarsbegrotingswijzigingen 2011

9

30. Projecten Nieuw Lokaal Akkoord 2011.

In het Nieuw Lokaal Akkoord zijn in de 14 wijken voor diverse projecten incidentele gelden beschikbaar gesteld. Het betreft:

- opbouwwerk 466 duizend euro;
- stip's in het kader voor Zorgen voor Morgen 250 duizend euro;
- jeugdhulpverlening/Go4it 213 duizend euro;
- buurtbeheer, spelcontainers en speelplekken 137 duizend euro;
- kinderkwerk 114 duizend euro;
- brugfunctionaris in het onderwijs 100 duizend euro;
- speelruimtebeleid;
- diverse overige projecten met een totaalbedrag van 314 duizend euro.

Met deze begrotingswijziging worden de lasten en baten van het deelprogramma culturele infrastructuur op het juiste niveau gebracht.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
6.1 Culturele infrastructuur	OCSW	I	1.594	1.594	0	0	0	0

31. Correctie boekwaarde schoolgebouw Gravenburg.

In oktober 2010 is het schoolgebouw in Gravenburg afgebrand. Regelgeving schrijft voor de boekwaarde af te schrijven op het moment dat het object geen economisch nut en waarde meer heeft. Het gaat om een bedrag van 7,4 miljoen euro. Voor de afboeking van de boekwaarde heeft uw raad op 26 oktober 2011 de begroting gewijzigd. Bij ons voorstel zijn wij helaas voorbij gegaan aan het feit dat deze afboeking al in de jaarrekening 2010 heeft plaatsgevonden. Voor 2011 hoeft dat dus niet opnieuw. Wij stellen daarom voor om de begroting op dit punt te corrigeren.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
3.1 Integraal jeugdbeleid	OCSW	I	-7.400	-7.400	0	0	0	0

Ruimtelijke Ordening en Economische Zaken.

32. ISV programma 2011.

Op 28 april 2011 is de Intrekingswet stedelijke vernieuwing van kracht geworden. Dit houdt in dat de restant middelen ISV III jaarschijf 2010 niet meer verantwoord hoeven te worden aan het Rijk en de gemeente over deze middelen vrij kan beschikken. Om die reden moet de post "vooruit ontvangen gelden" voor ISV III jaarschijf 2010 ad 8,2 miljoen euro worden omgezet in een reserve. Met deze begrotingswijziging wordt deze omzetting geregeld en wordt het programma 2011 voor ISV III dat gedekt wordt door de middelen 2010 alsnog toegevoegd aan de begroting 2011.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
8.2 Nieuwbouw	RO/EZ	I	2.121	8.200	6.079	8.200	2.121	0
8.5 Overig wonen	RO/EZ	I	750	0	-750	0	750	0

Raadsvoorstel inzake Eindejaarsbegrotingswijzigingen 2011

10

33. Wijziging lasten Nieuw Lokaal Akkoord 2.0.

Op 30 maart 2011 (nr. 8e) heeft uw raad besloten over het Nieuw Lokaal Akkoord 2.0 en wijkperspectieven. Middels een begrotingswijziging is voor 2011 3 miljoen euro aan lasten en baten opgenomen. De verwachting is dat in 2011 slechts 300 duizend euro zal worden uitgegeven. We stellen voor de lasten en baten met 2,7 miljoen euro te verlagen.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
8.3 Bestaande woningvoorraad	RO/EZ	I	-2.700	-2.700	0	0	0	0

SOZAWE.

34. Interne budgetwijziging.

Met deze begrotingswijziging wordt het budget inhuur beveiligingsdiensten overgeheveld van de deelprogramma's Werk en activering en Integratie en emancipatie naar het deelprogramma Inkomen en inkomensondersteuning.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
1.1 Werk en Activering	SOZAWE	I	-80	0	80	0	0	80
Inkomen en								
1.3 inkomensondersteuning	SOZAWE	I	95	0	-95	0	0	-95
4.3 Integratie en emancipatie	SOZAWE	I	-15	0	15	0	0	15

35. Aanpassing n.a.v. nieuwe kostenverdeling.

De verschuivingen van de lasten en baten tussen de deelprogramma's heeft te maken met de bedrijfsvoeringskosten. Zowel de directe uitvoeringskosten als de kosten van overhead worden vanaf 2011 met een eenvoudige sleutel toegerekend aan de deelprogramma's. De verschuivingen zijn dus niet een gevolg van het duurder dan wel goedkoper worden van de uitvoering. Wij hebben de gelegenheid van de reorganisatie en het nieuwe financieel systeem aangegrepen om de kostenverdeling te actualiseren.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
1.1 Werk en Activering	SOZAWE	I	-10.409	-5.890	4.519	0	-2.611	1.908
1.2 Arbeidsmarktbeleid	SOZAWE	I	5.585	2.311	-3.274	0	2.611	-663
Inkomen en								
1.3 inkomensondersteuning	SOZAWE	I	-749	-3.479	-2.730	0	0	-2.730
4.3 Integratie en emancipatie	SOZAWE	I	1.379	2.864	1.485	0	0	1.485

36. BBZ gevestigde ondernemers.

In 2011 verwachten we een lager beslag op de regeling BBZ voor gevestigde ondernemers. De prognose tot en met het derde kwartaal laat een daling van het aantal aanvragen zien. Daardoor verwachten we dat de lasten minder worden en ook de rijksvergoeding.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
Inkomen en								
1.3 inkomensondersteuning	SOZAWE	I	-1.700	-1.700	0	0	0	0

Raadsvoorstel inzake Eindejaarsbegrotingswijzigingen 2011

11

37. Correctie van drie foute begrotingsposten.

Controle van het begrotingskader heeft de volgende drie fouten aan het licht gebracht:

- ad 1. Bij voortgangsrapportage 2011-2 is aangegeven dat het Actieplan Jeugdwerkloosheid onder deelprogramma Werk en activering valt. Dit is niet juist het moet Arbeidsmarktbeleid zijn.
- ad 2. Bij de aanpassing van de cijfers voor de actuele begroting bij de voortgangsrapportage 2011-2 is het Actieplan Jeugdwerkloosheid zowel als project als kostendrager in deelprogramma Arbeidsmarktbeleid meegenomen. De lasten zitten daardoor dubbel in het begrotingskader.
- ad 3. In de actuele begroting van 2011 staat de onttrekking van de overlopende passiva (meeneemdeel van het participatiebudget) als negatieve last. Dit is niet juist het moet een bate zijn. De boeking in de werkelijkheid loopt ook via de baten.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
1.1 Werk en Activering	SOZAWE	I	3.691	4.712	1.021	0	0	1.021
1.2 Arbeidsmarktbeleid	SOZAWE	I	-1.290	-2.311	-1.021	0	0	-1.021

Dienstoverstijgend.

38. Fasering cofinancieringsfonds.

Uw raad heeft op 20 juli besloten de fasering van de subsidies uit het cofinancieringsfonds naar voren te schuiven. 500 duizend euro in 2011 en 500 duizend euro in 2012. In 2011 worden subsidietoekenningen gedaan voor Healthy Ageing-project Sprint en Healthy ageing-project Chaperoneage. De middelen staan nu bij deelprogramma college, raad en overig en worden overgeheveld naar Groningen kennisstad.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
2.3 Groningen kennisstad	RO/EZ	I	500	0	-500	0	0	-500
13.1 College, raad en overig	BSD	I	-500	0	500	0	0	500

39. Eigen kracht.

We nemen deel aan het rijksprogramma 'Eigen kracht'. In het kader hiervan ontvangen we in de jaren 2011, 2012 en 2013 jaarlijks 50 duizend euro. Deze middelen zijn bedoeld om vrouwen zonder startkwalificatie te begeleiden naar werk. De lasten en baten worden nu in de begroting geraamd.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
4.2 Preventie en zorg	OCSW	I	50	0	-50	0	0	-50
15.1 Alg. inkomsten en post onvoorzien	BSD	I		50	50	0	0	50

Raadsvoorstel inzake Eindejaarsbegrotingswijzigingen 2011

12

40. Maatschappelijke opvang.

Ten opzichte van de meicirculaire 2011 zijn de maatstaven van het verdeelmodel voor de decentralisatie-uitkering voor Maatschappelijke opvang geactualiseerd. Dit leidt tot een lagere uitkering van 66 duizend euro vanaf 2011 en wordt hier in de begroting verwerkt.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
4.2 Preventie en zorg	OCSW	I	-66	0	66	0	0	66
Alg.inkomsten en post								
15.1 onvoorzien	BSD	I	0	-66	-66	0	0	-66

41. Nationale gebiedsontwikkeling.

In het kader van 'Nationale gebiedsontwikkeling' ontvangen we in de periode 2011-2015 jaarlijks een bijdrage van 280 duizend euro. De subsidie is verkregen voor de aanleg van het Helperpark en de aanleg van de tunnel onder het station Europapark. Bij de betreffende grondexploitaties is rekening gehouden met deze subsidie.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
2.1 Ruimte voor bedrijvigheid	RO/EZ	I	280	0	-280	0	0	-280
Alg.inkomsten en post								
15.1 onvoorzien	BSD	I	0	280	280	0	0	280

42. Regionaal platform fraudebestrijding.

De middelen die we ontvangen via het gemeentefonds voor de regionale coördinatieplatforms (223 duizend euro) worden vanaf 2011 uitgekeerd als een specifieke uitkering. Dit betekent een lagere uitkering vanuit het gemeentefonds. Specifieke kortingen via het gemeentefonds worden één op één doorgegeven aan de diensten. Het nadeel van 223 duizend euro wordt verrekend met SOZAWE.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
Inkomen en								
1.3 inkomensondersteuning	SOZAWE	I	-223	0	223	0	0	223
Alg.inkomsten en post								
15.1 onvoorzien	BSD	I	0	-223	-223	0	0	-223

43. Regionale coördinatie nazorg ex-gedetineerden.

Bij de ontwikkeling van de nazorg ex-gedetineerden (dit betreft een wettelijke taak voor gemeenten) is landelijk gebleken, en dit telt ook voor de regio Groningen, dat er te weinig middelen waren voor een goede, structurele implementatie van deze nazorg. Het Rijk stelt daarom in 2011 een extra bedrag van (landelijk) 6 miljoen euro beschikbaar. Het bedrag is bestemd voor de jaren 2012 en 2013. Voor Groningen betekent dit een extra bijdrage van 205 duizend euro in 2011.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
4.2 Preventie en zorg	OCSW	I	205	0	-205	0	0	-205
Alg.inkomsten en post								
15.1 onvoorzien	BSD	I	0	205	205	0	0	205

Raadsvoorstel inzake Eindejaarsbegrotingswijzigingen 2011

13

44. Uitkering Wmo.

Ten opzichte van de meicirculaire 2011 zijn de maatstaven van het verdeelmodel Wmo geactualiseerd. De uitkering voor het jaar 2011 wordt met 189 duizend euro omlaag bijgesteld. Specifieke kortingen via het gemeentefonds worden één op één doorgegeven aan de diensten. Het nadeel van 189 duizend euro wordt verrekend met de HVD.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
4.1 Sociale samenhang en participatie	HVD	I	-189	0	189	0	0	189
15.1 Alg.inkomsten en post onvoorzien	BSD	I	0	-189	-189	0	0	-189

45. Vrouwenopvang.

In het kader van het actieplan 'Ouderen in veilige handen' wordt voor 2011 eenmalig 5 miljoen euro toegevoegd aan de decentralisatie-uitkering vrouwenopvang (betekent voor Groningen een hogere uitkering van 165 duizend euro). De middelen zijn bedoeld als extra impuls voor de lokale/regionale aanpak van ouderenmishandeling. Deze extra impuls is gekoppeld aan de afspraken die Rijk en VNG gaan maken om de positie van slachtoffers van geweld in afhankelijkheidsrelaties te verbeteren (afpraak volgt uit de bestuursafspraken 2011-2015). Met de incidentele middelen voor ouderenmishandeling wordt een extra impuls gegeven aan de aanpak van ouderenmishandeling. Hiermee wordt een vervolg gegeven aan het project dat hiervoor in 2010 heeft plaatsgevonden.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
4.2 Preventie en zorg	OCSW	I	165	0	-165	0	0	-165
15.1 Alg.inkomsten en post onvoorzien	BSD	I	0	165	165	0	0	165

46. Actualisatie nominale compensatie turap 2011-3.

Bijstelling van de nominale ontwikkelingen vindt plaats in de concerndocumenten. De daaruit voortvloeiende aanvullende compensatie of decompensatie wordt verrekend met de diensten. De nominale ontwikkelingen over 2011 stellen we naar de huidige inzichten neerwaarts bij. Voor 2011 wordt een compensatie verwacht van 1,65%. Dat is 0,75% lager dan in de 1e voortgangsrapportage 2011 was voorzien. De loonkostenmutatie daalt met 1%. De CAO liep tot 1 juni 2011. De onderhandelingen voor een nieuwe CAO zijn nog niet afgerond. Een akkoord wordt op korte termijn niet verwacht. In onze prognose gaan we er vanuit dat de eenmalige uitkering 2010 van 1% in 2011 wordt omgezet in een structurele loonsverhoging vanaf 1 januari 2011. De prognosebedragen van in totaal 2,240 miljoen euro gaan we terughalen bij de diensten. We reserveren het bedrag centraal. Zodra een akkoord wordt gesloten worden de diensten gecompenseerd voor de werkelijke akkoordbedragen. De prijsmutatie van de materiële overheidsconsumptie is ten opzichte van de 1e voortgangsrapportage verhoogd van 2,75% naar 3% (MEV september 2011 CPB). Kortom, we verwachten een neerwaartse bijstelling van de compensatie voor diensten van in totaal 2,115 miljoen euro.

Raadsvoorstel inzake Eindejaarsbegrotingswijzigingen 2011

14

Het financieel effect van de mutatie wordt meegenomen in de voortgangsrapportage 2011-III.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
12.4	Overige bedrijfsvoering	BSD	S	-7		7		7
13.1	College, raad en overig	BSD	S	-127		127		127
13.1	College, raad en overig	BSD	S	2.240		-2.240		-2.240
15.1	Alg.inkomsten en post onvoorzien	BSD	S		126	126		126
15.1	Alg.inkomsten en post onvoorzien	CT	S	-5		5		5
13.1	College, raad en overig	DIA	S	-80		80		80
3.1	Integraal jeugdbeleid	HVD	S	-21		21		21
4.1	Sociale samenhang en participatie	HVD	S	-95		95		95
4.2	Preventie en zorg	HVD	S	-15		15		15
10.5	Fysieke veiligheid	HVD	S	-113		113		113
2.1	Ruimte voor bedrijvigheid	MD	S	-8		8		8
6.3	Overig cultuur	MD	S	-3		3		3
7.6	Overig verkeer	MD	S	-1		1		1
8.2	Nieuwbouw	MD	S	-5		5		5
9.1	Kwaliteit van de leefomgeving	MD	S	-30		30		30
9.3	Overig onderhoud en beheer openbare ruimte	MD	S	-6		6		6
3.1	Integraal jeugdbeleid	OCSW	S	-94		94	77	171
4.1	Sociale samenhang en participatie	OCSW	S	-91		91		91
4.2	Preventie en zorg	OCSW	S	-10		10	160	170
5.1	Sportieve infrastructuur	OCSW	S	-123		123		123
5.2	Deelname aan sport	OCSW	S	0		0	15	15
6.1	Culturele infrastructuur	OCSW	S	-146		146	127	273
12.4	Overige bedrijfsvoering	RO/EZ	S	-436		436		436
1.1	Werk en Activering	SOZAWE	S	-77		77		77
1.2	Arbeidsmarktbeleid	SOZAWE	S	-6		6		6
1.3	Inkomen en inkomensondersteuning	SOZAWE	S	-230		230		230
4.3	Integratie en emancipatie	SOZAWE	S	-6		6		6

Raadsvoorstel inzake Eindejaarsbegrotingswijzigingen 2011

15

Bezuinigingen.

In het raadsvoorstel “3^e voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014” is per bezuinigingsmaatregel aangegeven hoe we deze willen verdelen over de diverse deelprogramma's. Onderstaand vindt u de daarbij behorende begrotingswijzigingen met betrekking tot 2011 en de begrotingswijzigingen met betrekking tot de reserve frictiekosten. Tevens is nog een begrotingswijziging opgenomen met betrekking tot de bezuinigingen 2007-2010.

Begrotingswijzigingen behorende bij de bezuinigingen 2011.

47. Maatregel 26.7 - Beperken afdelingsuitjes.

De totale taakstelling voor alle personele maatregelen bedraagt voor 2011 750 duizend euro. Hiervan kunnen we door de besparing op personeelsreizen in 2011 117 duizend euro realiseren.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo
					voor res. Mut.			na res. Mut.
1.1 Werk en activering	SOZAWE	I	-6	0	6	0	0	6
1.3 Inkomen en inkomensondersteuning	SOZAWE	I	-18	0	18	0	0	18
2.1 Ruimte voor bedrijvigheid	MD	I	-1	0	1	0	0	1
4.1 Sociale samenhang en participatie	HVD	I	-1	0	1	0	0	1
4.2 Preventie en zorg	HVD	I	-1	0	1	0	0	1
4.3 Integratie en emancipatie	SOZAWE	I	-1	0	1	0	0	1
6.3 Overig cultuur	MD	I	-1	0	1	0	0	1
8.2 Nieuwbouw	MD	I	-2	0	2	0	0	2
9.1 Kwaliteit van de leefomgeving	MD	I	-6	0	6	0	0	6
9.2 Afvalinzameling en -verwerking	MD	I	-13	0	13	0	0	13
Overig onderhoud en beheer								
9.3 openbare ruimte	MD	I	-1	0	1	0	0	1
10.5 Fysieke veiligheid	HVD	I	-2	0	2	0	0	2
Facilitaire dienstverlening intern & extern								
12.3	DIA	I	-16	0	16	0	0	16
12.4 Overige bedrijfsvoering	RO/EZ	I	-20	0	20	0	0	20
13.1 College, raad en overig	DIA	I	-5	0	5	0	0	5
13.2 Publieke dienstverlening	DIA	I	-19	0	19	0	0	19
13.1 College, raad en overig	BSD	I	-4	-117	-113	0	0	-113

48. Maatregel 49.2 - Afschrijven computerhardware 2011.

We willen de afschrijvingstermijn van automatiseringsapparatuur als volgt verlengen: de afschrijvingstermijn van laptops van 3 naar 4 jaar, de afschrijvingstermijn van PC's, monitoren en servers van 4 naar 5 jaar. Deze maatregel is doorgerekend en kan al vanaf 2011 structureel worden gerealiseerd (was in de bezuinigingsplanning opgenomen per 2013 en 2014). De verlenging van de afschrijvingstermijn heeft wel als consequentie dat het budget voor onderhoudskosten moet worden verhoogd met 30 duizend euro per jaar. De berekende besparing voor 2011 is 230 duizend euro. Hiervan is bij het deelprogramma fysieke veiligheid sprake van een weglekeffect van 22 duizend euro, waardoor deze maatregel incidenteel voor 208 duizend euro in 2011 wordt gerealiseerd.

Raadsvoorstel inzake Eindejaarsbegrotingswijzigingen 2011

16

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo		Ontt. Res.	Saldo	
					voor res. Mut.	Toev. Res.		na res. Res.	Mut.
1.1 Werk en activering	SOZAWE	I	-11	0	11	0	0	0	11
1.3 Inkomen en inkomensondersteuning	SOZAWE	I	-32	0	32	0	0	0	32
1.4 Iederz	iederz	I	-21	0	21	0	0	0	21
2.1 Ruimte voor bedrijvigheid	MD	I	-1	0	1	0	0	0	1
3.1 Integraal jeugdbeleid	OCSW	I	-25	0	25	0	0	0	25
4.3 Integratie en emancipatie	SOZAWE	I	-1	0	1	0	0	0	1
8.2 Nieuwbouw	MD	I	-1	0	1	0	0	0	1
9.1 Kwaliteit van de leefomgeving	MD	I	-2	0	2	0	0	0	2
9.2 Afvalinzameling en –verwerking	MD	I	-7	0	7	0	0	0	7
9.3 Overig onderhoud en beheer openbare ruimte	MD	I	-1	0	1	0	0	0	1
12.3 Facilitaire dienstverlening intern & extern	DIA	I	-10	0	10	0	0	0	10
12.4 Overige bedrijfsvoering	BSD	I	-1	0	1	0	0	0	1
12.4 Overige bedrijfsvoering	RO/EZ	I	-38	0	38	0	0	0	38
13.1 College, raad en overig	DIA	I	-22	0	22	0	0	0	22
13.1 College, raad en overig	BSD	I	-9	0	9	0	0	0	9
13.1 College, raad en overig	BSD	I	0	-208	-208	0	0	0	-208
10.5 Fysieke veiligheid	HVD	I	-26	0	26	0	0	0	26

49. Maatregel 49.3 + 49.4 – Restwaarde gebouwen 2011.

Recent heeft DTZ Zadelhoff haar onderzoek afgerond naar zowel de taxatiewaarde als de restwaarde van ons zogenaamde kernvastgoed (vooral de gemeentelijke kantoorgebouwen). Uit dit onderzoek blijkt dat meer dan een derde van de kantoorpanden die wij in eigendom hebben ouder is dan 60 jaar. Daarnaast hebben wij onderhoudsplannen en onderhoudsbudgetten beschikbaar om de panden in goede staat te houden, daarmee is de instandhouding gewaarborgd. Hieruit trekken wij de conclusie dat de huidige afschrijvingstermijnen van 30 jaar (aangekochte panden) en 40 jaar (nieuwbouw) feitelijk niet aansluiten op de gebruiksduur van de panden.

Verder blijkt dat de totale marktwaarde van de gemeentelijke kantoorhuisvesting op dit moment 54 miljoen euro is. De boekwaarde van deze panden is op dit moment 46,9 miljoen euro (per 1-1-2010). Daarnaast is nagegaan of bij de getaxeerde panden sprake is van geconstateerde en/of verwachte restwaarden. Binnen de wet- en regelgeving is het toegestaan om een restwaarde te hanteren bij het bepalen van de afschrijvingstermijn en de afschrijvingslasten.

De berekende besparing voor 2011 is 819 duizend euro. Hiervan is bij de deelprogramma's fysieke veiligheid en sociale samenhang en participatie sprake van een weglekeffect van 90 duizend euro, waardoor deze maatregel incidenteel voor 729 duizend euro in 2011 wordt gerealiseerd.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo		Ontt. Res.	Saldo	
					voor res. Mut.	Toev. Res.		na res. Res.	Mut.
1.4 Iederz	iederz	I	-153	0	153	0	0	0	153
2.1 Ruimte voor bedrijvigheid	MD	I	-2	0	2	0	0	0	2
4.1 Sociale samenhang en participatie	HVD	I	-109	0	109	0	0	0	109
6.3 Overig cultuur	MD	I	-1	0	1	0	0	0	1
8.2 Nieuwbouw	MD	I	-2	0	2	0	0	0	2
9.1 Kwaliteit van de leefomgeving	MD	I	-7	0	7	0	0	0	7
9.2 Afvalinzameling en –verwerking	MD	I	-17	0	17	0	0	0	17

Raadsvoorstel inzake Eindejaarsbegrotingswijzigingen 2011

17

Overig onderhoud en beheer									
9.3	openbare ruimte	MD	I	-1	0	1	0	0	1
12.4	Overige bedrijfsvoering	RO/EZ	I	-125	0	125	0	0	125
13.1	College, raad en overig	DIA	I	-258	0	258	0	0	258
13.1	College, raad en overig	BSD	I	0	-725	-725	0	0	-725
10.5	Fysieke veiligheid	HVD	I	-10	0	10	0	0	10
10.5	Fysieke veiligheid	HVD	I	-40	0	40	0	0	40

50. Maatregel 49.6 – Afschrijven concerninvesteringen 2011.

Bij concerninvesteringen hanteren wij een afschrijvingstermijn van 30 jaar. Een steekproef van een aantal concerninvesteringen leert dat een technische levensduur van 40 jaar een goede afspiegeling is van de activa. Afschrijvingstermijnen baseren we op de technische levensduur van het onderliggend actief, rekening houdend met een voldoende onderhoudsniveau voor de instandhouding. De levensduur van nieuw aangelegde wegen, straten, pleinen, fietspaden en voetpaden is langer dan de huidige afschrijvingstermijn. Onderhoud wordt uit de jaarbudgetten BORG gedekt. Het gebeurt zelden dat een wegtracé wordt opgeheven. Het stratenplan van Groningen wordt nauwelijks fundamenteel herzien. Gegeven deze situatie is het verantwoord de afschrijvingstermijn van concerninvesteringen te verlengen naar 40 jaar. Effect is dat de boekwaarde minder daalt door lagere afschrijvingen; de rentelasten nemen ten gevolge van deze afschrijvingsverlenging echter minder snel af. Het voordeel bedraagt volgens huidige inzichten rond de 1,6 miljoen euro bij invoering per 2011 en zal in volgende jaren licht afnemen als gevolg van de rente-effecten van deze maatregel. Het netto effect rekenen we nog door en de aanpak zullen we bespreken met de accountant.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo		Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo	
					voor res. Mut.	na res. Mut.				
13.1 College, raad en overig	BSD	I	0	-1.645	-1.645	0	0	0	-1.645	
Overige economie en werkgelegenheid	RO/EZ	I	-833	0	833	0	0	0	833	
7.6 Overig verkeer	RO/EZ	I	-718	0	718	0	0	0	718	
8.5 Overig wonen	RO/EZ	I	-94	0	94	0	0	0	94	

Begrotingswijzigingen ten laste van de reserve frictiekosten.

51. Projectorganisatie concernbezuinigingen.

De projectleider en de projectsecretaris komen bovenop de bestaande formatie. De kosten van de projectleider en de projectsecretaris zijn in 2011 81 duizend euro. We stellen voor deze kosten te dekken door een onttrekking te doen aan de reserve frictiekosten bezuinigingen 2011-2014. De projectgroep is voorlopig ingesteld voor een periode van 2 jaar, de kosten voor deze gehele periode zijn 180 duizend euro. Na 2 jaar wordt bezien of het noodzakelijk is de projectgroep te continueren.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo		Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo	
					voor res. Mut.	na res. Mut.				
13.1 College, raad en overig	BSD	I	81	0	-81	0	81	0	0	

Raadsvoorstel inzake Eindejaarsbegrotingswijzigingen 2011

18

52. Beheer en onderhoud.

Ons college heeft besloten de taken van beheer en onderhoud samen te voegen. Er komt één loket waar de Stadjer terecht kan voor alles op het gebied van beheer en onderhoud. De hierop betrekking hebbende voorbereidingskosten worden begroot op 35 duizend euro. We stellen voor deze kosten te dekken door een onttrekking te doen aan de reserve frictiekosten bezuinigingen 2011-2014. De dekking hiervan wordt gevonden in een onttrekking aan de 'reserve frictiekosten bezuinigingen 2011 – 2014'.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
13.1 College, raad en overig	BSD	I	0	0	0	0	35	35
9.1 Kwaliteit van de leefomgeving	MD	I	35	0	-35	0	0	-35

53. Geïntegreerde aanpak budget maatschappelijke ontwikkelingen.

Voor de realisatie van deze taakstelling is een projectleider aangetrokken. We verwachten dat eind 2011 dit deel van het project kan worden beëindigd. We stellen voor de kosten van de projectleider ad 75 duizend euro te dekken door een onttrekking te doen aan de reserve frictiekosten bezuinigingen 2011-2014.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
13.1 College, raad en overig	BSD	I	0	0	0	0	75	75
4.1 Sociale samenhang en participatie	HVD	I	75	0	-75	0	0	-75

54. Accountantskosten.

De voorgestelde wijziging van de Financiële Verordening ex artikel 212GW met betrekking tot afschrijvingen wordt getoetst door onze accountant op wet- en regelgeving (vooral de BBV). De hiermee samenhangende kosten bedragen 5 duizend euro. We stellen voor deze kosten te dekken door een onttrekking te doen aan de reserve frictiekosten bezuinigingen 2011-2014.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
13.1 College, raad en overig	BSD	I	5	0	-5	0	5	0

55. Frictiekosten Natuurmuseum 2011.

In 2011 zijn er doorlopende frictiekosten voor per saldo 103 duizend euro. We stellen voor deze kosten te dekken door een onttrekking te doen aan de reserve frictiekosten bezuinigingen 2011-2014.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. Mut.
13.1 College, raad en overig	BSD	I	0	0	0	0	103	103
3.1 Integraal jeugdbeleid	OCSW	I	103	0	-103	0	0	-103

Raadsvoorstel inzake Eindejaarsbegrotingswijzigingen 2011

19

56. Voorfinancieringskosten inkoopstaakstelling.

In 2011 worden voorbereidingskosten gemaakt ter voorbereiding op de inkoopstaakstellingen 2012-2014. Uiteindelijk willen we deze kosten dekken met de inkoopvoordelen in volgende jaren. We stellen voor de kosten 2011 te dekken door een onttrekking te doen aan de reserve frictiekosten bezuinigingen 2011-2014. In volgende jaren zal dit bedrag weer worden teruggestort in de reserve.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo		Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo	
					voor res. Mut.	na res. Mut.				
13.1 College, raad en overig	BSD	I	0	0	0	0	0	50	0	50
12.3 Facilitaire dienstverlening intern & extern	DIA	I	50	0	-50	0	0	0	0	-50

Begrotingswijziging behorende bij bezuinigingen 2007-2010.

57. Personele knelpunten.

Bij de voortgangsrapportage 2010-1 is de onderstaande maatregel door u incidenteel vastgesteld. Wij stellen u voor deze maatregel nu structureel te verwerken in de begroting.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo		Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo	
					voor res. Mut.	na res. Mut.				
1.1 Werk en activering	SOZAWE	S	-11	0	11	0	0	0	0	11
1.3 Inkomen en inkomensondersteuning	SOZAWE	S	-32	0	32	0	0	0	0	32
1.4 Iederz	iederz	S	-16	0	16	0	0	0	0	16
2.1 Ruimte voor bedrijvigheid	MD	S	-1	0	1	0	0	0	0	1
3.1 Integraal jeugdbeleid	OCSW	S	-33	0	33	0	0	0	0	33
4.1 Sociale samenhang en participatie	HVD	S	-8	0	8	0	0	0	0	8
4.2 Preventie en zorg	HVD	S	-5	0	5	0	0	0	0	5
4.3 Integratie en emancipatie	SOZAWE	S	-1	0	1	0	0	0	0	1
6.3 Overig cultuur	MD	S	-1	0	1	0	0	0	0	1
8.2 Nieuwbouw	MD	S	-1	0	1	0	0	0	0	1
9.1 Kwaliteit van de leefomgeving	MD	S	-5	0	5	0	0	0	0	5
9.2 Afvalinzameling en -verwerking	MD	S	-11	0	11	0	0	0	0	11
9.3 Overig onderhoud en beheer openbare ruimte	MD	S	-1	0	1	0	0	0	0	1
10.5 Fysieke veiligheid	HVD	S	-14	0	14	0	0	0	0	14
12.4 Overige bedrijfsvoering	RO/EZ	S	-24	0	24	0	0	0	0	24
13.1 College, raad en overig	DIA	S	-30	0	30	0	0	0	0	30
13.1 College, raad en overig	BSD	S	-16	-210	-194	0	0	0	0	-194

Raadsvoorstel inzake Eindejaarsbegrotingswijzigingen 2011

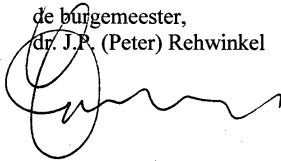
20

Gelet op het vorenstaande stellen wij u voor te besluiten:

- I. de begrotingswijzigingen vast te stellen;
- II. de gemeentebegroting 2011 dienovereenkomstig te wijzigen.

Burgemeester en wethouders
van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Collegebrief - Qatgebruik

Directie BST/BA/Slob
Onderwerp Qatgebruik

Ministerie van Veiligheid en Justitie
De heer mr. I.W. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH 's GRAVENHAGE

Dr. J.P. Rehwinkel
Burgemeester

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

Bezoekadres
Grote Markt 1
Groningen

E-mailadres
burgemeester@benw.groningen.nl

Telefoon 050 - 367 78 05

Bijlage(n)

Ons kenmerk BD 11.2572239

Telefoon
(050) 367 78 03

Datum 30 MRT 2011 Uw brief van

Uw kenmerk

Fax
(050) 367 77 51

Geachte heer Opstelten,

Uit de meest recente minderhedenmonitor van de stad Groningen blijkt dat de Somalische gemeenschap het relatief slechter doet dan alle andere etnisch culturele groepen in de stad.

De Somalische gemeenschap in Groningen wordt gekenmerkt door een groot aantal (multi)problemen op het gebied van alcohol en middelenverslaving, werkloosheid, eergelateerd en huiselijk geweld, meisjes- en vrouwenbesnijdenis, schooluitval en psychosociale aandoeningen.

Uit diverse gesprekken met hulpverlenende instanties, woningbouwcorporaties, lokale en landelijke Somalische organisaties en andere gemeenten in Nederland met een relatief grote Somalische gemeenschap is mij gebleken dat vooral het Qatgebruik, al dan niet in combinatie met het gebruik van alcohol, een grote belemmering vormt voor het welslagen van de aanpak van de hierboven geschetste problematiek.

Het is mijn sterke overtuiging dat de problematiek van de Somalische gemeenschap wordt versterkt en geïntensiveerd door het gebruik van Qat. Ik ben er dan ook een voorstander van het gebruik van Qat aan banden te leggen dan wel te verbieden. Nederland neemt binnen Europa een uitzonderingspositie in voor wat betreft Qat. In de meeste andere landen is Qat verboden.

Graag verneem ik van u welke maatregelen u van plan bent te nemen om de invoer, distributie en het gebruik van Qat aan te pakken.

Dit ook met het oog op de recente toename van het aantal Somalische nieuwkomers in de stad Groningen, waarvan een groot deel te kampen heeft met psychosociale en sociaaleconomische problemen. Deze groep is extra vatbaar voor de effecten van Qat.

Collegedebrief - Qatgebruik

Volgref 1 van 2
Onderwerp Qatgebruik

Mocht u het wenselijk vinden dan ben ik bereid om mijn verzoek nader mondeling of schriftelijk toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel,
burgemeester van Groningen.

Bijlage - Bespreekpunten Stadspartij

Bespreekpunten Stadspartij Qat en Veiligheid

- * Onwenselijkheid en gevaar van gebruik van qat is overdreven
- * Bestrijden van drugsgebruik met behulp van repressie is steeds contraproductief geweest
- * Qatgebruik als fenomeen binnen een geïsoleerde gemeenschap zal uitsterven
- * Bestrijden met de "sterke arm" heeft nadelige bijverschijnselen, vergelijken met andere softdrugs, die werden sterker (hash) of raakten in handen van criminelen. (alcohol). Willen we dat ook bij qat bereiken door de kennelijk ingeslagen koers van justitie.

Last but not least:

*Overlast door qat, qatgebruik, qathandel en qatgebruikers moet worden bestreden. Dat is immer geen qattepis!

Collegebrief - Voortgang terugdringen loze meldingen brandmeldinstallatie . . .

.
. .
Bestuursdienst

Afdeling Directiesecretariaat
Onderwerp Voortgang terugdringen loze meldingen
brandmeldinstallatie UMCG

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 47 54 Bijlage(n) 1 Ons kenmerk HV 11.2729251
Datum - **9 SEP 2011** Uw brief van 25-8-2011 Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Naar aanleiding van een vraag van mevrouw L.R. van Gijlswijk van 10 januari 2010 hebben wij u op 27 januari 2010 per brief geïnformeerd over mogelijke maatregelen ter voorkoming van onnodige brandmeldingen. In de raadscommissievergadering van 6 juli jl. heeft de Socialistische Partij gevraagd naar de voortgang op dit onderwerp.

Vervanging

Zoals we u vorig jaar gemeld hebben is het UMCG bezig om de totale brandmeldinstallatie te vervangen door een gecertificeerde installatie. De uitvoering van deze ingrijpende en kostbare operatie loopt al enig tijd. Wij hebben u toen aangegeven dat de totale vervanging 1,5 á 2 jaar in beslag zou nemen. Deze planning zal waarschijnlijk ook gehaald worden. De nieuwe hoofdbrandmeldcentrale is geplaatst en de bekabeling van de nieuwe hoofdinfrastructuur is aangelegd. Ook zijn inmiddels alle nieuwe brandmeldcentralekasten (39 stuks) geplaatst. Vanaf 13 juli jl. is gestart met het één op één overzetten van de huidige melders en sturingen op deze nieuwe centrales. Vanaf maandag 19 september wordt er gestart met het vervangen van alle rookmelders en handmelders (plm. 12.500 stuks). Naar verwachting duurt het nog tot eind 2012 totdat alle melders in het centraal medisch complex vervangen zijn. Vooral in de bouwdelen waar patiënten verblijven is het vervangen van de melders tijdrovend. Over het algemeen moet hierbij ook de bekabeling aangepast worden en daarvoor is het noodzakelijk dat afdelingen tijdelijk ontruimd worden. Dit is één van de hoofdoorzaken dat een verkorting van de planning nauwelijks mogelijk is. In het laatste overleg tussen brandweer en UMCG is toegezegd dat het UMCG zal onderzoeken of een versnelling mogelijk is in die gebouwen waar geen patiënten verblijven.

Collegedebrief - Voortgang terugdringen loze meldingen brandmeldinstallatie . . .

Bladzijde
Onderwerp

2
Voortgang terugdringen loze meldingen
brandmeldinstallatie UMCG

Vanaf het moment dat gestart wordt met het vervangen van de melders tot eind 2012 zal, theoretisch gezien, het aantal ongewenste meldingen evenredig moeten afnemen. Het nieuwe type rookmelder is in staat om onder andere stoom en stof te onderscheiden van echte rookverschijnselen, in tegenstelling tot de huidige rookmelders bij het UMCG.

Daarnaast ligt er nu een voorstel om voor een aantal gebouwen, waar geen patiënten verblijven, op korte termijn weer een beperkte mate van tijdvertraging in de doormelding in te bouwen. Hierover moet door het bestuur van het UMCG nog wel een besluit genomen worden.

Organisatorische maatregelen

Ook op organisatorisch vlak heeft het UMCG veel energie gezet op verbetering. Inmiddels zijn 2600 lokale hulpverleners opgeleid. Er moeten nog plm. 1400 personen opgeleid worden en de planning is dat dit medio 2012 afgerond is. Daarnaast worden al deze personen natuurlijk periodiek bijgeschoold en geoefend. Bij een brandmelding door de automatische brandmeldinstallatie krijgen de lokale hulpverleners in een groot deel van het centraal medisch complex (bedgebonden patiënten) hiervan direct bericht op hun pager zij kunnen dan op zoek gaan naar de oorzaak van de brandmelding. De instructie om aan de centrale meldkamer van het UMCG onmiddellijk door te geven of de melding loos is of niet, is in de laatste week van augustus nogmaals onder de aandacht gebracht van de lokale hulpverleners. Op deze manier kunnen veel van de ongewenste meldingen uit die bouwdelens onderschept worden.

Andere procedure

De meldkamer van de brandweer is recent op een andere procedure overgestapt bij de ontvangst van meldingen van een automatische brandmeldinstallatie, ter voorbereiding op de overgang naar de Meldkamer Noord Nederland in november 2011. Deze nieuwe procedure zorgt er voor dat er direct na de ontvangst van een melding telefonisch contact gelegd wordt met het object waar de melding vandaan komt. Op die manier krijgt de gebouwbeheerder een korte tijd (maximaal 2 minuten) om uit te zoeken of de melding terecht is. Na de invoering van deze procedure is gebleken dat de brandweer minder vaak daadwerkelijk hoeft uit te rukken. In bijlage 1 is dat duidelijk te zien vanaf juli 2011. Er zijn in die maand 27 alarmeringen binnengekomen en er is maar 10 keer daadwerkelijk uitgerukt. Voor augustus zijn de getallen resp. 46 en 15. De meldingen van augustus zijn extreem hoog vanwege de hoge luchtvochtigheid.

De praktijk heeft ook aangetoond dat zodra de luchtvochtigheid buiten relatief hoog is het aantal ongewenste meldingen bij het UMCG, maar ook bij oudere installaties in andere gebouwen, sterk oploopt. Omdat deze omstandigheid zich in augustus veelvuldig heeft voorgedaan heeft de brandweer hier veel last van.

Collegebrief - Voortgang terugdringen loze meldingen brandmeldinstallatie ...

Bladzijde 3
Onderwerp Voortgang terugdringen loze meldingen
brandmeldinstallatie UMCG

Bij nieuwere installaties als bijvoorbeeld in het Martiniziekenhuis en Van de Mesdagkliniek, hebben we bij dit soort weersomstandigheden niet of nauwelijks last van dergelijke ongewenste meldingen. Het UMCG gaat onderzoeken of zij nog iets kan wijzigen aan de instellingen van het luchtbehandelingsstelsel om dit probleem te verbeteren.

Handhavingsnorm

Wij hebben op dit moment een voorstel in behandeling dat het juridisch mogelijk maakt om een dwangsombeschikking op te leggen zodra het aantal ongewenste meldingen het maximum overschrijdt dat in de norm is vastgelegd. Voor het UMCG liggen deze getallen op 130 ongewenste meldingen en 56 onechte meldingen. Dus wanneer, globaal genomen, de grens van 180 meldingen wordt overschreden hebben we de mogelijkheid om juridische stappen te ondernemen. Hierbij moet dan nog wel afgewogen worden of de overschrijding verwijtbaar is. Voor zover wij nu kunnen overzien is dat niet het geval. Dit juridisch kader biedt op zich dus geen mogelijkheid om het aantal loze UMCG-meldingen terug te dringen.

Samenvattend

Het UMCG steekt veel energie in het terugdringen van de ongewenste meldingen. Het is echter een traject dat de nodige tijd vergt bij een dergelijke omvangrijke organisatie. De brandweer heeft regelmatig overleg met het UMCG over dit onderwerp, om te bekijken waar nog verbetermogelijkheden liggen waarbij de inzet is om overlast te beperken zonder dat de veiligheid van patiënten in gevaar komt. Gezien de kwetsbaarheid van het gebouw en de patiënten is het niet verantwoord (en wettelijk ook niet toegestaan) om vertraging in het brandmeldstelsel aan te brengen voor de bouwdelen waar patiënten verblijven. Het zal dus nog minimaal tot het einde van 2012 duren totdat het aantal ongewenste meldingen tot een minimaal niveau is terug gebracht.

Wij gaan ervan uit u met deze informatie van dienst te zijn.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Collegebrief - Voortgang terugdringen loze meldingen brandmeldinstallatie ...

Meldingen van het UMCG van het brandmeldsysteem

Bijlage 1

2010	meldingen	uitgerukt
januari	18	17
februari	13	13
maart	10	10
april	10	10
mei	7	5
juni	7	7
juli	9	9
augustus	17	17
september	7	7
oktober	3	3
november	8	7
december	7	7
Totaal	116	112

2011		
januari	11	11
februari	6	6
maart	13	11
april	7	6
mei	12	11
juni	13	13
juli	27	10
augustus	46	15
september		
oktober		
november		
december		
Totaal	135	83

telling t/m 23 augustus

Bijlage - Bespreekpunten SP

Bespreekpunten SP-fractie bij collegebrief 'Voortgang terugdringen loze meldingen brandmeldinstallatie UMCG' geagendeerd voor commissievergadering F&V 5 oktober 2011

1. Oordeel van het college over de planning en tempo van vervanging van brandmeldinstallaties.
2. Oorzaak hoge aantal ongewenste meldingen in augustus → het UMCG schrijft op haar intranetsite dat “de brandweer de laatste weken vaak is uitgerukt in verband met automatische brandmeldingen en dat deze meldingen het gevolg zijn van technische storingen en/of op brand lijkende verschijnselen (veroorzaakt door koken, roken, lassen, vocht)”.

Hoe verhoudt zich dat tot de oorzaak (luchtvochtigheid buiten) die het college noemt?

3. (politieke) Bereidheid van het college en andere fracties en juridische mogelijkheden om een dwangsombeschikking op te leggen zodra het aantal ongewenste meldingen het maximum overschrijft dat in de norm is vastgelegd.

Raadsvoorstel inzake verordening op de bekendmaking 2012

Bestuursdienst

RAADSVoorSTEL:

2011-2012

Ons kenmerk: BD 11.2794882

Registratienummer : GR 11.

Ingekomen op :

Onderwerp: Verordening op de bekendmaking 2012

Groningen, **10 NOV 2011**

Aan de raad,

In het kader van de bezuinigingen is een bezuiniging opgevoerd, inhoudende een besparing op de kosten van publicaties in de stadsberichten in de Groninger Gezinsbode. De bezuiniging bedraagt 150 duizend euro per jaar (voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014). Deze bezuiniging kan worden gerealiseerd door besluiten elektronisch bekend te maken. Hiervoor is het nodig om de Verordening op de bekendmaking aan te passen. Ook in verband met de elektronische ontwikkelingen en duurzaamheid is het gewenst om de Verordening op de bekendmaking te herzien.

Besluiten van bestuursorganen dienen te worden bekendgemaakt om werking te krijgen. Op 1 juli 2009 is de Wet elektronische bekendmaking in werking getreden, waarbij o.a. de bekendmakingartikelen in de Gemeentewet en de Algemene wet bestuursrecht zijn gewijzigd. De wet geeft gemeenten de mogelijkheid om algemeen verbindende voorschriften en andere besluiten van algemene strekking elektronisch bekend te maken. In de toekomst zal een verplichting hiervoor gaan gelden, de datum daarvan is nog niet bekend. Nu is er nog sprake van een keuze: ofwel de gemeente blijft op de conventionele (papier) wijze bekendmaken, dan wel de gemeente gaat de algemeen verbindende voorschriften op elektronische wijze bekendmaken. Met deze nieuwe verordening is geregeld dat de bekendmaking van deze besluiten elektronisch gaat gebeuren.

Ook andere verplichte kennisgevingen van (ontwerp)besluiten en aanvragen voor besluiten zullen in principe elektronisch worden gedaan.

Algemeen verbindende voorschriften en andere besluiten van algemene strekking.

Op grond van artikel 139 Gemeentewet kunnen *algemeen verbindende voorschriften* (bijv. *verordeningen*) elektronisch bekendgemaakt worden in een elektronisch gemeenteblad. In de Regeling elektronische bekendmaking en beschikbaarstelling regelgeving decentrale overheden worden technische eisen gesteld waaraan het elektronisch gemeenteblad moet voldoen. Het college moet daarbij bepalen op welke website het gemeenteblad zal worden uitgegeven.

Op grond van artikel 3:42 Algemene wet bestuursrecht kunnen de andere *besluiten van algemene strekking* (*beleidsregels, aanwijzingsbesluiten etc.*) elektronisch worden bekendgemaakt in een van overheidswege uitgegeven blad. Dit kan het gemeenteblad

Raadsvoorstel inzake verordening op de bekendmaking 2012

2

zijn, maar dat is niet verplicht. Met de nieuwe verordening is geregeld dat ook deze besluiten in het elektronisch gemeenteblad worden bekendgemaakt.

Besluiten die tot één of meer belanghebbenden zijn gericht.

Ook de kennisgevingen van (ontwerp)besluiten of aanvragen voor besluiten op grond van diverse wetten, die tot één of meer belanghebbenden gericht zijn (bijv. vergunningen) kunnen en zullen elektronisch worden gedaan. Deze besluiten vallen buiten de reikwijdte van de Verordening op de bekendmaking, die de bekendmaking van algemeen verbindende voorschriften en andere besluiten van algemene strekking regelt. Bij deze kennisgevingen gaat het ook niet om de bekendmaking van het besluit zelf, want dat gebeurt in principe door toezending of uitreiking aan de aanvrager. Deze kennisgevingen zullen in een vergunningenblad op de gemeentelijke website worden geplaatst, tenzij de kennisgevingen op grond van de wet op een andere wijze moeten worden gedaan.

Geen publicatie meer in de stadsberichten.

Door de bekendmaking en kennisgeving van besluiten op elektronische wijze te laten plaatsvinden, zal publicatie in de stadsberichten achterwege gelaten worden, wat een flinke besparing op de kosten van publicaties oplevert. Hierbij komt de vraag naar voren in hoeverre de bekendmakingen en kennisgevingen de burgers en bedrijven bereiken, met name omdat niet iedereen over internet beschikt. Hier tegenover kan echter het volgende naar voren worden gebracht:

-weliswaar beschikt niet iedereen over internet, maar dit zal inmiddels een erg kleine minderheid zijn van de burgers. Zeker 85% van de Nederlandse huishoudens heeft een internetaansluiting. Het dagelijkse internetgebruik groeit en is tegenwoordig zelfs hoger dan het dagelijkse gebruik van kranten. Het internet is daarmee steeds meer hét middel om consumenten te bereiken. Bovendien bereikt een huis-aan-huisblad door bijv. bezorgproblemen en door brievenbusstickers "geen ongeadresseerd drukwerk" ook niet iedereen;

- het bereik van een internetpublicatie kan (later) worden vergroot door het aanbieden van een e-mail attendering of abonnement, waardoor men gericht op de hoogte wordt gehouden van ontwikkelingen in de eigen buurt;
- het bereik van een internetpublicatie kan worden vergroot door voldoende communicatie met betrekking tot de vindbaarheid van bekendmakingen. In de stadsberichten zal een verwijzing worden opgenomen naar de gemeentelijke website waar men de bekend-makingen kan vinden, met een opsomming van een aantal besluiten die zijn genomen (bijv. nieuwe regelingen). Het aantal pagina's stadsberichten in de Groninger Gezinsbode (meestal 4) wordt gehalveerd. Naast een opsomming van de vastgestelde regelingen, blijven de volgende Stadsberichten nog steeds gepubliceerd worden in de Groninger Gezinsbode: agenda gemeenteraad, gemeentenieuws, oproepen voor bijv. papier ophalen, verkeersbesluiten, Burgernet mededelingen, mededelingen van het GKB, etc. Ook kan uiteraard, indien het wenselijk is om nieuw beleid (bijv. hondenbeleid) extra onder de aandacht te brengen van burgers, altijd nog in kranten hierover worden gepubliceerd;
- burgers die niet de beschikking hebben over internet, kunnen altijd een kopie van een besluit inzien of verkrijgen bij de gemeente.

Raadsvoorstel inzake verordening op de bekendmaking 2012

3

Wijze van elektronische bekendmaking en kennisgeving.

De bekendmaking van regelingen zal gebeuren in het elektronische gemeenteblad. Dit gemeenteblad zal in eerste instantie worden uitgegeven op de gemeentelijke website. Hierbij zal worden voldaan aan de eisen die daaraan worden gesteld, zoals op het gebied van continuïteit en back-up. Mogelijk komt er een landelijke voorziening voor de elektronische uitgave van gemeentebladen. Landelijk wordt deze mogelijkheid op dit moment bekeken. Wanneer een landelijke voorziening beschikbaar is, zal de uitgave via die weg gaan gebeuren, via overheid.nl.

De kennisgevingen van overige besluiten zullen in een vergunningenblad op de gemeentelijke website worden geplaatst.

De nieuwe werkwijze met betrekking tot de elektronische bekendmakingen en kennisgevingen zal worden verwerkt in het Protocol bekendmakingen, dat de komende maanden zal worden herzien.

Uitzonderingen.

In de Verordening op de bekendmaking 2012 zijn de besluiten die worden bekendgemaakt op grond van de Wet ruimtelijke ordening uitgezonderd van bekendmaking in het gemeenteblad, omdat wettelijk anders is voorgeschreven. Dit betreffen bijvoorbeeld bestemmingsplannen, omdat deze ruimtelijke plannen veelal omvangrijk zijn en veel foto- en kaartmateriaal bevatten. Voor deze plannen is de landelijke website www.ruimtelijkeplannen.nl beschikbaar.

Er bestaat verder nog een uitzondering op de regel dat de kennisgeving van een besluit enkel elektronisch mag plaatsvinden. Dit betreft verkeersbesluiten. Van de bekendmaking van verkeersbesluiten moet mededeling worden gedaan in een dag- of weekblad. De officiële bekendmaking zal dan wel plaatsvinden in het gemeenteblad, maar een publicatie in de stadsberichten blijft nodig.

Gelet op het vorenstaande stellen wij u voor te besluiten:

- I. de Verordening op de bekendmaking 2012 vast te stellen onder intrekking van de Verordening op de bekendmaking;
- II. het besluit onder I. in werking te laten treden op 1 januari 2012;
- III. de besluiten onder I. en II. bekend te maken door plaatsing in het gemeenteblad en te publiceren in de Groninger Gezinsbode.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Raadsvoorstel inzake verordening op de bekendmaking 2012

- ontwerp -

DE RAAD VAN DE GEMEENTE GRONINGEN;

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van

Gelet op artikel 3:42 Algemene wet bestuursrecht en artikel 139 j° 149 Gemeentewet;

Overwegende, dat het noodzakelijk is om regels te stellen voor de bekendmaking en terinzagelegging van besluiten en beleidsvoornemens alsmede andere mededelingen van bestuursorganen van de gemeente Groningen;

HEEFT BESLOTEN:

vast te stellen de Verordening op de bekendmaking 2012:

Artikel 1. Gemeenteblad

1. Het college van burgemeester en wethouders geeft een elektronische gemeenteblad uit. Het gemeenteblad wordt elektronisch uitgegeven op een door het college van burgemeester en wethouders te bepalen internetadres.
2. Het elektronische gemeenteblad verschijnt telkens wanneer daartoe de noodzaak bestaat.

Artikel 2. Bekendmaking

1. Algemeen verbindende voorschriften, beleidsregels en andere besluiten van algemene strekking worden bekendgemaakt in het elektronische gemeenteblad.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op besluiten die worden bekendgemaakt op grond van de Wet ruimtelijke ordening.
3. De besluiten, zoals bedoeld in het eerste lid, worden in hun geheel opgenomen in het elektronische gemeenteblad.
4. Indien het bepaalde in het derde lid lastig uitvoerbaar is, kan worden volstaan met het opnemen van een gedeelte of een samenvatting van het besluit in het elektronische gemeenteblad. In dat geval zal het gehele besluit ter inzage worden gelegd op een door het college van burgemeester en wethouders te bepalen plaats.

Artikel 3. Bijzondere omstandigheden

1. Het college van burgemeester en wethouders kan in bijzondere omstandigheden bepalen dat besluiten als bedoeld in artikel 2 op andere geschikte wijze worden bekendgemaakt.
2. Het bepaalde in het eerste lid is niet van toepassing in gevallen waarin artikel 176 van de Gemeentewet van toepassing is.

Raadsvoorstel inzake verordening op de bekendmaking 2012

2

Artikel 4. Afschriften

Een ieder kan op zijn verzoek een afschrift verkrijgen van de besluiten zoals gepubliceerd in het gemeenteblad. De Legesverordening is hierop van toepassing.

Artikel 5. Intrekking

De Verordening op de bekendmaking, vastgesteld bij raadsbesluit van 17 december 2003 wordt ingetrokken.

Artikel 6. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2012.

Artikel 7. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als Verordening op de bekendmaking 2012.

Gedaan te Groningen in de openbare raadsvergadering van

De griffier,

De voorzitter,

drs. A.G.M. (Toon) Dashorst.

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel.

Raadsvoorstel inzake verordening op de bekendmaking 2012

Toelichting op de Verordening op de bekendmaking 2012

In verband met de elektronische ontwikkelingen is het gewenst om de Verordening op de bekendmaking te herzien. Op 1 juli 2009 is de Wet elektronische bekendmaking in werking getreden, waarbij o.a. de bekendmakingartikelen in de Gemeentewet en de Algemene wet bestuursrecht zijn gewijzigd. De wet geeft gemeenten de mogelijkheid om algemeen verbindende voorschriften en andere besluiten van algemene strekking elektronisch bekend te maken. Met deze verordening is geregeld dat de bekendmaking van deze besluiten elektronisch gaat gebeuren.

Op grond van artikel 139 Gemeentewet kunnen *algemeen verbindende voorschriften (vooral verordeningen)* elektronisch bekendgemaakt worden in een elektronisch gemeenteblad. In de Regeling elektronische bekendmaking en beschikbaarstelling regelgeving decentrale overheden worden technische eisen gesteld waaraan het elektronisch gemeenteblad moet voldoen.

Op grond van artikel 3:42 Algemene wet bestuursrecht kunnen de andere *besluiten van algemene strekking (beleidsregels, aanwijzingsbesluiten etc.)* elektronisch worden bekendgemaakt in een van overheidswege uitgegeven blad. Dit kan het gemeenteblad zijn. Met deze verordening is geregeld dat ook deze besluiten in het elektronisch gemeenteblad worden bekendgemaakt.

De elektronische gemeentebladen zullen in eerste instantie worden uitgegeven op de gemeentelijke website. Mogelijk komt er nog een landelijke voorziening voor de elektronische uitgifte van gemeentebladen. Wanneer een landelijke voorziening beschikbaar is, zal de uitgifte via die weg gebeuren.

In deze verordening is ervoor gekozen de bekend te maken besluiten in hun geheel op te nemen in het gemeenteblad. Daarmee wordt voorkomen dat naast de uitgifte van het gemeenteblad ook gezorgd moet worden voor een systeem van ter inzage leggen. Dat is nodig wanneer in het gemeenteblad alleen een samenvatting van het besluit opgenomen zou worden. Onder bepaalde omstandigheden kan het college van burgemeester en wethouders bepalen dat toch alleen een gedeelte of een samenvatting van het besluit in het gemeenteblad wordt opgenomen, waarbij daarnaast het gehele besluit ter inzage wordt gelegd. Dit kan bijvoorbeeld aan de orde zijn, wanneer besluiten een zodanige omvang hebben dat in het geheel opnemen van het besluit in het gemeenteblad onwerkbaar wordt.

Op grond van artikel 176 Gemeentewet kan de burgemeester algemeen verbindende voorschriften geven die ter handhaving van de openbare orde of ter beperking van gevaar nodig zijn. Hij maakt deze voorschriften bekend op een door hem te bepalen wijze. Deze besluiten zijn daarom uitgezonderd van de toepassing van deze verordening.

Voor de meeste besluiten is met de plaatsing van de tekst in het gemeenteblad de bekendmaking afgerond, voor een aantal besluiten is naast opname in het gemeenteblad nog een gelijktijdige mededeling op een andere plaats vereist. U kunt daarbij denken aan verkeersbesluiten of bestemmingsplannen.

Omdat ruimtelijke plannen veelal omvangrijk zijn en veel foto- en kaartmateriaal bevatten, worden zij in artikel 2 uitgezonderd van de besluiten die in het gemeenteblad worden opgenomen. Deze besluiten zijn volgens wettelijk voorschrift beschikbaar op www.ruimtelijkeplannen.nl.

Raadsvoorstel inzake verordening op de bekendmaking 2012

Groninger Gezinsbode- verplichte mededelingen

BSD/Bjz

Plaatsing: donderdag 29 december 2011

(Balkje: bekendmaking)

Nieuwe Verordening op de bekendmaking 2012

De raad van de gemeente Groningen maakt bekend:

dat hij in zijn vergadering van 21 december 2011, besluitnummer ..., de nieuwe Verordening op de bekendmaking 2012 heeft vastgesteld. Hieronder zal worden ingegaan op wat er is veranderd.

Elektronische bekendmaking van besluiten

De Verordening op de bekendmaking regelt de wijze van bekendmaking van besluiten van algemene strekking. Daarbij kunt u denken aan gemeentelijke regelingen, zoals verordeningen en beleidsregels. Deze bekendmakingen gebeurden tot nu toe door plaatsing in een officieel gemeenteblad en in de stadsberichten in de Groninger Gezinsbode. Vanuit bezuinigingsoverwegingen en vanwege de elektronische ontwikkelingen is besloten om de bekendmakingen elektronisch te gaan doen en niet meer op papier in de stadsberichten. Hiervoor was het nodig om de Verordening op de bekendmaking aan te passen.

Ook andere verplichte kennisgevingen van (ontwerp)besluiten en aanvragen voor besluiten (bijv. aanvragen om omgevingsvergunning) zullen elektronisch gaan gebeuren.

Vanaf 1 januari 2012

De gemeenteraad heeft besloten dat de verordening in werking treedt op 1 januari 2012. Dat betekent dat vanaf die datum de bekendmaking van besluiten van algemene strekking elektronisch zal gaan gebeuren op www.gemeente.groningen.nl/bekendmakingen. Wel zal in de stadsberichten een overzicht worden opgenomen van de bekendmakingen van regelingen en de exacte vindplaats daarvan op de gemeentelijke website. Verder kunt u, wanneer u niet de beschikking hebt over internet, altijd een kopie van een besluit inzien of verkrijgen bij het onderstaande adres van de gemeente Groningen.

Het raadsbesluit is bekendgemaakt door plaatsing in het Gemeenteblad met het nummer 2011-.. en treedt in werking op 1 januari 2012.

Het raadsbesluit ligt vanaf vandaag voor iedereen ter inzage bij het Gemeentelijk Informatie Centrum (GIC), Kreupelstraat 1 (De Prefecten(hof) te Groningen: open op maandag van 13.00-16.00 uur, dinsdag tot en met vrijdag van 9.00-16.00 uur, op donderdag ook van 18.00- 20.00 uur. De verordening is ook te raadplegen op <http://gemeente.groningen.nl/regelgeving>.

Groningen, 29 december 2011.

Bijlage - Motie 24 van D66 GroenLinks Gemeente Alert unaniem

aangenomen
(unaniem)

M 24

GROENLINKS
ZIN IN DE TOEKOMST

GRIFFIE	
reg.nr.	GR11.2824744
ingek.	15 NOV 2011
class.	- 2.07.51
te beh. door:	GR
kopie gez. aan:	

MOTIE GEMEENTE ALERT

Constaterende dat

- het College wegens de noodzakelijke bezuinigingen overweegt om publicatie van Gemeenteberichten niet meer of in verminderde mate in De Gezinsbode te plaatsen;
- het College voornemens is om in plaats hiervan een intensiever gebruik van internet te maken;

Overwegende dat

- digitale berichtgeving steeds méér voor de hand komt te liggen ter vervanging van gedrukte informatie;
- er wél een extra slag gemaakt moet worden om voor burgers relevante gemeentelijke informatie *) te laten opvallen in de algemene informatiestroom;
- rekening moet worden gehouden met de kleine minderheid die niet op internet is aangesloten

Besluit het College te verzoeken:

- onderzoek in te stellen naar een vorm van automatische attendering via de mail of via *social media* van specifieke Stadjers voor wie bepaalde informatie het meest relevant is;
- hierover ook overleg te plegen met de wijkbesturen;
- De mogelijkheid te bezien van een weekmail met stadsberichten voor wie zich hierop wil abonneren;
- te onderzoeken hoe de slinkende groep niet-internetgebruikers tóch informatie kan ontvangen, bijvoorbeeld door het inschakelen van (wijk) vrijwilligers en/ of een korte samenvatting van de berichten via gedrukte media.

en gaat over tot de orde van de dag.

Erik Akkermans
D66

Benni Leemhuis
GroenLinks

*)bijvoorbeeld verlening vergunningen, bouwbesluiten van belang voor direct omwonenden, wijzigingen in de WMO, nieuw beleid in voorbereiding

Gemeente Groningen
Concernmanagementletter
2011

Ingekomen stukken - Concernmanagementletter interimcontrole 2011

Ernst & Young Accountants LLP

Leonard Springerlaan 17
9727 KB Groningen
Postbus 997
9700 AZ Groningen

Tel.: +31 (0) 88 - 407 1000

Fax: +31 (0) 88 - 407 2505

www.ey.nl

De Gemeenteraad van
de gemeente Groningen
t.a.v. de heer T. Dashorst
Postbus 20001
9700 PB GRONINGEN

Groningen, 3 november 2011

MZWS-8MTFJ8/CLT/71459

Betreft: managementletter interim-controle 2011 gemeente Groningen

Geachte raad,

In het kader van de aan ons verstrekte opdracht tot de controle van de jaarrekening 2011 van de gemeente Groningen brengen wij u hiermee verslag uit over onze bevindingen betreffende de interim-controle.

Voor een nadere omschrijving van uw opdracht, de reikwijdte en aanpak van onze controle, uw aandachtspunten en overige afspraken verwijzen wij naar ons dienstverleningsplan.

Het concept van deze brief hebben wij op 31 oktober 2011 afgestemd met de verantwoordelijke wethouder, mevrouw C.T. Dekker. Een afschrift van deze managementletter is toegezonden aan het college van Burgemeester en Wethouders. De specifieke bevindingen aangaande de diensten zijn met de directie van de betreffende diensten afgestemd.

In deze managementletter richten wij ons met name op mogelijke verbeterpunten in de bedrijfsvoering en de processen die wij hebben onderzocht in het kader van de controle van de jaarrekening. Dit heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de interne beheersing en het zelfcontrolerend vermogen van uw organisatie.

Wij vertrouwen er op u met deze managementletter naar aanleiding van onze interim-controle 2011 van dienst te zijn geweest en zijn vanzelfsprekend graag bereid een nadere toelichting te verstrekken.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

drs. R.H. Bouman RA

R. Ellermeijer RA

Ernst & Young Accountants LLP is een limited liability partnership opgericht naar het recht van Engeland en Wales en geregistreerd bij Companies House onder registratienummer 0C335594. In relatie tot Ernst & Young Accountants LLP wordt de term partner gebruikt voor een (vertegenwoordiger van een) venoot van Ernst & Young Accountants LLP. Ernst & Young Accountants LLP is statutair gevestigd te Lambeth Palace Road 1, London SE1 7EU, Verenigd Koninkrijk, heeft haar hoofdvestiging aan Boompjes 258, 3011 XZ Rotterdam, Nederland en is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel Rotterdam onder nummer 24432944. Op onze werkzaamheden zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin een beperking van de aansprakelijkheid is opgenomen.

Ingekomen stukken - Concernmanagementletter interimcontrole 2011

Inhoudsopgave

1	De gemeente Groningen: 'Een volle agenda in onzekere tijden'	1
1.1	De overvolle agenda	1
1.2	Externe ontwikkelingen groot vanwege decentralisaties	2
1.3	Veel interne ontwikkelingen en projecten	2
1.4	Fundamentele aanpak van de bedrijfsvoering	2
1.5	Nog onvoldoende functiescheiding in DaFinci	3
1.6	Indeling managementletter	3
2	Externe ontwikkelingen	4
2.1	Inleiding	4
2.2	Decentralisatie rijkstaken	4
2.3	Aanpassing Algemene Uitkering	5
3	Interne ontwikkelingen en grote projecten	6
3.1	Inleiding	6
3.2	Meerstad	6
3.3	Gronden	6
3.4	Parkeren	7
3.5	Ontwikkelingen O2G2	8
3.6	Overige grote projecten: Zuidelijke Ringweg, De Regiotram en het Forum	8
4	Bedrijfsvoering	10
4.1	Inleiding	10
4.2	Reorganisatie naar 'één Groningen, één organisatie'	10
4.3	Concentratie PIJOFACH-taken in Shared Service Center	11
4.4	Voortgang integraal risicomanagement	11
4.4.1	Constateringen in voorgaande jaren	11
4.4.2	Kadernota weerstandsvermogen en risicomanagement 2011	11
4.4.3	Stand van zaken risicomanagement	12
4.5	Bezuinigingspakket 2011-2014 van € 42,6 miljoen	12
4.6	Begrotingsbeheer	13
4.7	BIV en AO/IC	14
5	Aandachtspunten van de raad: stresstest	15
6	Uitkomsten van onze interim-controle	16
6.1	DaFinci	16
6.1.1	Inleiding	16
6.1.2	<i>Conversies zijn goed uitgevoerd</i>	16
6.1.3	<i>Nog aanzienlijke risico's ten aanzien van de functiescheiding in het systeem</i>	16
6.1.4	'Koppelingen'	17
6.1.5	<i>Gebruik rapportages verloopt nog moeizaam</i>	18
6.1.6	Opzet beheerprocedures	18

Ingekomen stukken - Concernmanagementletter interimcontrole 2011

2

6.1.7	Projectbewaking DaFinci fase 1 en fase 2	18
6.1.8	Overige belangrijke bevindingen inzake DaFinci	19
6.2	Uit overzicht significante processen blijkt risico rondom inkoopproces!	19
6.3	Vooralsnog € 1,3 miljoen aan onrechtmatigheden	20
6.4	Aantal bevindingen op dienstniveau afgenomen	21
6.5	Overzicht van de weging van de dienstbevindingen	21
6.6	Automatisering	23
6.6.1	Inleiding	23
6.6.2	Nieuwe ICT-organisatie is een feit	24
6.6.3	Informatiebeveiliging	25
6.6.4	ICT-privacytek	25
6.6.5	E-dienstverlening als strategisch instrument	26
6.6.6	ICT-beheer van subsystemen/applicaties is verbeterd	26

Ingekomen stukken - Concernmanagementletter interimcontrole 2011

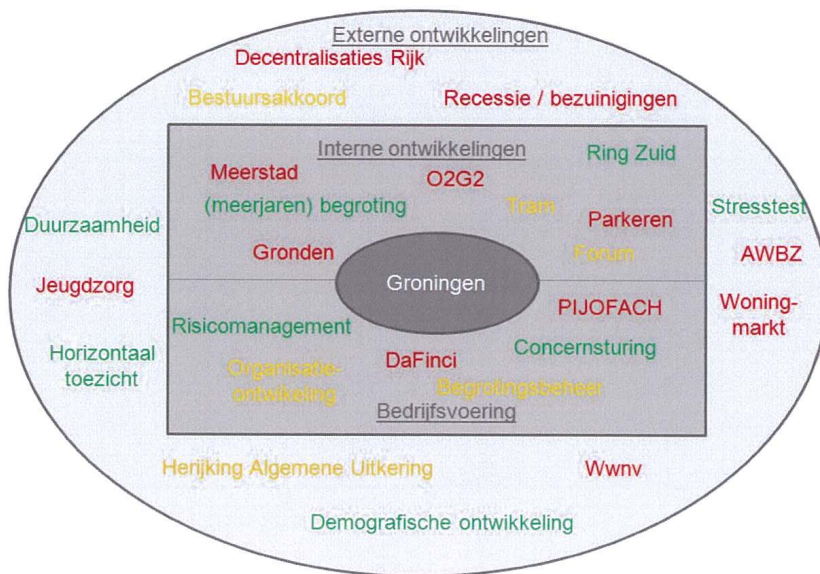
1 De gemeente Groningen: 'Een volle agenda in onzekere tijden'

1.1 De volle agenda en risico's

Het afgelopen jaar hebben wij in onze rapportages aangegeven dat de risico's in de bedrijfsvoering en de financiële risico's toenemen. Wat ons betreft is die boodschap nog steeds van toepassing!

De gesignaleerde risico's gelden nog steeds, maar daar komen nu nog een aantal belangrijke externe ontwikkelingen bij, zoals de decentralisaties vanuit het rijk op het terrein van de Wet werken naar vermogen, de AWBZ en de Jeugdzorg en de herverdeling van de gemeentelijke financiën. Het gevolg voor de gemeente Groningen is een overvolle agenda als gevolg van majeure externe ontwikkelingen, een groot aantal omvangrijke projecten en ingrijpende interne organisatieontwikkelingen. Daarbij is de onderlinge samenhang groot en zijn de meeste ontwikkelingen onontkoombaar; de reorganisatie en concentratie van de PIJOFACH-taken wordt bijvoorbeeld mede ingegeven door de noodzaak om te bezuinigen. Voor de gemeente Groningen en de organisatie betekent dit de komende jaren een aanzienlijke opgave.

In onderstaand plaatje hebben wij de externe en interne ontwikkelingen en de ontwikkelingen in de bedrijfsvoering in één overzicht weergegeven.

1.2 Externe ontwikkelingen groot vanwege decentralisaties

Hoewel de overheidssector altijd in beweging is, staan er de komende jaren wel erg omvangrijke ontwikkelingen op de agenda. Wij schatten in dat de decentralisaties rondom de Wet werken naar vermogen (WWNV), de AWBZ en de Jeugdzorg een grote impact gaan hebben voor de gemeenten Groningen.

De bovenstaande decentralisaties hebben in financiële zin landelijk een omvang van ongeveer 10% van het totale gemeentefonds en zijn dus zeer omvangrijk en ingrijpend. De overheveling van deze taken naar de gemeenten en de daarmee gepaard gaande bezuinigingen betekent een belangrijke uitdaging en opgave. Daarnaast spelen nog de herziening van de uitkering uit het gemeentefonds en de mogelijke consequenties daarvan. In deze managementletter beschrijven wij daarom kort deze ontwikkelingen.

1.3 Veel interne ontwikkelingen en projecten

Zoals ook al in voorgaande jaren gesignaleerd, werkt de gemeente Groningen aan een groot aantal omvangrijke projecten, zoals Meerstad, de Zuidelijke Ringweg, de Regiotram en het Forum. In combinatie met het uitblijven van het herstel van de economie en het omvangrijke grondbezit van de gemeente zijn de financiële risico's voor de gemeente Groningen groot. Wij hebben daarom in deze managementletter deze belangrijkste interne ontwikkelingen en projecten beschreven en daarbij tevens aandacht besteed aan de ontwikkelingen rondom het parkeerbedrijf en O2G2.

In het kader van onze interim-controle hebben wij nog maar beperkt werkzaamheden kunnen verrichten ten aanzien van Meerstad en de grondexploitatie. Voor Meerstad zullen naar verwachting in het najaar van 2011 de nieuwe ontwikkelingsstrategie en herziene grondexploitatie (inclusief externe second opinion) worden opgesteld. Wij hebben met het college en audit committee afgesproken dat wij onze werkzaamheden zullen uitvoeren zodra de herziene exploitatie gereed is en de raad hierover afzonderlijk zullen rapporteren (naar verwachting uiterlijk januari 2012). Omdat zowel de actualisatie van de NIEGG als een groot deel van de herzieningen van de sleutelprojecten nog niet heeft plaatsgevonden, hebben wij deze eveneens nog niet kunnen beoordelen.

Wellicht kan een stresstest voor de gemeente Groningen een antwoord geven op de mogelijke impact van de financiële risico's van deze externe en interne ontwikkelingen.

1.4 Fundamentele aanpak van de bedrijfsvoering

Tegelijk of wellicht samenhangend met de vele externe en interne ontwikkelingen en ambities is zeer onlangs gestart met een fundamentele wijziging in de bedrijfsvoering door met name de reorganisatie (één Groningen, één organisatie) en de concentratie van de PIJOFACH-taken in een Shared Service Center. Beide zeer ingrijpende ontwikkelingen die zeker gevolgen zullen hebben voor de interne beheersing. In deze managementletter besteden wij aandacht aan deze ontwikkelingen en geven tevens een follow-up op onze eerdere opmerkingen ten aanzien van risicomanagement, bezuinigingen en het begrotingsbeheer.

Voor wat betreft het begrotingsbeheer zien wij een duidelijke terugval in de kwaliteit van de kwartaalafsluiting door de diensten. Dit wordt mede veroorzaakt door de implementatie van DaFinci. Het risico bestaat dat hierdoor de tussentijdse cijfers een minder goede voorspelling geven van het jaarresultaat dan voorgaand jaar. Wij adviseren het college dan ook maatregelen te treffen om voorspelbaarheid van de tussentijdse cijfers weer op peil te brengen en maatregelen om te voorkomen dat geen risico's ontstaan in de totstandkoming en de kwaliteit van de jaarrekening.

1.5 Nog onvoldoende functiescheiding in DaFinci

Naast bovengenoemde bevindingen, constateren wij in onze controle met name een risico als gevolg van de invoering van DaFinci. Met name rondom de functiescheiding en mandatering in het systeem zullen verbetermaatregelen en aanvullende werkzaamheden noodzakelijk zijn. Wij hebben onze bevindingen rondom de invoering van DaFinci, vanwege het eerste jaar van gebruik van dit systeem, zeer uitgebreid beschreven. Samenhangend daarmee kunnen wij nog niet steunen op het gehele inkoopproces.

1.6 Indeling managementletter

In deze managementletter zullen wij aan de hand van bovenstaand totaalbeeld achtereenvolgens aandacht besteden aan:

- de belangrijkste externe ontwikkelingen die op de gemeente Groningen af komen;
- de belangrijkste interne ontwikkelingen en projecten;
- de diverse aspecten van de bedrijfsvoering
- de belangrijkste bevindingen naar aanleiding van de interim-controle.

In hoofdstuk 6 en de bijlage van deze managementletter geven wij onze belangrijkste bevindingen weer vanuit de interim-controle. Wij sluiten af met een aantal bevindingen en adviezen ten aanzien van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

2 Externe ontwikkelingen

2.1 Inleiding

In deze paragraaf geven wij een kort overzicht van de belangrijkste externe ontwikkelingen en uitdagingen waarvoor de gemeente Groningen staat. Het doel hiervan is om vanuit onze natuurlijke adviesrol mee te denken over de mogelijke gevolgen en risico's van dergelijke ontwikkelingen voor de bedrijfsvoering van de gemeente Groningen.

Kijkend naar de vele externe ontwikkelingen schatten wij in dat met name de decentralisaties rondom de Wet werken naar vermogen (WWNV), de AWBZ en de Jeugdzorg belangrijke gevolgen kunnen hebben. Op 12 oktober bent u als raad hierover eveneens geïnformeerd. De overheveling van deze taken naar de gemeenten en de daarmee gepaard gaande bezuinigingen betekenen een belangrijke opgave voor de organisatie van de gemeente Groningen.

Daarnaast zien wij de herverdeling van het gemeentefonds of Algemene Uitkering als belangrijke ontwikkeling.

In dit hoofdstuk beschrijven wij deze ontwikkelingen.

2.2 Decentralisatie rijkstaken

De drie decentralisaties, WWNV, AWBZ en Jeugdzorg, hebben tot doel meer nadruk te leggen op het participeren in de samenleving en hebben deels betrekking op dezelfde doelgroepen. Met deze decentralisaties krijgen gemeenten de mogelijkheid integraal maatwerk te leveren aan de doelgroepen. Daarbij ligt wel een belangrijke bezuinigingsdoelstelling aan de basis van deze decentralisaties.

Wet werken naar vermogen

Op 1 januari 2013 wordt de Wet werken naar vermogen (WWNV) ingevoerd. Het doel hiervan is dat meer mensen bij reguliere werkgevers aan de slag gaan (eventueel met loondispensatie).

Door de invoering van de WWNV worden WWB, WSW en de WAJONG (gedeeltelijk) gebundeld en komt er één budget. Tegelijkertijd wordt er fors bezuinigd op het re-integratiebudget (werkdeel), op het WSW-budget (het subsidiebedrag wordt afgebouwd naar € 22.050 in 2015) en zijn er veel gemeenten die de overschrijding op het inkomensdeel moeten opvangen. Landelijk gaat het bij deze decentralisatie om een bedrag van tussen de € 2 en € 2,5 miljard. De eerste inschatting is dat het budget voor re-integratie voor de gemeente Groningen zal afnemen van € 41,6 miljoen in 2011 naar € 21,4 miljoen in 2015. Naar verwachting zal uiteindelijk nog maar één derde van het huidige bestand in de SW werkzaam zijn. Bij de gemeente Groningen doen ongeveer 13.500 mensen een beroep op deze regelingen. De ontwikkelingen en gevolgen van de WWNV zijn middels de kadernota re-integratie/participatie; 'Actief in goede banen' voorgelegd aan de raad.

AWBZ

Het Kabinet heeft besloten dat met ingang van 2013/2014 vanuit de AWBZ taken (extra-murale zorg) naar de gemeenten worden overgeheveld. Gemeenten worden daarmee verantwoordelijk om thuiswonende inwoners met een matige tot ernstige beperking vanuit de Wmo te compenseren door het bieden van passende ondersteuning. Landelijk gaat het bij deze decentralisatie van de AWBZ om een bedrag van tussen de € 2,1 en € 3,3 miljard in 2014. Voor de gemeente Groningen komt dit naar eigen schatting neer op een bedrag van ongeveer € 32 miljoen op jaarbasis, exclusief de door het rijk aangekondigde korting van 5%. In totaal maken in de gemeente Groningen ongeveer 4000 mensen gebruik van de AWBZ-begeleiding.

Jeugdzorg

Met de gefaseerde decentralisatie vanaf 2013 van de Jeugdzorg worden gemeenten financieel en uitvoeringstechnisch verantwoordelijk voor de uitvoering van alle jeugdzorg die nu onder het rijk, de provincies, de gemeenten, de AWBZ en de Zorgverzekeringswet (jeugd GGZ) valt. Het gaat hierbij om de GGZ-jeugd, de provinciale jeugdzorg, de gesloten jeugdzorg, Jeugdreclassering, Jeugdbescherming, licht verstandelijk gehandicapte jeugd, preventie en vrijwillige hulpverlening. Deze overgang moet in 2016 volledig zijn beslag hebben gekregen, inclusief budgetten (via algemene uitkering en/of doeluitkeringen). Landelijk gaat het bij deze decentralisatie om een bedrag van naar schatting € 3,5 miljard. In totaal hebben ongeveer 3500 jongeren verschillende vormen van jeugdzorg in de gemeente Groningen.

Gevolgen Groningen

De bovenstaande decentralisaties hebben in financiële zin landelijk een omvang van ongeveer 10% van het totale gemeentefonds en zijn dus zeer omvangrijk en ingrijpend. Om die reden is het van belang tijdig de financiële, de organisatorische en uitvoeringstechnische consequenties van deze decentralisaties uit te werken. Uit de presentatie van 12 oktober in de raad blijkt dat de gemeente Groningen inmiddels de eerste stap heeft gezet ter voorbereiding op deze ontwikkelingen. Daarbij blijkt ook dat er volop aandacht is voor de beleidskeuzes, de betrokken organisaties, de kansen en risico's, de financiële gevolgen en de planning. Het college is voornemens hiervoor een programmabureau in te richten en eind 2011 te komen met een integraal plan van aanpak.

2.3 Aanpassing Algemene Uitkering

Sinds 1997 is het huidige systeem voor de gemeentefinanciën in gebruik. De minister van BZK heeft eind september de VNG geconsulteerd over een aanpassing van de systematiek van de Algemene Uitkering uit het gemeentefonds. Hiervoor zijn verschillende aanleidingen, zoals de economische onzekerheid en financiële krapte voor alle overheden, de omvangrijke decentralisaties en de scheefheden in de verdeling. Met het nieuwe verdeelsysteem wil de minister een gelijkwaardige startpositie geven aan vergelijkbare typen gemeenten, waarbij een beter verband wordt gelegd tussen de uitgaven en de maatschappelijke opgaven van gemeenten. De VNG moet haar reactie 15 november hebben ingediend, waarna het kabinet op 2 december een besluit neemt over de aanpassing van de financieringssystematiek.

De gevolgen van een aanpassing in de financieringssystematiek zijn op dit moment nog erg onzeker, maar kunnen wel belangrijke effecten hebben op de begroting en financiële positie van de gemeente Groningen.

3 Interne ontwikkelingen en grote projecten

3.1 Inleiding

Ten tijde van onze interim-controle werden de ontwerpbegroting 2012 en bijbehorende najaarsnota 2012 opgesteld en verstuurd aan de raad. Uit de ontwerpbegroting blijkt dat (naast de eerder genoemde externe ontwikkelingen) de recessie twee belangrijke gevolgen heeft voor het financiële perspectief van de gemeente Groningen, namelijk een tegenvallende ontwikkeling in de grondexploitatie en een groter beroep van burgers op de bijstandsuitkeringen.

Zoals ook vorig jaar aangegeven, is ook naar onze mening de control op de gronden, grote projecten en Meerstad het belangrijkste financiële risico van de gemeente Groningen en daarmee het belangrijkste aandachtspunt voor college en raad. In deze paragraaf geven wij een follow-up op onze bevindingen rondom deze projecten.

Tevens besteden wij aandacht aan een aantal andere belangrijke financiële ontwikkelingen, zoals de ontwikkeling van het parkeerbedrijf, de discussie rondom O2G2 en de overige projecten (Tram, Forum, Zuidelijke Ringweg).

3.2 Meerstad

Bij de jaarrekeningcontrole 2010 hebben wij geconstateerd dat in de waardering van het grondexploitatieproject Meerstad materiële onzekerheden aanwezig zijn. Dit heeft geresulteerd in een verliesvoorziening van € 35 miljoen voor het risico op de garantie van Meerstad.

Mede door de aanhoudende recessie, blijft dit een risicovol project. Het afgelopen jaar hebben de ontwikkelingen binnen het project Meerstad niet stilgestaan en is er veel aandacht besteed aan de verdere ontwikkeling van Meerstad. Ten tijde van onze interim-controle werd gewerkt aan een nieuwe ontwikkelstrategie, een gewijzigde samenwerkingsvorm en een herziene grondexploitatie, waarbij onder meer het uitgiftetempo naar beneden wordt bijgesteld.

Naar verwachting zullen in het najaar van 2011 de nieuwe ontwikkelingsstrategie en herziene grondexploitatie (inclusief externe second opinion) worden opgesteld. Tijdens onze interim-controle hebben wij daarom nog geen werkzaamheden verricht ten aanzien van Meerstad. Wij hebben met het college en audit committee afgesproken dat wij onze werkzaamheden zullen uitvoeren zodra de herziene exploitatie gereed is en de raad hierover afzonderlijk zullen rapporteren (naar verwachting uiterlijk januari 2012).

3.3 Gronden

De gemeente Groningen heeft ruwweg € 95 miljoen aan Niet In Exploitatie Genomen Gronden (NIEGG) en ruim € 86 miljoen onderhanden werk inzake lopende grondexploitaties (jaarcijfers 2010). Het afgelopen jaar was daarvoor al ruim € 25 miljoen afgewaardeerd op de NIEGG en eveneens € 4 miljoen op Zernike. Desondanks hebben wij afgelopen jaar moeten concluderen dat nog steeds sprake is van een aanzienlijke onzekerheid en hebben wij om die reden een toelichtende paragraaf opgenomen in onze controleverklaring. Deze onzekerheid hadden wij geraamd op groter dan € 6 miljoen en lager dan € 15 miljoen (specifiek voor de projecten Westpoort en Europapark).

Door de aanhoudende recessie en het uitblijven van herstel van de economie blijft de waardering van zowel de in exploitatie genomen als de niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) een belangrijk risico. Uit recent onderzoek van het ministerie van BZK blijkt dat de in 2010 landelijk geraamde afwaardering van € 2,4 miljard in 2011 en volgende jaren wel eens kan oplopen tot € 2,9 miljard. Veel gemeenten hebben dit nog niet verwerkt in de waardering van hun gronden en plannen.

De dienst RO/EZ gaat in het najaar de waardering van de NIEGG actualiseren. Daarnaast zijn conform de notitie 'De gemeenteraad aan het stuur - sturing en verantwoording van projecten' voor een groot deel van de sleutelprojecten de herzieningen in het najaar van 2011 gepland.

Omdat zowel de actualisatie van de NIEGG als een groot deel van de herzieningen van de sleutelprojecten nog niet heeft plaatsgevonden, hebben wij deze nog niet kunnen beoordelen.

Wij stellen de raad voor om eventuele materiële bevindingen mee te nemen in onze afzonderlijke rapportage met betrekking tot Meerstad.

3.4 *Parkeren*

Uit de jaarrekening 2010 bleek een verlies van € 2,7 miljoen op het parkeerbedrijf. Het college heeft destijds dit probleem gesignaleerd en opdracht gegeven om onderzoek te doen naar de oorzaken van de tegenvallende resultaten en de mogelijke risico's voor de komende jaren. In ons accountantsverslag hebben wij daarbij geadviseerd tevens te beoordelen wat de mogelijke gevolgen zijn voor de waardering van de parkeergarages.

In de afgelopen periode hebben het parkeerbedrijf, de controller van de dienst RO/EZ en concerncontrol uitgebreide analyses uitgevoerd van de oorzaken, de kwaliteit van de prognoses, mogelijke risico's en oplossingsscenario's.

De belangrijkste oorzaken zijn tegenvallende opbrengsten uit parkeergarages (o.a. garages Boterdiep, Euroborg en Circusgarage), lagere resultaten op het straatparkeren, lagere opbrengsten uit handhaving en diverse hogere beheerskosten.

Het geprognosticeerde resultaat 2011 van het parkeerbedrijf ten tijde van onze interimcontrole bedroeg € 3,2 miljoen negatief. Bij ongewijzigd beleid zal het tekort van het parkeerbedrijf oplopen naar € 26 miljoen tot en met het jaar 2025. Het tekort in de komende vijf jaren zal naar verwachting gemiddeld ruim € 2 miljoen bedragen.

Om de risico's en verliezen te beperken, heeft het college een aantal beleids- en bezuinigingsmaatregelen getroffen (€1,7 miljoen) en wordt in de begroting 2012 voorgesteld € 10 miljoen beschikbaar te stellen om het tekort van het parkeerbedrijf voor de komende vijf jaar op te lossen. Hiermee wordt de boekwaarde van de Circusgarage volledig afgeboekt (€ 5,4 miljoen). Daarnaast wordt de Boterdiepgarage teruggenomen in de grondexploitatie CiBoGa en worden middelen gereserveerd in de reserve grondzaken om de kapitaallasten van de Boterdiepgarage gedurende vijf jaar te kunnen opvangen (in totaal € 8,5 miljoen).

Naar onze inschatting heeft een uitgebreide en gedegen analyse plaatsgevonden van de financiële problemen rondom het parkeerbedrijf. Desondanks blijft het risico op tegenvallende resultaten groot indien de prognoses van het parkeerbedrijf (in het bijzonder de parkeergarage Damsterdiep) niet kunnen worden gerealiseerd en/of de voorgenomen bezuinigingen niet haalbaar blijken te zijn. Het is daarom van belang dat de control op het parkeerbedrijf structureel wordt versterkt en de managementinformatie (met name rondom de ontwikkeling van de prognoses) wordt verbeterd.

3.5 Ontwikkelingen O2G2

Met ingang van 1 januari 2010 is de werkmaatschappij openbaar onderwijs van de gemeente Groningen verzelfstandigd in Stichting 'Openbaar Onderwijs Groep Groningen' (O2G2). Wij hebben in voorgaande rapportages reeds gerapporteerd over enkele belangrijke aandachtspunten ten aanzien van de ontvlechting van het openbaar onderwijs.

Naar aanleiding van de discussie tussen O2G2 en de gemeente Groningen is besloten om de bruidsschatregeling opnieuw te beoordelen. De gemeente heeft hiervoor een extern bureau ingeschakeld. Dit onderzoek heeft geleid tot een onderzoeksrapport waarin de herziene bruidsschat opnieuw is berekend, rekening houdend met de gebruikelijke uitgangspunten en systematiek voor het berekenen van de herziene bruidsschat en op basis van de (destijds) beschikbare informatie. De gemeente Groningen heeft naar aanleiding van dit onderzoek € 4,6 miljoen aanvullend beschikbaar gesteld en houdt eveneens rekening met een mogelijke doorbetaling van € 4,1 miljoen en overige kosten ad € 0,2 miljoen.

Omdat de bruidsschat is herzien na afloop van deze wettelijke bruidsschatregeling bestaat het risico op een doorbetalingsverplichting naar het bijzonder onderwijs. Wij adviseren u om een mogelijke doorbetalingsverplichting te laten controleren door een onafhankelijke deskundige partij. Daarnaast gaan wij graag met u in overleg om te beoordelen op welke wijze deze doorbetalingsverplichting of het risico hierop moet worden verwerkt in de jaarrekening van de gemeente Groningen.

Na bovenstaand onderzoek lijkt de discussie met O2G2 over de omvang van de vermogenspositie nog niet afgewikkeld.

3.6 Overige grote projecten: Zuidelijke Ringweg, De Regiotram en het Forum

Naast de reeds genoemde omvangrijke interne ontwikkelingen en risico's, werkt de gemeente Groningen ook nog aan de aanpassing van de Zuidelijke Ringweg, de Regiotram (in samenwerking met de provincie) en het Forum. Omdat deze projecten nog geen of slechts beperkt impact hebben op de jaarrekening 2011 en wij in het kader van de controle al aandacht hebben besteed aan een groot aantal andere ontwikkelingen, hebben deze projecten (nog) geen prioriteit gekregen in onze controle.

Zuidelijke Ringweg

Het definitief ontwerp van de Zuidelijke Ringweg zal naar verwachting in 2012 worden afgerond. De daadwerkelijke start van de aanleg is gepland in 2015. De totale investering bedraagt ongeveer € 624 miljoen, maar het gemeentelijk aandeel is zeer beperkt (alleen plankosten € 1,2 miljoen).

Forum

Na akkoord van de provincie Groningen in juli jl. is zeer recent de aanpak van de Grote Markt Oostzijde/Forum gestart. Het college is voornemens om in 2012 de plannen voor invulling van het Forum verder concretiseren. De gemeentelijke investering bedraagt ongeveer € 31 miljoen.

Regiotram

De gemeentelijke investering in de Regiotram bedraagt ongeveer € 103 miljoen. Ten tijde van onze controle werden door het projectbureau Regiotram gesprekken gevoerd met drie consortia over het plan van aanpak, de wensen en de aanbesteding. Eind 2012 vindt de definitieve besluitvorming plaats over de aanbesteding en 'go or no go' van het project. Op dit moment zijn de verschillende risico's van het project in kaart gebracht en hebben externe partijen hierop een second opinion uitgevoerd.

Bijzonder aan dit project is dat de projectorganisatie duidelijk op afstand staat. Omdat de gemeente en provincie Groningen samenwerken in dit project is het van belang ook gezamenlijk de control te organiseren. Middels verschillende projectgroepen, waarin ook medewerkers van de gemeente Groningen participeren, vindt control plaats op het project. Naar onze inschatting kan deze control echter nog op een hoger niveau, meer vooraf, geformaliseerd en in samenwerking met de provincie worden uitgevoerd.

In bijlage 2 van de najaarsnota is op verzoek van de raad een overzicht gegeven van de reeds gedane en nog geplande investeringen voor deze drie projecten en de mogelijke (nadelige) financiële gevolgen van het stopzetten van deze projecten. Duidelijk is dat deze drie projecten afzonderlijk, maar zeker in samenhang een belangrijke uitdaging betekenen voor de gemeente Groningen.

4 Bedrijfsvoering

4.1 Inleiding

Evenals voorgaande jaren besteden wij vanuit onze natuurlijke adviesfunctie veel aandacht aan de vele ontwikkelingen en aspecten van de bedrijfsvoering. De ontwikkelingen in de bedrijfsvoering staan nadrukkelijk op de agenda en zijn aanzienlijk. In dit hoofdstuk besteden wij specifiek aandacht aan de reorganisatie, de concentratie van de PIJOFACH-taken, risicomanagement, het begrotingsbeheer en de bezuinigingsmaatregelen.

4.2 Reorganisatie naar 'één Groningen, één organisatie'

In het collegeprogramma 2010 -2014 heeft het college aangegeven dat er onvoldoende vorderingen worden gerealiseerd in de cultuurverandering en dat de dienstenstructuur hierin belemmerend werkt. Om die reden is besloten in deze collegeperiode de bestaande organisatiestructuur te gaan doorbreken, onderzoek te doen naar de beste organisatievorm voor de gemeente Groningen en te gaan werken aan een efficiëntere, integrale en op samenwerking gerichte organisatie.

In september heeft het college het 'Uitvoeringsplan reorganisatie besturingsmodel gemeenten Groningen' in concept vastgesteld.

Uit het plan blijkt dat het huidige besturingsmodel binnen de dienstenstructuur niet adequaat functioneert om de noodzakelijke ontwikkelingen en de gewenste cultuurverandering daadkrachtig door te voeren. Onderwerpen, taken en projecten, die een meer integrale benadering vragen, zijn maar moeizaam binnen de huidige context van de grond te krijgen. Daarnaast is de huidige dienstenstructuur weinig efficiënt voor wat betreft de bedrijfsvoering.

De reorganisatie van het besturingsmodel heeft daarom tot doel: het realiseren van een sterke horizontale/programmatische sturing, een sterke concernsturing. En dat betekent volgens het uitvoeringsplan een complete verandering van de bestuurscultuur (manier van [samen]werken en leidinggeven in de organisatie), met als einddoel het realiseren van 'één Groningen, één organisatie'.

Met deze reorganisatie verdwijnt de dienstenstructuur, maar vooralsnog niet de diensten. Wel wordt het AMT vervangen door een centraal gepositioneerd en meervoudig sturend Groningen Management Team (GMT), waarbij één van de vijf directeuren de portefeuille bedrijfsvoering zal krijgen. Naar verwachting zal met ingang van 1 november 2011 het nieuwe GMT kunnen gaan starten.

Wij begrijpen de achterliggende redenen van deze reorganisatie en zien dat veel grote gemeenten deze beweging maken of al gemaakt hebben. Naar onze inschatting is deze reorganisatie wel zeer ingrijpend, omdat de dienstenstructuur en -cultuur sterk verankerd is binnen de organisatie van de gemeente Groningen. Door een sterkere programmasturing (bijvoorbeeld op het decentralisatiedossier) en de concentratie van de PIJOFACH-functies, zullen bovendien de huidige diensten op termijn verdwijnen. Het is daarom van groot belang gelijktijdig met de wijziging van de organisatie de noodzakelijke waarborgen te treffen om de interne beheersing op niveau te houden.

4.3 Concentratie PIJOFACH-taken in Shared Service Center

Ten tijde van onze interim-controle 2010 was een conceptcontourennota voor de PIJOFACH-organisatie in voorbereiding als onderdeel van de opdracht voor de organisatieontwikkeling. In opvolging op deze contourennota is in 2011 een inrichtingsnota interne dienstverlening opgesteld. Deze is nog niet vastgesteld in het college.

Het doel van de concentratie van de PIJOFACH-functies is een efficiënte (bezuinigingstaakstelling van € 10 miljoen in 2014), duurzame en professionele organisatie. In de inrichtingsnota wordt daarbij gesproken over het oprichten van een Shared Service Center (SSC), waarbij middels een DVO (dienstverleningsovereenkomst) diensten worden verricht voor het primaire proces en de kosten van het SSC worden doorbelast aan de producten.

Vanzelfsprekend is ook deze reorganisatie zeer ingrijpend, omdat op een andere wijze zal moeten worden (samen)gewerkt, bij deze concentratie ongeveer 800 fte betrokken zijn en er een aanzienlijke bezuinigingstaakstelling is. Ten tijde van onze interim-controle was nog sprake van een conceptinrichtingsnota, waarin de fasering, projectorganisatie, personele en financiële consequenties alleen op hoofdlijnen zijn benoemd. Naar wij hebben begrepen, wordt inmiddels gewerkt aan een koepelplan en zal de nog te benoemen directeur Bedrijfsvoering deze reorganisatie als programma verder uitwerken. Deze reorganisatie zal naar verwachting vanaf medio 2012 gefaseerd worden ingevoerd en een doorlooptijd van enkele jaren hebben. Gezien de onvermijdelijke effecten op de bedrijfsvoering en interne beheersing denken wij graag vroegtijdig mee over de risico's en gevolgen van deze reorganisatie.

4.4 Voortgang integraal risicomanagement

4.4.1 Constateringen in voorgaande jaren

In voorgaande jaren hebben wij geconstateerd dat bij de gemeente Groningen nog geen sprake is van integraal risicomanagement. Risico's werden op dienstniveau gesignaleerd en vervolgens gerapporteerd met behulp van de documenten in de planning & controlcyclus (begroting, Turap diensten, voortgangsrapportages en jaarrekening). Het signaleren van deze risico's was met name een incidenteel en reactief proces; een procedure voor het signaleren, kwantificeren en beheersen van risico's was niet aanwezig. Bovendien lag de focus met name op de financiële risico's en minder op het risico dat doelstellingen niet worden gerealiseerd.

4.4.2 Kadernota weerstandsvermogen en risicomanagement 2011

Op 25 mei 2011 is de Kadernota Weerstandsvermogen en Risicomanagement 2011 vastgesteld door de raad. Hierin is vastgelegd op welke wijze de gemeente Groningen kaders stelt ten aanzien van de wijze waarop het proces van risicomanagement wordt vormgegeven.

Belangrijk uitgangspunt is dat diensten zelf verantwoordelijk zijn voor integraal risicomanagement. Concernfinanciën geeft daarbij de kaders aan waarbinnen gerapporteerd moet worden over de risico's en de wijze waarop gerapporteerd moet worden, de diensten blijven verantwoordelijk voor het beheersen van de risico's. Concernfinanciën heeft daarbij een toetsende rol, zij beoordeelt of de dienstcontrole van de financiële risico's voldoende functioneert. Vanzelfsprekend zullen deze kaders als gevolg van de reorganisatie opnieuw herijkt moeten worden.

4.4.3 Stand van zaken risicomanagement

In de praktijk wordt het risicomanagement door de diensten op eigen wijze ingevuld, omdat er nog geen specifieke kaders zijn ten aanzien van het proces van risicomanagement. Wel zijn door Concernfinanciën in de kadernota en de begrotingsrichtlijnen kaders gesteld ten aanzien van de wijze van rapporteren van risico's. Een aantal diensten hebben een risicoregister opgesteld, waarin het risico wordt omschreven, de beheersingsmaatregelen, de kans en omvang van het risico en de huidige status. Andere diensten hebben een stappenplan opgesteld en organiseren risicomanagementsessies binnen de dienst. Voor wat betreft het risicomanagement van projecten moeten nog kaders worden uitgewerkt.

Hoewel er opnieuw stappen zijn gezet, is naar onze mening nog geen sprake van integraal risicomanagement zolang geen sprake is van een uniforme en concernbrede systematiek voor het identificeren, kwantificeren en beheersen van risico's. Wij adviseren het college de verdere ontwikkeling van risicomanagement te verbinden aan de ontwikkeling van de organisatie en concentratie van de PIJOFACH-taken.

4.5 Bezuinigingspakket 2011-2014 van € 42,6 miljoen

In juni 2010 bent u als raad door het college geïnformeerd over een conceptbezuinigingspakket van € 42,6 miljoen. Dit bezuinigingspakket bestaat uit vier onderdelen:

- 1 bezuinigingen op de eigen organisatie (€ 19,5 miljoen);
- 2 bezuinigingen op voorzieningen in de stad (€ 6,1 miljoen);
- 3 financieel-technische maatregelen (€ 10,6 miljoen);
- 4 verhoging van de gemeentelijke inkomsten (€ 6,3 miljoen).

Er is afgesproken dat de raad vier maal per jaar geïnformeerd wordt over de voortgang van de bezuinigingen.

Ten tijde van onze interim-controle was een tweede voortgangsrapportage beschikbaar en de derde rapportage in voorbereiding. In de tweede voortgangsrapportage wordt per onderdeel benoemd wat de voortgang is en wat de reden is van eventuele afwijkingen ten opzichte van de planning. Voor 2011 moest een bedrag van € 16,5 miljoen bezuinigd worden, daarvan is volgens de voortgangsrapportage inmiddels € 13,5 miljoen structureel ingevuld, € 1,4 miljoen incidenteel en zal naar verwachting € 1,9 miljoen niet gerealiseerd worden.

Daartegenover staan ook een aantal bezuinigingen die eerder zijn gerealiseerd en is de verwachting van het college dat de bezuinigingen over 2011 vrijwel gehaald zullen worden. Bij de eerste voortgangsrapportage ging het college er nog van uit dat een bedrag van € 1,2 miljoen niet gerealiseerd zou worden. Daarnaast wordt ook meerjarig weergegeven welke bezuinigen gerealiseerd worden of waarvoor de plannen nog onderhanden zijn.

Wij zijn van mening dat de raad middels deze voortgangsrapportages voldoende inzicht krijgt in de structurele invulling van de bezuinigingsplannen. Dit geeft de mogelijkheid om tijdig bij te sturen en alternatieve oplossingen te zoeken.

In 2010 was naast het bezuinigingspakket van € 42,6 miljoen ook nog sprake van aanvullende bezuinigingen oplopend tot € 10 miljoen in 2014. In het meerjarenbeeld van 2012-2015 is nog slechts sprake van extra bezuinigingen oplopend tot € 2,5 miljoen in 2014. Aan bezuinigingen is inmiddels € 7,5 miljoen op andere wijze ingevuld. Een voorstel voor de aanvullende bezuinigingen van € 2,5 miljoen is voorgelegd aan de raad. De voorstellen zijn voornamelijk gericht op de interne organisatie.

Uiteraard denken wij graag vroegtijdig met u mee over de impact van bezuinigingen die directe gevolgen hebben op de beheersing van de significante processen of de verslaggeving van de gemeente.

4.6 Begrotingsbeheer

Uit de tweede voortgangsrapportage blijkt dat de gemeente Groningen een resultaat van € 6 miljoen verwacht voor het jaar 2011. Dit resultaat is fors lager dan het behaalde resultaat bij de jaarrekeningen 2010 en 2009.

Het resultaat kan als volgt weergegeven worden:

(in duizenden euro's)

Algemene uitkering Rijk	5.600
Afrekening BDU SIV	3.000
Parkeren	(3.100)
Grondzaken	(1.500)
WMO	(1.800)
WMO schots en scheef	900
Uitkering college sanering zorginstellingen	1.400
Overige	1.500
	<u>6.000</u>

Wij hebben dit jaar geen beoordeling uitgevoerd op de totstandkoming en voorspelbaarheid van de tussentijdse cijfers. Op concernniveau heeft wel een beoordeling op hoofdlijnen plaatsgevonden van de kwartaalafsluitingen bij de diensten.

Uit de intern uitgevoerde werkzaamheden blijkt dat de kwartaalafsluitingen van het tweede kwartaal kwalitatief minder goed zijn uitgevoerd, omdat de prioriteit bij de invoering van DaFinci lag. Een aantal diensten (MD en HVD) heeft helemaal geen (zichtbare) werkzaamheden verricht met betrekking tot de kwartaalafsluiting. De Bestuursdienst is door concernfinanciën niet beoordeeld.

Ook het aantal bevindingen in de beoordeling van de kwartaalafsluiting is toegenomen ten opzichte van voorgaand jaar, mede door de invoering van DaFinci. De belangrijkste zijn:

- checklisten zijn niet ondertekend;
- aansluitingen met subsystemen zijn niet gelegd;
- aansluitingen debiteuren en crediteuren zijn niet gelegd;

- tussenrekeningen bevatten hoge saldi;
- interne leveringen en diensten zijn niet afgestemd;
- dossiervorming is niet in orde.

Evenals vorig jaar is door concernfinanciën geen inhoudelijke controle uitgevoerd op de kwaliteit van de prognoses. Zoals in voorgaande jaren aangegeven, bepaalt de kwaliteit van de afsluiting, in combinatie met een beoordeling van de prognose over de resterende periode van het jaar, de kwaliteit van de voorspelbaarheid van de tussentijdse cijfers.

Wij constateren daarmee dat door de invoering van DaFinci dit jaar sprake is van een terugval in de kwaliteit van de kwartaalafsluiting door de diensten. Het risico bestaat dat hierdoor de tussentijdse cijfers een minder goede voorspelling geven van het jaarresultaat dan voorgaand jaar. Gezien deze bevindingen en onze opmerkingen ten aanzien van de invoering van DaFinci, bestaat eveneens het risico dat de totstandkoming van de jaarrekening 2011 een moeizaam proces kan worden.

Wij adviseren het college maatregelen te treffen om voorspelbaarheid van de tussentijdse cijfers weer op peil te brengen en maatregelen om te voorkomen dat geen risico's ontstaan in de totstandkoming en de kwaliteit van de jaarrekening. Een maatregel kan zijn om een diepgaandere controle uit te voeren op de kwartaalafsluiting en prognose van het derde kwartaal (soort 'mini-jaarrekening').

4.7 BIV en AO/IC

Op 25 februari 2011 hebben college en de gemeenteraad afspraken gemaakt met betrekking tot de prioriteiten voor de bedrijfsvoering. De onderwerpen BIV en AO/IC zijn daarbij niet als prioriteit benoemd. Conform de prioritering is in 2011 weinig aandacht besteed aan deze onderwerpen. Wij adviseren het college deze onderwerpen van bedrijfsvoering een plek te geven in de concentratie van de PIJOFACH-functies.

5 Aandachtspunten van de raad: stresstest

In de vergadering van het audit committee van 12 oktober zijn vanuit de raad een aantal suggesties besproken ten aanzien van de aandachtspunten voor de jaarrekeningcontrole 2011.

Daarbij is geconstateerd dat in de controle voldoende aandacht wordt besteed aan de belangrijke onderwerpen die spelen bij de gemeente Groningen; zoals Meerstad, risicomanagement, weerstandsvermogen, regiotram etc. Om die reden zijn geen aanvullende aandachtspunten geformuleerd.

Wel is afgesproken dat wij in de volgende vergadering van het audit committee een presentatie zullen geven over de aanpak van een zogenaamde stresstest voor gemeenten. Recent is vanuit een aantal 100.000+-gemeenten het initiatief ontstaan om een serieuze stresstest te ontwikkelen die gemeenten inzicht geeft in de robuustheid van de financiële positie op de langere termijn, rekening houdend met de (mogelijke) economische ontwikkelingen en de lopende decentralisaties. Naar aanleiding hiervan zal worden besloten of dit een aandachtspunt is voor de controle van 2011 en een invulling kan zijn van de 150 uren die wij bij onze offerte eenmalig beschikbaar hebben gesteld.

6 Uitkomsten van onze interim-controle

6.1 DaFinci

6.1.1 Inleiding

Op 6 juni 2011 is het nieuwe financieel systeem DaFinci geïmplementeerd. In het kader van de interim-controle hebben wij diverse gesprekken gevoerd en werkzaamheden uitgevoerd gericht op de invoering en betrouwbaarheid van het nieuwe financieel systeem. Uit onze ervaring blijkt dat in veel gevallen de invoering van een nieuw systeem de nodige tijd vraagt en ook na de invoering nog diverse problemen moeten worden opgelost (nazorgfase). Bij de gemeente Groningen is dit, mede als gevolg van het invoeringstraject, ook zeker het geval.

In het kader van onze controle is het van belang dat wij kunnen steunen op de betrouwbaarheid van het systeem; vanuit dat oogpunt beoordelen wij met name de conversie, de functiescheiding en beheerprocedures. Daarnaast adviseren wij de gemeente, vanuit onze natuurlijke adviesrol, over de verder ontwikkeling van het systeem en de nazorgfase.

In het vervolg besteden wij daarom aandacht aan de volgende onderwerpen:

- conversie;
- autorisaties;
- koppelingen;
- rapportages;
- beheerprocedures;
- projectbewaking fase 1/fase 2;
- overige bevindingen.

In het vervolg geven wij een korte samenvatting van onze bevindingen. Vanwege het belang van dit nieuwe financiële systeem voor 2011 en verder, hebben wij in bijlage 1 bij deze managementletter onze bevindingen in detail vastgelegd.

6.1.2 Conversies zijn goed uitgevoerd

Wij hebben geconstateerd dat de conversie en de interne controle op de juiste wijze hebben plaatsgevonden.

6.1.3 Nog aanzienlijke risico's ten aanzien van de functiescheiding in het systeem

Functiescheiding

Wij hebben tijdens onze interim-controle met betrekking tot de functiescheiding en autorisaties in het nieuwe systeem DaFinci het volgende geconstateerd:

- In de afgelopen periode (zowel voor als na invoering van DaFinci) zijn meerdere rollen toegevoegd.
- Het is onduidelijk en intern onvoldoende beoordeeld of deze rollen onderling verenigbaar zijn.

- De functiescheiding, die wordt gehanteerd in het nieuwe systeem en centraal wordt gehanteerd als de norm, blijkt alleen rekening te houden met functiescheidingen binnen bepaalde modules (bijvoorbeeld inkopen, debiteuren en crediteuren) en houdt geen rekening met functievermenging over de modules heen.
- Uit onze gesprekken is gebleken dat de diensten beslissend zijn in het toewijzen van functies/rollen aan medewerkers en daarmee dus ook de gewenste (norm)functiescheiding kunnen doorbreken. Wij hebben dit risico in onze QA-rapportages reeds gesignaleerd. Onduidelijk is hoe (op dienstniveau) het risico van deze functievermenging door aanvullende controles wordt afgedekt.
- De beheerprocedure rondom het toekennen en beheren van autorisaties is derhalve in opzet onvoldoende.

Uit onze testwerkzaamheden blijken reeds voorbeelden waarbij in het systeem voor een aantal medewerkers sprake is van functievermenging. De gemeente Groningen loopt hiermee een groot risico op ongeautoriseerde mutaties in het systeem en daarmee op onrechtmatige handelingen. Op dit moment is op concernniveau geen inzicht in het aantal medewerkers met conflicterende bevoegdheden in het systeem.

Bovenstaande bevindingen hebben eveneens aanzienlijke gevolgen voor de controle van de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening. Een doorbreking van de functiescheiding in het systeem betekent dat wij (en de gemeente Groningen) niet kunnen steunen op de beheersmaatregelen in het systeem. Het gevolg hiervan is dat aanzienlijke aanvullende gegevensgerichte controles moeten worden uitgevoerd over de periode 6 juni 2011 tot en met heden. Wij gaan graag in overleg met de organisatie om deze werkzaamheden gericht en efficiënt uit te voeren.

Mandatering

Binnen DaFinci is het mogelijk om facturen te autoriseren, hiervoor zijn autorisatieroutes ingericht. Deze routes zijn bepaald door de diensten en zijn centraal ingevoerd. Vervolgens zijn de diensten zelf verantwoordelijk voor hun mandateringsroutes in het systeem en kunnen deze ook zelf wijzigen.

De mandateringsroutes zijn van groot belang voor de rechtmatigheid en de getrouwheid van inkoopfacturen en daarmee voor de uitgaven en investeringen in de jaarrekening 2011. Op dit moment bestaat geen zekerheid over de juistheid van de inrichting van de mandateringsroutes in DaFinci. Wij verzoeken de gemeente dan ook om voor de jaarrekeningcontrole per dienst vast te stellen dat de mandateringsroutes in het systeem aansluiten bij het mandaatbesluit van de gemeente/dienst.

6.1.4 'Koppelingen'

Op dit moment is nog geen sprake van geautomatiseerde koppelingen, maar wordt gewerkt met zogenaamde inleesbestanden. In de huidige situatie worden sommige inleesbestanden centraal ingelezen en andere bestanden decentraal.

Op concernniveau is geen overall inzicht in de wijze waarop de bovengenoemde interne controles centraal dan wel decentraal zijn ingericht. Wij verzoeken het college voor de jaarrekeningcontrole bovengenoemde punten voor alle koppelingen inzichtelijk te hebben.

6.1.5 Gebruik rapportages verloopt nog moeizaam

In fase 1 van het DaFinci-project zijn de gewenste rapportages vastgesteld. Deze rapportages zijn allemaal gebouwd en getest, waarna de diensten akkoord hebben gegeven op de ontwikkelde rapportages.

Omdat nog veel werkzaamheden moesten worden verricht voor de conversiedatum van 6 juni zijn de geplande dienstmigraties (informer en opleiden medewerkers diensten) in de periode voorafgaand aan de ingebruikname van het systeem onderbelicht geweest. Dit is een bewuste keuze geweest van het projectteam, omdat de focus op dat moment lag op de conversie. Dit heeft echter wel tot gevolg gehad dat diensten te weinig kennis en ervaring hadden met DaFinci, waardoor het gebruik van de rapportages moeizaam verliep. Dit heeft er vervolgens toe geleid dat er vanuit de diensten veel commentaar is op de kwaliteit van de rapportages en diensten zelfstandig rapportages zijn gaan ontwikkelen. Naar onze mening is dit een ongewenste situatie. Wij adviseren de gemeente dan ook om het ontwikkelen van de rapportages centraal te beleggen.

6.1.6 Opzet beheerprocedures

Wij hebben de beheerprocedures in opzet en bestaan beoordeeld. Voor wat betreft het wijzigingenbeheer is deze procedure in opzet en bestaan voldoende. Voor wat betreft de autorisaties is de beheerprocedure onvoldoende.

6.1.7 Projectbewaking DaFinci fase 1 en fase 2

De invoering van DaFinci ofwel fase 1 is op dit moment nog niet formeel afgerond en/of overgedragen (planning 1 november). Er moet nog een afsluitende rapportage opgesteld worden, waarin de status van het project, openstaande punten en de financiële afwikkeling worden opgenomen.

Wij hebben geconstateerd dat er nog sprake is van een groot aantal openstaande punten uit de verschillende werkgroepen en QA-rapportages ten aanzien van fase 1. Deze openstaande punten zijn verzameld en worden meegenomen door de systeemeigenaar. Naar wij hebben begrepen, zullen de openstaande punten in overleg met de functioneel applicatiebeheerders worden opgelost.

In oktober 2011 is besloten om fase 2 van het DaFinci-project op te starten. Wij adviseren de gemeente om een risicoanalyse uit te voeren op de openstaande punten om helder te krijgen wat de mogelijke risico's en gevolgen zijn en deze mee te nemen in de tweede fase.

6.1.8 Overige belangrijke bevindingen inzake DaFinci

Intern verrekenen is nog niet gelukt

Wij hebben geconstateerd dat op dit moment binnen de gemeente Groningen geen onderlinge leveringen en diensten worden geregistreerd in DaFinci. De projectgroep onderzoekt of er een andere procedure mogelijk is voor het jaar 2011 om de onderlinge kosten en opbrengsten te registreren of dat toch de vastgestelde procedure zal worden gevolgd.

Wij constateren daarmee dat de financiële administratie op dit moment voor wat betreft de interne verrekeningen niet is bijgewerkt en dat hiermee een risico aanwezig is voor wat betreft de voorspelbaarheid van de tussentijdse cijfers en jaarrekening 2011. Wij verzoeken de gemeente dringend om de onderlinge leveringen en diensten zo snel mogelijk op te nemen in de financiële administratie of op andere wijze zekerheid te krijgen rondom de juistheid en volledigheid van interne verrekeningen, zodat de totstandkoming van de jaarrekening niet wordt vertraagd.

Procesbeschrijvingen

In de eerdere projectplannen is opgenomen dat procesbeschrijvingen rondom DaFinci per maart 2011 zouden worden beschreven in Mavim. Tot op heden is dit nog niet gebeurd. De procesbeschrijvingen zijn wel schematisch opgenomen en te raadplegen op het intranet.

6.2 ***Uit overzicht significante processen blijkt risico rondom inkoopproces!***

Om u een inzicht te verschaffen in de kwaliteit van de administratieve organisatie van de gemeente Groningen hebben wij de belangrijkste (significante) processen van de gemeente Groningen aan de hand van een aantal criteria beoordeeld. Hierbij hebben wij de volgende criteria gehanteerd:

- Is het proces beschreven?
- Is de opzet van het proces toereikend?
- Werkt het proces ook daadwerkelijk conform de beschreven opzet?
- Is het proces onderdeel van (tweedelijns) interne controle?
- Is de interne controle voldoende met betrekking tot getrouwheid en rechtmatigheid?
- Is de managementinformatie uit het proces betrouwbaar en toereikend?
- Zijn voldoende beheersmaatregelen genomen in de applicaties waarvan het proces gebruikmaakt?
- Hebben wij vanuit de externe controle bevindingen rondom dit proces?
- Is de juridische control beoordeeld en getoetst?
- Is het proces beoordeeld op doelmatigheid?

De beoordeling van de significante processen heeft geresulteerd in de volgende tabel:

Totaaloverzicht significante processen			
Processen:	Onvoldoende	Voldoende	Uitstekend
Inkoop	■■■■■	■■■■■	■■■■■
Betalingsverkeer	■■■■■	■■■■■	■■■■■
Personeel en salarissen	■■■■■	■■■■■	■■■■■
Begrotingsbeheer	■■■■■	■■■■■	■■■■■
Treasury	■■■■■	■■■■■	■■■■■
Belastingen	■■■■■	■■■■■	■■■■■
WVG/WMO	■■■■■	■■■■■	■■■■■
Uitvoering WSW	■■■■■	■■■■■	■■■■■
Afvalinzameling	■■■■■	■■■■■	■■■■■
Subsidies	■■■■■	■■■■■	■■■■■
Grondexploitatie	■■■■■	■■■■■	■■■■■
Parkeerbedrijf	■■■■■	■■■■■	■■■■■
Verstreken uitkeringen	■■■■■	■■■■■	■■■■■

De bovenstaande tabel heeft als doel in één oogopslag inzicht te geven in ons oordeel over de mate van beheersing van de (voor onze controle) significante processen. De bovenstaande processen zijn in overeenstemming met onze aanpak en de afspraken in het dienstverleningsplan.

In 2011 hebben wij het inkoopproces en het personeelsproces minder goed beoordeeld dan in vorige jaren. Bij het inkoopproces wordt dit veroorzaakt door de implementatie van het nieuwe systeem DaFinci (zie paragraaf 6.1). Het personeelsproces hebben wij minder goed beoordeeld omdat in 2010 een aantal rechtmatigheidsfouten zijn geconstateerd en in 2011 de interne controle op de personeelskosten nog niet heeft plaatsgevonden.

In de managementletters van de diensten en de bijlage bij deze concernmanagementletter staan onze bevindingen met betrekking tot de inrichting en uitvoering van bovenstaande processen. De aard en omvang van onze bevindingen zijn mede aanleiding geweest om een aantal processen hoger of lager in te schatten in bovenstaande tabel.

6.3 Vooralsnog € 1,3 miljoen aan onrechtmatigheden

Naar aanleiding van de interne controle en onze interim-controle bedraagt het totaal van de geconstateerde onrechtmatigheden per september 2011 vooralsnog afgerond € 1,3 miljoen en zijn er (voorlopige) onzekerheden voor een bedrag van € 0,5 miljoen (interim 2009: € 1,1 miljoen onrechtmatigheden en € 5,8 miljoen onzekerheden). Daarnaast zijn een beperkt aantal formele onrechtmatigheden geconstateerd.

De onrechtmatigheid bestaat uit een onrechtmatige inkoop van diensten inzake bodemonderzoeken van afgerond € 0,9 miljoen bij de Milieudienst (waarvoor de aanbesteding inmiddels loopt) en onrechtmatige uitgaven in het kader van de wet BUIG van afgerond € 0,3 miljoen. De onzekerheid heeft eveneens betrekking op de wet BUIG.

De goedkeuringstolerantie bedraagt 1% voor onrechtmatigheden (ongeveer € 8,9 miljoen) en 3% voor onzekerheden (ongeveer € 26,7 miljoen). De rapporteringstolerantie is vastgesteld op € 500.000. Dit betekent dat de tot dusver geconstateerde bevindingen over 2011 vooralsnog ruimschoots binnen de toleranties blijven (onder voorbehoud dat nog niet alle toetsingswerkzaamheden zijn uitgevoerd).

6.4 Aantal bevindingen op dienstniveau afgenomen

Naar aanleiding van onze controle constateren wij dat bij de diensten over het algemeen gestructureerd en serieus gewerkt wordt aan het oplossen van bevindingen en adviezen vanuit onze controle. Het aantal dienstbevindingen is afgenomen ten opzichte van voorgaande jaren. Daar moet wel bij vermeld worden dat in 2011 de bevindingen omtrent Inkoopnet grotendeels zijn vervallen en de bevindingen omtrent DaFinci niet zijn opgenomen in de dienstbevindingen.

Tabel met dienstbevindingen

In onderstaande tabel volgt een overzicht van de bevindingen per dienst, conform de rapportages richting de diensten:

	BSD	DIA	iederz	HVD	MD	OCSW	RO/EZ	SZW	Totaal
Interim-controle voorgaande jaren	1	7	10	7	2	9	9	11	56
Afgewikkeld in 2011 (-/-)	1	1	7	3	2	0	2	4	20
Samengevoegd/vervallen (-/-)	0	2	0	1	0	9	0	1	13
Nieuwe bevindingen (+)	0	2	4	3	2	7	2	2	22
Totaal bevindingen 2011	0	6	7	6	2	7	9	8	45

Uit deze tabel blijkt dat wij in totaal 45 bevindingen hebben naar aanleiding van de uitgevoerde interim-controles bij de diensten. Deze bevindingen hebben veelal betrekking op de bedrijfsvoering en de door ons beoordeelde significante processen.

6.5 Overzicht van de weging van de dienstbevindingen

Wij hebben een 'wegin' meegegeven aan onze bevindingen. Met deze weging geven wij enerzijds een inschatting van de omvang van het geconstateerde risico en anderzijds een inschatting van de kans dat het risico zich voordoet. Het doel hiervan is dat wij door middel van één enkel figuur u inzicht willen geven in het belang van onze bevindingen en aanbevelingen.

In de navolgende tabel hebben wij een overzicht opgenomen van onze bevindingen.

nummer bevinding conform bijlage			
Omvang van het risico			
hoog		2.4 2.20 2.17 2.21 2.18	2.11 2.13 2.19
gemiddeld		2.1 2.12 2.5 2.14 2.6 2.16 2.7 2.22 2.26 2.24 2.25	2.10 2.23
laag	2.3 2.8 2.15 2.2	2.9	
	klein	gemiddeld	groot
Kans op voordoen van het risico			

In totaal hebben wij 78 (22 nieuw, 23 oud, 33 afgewikkeld) bevindingen in onze tabellen bij de dienstrapportages opgenomen (inclusief 33 afgewikkelde/vervallen bevindingen). Omwille van het overzicht hebben wij niet alle bevindingen in bovenstaande tabel opgenomen.

De in bovenstaande tabel opgenomen bevindingen betreffen de bevindingen waarvan in de dienstrapportages is aangegeven dat deze op concernniveau gerapporteerd moeten worden. Dit zijn veelal de belangrijkste dienstbevindingen of dienstoverstijgende bevindingen.

Onderstaande tabel geeft aan hoe alle 78 bevindingen zijn verdeeld over de verschillende kwadranten.

Kwadrant	Aantal gerapporteerde bevindingen	
	Diensten	Concern
geen/geen	33	0
laag/klein	4	4
laag/gemiddeld	7	1
gemiddeld/klein	0	0
gemiddeld/gemiddeld	24	11
laag/groot	0	0
hoog/klein	0	0
gemiddeld/groot	3	2
hoog/gemiddeld	4	5
hoog/groot	3	3
Totaal	78	26

Op basis van bovenstaande tabel kan geconcludeerd worden dat de belangrijkste onderwerpen uit de dienstrapportages de volgende zijn (de bevinding met een hogere kans en grotere omvang van het risico):

- onrechtmatige inkopen Milieudienst circa € 1 miljoen (zie bevinding 1.11);
- financiële risico's ontvlechting openbaar onderwijs (zie bevinding 1.13);
- de herziene grondexploitatie Meerstad in ontwikkeling (zie bevinding 1.19).

De 26 bevindingen zijn tevens volledig weergegeven in de tabellen in de bijlage bij deze brief.

6.6 Automatisering

6.6.1 Inleiding

Voor zover mogelijk en efficiënt maken wij in onze controle gebruik van de internebeheersingsmaatregelen van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Veel van de binnen de gemeente Groningen uitgevoerde werkzaamheden worden vastgelegd in geautomatiseerde systemen. Het is daarom van belang zowel de internebeheersingsmaatregelen (AO/IC) op papier als in de praktijk te beoordelen, alsook de vertaling daarvan in de geautomatiseerde systemen.

Wij zijn in dit verband ook wettelijk verplicht verslag te doen over de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking, voor zover wij dit hebben geconstateerd tijdens onze controle.

In dit hoofdstuk doen wij verslag van de belangrijkste bevindingen met betrekking tot de ICT-beheerprocedures in de systemen die voor onze controle relevant zijn. Deze betreffen de procedures/maatregelen:

- *Wijzigingenbeheer*: deze procedure bevat maatregelen die ertoe bijdragen dat nieuwe en/of gewijzigde functionaliteiten in de geautomatiseerde systemen op een formele wijze worden beoordeeld en in voldoende mate worden getest voor ingebruikname.
- *Logische toegangsbeveiliging*: deze procedure bevat maatregelen die ertoe bijdragen dat het beheer van gebruikersrechten en toegang tot de geautomatiseerde systemen op een beheerde en beheerste wijze plaatsvinden.
- *De controles in de applicaties*: Dit betreft specifieke interne ICT-beheersingsmaatregelen gerelateerd aan een applicatie, zoals de functiescheiding in de applicatie, koppelingen, bevoegdheden, geprogrammeerde checks etc. De bevindingen hangen nauw samen met de reguliere AO/IC rondom de betreffende processen en onze bevindingen hebben wij daarom op dienstniveau weergegeven.

De kwaliteit van voorgenoemde algemene ICT-beheerprocedures staat in directe relatie tot de geautomatiseerde beheersmaatregelen (application controls) in de voor onze controle relevante geautomatiseerde systemen. Namelijk, wanneer de kwaliteit van de IT-beheerprocedures van voldoende kwaliteit is, kunnen wij steunen op de geautomatiseerde gegevensverwerking, zoals functiescheiding, koppelingen, bevoegdheden, geprogrammeerde controles etc.

Daarnaast hebben wij, conform voorgaande jaren, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie een aantal bevindingen en aanbevelingen opgenomen rondom de ontwikkeling van een nieuwe I-organisatie, het informatiebeveiligingsbeleid en het continuïteitsbeheer. Wij geven eerst deze ontwikkelingen weer.

6.6.2 Nieuwe ICT-organisatie is een feit

In 2010 is een start gemaakt met het veranderen van de ICT-organisatie. Het voormalige CIO is opgesplitst in twee afzonderlijke afdelingen Algemeen Informatie Management (AIM) en Automatiseringscentrum Groningen (ACG). Deze afdelingen zijn met ingang van april 2011 operationeel. Naast deze twee afdelingen is bij Concernfinanciën nog een Concern Informatie Manager aangesteld en zijn de informatiemangers bij de diensten intact gebleven. Daarmee is de nieuwe structuur, zoals weergegeven in het BOIA-project gerealiseerd. Na een jaar zal nog een evaluatie plaatsvinden.

In 2010 is tevens een koepelplan opgesteld, waarin de belangrijke stappen zijn opgenomen om te komen tot de nieuwe I-organisatie. Op dit moment wordt nog gewerkt aan de implementatie van deze stappen. Randvoorwaarde voor deze stappen was het neerzetten van de nieuwe structuur.

Door de komst van deze twee afdelingen worden ook andere eisen gesteld aan uurtarieven, zoals vastgesteld in de DVO. Derhalve zijn de afdelingen nu bezig met het ontwikkelen van nieuwe transparante uurtarieven.

In de voorgaande jaren werden deze kosten en eigen uren van implementatietrajcten altijd uit incidentele budgetten gefinancierd. In de nieuwe opzet worden de implementatiekosten eerst geactiveerd en vervolgens verrekend in de exploitatie en via de overhead versleuteld in de uurtarieven van de medewerkers.

6.6.3 Informatiebeveiliging

Een belangrijk onderdeel van informatiebeveiliging is het vaststellen van noodzakelijke maatregelen die getroffen dienen te worden teneinde beveiligingsrisico's ten aanzien van informatie in voldoende mate te mitigeren. Het bepalen van een juiste en toereikende set van maatregelen dient plaats te vinden aan de hand van een risicoanalyse en een zogenaamde BIV-classificatie.

Aan de hand van de BIV-classificatie kan per aandachtsgebied binnen het domein van informatie en informatieverwerking, zoals gegevensgroepen, databases, systemen, gebouwdelen en personeelsgroepen, bepaald worden wat de impact op de organisatie is als de Beschikbaarheid, Integriteit of Vertrouwelijkheid (BIV) van genoemde aandachtsgebieden geschaad wordt.

Wij hebben begrepen dat op dit moment een dergelijke gemeentebrede classificatie nog niet heeft plaatsgevonden, maar dat deze wel op de agenda staat voor 2012. Zoals gezegd is deze randvoorwaardelijk voor het kunnen bepalen van de te treffen maatregelen.

Wij adviseren u deze classificatie hoge prioriteit te geven en deze op zeer korte termijn uit te voeren opdat de juiste maatregelen gemeentebreed kunnen worden getroffen en daarmee de risico's voor de beveiliging van informatie in voldoende mate beheerst kunnen worden.

6.6.4 ICT-privacylek

Samenhangend met het onderwerp informatiebeveiliging en het treffen van adequate beveiligingsmaatregelen, willen wij uw aandacht vragen voor het fenomeen ICT-privacylek.

Vanaf 1 oktober wordt elke dag een ICT-privacylek openbaar gemaakt via de landelijke media. De ICT-nieuwssite Webwereld wil hiermee aantonen dat een betere beveiliging van overheids-sites en ICT is benodigd. Ook andere landelijke media nemen de berichtgeving hieromtrent graag over. De initiatiefnemers hebben aangegeven een 'gehackte' organisatie in de gelegenheid te stellen om lekken te dichten voordat de publiciteit wordt gezocht. Nieuws over beveiligingslekken kan tot maatschappelijke ophef leiden, mede gezien het privacygevoelige karakter van verwerkte persoonsgegevens.

Het advies van de VNG is dat gemeenten de beveiliging van hun website kritisch dienen te beoordelen en adequaat moeten reageren op beveiligingsincidenten.

Wij hebben begrepen dat naar aanleiding van de 'diginotar'-problematiek, initiatieven vanuit de 'hackerswereld', en hierop volgende adviezen van onder andere VNG, de beveiliging van kritische gemeentelijke websites opnieuw onder de loep is genomen binnen de gemeente Groningen. In dit kader is een 'security incident response team' geformeerd. Vanuit dit team is een extern bedrijf ingehuurd voor het uitvoeren van legal hacks. De resultaten hiervan waren zeer positief in de zin dat er slechts beperkte risico's/lekken geconstateerd zijn. Hierop is actie ondernomen richting betrokken leveranciers. Tevens zijn interne procedures en protocollen onderzocht en verder aangescherpt. Vervolgacties worden ingebed in reguliere lijnprocedures.

6.6.5 E-dienstverlening als strategisch instrument

Binnen de publieke sector worden steeds meer diensten aangeboden via digitale gemeenteloketten. De gemeente Groningen biedt haar burgers eveneens diensten aan via het zogenaamde e-loket. Op dit moment wordt de e-dienstverlening nog niet ingezet als strategisch instrument. Het inzetten van e-dienstverlening als strategisch instrument kan als hefboom werken voor veranderingen in de organisatie, processen, systemen en samenwerkingsverbanden en draagt daardoor bij aan de verdere professionalisering van de gemeente.

Wij hebben begrepen dat op dit moment planvorming plaatsvindt omtrent uitbreiding van e-dienstverlening, waarbij de aanstaande organisatieverandering in het kader van PIJOFACH randvoorwaardelijk is. Wij onderschrijven het belang van het inzetten van e-dienstverlening als strategisch instrument en volgen de ontwikkelingen hieromtrent met belangstelling.

6.6.6 ICT-beheer van subsystemen/applicaties is verbeterd

Wij hebben dit jaar voor acht systemen, verdeeld over de diensten, de algemene IT-beheerprocedures voor het wijzigingenbeheer en het beheer van logische toegangsbeveiliging, voor zover van belang voor de jaarrekeningcontrole, onderzocht en beoordeeld.

In de bijlage zijn de bevindingen opgenomen voor die systemen waarvoor van de algemene IT-beheerprocedures zowel de opzet, het bestaan als de werking zijn onderzocht. Voor deze acht systemen kunnen wij bij onze controle steunen op de geautomatiseerde gegevensverwerking in deze systemen.

Collegedebrief inzake Reactie op concernmanagementletter interimcontrole 2011

Bestuursdienst

Afdeling Directie Middelen / Schlunke
Onderwerp Reactie college op concern managementletter
interimcontrole 2011 Ernst & Young

Bezoekadres
Waagstraat 1

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

Wij zijn met het openbaar vervoer
bereikbaar, buslijnen 1, 2, 3, 5, 6,
11, 13, 16

Informatie over vertrektijden krijgt
u via 0900-92 92

In uw antwoord graag datum en
kenmerk vermelden.

Telefoon (050) 367766 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk BD 11.2810894

Datum **17 NOV 2011** Uw brief van

Uw kenmerk

E-mailadres
div.bsd@groningen.nl

Website
www.groningen.nl

Geachte heer, mevrouw,

Jaarlijks voert de accountant vooruitlopend op de controle van de jaarrekening een interim-controle uit. In zijn bevindingen geeft de accountant aan dat er veel ontwikkelingen, zowel extern (decentralisaties vanuit het rijk en opgelegde bezuinigingen) als intern (organisatiewijzigingen en ambities) op de gemeente afkomen. Dit brengt volgens de accountant risico's in de bedrijfsvoering en financiële risico's met zich mee. Wij signaleren deze ontwikkelingen zelf ook. In de najaarsnota hebben we daarom ons weerstandsvermogen versterkt en reserveren we middelen voor de grootste risico's. Daarnaast laten we externe deskundigen kijken naar de operationele en financiële impact van onze plannen.

Wij gaan hierna in op de belangrijkste aspecten van het accountantsrapport.

DaFinci en begrotingsbeheer

De accountant heeft een aantal kritische bevindingen bij de implementatie van het nieuwe financiële systeem DaFinci. Hoewel de conversie naar het nieuwe systeem en de interne controle op een juiste wijze hebben plaatsgevonden, is de functiescheiding in DaFinci nog niet goed geregeld. De accountant stelt dat er geen zekerheid is dat de mandateringsroutes in het systeem aansluiten bij het mandaatbesluit van de gemeente en dat er nog geen sprake is van geautomatiseerde koppelingen tussen DaFinci en andere informatiesystemen. Dit laatste betekent dat bestanden handmatig worden ingelezen in DaFinci.

De invoering van DaFinci heeft veel capaciteit gevraagd. Daardoor hebben we minder aandacht gegeven aan de kwartaalafsluiting. Uit eigen onderzoek blijkt dat de kwartaalafsluiting over het tweede kwartaal op een aantal punten

Collegedebrief inzake Reactie op concernmanagementletter interimcontrole 2011

Bladzijde 2 van 5
Onderwerp Reactie college op concern managementletter interimcontrole 2011 Ernst & Young

verbetering behoeft. We zullen maatregelen treffen om te voorkomen dat risico's ontstaan bij de totstandkoming en kwaliteit van de jaarrekening.

We hebben daartoe een plan van aanpak opgesteld en werkzaamheden die daaruit voortvloeien, vinden plaats onder aansturing van het concern. De uitvoering van de werkzaamheden is inmiddels gestart. Bij de uitvoering werken we samen met de accountant op een zelfde manier als we bij de invoering van het nieuwe belastingssysteem Gouw (december 2007) hebben gedaan.

Het concern bewaakt wekelijks de voortgang van de bevindingen per dienst. Na afloop van het derde kwartaal voeren we een volledige kwartaalafsluiting uit. We nemen het advies van de accountant over om op basis van de derde kwartaalafsluiting een soort mini-jaarrekening op te stellen. Het concern voert een controle uit op de derde kwartaalafsluiting en wordt daarin door de accountant ondersteund.

De accountant geeft ook aan dat het gebruik van rapportages uit DaFinci moeizaam verloopt. Bij de implementatie van DaFinci hebben we bewust gekozen de prioriteit bij de implementatie te leggen. We hebben daarom minder tijd aan de opleiding van medewerkers kunnen besteden. Om goed gebruik van de rapportages te kunnen maken, is dit wel nodig. De opleiding van medewerkers heeft daarom na het tweede kwartaal extra aandacht gekregen. Hier gaan we de komende periode mee door. Daarbij nemen we het advies van de accountant, om het ontwikkelen van rapportages op concernniveau te beleggen, over. We hevelen daarvoor twee medewerkers met veel kennis van het systeem over naar de concernafdeling Financiën.

Tot slot heeft de accountant over DaFinci nog bevindingen over autorisaties, projectbewaking, interne verrekeningen en procesbeschrijvingen. Interne verrekeningen zijn in het derde kwartaal niet geregistreerd in DaFinci. We hebben hiertoe richtlijnen opgesteld en de diensten zijn hierover geïnstrueerd. Inmiddels zijn we begonnen met het vastleggen van de interne verrekeningen in DaFinci. De overige opmerkingen voeren we uit voor de totstandkoming van de gemeenterekening.

Collegedebrief inzake Reactie op concernmanagementletter interimcontrole 2011

Bladzijde
Onderwerp

3 van 5
Reactie college op concern managementletter
interimcontrole 2011 Ernst & Young

Risicomanagement

De accountant geeft aan dat er nieuwe stappen zijn gezet in het risicomanagement, maar dat er nog geen sprake is van integraal risicomanagement. In 2011 heeft uw raad de Kadernota Weerstandsvermogen en Risicomanagement vastgesteld. Hierin is de risicoboxmethode voor grondexploitatie geactualiseerd en is een nieuwe berekeningsmethodiek voor risico's door middel van bandbreedtes opgenomen. Dit heeft geleid tot aangepaste richtlijnen voor de rapportage over risico's waardoor de uniformiteit is vergroot.

De accountant geeft aan dat het proces van risicomanagement door diensten verschillend wordt ingevuld. Bij het vervolg van risicomanagement gaan we hiermee aan de slag door in te zetten op:

- een uniforme wijze van inventarisatie en vastlegging bij diensten;
- inventarisatie, bespreking en discussie van de belangrijkste risico's en beheersmaatregelen.

We nemen het advies van de accountant over om de ontwikkeling van het risicomanagement te verbinden aan de ontwikkeling van de organisatie.

BIV en AO/IC

In onze brief van 25 februari 2011 hebben aangegeven dat de bestuurlijke informatievoorziening en de verbetering van de AO/IC in 2011 geen prioriteit hebben. De accountant constateert dan ook terecht dat er in 2011 weinig aandacht aan deze onderwerpen is besteed. We pakken deze activiteiten weer op na 2011, als de organisatieontwikkeling voldoende gevorderd is. We informeren u in maart 2012 over onze plannen op het gebied van bedrijfsvoering. Hierin gaan we ook in op BIV, AO/IC en risicomanagement.

ICT

De accountant geeft in zijn managementletter een toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van ICT. Hij adviseert ons in het kader van informatiebeveiliging een gemeentebrede classificatie op te stellen, zodat de risico's voor de beveiliging van informatie goed beheerst kunnen worden. Deze classificatie wordt uitgevoerd en ronden we af in 2012. De accountant heeft de opzet en de werking van de algemene IT-beheerprocedures onderzocht en constateert dat deze zijn verbeterd.

Collegedebat inzake Reactie op concernmanagementletter interimcontrole 2011

Bladzijde 4 van 5
Onderwerp Reactie college op concern managementletter interimcontrole 2011 Ernst & Young

Belangrijkste bevindingen bij diensten

Het aantal dienstbevindingen is ten opzichte van vorig jaar afgenomen. Hierna gaan we kort in op de belangrijkste bevindingen.

Grondexploitatie/staat P

Elk jaar stellen we een herziene grondexploitatie op voor de sleutelprojecten. Overige projecten worden om het jaar geactualiseerd. De accountant geeft aan dat een groot deel van de herzieningen voor sleutelprojecten in het najaar zijn gepland.

De volgende herziene grondexploitaties van sleutelprojecten zijn inmiddels aan uw raad aangeboden.

- Westpoort;
- CiBoGa;
- Grote Markt / Forum.

De volgende herzieningen verwachten we in december 2011 / januari 2012 aan te leveren:

- Meerstad;
- Oosterhamriktracé;
- Europapark;
- Station Europapark;
- Damsterdiep.

Naast de herzieningen stellen we elk jaar een staat P op waarin alle projecten zijn opgenomen. Hierin zijn per project de gerealiseerde kosten en opbrengsten opgenomen. Wanneer sprake is van belangrijke ontwikkelingen na de laatste herziening worden deze toegelicht in de staat P. Hierbij ontstaat een dwarsdoorsnede van alle projecten.

Organisatieontwikkelingen SoZaWe

Binnen SoZaWe is de afgelopen jaren een organisatieontwikkeling in gang gezet. In april 2011 vond de transitieplaats van het uitkeringsproces plaats. De accountant wijst erop dat in het kader van rechtmatige bestedingen op korte termijn de interne controle opnieuw ingericht moet worden mede aan de hand van een risico-analyse. We zijn het eens met dit advies en voeren op korte termijn de risicoanalyse uit. Op basis daarvan passen we de inrichting van de interne controle aan.

Collegedebrief inzake Reactie op concernmanagementletter interimcontrole 2011

Bladzijde
Onderwerp

5 van 5
Reactie college op concern managementletter
interimcontrole 2011 Ernst & Young

Verzelfstandiging/ontvlechting onderwijs

De accountant wijst op het risico dat het verhogen van de bruidsschatregeling kan leiden tot een doorbetalingsregeling naar het bijzonder onderwijs. Hij adviseert een onafhankelijke deskundige een mogelijke doorbetalingsverplichting te laten controleren. In september 2011 hebben wij een externe deskundige advies gevraagd over de doorbetalingsverplichting. U bent hier afzonderlijk over geïnformeerd.

Second opinion

In de najaarsnota hebben we aangegeven dat we een externe deskundige willen vragen te kijken naar de operationele en financiële impact en risico's van onze plannen. Hiervoor bieden we in januari 2012 een plan van aanpak aan.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J. P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M. A. (Maarten) Ruys

Bijlage - brief audit committee aan raad inz managementletter 2011 1...

Onderwerp Opmerkingen over managementletter 2011
interim controle accountant

Aan de leden van de raad

Telefoon 050 367 77 27	Bijlage(n)	Ons kenmerk	GR 11.2842103
Datum 23-11-2011	Uw brief van	Uw kenmerk	

Geachte raadsleden,

Met deze brief geeft het audit committee een korte reactie op de managementletter interim controle 2011 van de accountant. De bedoeling hiervan is de raad te faciliteren in zijn controlerende rol. In de bijeenkomst van het audit committee van 23 november jl. is de managementletter besproken met de accountant. De belangrijkste punten, de overvolle agenda en de ontwikkelingen met betrekking tot Da Finci, worden hieronder kort toegelicht. Het audit committee heeft de accountant net als de afgelopen jaren gecompimenteerd voor de goede leesbaarheid van de managementletter. Ook de door de accountant opgestelde inventarisatie van externe ontwikkelingen die op de gemeente afkomen, stelt het audit committee zeer op prijs. Verder heeft het audit committee de reactie van het college van B&W op de managementletter (brief van 15 november 2011) bij de bespreking betrokken. Met instemming heeft het audit committee kennis genomen van deze brief van het College waarin de constatering van de accountant worden overgenomen.

Doel interim controle

De interim controle die door de accountant is uitgevoerd in de afgelopen maanden richt zich voornamelijk op de kwaliteit van de bedrijfsvoering en de opzet en werking van de beheersmaatregelen om een rechtmatig financieel beheer te waarborgen. Deze interimcontrole staat in het teken van de voorbereiding op de controle van de jaarrekening 2011 die in maart en april volgend jaar zal plaatsvinden.

Overvolle agenda

De accountant wijst nadrukkelijk op de overvolle agenda van de gemeente. Zowel interne als externe ontwikkelingen dragen ertoe bij dat er heel veel op het bordje ligt van de gemeente. Het audit committee maakt zich behoorlijke zorgen over de volle agenda en de te lopen risico's. Er wordt veel gevraagd van de organisatie, waar allerlei veranderingen gaande zijn als gevolg van de reorganisatie. Naast de interne ontwikkelingen zijn er diverse grote projecten gaande zoals Meerstad, het Forum en de tram. Vanuit het rijk komen de decentralisaties van de wet werken naar vermogen, de AWBZ en de jeugdzorg op de gemeente af. Alles bij elkaar is dat een heel stevige opdracht.

Da Finci

Het audit committee constateert op basis van de interim controle dat Da Finci nog niet naar behoren werkt. Zo blijkt dat de functiescheiding nog onvoldoende is geregeld en het is nog

Bijlage - brief audit committee aan raad inz managementletter 2011 1...

Volgvel 1

Onderwerp opmerkingen over managementletter interim controle
accountant

lastig om de gewenste rapportages uit Da Finci te genereren. Het college van B&W heeft in zijn schriftelijke reactie op de managementletter aangegeven maatregelen te treffen om de geconstateerde problemen aan te pakken. Het audit committee vindt het in dit verband ook jammer dat door de invoering van Da Finci de voorspelbaarheid van het rekeningresultaat minder goed is dan voorgaand jaar. Het audit committee heeft hier eerder samen met de accountant aandacht voor gevraagd, waardoor de voorspelbaarheid flink is verbeterd. Het is jammer als er nu toch weer terrein prijsgegeven moet worden.

Tot slot

Met deze brief heeft het audit committee een aantal voor hem belangrijke punten aan willen geven ter ondersteuning van het debat in de raadscommissie. Verder heeft de accountant als pilot de managementletter van Groningen dit jaar in een applicatie gezet. Met deze app kunt u op verschillende niveaus inzoomen en kiezen op welk detailniveau u de informatie wilt lezen.

Via www.eygemeentegroningen.nl kunt u de managementletter nieuwe stijl downloaden. U kunt op de site inloggen met de volgende gegevens:

Login: eygemeentegroningen

Wachtwoord: mletter12

De managementletter is online zowel met de iPad als de reguliere PC te bekijken. De presentatie is op de iPads echter wat sneller en wordt dan ook automatisch gedownload. De leden van het audit committee zijn hierbij als testpersoon gebruikt en kunnen deze app van harte bij u aanbevelen.

Met vriendelijke groet,
namens het audit committee,

P.A. Kommerij,
secretaris.

•
•
•

Collegiebrief inzake Rentebeleid en renterisico's

Bestuursdienst

Afdeling Directie Middelen
Onderwerp Rentebeleid en renterisico's

Bezoekadres
Waagstraat 1

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

Wij zijn met het openbaar vervoer
bereikbaar, buslijnen 1, 2, 3, 5, 6,
11, 13, 16

Informatie over vertrektijden krijgt
u via 0900-92.92

In uw antwoord graag datum en
kenmerk vermelden.

Telefoon (050) 367 76 76 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk BD 11.2764123

E-mailadres
div.bsd@groningen.nl

Datum - 7 OKT 2011 Uw brief van

Uw kenmerk

Website
www.groningen.nl

Geachte heer /mevrouw,

In uw vergadering van 30 maart 2011 heeft u in een motie gevraagd om een notitie over het rentebeleid in de gemeente Groningen bij de begroting 2012 (zie bijlage). In deze brief gaan we hierop in.

De uitgangspunten van het renterisicobeleid en de beheersing van renterisico's zijn vastgelegd in het Treasury Statuut 2010-2011 via geformuleerde doelstellingen, richtlijnen en limieten. Belangrijke aandachtspunten daarbij zijn de uitgangspunten ten aanzien van de lange financiering en het gebruik maken van de mismatchfinanciering en het sturen op vastgestelde limieten ter beperking van renterisico's. Tussentijds wordt inzicht verkregen in rente- en volumeontwikkelingen door middel van periodieke treasuryrapportages. Tenslotte is een rente egaliseringsreserve beschikbaar voor het opvangen van renteschommelingen. In het vervolg van deze notitie wordt stilgestaan bij de hiervoor genoemde aandachtspunten.

Renterisicomanagement

Als gemeente lopen we renterisico over de korte en de lange rente. De korte rente heeft betrekking op financieringsmiddelen met een looptijd tot 1 jaar (bijvoorbeeld de middelen die we aanhouden op rekening courant). De lange rente heeft betrekking op financieringsmiddelen vanaf 1 jaar (bijvoorbeeld een langlopende lening).

Korte rente

Over het algemeen gaat het hier om middelen die we aanhouden op rekening courant bij banken. Hiervoor ontvangen we een rentevergoeding. Wanneer uit de prognose blijkt dat we deze middelen langer beschikbaar hebben, zetten we deze middelen langer uit bij banken (tot maximaal 3 maanden). In de begroting maken we een inschatting van de ontwikkeling van de korte rente. Dit doen we op basis van actuele renteverwachtingen. Dit verwerken we in de

Collegiebrief inzake Rentebeleid en renterisico's

Bladzijde
Onderwerp

2 van 4
Rentebeleid en renterisico's

begroting. Gedurende het jaar houden we de renteontwikkeling voortdurend in de gaten. Wanneer de rente afwijkt ten opzichte van de verwachting in de begroting, leidt dit tot een voor- of nadeel in de rekening. Meerjarige effecten worden verwerkt in het meerjarenbeeld. De afwijkingen zijn hier over het algemeen redelijk gering. In de afgelopen jaren hebben zich onder invloed van de kredietcrisis grotere afwijkingen voorgedaan in de korte rente als gevolg van het onverwacht snel in meerdere stappen verlagen van de officiële rente door de Europese centrale Bank. Zo werd in 2009 nog uitgegaan in de begroting van een korte rente van 3,50%. In werkelijkheid bedroeg de korte rente in 2009 gemiddeld 1,56%. In 2010 werd een korte rente geraamd van 1,25%. In werkelijkheid is dat 0,75% geworden.

Lange rente

Om onze investeringen te kunnen financieren trekken we langlopende leningen aan. Het rentepercentage van deze leningen leggen we over het algemeen voor een periode van 10 jaar vast. Daarmee 'kopen' we voor deze periode zekerheid over de te betalen rente.

In Groningen hanteren we een gemeentelijk rentepercentage (ROP). Dit is het gemiddelde percentage van alle financieringsmiddelen zoals lange leningen en reserves en voorzieningen. Elk jaar bij het opstellen van de begroting maken we een nieuwe berekening van het ROP. Dit is gebaseerd op de verwachte renteontwikkeling, ontwikkeling reserves en voorzieningen, bestaande leningen en nieuw aan te trekken leningen. In het ROP is de verwachte renteontwikkeling voor de komende periode meegenomen.

Wanneer de lange rente stijgt, leidt dit tot een hoger ROP. De stijging werkt echter maar gedeeltelijk door. Een stijging van de lange rente met 1% leidt tot een verhoging van het ROP met circa 0,3%. Dit betekent voor de gemeente een structureel nadeel van 546 duizend euro. De stijging werkt gedeeltelijk door omdat de stijging alleen effect heeft op de rente op nieuw aan te trekken leningen. Een rentestijging heeft geen invloed op de bestaande leningen en reserves en voorzieningen.

De financiële effecten van rentewijzigingen worden in het lopende jaar zichtbaar in het rekeningresultaat. De meerjarige effecten worden verwerkt in het meerjarenbeeld.

Mismatch-financiering

Over het algemeen is de korte rente lager dan de lange rente. De korte rente is in 2011 gemiddeld 1,29%, de rente voor 10 jaar is momenteel 3,46% (gemiddelde rente aangetrokken consolidatieleningen 2011). Het is voor de gemeente daarom voordelig om de middelen die we aanhouden op rekening courant bij de bank te gebruiken voor de financiering van investeringen. Dit leidt tot een hoger risico omdat de rente niet voor langere periode wordt vastgelegd. Een renteverhoging kan dan tot hogere rentekosten leiden.

Collegiebrief inzake Rentebeleid en renterisico's

Bladzijde 3 van 4
Onderwerp Rentebeleid en renterisico's

Dit risico beheersen we door het gebruik van korte middelen, voor het financieren van investeringen, te maximeren door de mismatch limiet. Deze bedraagt momenteel 111 miljoen euro.

In de begroting ramen we een klein deel van het mismatch voordeel (in de begroting 2011 ging het om 16,7 miljoen euro korte mismatchfinanciering met een geraamde opbrengst van 453 duizend euro). We houden hier alleen rekening met de minimum omvang van ons tegoed bij banken (we noemen dit de ijzere voorraad). In de praktijk gebruiken we veel meer korte middelen en is ons voordeel groter. Dit leidt tot een voordeel bij de rekening. In 2009 bedroeg dit voordeel 2,052 miljoen euro en in 2010 ging het om 1,542 miljoen euro. In 2011 is voor Dafinci aanvullend een incidentele opbrengst geraamd van 1,100 miljoen euro.

Voor 2012 houden we rekening met een mismatch voordeel van 2 miljoen euro (bovenop het in het meerjarenbeeld opgenomen mismatch voordeel van 462 duizend euro)¹.

Risicobeheersingsmaatregelen

Renteontwikkelingen zijn moeilijk voorspelbaar. Daarom is het van belang voortdurend de vinger aan de pols te houden en de ontwikkelingen in de markt in de gaten te houden. Dit gebeurt op de afdeling treasury. Veranderingen in de rente worden beoordeeld op effecten en kunnen bijvoorbeeld leiden tot een besluit een nieuwe lening versneld aan te trekken. De besluitvorming hierover vindt plaats in het treasury overleg, waarin het hoofd treasury, de verantwoordelijk directeur en de concerncontroller vertegenwoordigd zijn.

Daarnaast hebben we een aantal beheersmaatregelen genomen. We werken met een maandelijkse rapportage waarin actuele rente-ontwikkelingen en informatie over onze eigen prognoses is opgenomen. Deze rapportage wordt besproken in het treasury overleg. De kwartaalrapportage wordt besproken in het portefeuilleoverleg van de wethouder financiën. Aan de hand daarvan kunnen we bepalen of aanvullende maatregelen nodig zijn.

We werken met een aantal limieten die het renterisico beperken tot een maximum. Het overzicht van de limieten is opgenomen in de bijlage.

Naast het hanteren van limieten ter beperking van renterisico's zorgen we, om het renterisico van alle leningen gezamenlijk te beheersen, dat de aflossingen van langlopende leningen zo gelijkmatig mogelijk over de jaren zijn verdeeld.

¹ Gemiddelde geraamde mismatchfinanciering bedraagt 90 miljoen euro, inclusief ijzere voorraad van 16,7 miljoen euro. De aanvullend incidenteel geraamde mismatchfinanciering in 2012 bedraagt daarmee 73,3 miljoen euro. Het verschil in lange rente (4,45%) en korte rente (1,70%) bedraagt 2,75% en levert toegepast op het aanvullend incidenteel geraamde mismatchbedrag een resultaat op van 2,015 miljoen euro.

Collegiebrief inzake Rentebeleid en renterisico's

Bladzijde 4 van 4
Onderwerp Rentebeleid en renterisico's

Daarmee voorkomen we dat we in enig jaar een piek aan aflossingen hebben en daardoor een hoog renterisico lopen bij het aantrekken van nieuwe leningen voor de herfinanciering.

Bovendien trekken we langlopende leningen aan met een gemiddelde looptijd van 10 jaren. Daarmee ligt het risicoprofiel voor de gemeente voor een langere periode vast en worden geen bovenmatige renterisico's gelopen.

Renterisico ontstaat ook omdat de volumes afwijkingen van de prognoses. Dit is bijvoorbeeld het geval als we meer investeren dan verwacht en daarom een (grotere) lening moeten aantrekken. Dit risico beheersen we door een prognose te maken van onze geldstromen en deze maandelijks te actualiseren. Daarnaast zetten we in op verbetering van de kwaliteit van prognoses door samen met gemeentelijke diensten te investeren in de kwaliteit en onderbouwing van prognoses. Met name de prognoses van de langlopende geldstromen zijn hierbij cruciaal. Tussentijds zullen daarom audits plaatsvinden ter beoordeling van de kwaliteit van prognoses.

Tot slot hebben we een rente-egaliseringsreserve van 1,75 miljoen euro. De reserve is bedoeld om schommelingen in het renteresultaat te kunnen opvangen. Uitgangspunt daarbij is dat een rentestijging op de gemeentelijke leningenportefeuille inclusief nieuw aan te trekken leningen in een jaar van 1% opgevangen moet kunnen worden, evenals het structureel geraamde mismatchresultaat.

Conclusie

Het renterisicobeheer in de gemeente Groningen is op orde. We monitoren de renteontwikkeling en stellen maandelijks prognoses op over verwachte volume ontwikkelingen. We hebben beheersmaatregelen genomen op het gebied van rapportages en periodieke afstemming met concerncontroller en wethouder financiën en werken we met limieten die het renterisico beperken. Tot slot hebben we een rente-egaliseringsreserve van 1,75 miljoen euro, waarmee we onvoorziene schommelingen kunnen opvangen.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

ba.

Collegiebrief inzake Rentebeleid en renterisico's

Motie

GRIFFIE	
reg.nr.	GR11.258/182
ingek.	- 6 APR 2011
class.	- 2.07.51
te beh. door:	GR
kopie gez. aan:	

PvdA
GRONINGEN

23

Aangemerkt

Gevolgen renteaanpassing

De Raad van de Gemeente Groningen in vergadering bijeen op 30 maart 2011, besprekend het voorstel inzake het treasurystatuut,

Constaateert dat:

- Ofschoon deze renteaanpassing bij de begroting is *genoemd*, een aantal fracties pas bij de bespreking van de dekking nieuwbouw SoZaWe bewust met de aanpassingen is geconfronteerd
- In de commissie F&V van maart bleek, dat het College zelf overvallen was door de effecten van deze renteaanpassingen en daarom de vraag kan worden gesteld hoe zorgvuldig deze renteaanpassing tot stand is gekomen en/of alle effecten in beeld zijn gebracht;
- Het College aangeeft dat budgetten voor investeringsuitgaven door deze maatregelen niet worden aangetast maar geen helderheid geeft met betrekking tot risico's en hoe deze gefinancierd worden;
- Dat het college geen helderheid geeft met betrekking tot de financiering / management van de risico's van deze renteaanpassingen

Is van mening dat:

- Het betreurenswaardig is dat de informatievoorziening op dit punt en de gevolgen hiervan niet tijdig en transparant aan de orde is geweest bij de begrotingsbehandeling 2011;
- Eenduidigheid met betrekking tot de effecten en risico's van deze renteaanpassing noodzakelijk is;
- Het noodzakelijk is om uitgangspunten te formuleren en maatregelen te nemen voor het beheer van die renterisico's

Verzoekt het college:

- De effecten en risico's (geen dekking) van deze renteaanpassing nog vóór het voorjaarsdebat in beeld te brengen voor de meerjaren begroting en o.a. de grondexploitatie;
- Een notitie op te stellen vóór de begrotingsbehandeling 2012 over het rentebeleid van de gemeente Groningen voor investeringen en rente-risicomanagement.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van

de PvdA, de VVD, het CDA, de CU, PvdD, Stadspartij,

B. Baldew

J. van Keulen

J. Seton

I. Jongman

G. Kelder

A. Sijboots

Bijlage overzicht limieten brief renterisicos

Rentebeleid en renterisico's

7 september 2011

In deze notitie gaan we in op het renterisicomanagement. De uitgangspunten van het renterisicobeleid en de beheersing van renterisico's zijn vastgelegd in het Treasury Statuut 2010-2011 via geformuleerde doelstellingen, richtlijnen en limieten.

Belangrijke aandachtspunten daarbij zijn de uitgangspunten ten aanzien van de lange financiering en het gebruik maken van de mismatchfinanciering en het sturen op vastgestelde limieten ter beperking van renterisico's. Tussentijds wordt inzicht verkregen in rente- en volumeontwikkelingen door middel van periodieke treasuryrapportages. Tenslotte is een rente egaliseringsreserve beschikbaar voor het opvangen van renteschommelingen. In het vervolg van deze notitie wordt stilgestaan bij de hiervoor genoemde aandachtspunten.

Renterisicomanagement

Als gemeente lopen we renterisico over de korte en de lange rente. De korte rente heeft betrekking op financieringsmiddelen met een looptijd tot 1 jaar (bijvoorbeeld de middelen die we aanhouden op rekening courant). De lange rente heeft betrekking op financieringsmiddelen vanaf 1 jaar (bijvoorbeeld een langlopende lening).

Korte rente

Over het algemeen gaat het hier om middelen die we aanhouden op rekening courant bij banken. Hiervoor ontvangen we een rentevergoeding. Wanneer uit de prognose blijkt dat we deze middelen langer beschikbaar hebben, zetten we deze middelen langer uit bij banken (tot maximaal 3 maanden). In de begroting maken we een inschatting van de ontwikkeling van de korte rente. Dit doen we op basis van actuele renteverwachtingen. Dit verwerken we in de begroting. Gedurende het jaar houden we de renteontwikkeling voortdurend in de gaten. Wanneer de rente afwijkt ten opzichte van de verwachting in de begroting, leidt dit tot een voor- of nadeel in de rekening. Meerjarige effecten worden verwerkt in het meerjarenbeeld. De afwijkingen zijn hier over het algemeen redelijk gering. In de afgelopen jaren hebben zich onder invloed van de kredietcrisis grotere afwijkingen voorgedaan in de korte rente als gevolg van het onverwacht snel in meerdere stappen verlagen van de officiële rente door de Europese centrale Bank. Zo werd in 2009 nog uitgegaan in de begroting van een korte rente van 3,50%. In werkelijkheid bedroeg de korte rente in 2009 gemiddeld 1,56%. In 2010 werd een korte rente geraamd van 1,25%. In werkelijkheid is dat 0,75% geworden.

Lange rente

Om onze investeringen te kunnen financieren trekken we langlopende leningen aan. Het rentepercentage van deze leningen leggen we over het algemeen voor een periode van 10 jaar vast. Daarmee 'kopen' we voor deze periode zekerheid over de te betalen rente. In Groningen hanteren we een gemeentelijk rentepercentage (ROP). Dit is het gemiddelde percentage van alle financieringsmiddelen zoals lange leningen en reserves en voorzieningen. Elk jaar bij het opstellen van de begroting maken we een nieuwe berekening van het ROP. Dit is gebaseerd op de verwachte renteontwikkeling, ontwikkeling reserves en voorzieningen, bestaande leningen en nieuw aan te trekken leningen. In het ROP is de verwachte renteontwikkeling voor de komende periode meegenomen.

Wanneer de lange rente stijgt, leidt dit tot een hoger ROP. De stijging werkt echter maar gedeeltelijk door. Een stijging van de lange rente met 1% leidt tot een verhoging van het ROP met circa 0,3%. Dit betekent voor de gemeente een structureel nadeel van 546 duizend euro. De stijging werkt gedeeltelijk door omdat de stijging alleen effect heeft op de rente op nieuw

Bijlage overzicht limieten brief renterisicos

aan te trekken leningen. Een rentestijging heeft geen invloed op de bestaande leningen en reserves en voorzieningen.

De financiële effecten van rentewijzigingen worden in het lopende jaar zichtbaar in het rekeningresultaat. De meerjarige effecten worden verwerkt in het meerjarenbeeld.

Mismatch-financiering

Over het algemeen is de korte rente lager dan de lange rente. De korte rente is in 2011 gemiddeld 1,29% , de rente voor 10 jaar is momenteel 3,46% (gemiddelde rente aangetrokken consolidatieleningen 2011). Het is voor de gemeente daarom voordelig om de middelen die we aanhouden op rekening courant bij de bank te gebruiken voor de financiering van investeringen. Dit leidt tot een hoger risico omdat de rente niet voor langere periode wordt vastgelegd. Een renteverhoging kan dan tot hogere rentekosten leiden.

Dit risico beheersen we door het gebruik van korte middelen, voor het financieren van investeringen, te maximeren door de mismatch limiet. Deze bedraagt momenteel 111 miljoen euro.

In de begroting ramen we een klein deel van het mismatch voordeel (in de begroting 2011 ging het om 16,7 miljoen euro korte mismatchfinanciering met een geraamde opbrengst van 453 duizend euro). We houden hier alleen rekening met de minimum omvang van ons tegoed bij banken (we noemen dit de ijzeren voorraad). In de praktijk gebruiken we veel meer korte middelen en is ons voordeel groter. Dit leidt tot een voordeel bij de rekening. In 2009 bedroeg dit voordeel 2,052 miljoen euro en in 2010 ging het om 1,542 miljoen euro. In 2011 is voor Dafinci aanvullend een incidentele opbrengst geraamd van 1,100 miljoen euro.

Voor 2012 houden we rekening met een mismatch voordeel van 2 miljoen euro (bovenop het in het meerjarenbeeld opgenomen mismatch voordeel van 462 duizend euro)¹.

Risicobeheersingsmaatregelen

Renteontwikkelingen zijn moeilijk voorspelbaar. Daarom is het van belang voortdurend de vinger aan de pols te houden en de ontwikkelingen in de markt in de gaten te houden. Dit gebeurt op de afdeling treasury. Veranderingen in de rente worden beoordeeld op effecten en kunnen bijvoorbeeld leiden tot een besluit een nieuwe lening versneld aan te trekken. De besluitvorming hierover vindt plaats in het treasury overleg, waarin het hoofd treasury, de verantwoordelijk directeur en de concerncontroller vertegenwoordigd zijn.

Daarnaast hebben we een aantal beheersmaatregelen genomen. We werken met een maandelijkse rapportage waarin actuele rente-ontwikkelingen en informatie over onze eigen prognoses is opgenomen. Deze rapportage wordt besproken in het treasury overleg. De kwartaalrapportage wordt besproken in het portefeuilleoverleg van de wethouder financiën. Aan de hand daarvan kunnen we bepalen of aanvullende maatregelen nodig zijn.

We werken met een aantal limieten die het renterisico beperken tot een maximum. Het overzicht van de limieten is opgenomen in de bijlage.

Naast het hanteren van limieten ter beperking van renterisico's zorgen we, om het renterisico van alle leningen gezamenlijk te beheersen, dat de aflossingen van langlopende leningen zo gelijkmatig mogelijk over de jaren zijn verdeeld. Daarmee voorkomen we dat we in enig jaar

---

¹ Gemiddelde geraamde mismatchfinanciering bedraagt 90 miljoen euro, inclusief ijzeren voorraad van 16,7 miljoen euro. De aanvullend incidenteel geraamde mismatchfinanciering in 2012 bedraagt daarmee 73,3 miljoen euro. Het verschil in lange rente (4,45%) en korte rente (1,70%) bedraagt 2,75% en levert toegepast op het aanvullend incidenteel geraamde mismatchbedrag een resultaat op van 2,015 miljoen euro.

Bijlage overzicht limieten brief renterisicos

een piek aan aflossingen hebben en daardoor een hoog renterisico lopen bij het aantrekken van nieuwe leningen voor de herfinanciering.
Bovendien trekken we langlopende leningen aan met een gemiddelde looptijd van 10 jaren. Daarmee ligt het risicoprofiel voor de gemeente voor een langere periode vast en worden geen bovenmatige renterisico's gelopen.

Renterisico ontstaat ook omdat de volumes afwijkingen van de prognoses. Dit is bijvoorbeeld het geval als we meer investeren dan verwacht en daarom een (grotere) lening moeten aantrekken. Dit risico beheersen we door een prognose te maken van onze geldstromen en deze maandelijks te actualiseren.

Daarnaast zetten we in op verbetering van de kwaliteit van prognoses door samen met gemeentelijke diensten te investeren in de kwaliteit en onderbouwing van prognoses. Met name de prognoses van de langlopende geldstromen zijn hierbij cruciaal. Tussentijds zullen daarom audits plaatsvinden ter beoordeling van de kwaliteit van prognoses.

Tot slot hebben we een rente-egaliseringsreserve van 1,75 miljoen euro. De reserve is bedoeld om schommelingen in het renteresultaat te kunnen opvangen. Uitgangspunt daarbij is dat een rentestijging op de gemeentelijke leningenportefeuille inclusief nieuw aan te trekken leningen in een jaar van 1% opgevangen moet kunnen worden, evenals het structureel geraamde mismatchresultaat.

Conclusie

Het renterisicobeheer in de gemeente Groningen is op orde. We monitoren de renteontwikkeling en stellen maandelijks prognoses op over verwachte volume ontwikkelingen. We hebben beheersmaatregelen genomen op het gebied van rapportages en periodieke afstemming met concerncontroller en wethouder financiën en werken we met limieten die het renterisico beperken.

Tot slot hebben we een rente-egaliseringsreserve van 1,75 miljoen euro, waarmee we onvoorziene schommelingen kunnen opvangen.

Bijlage overzicht limieten brief renterisicos

Bijlage: Overzicht limieten

Limietenoverzicht (bedragen in miljoenen euro)	2010	2011
Limieten kort geld		
Kasgeldlimiet	80	74
Korte mismatch	103	111
Limieten lang geld		
Lange mismatch	18	15
Renterisiconorm	169	173
Vaste financiering	100	100
Vervroegde aflossing langlopende leningen	-	-

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is een wettelijke limiet en bepaalt de maximale omvang van de externe kortgeldpositie in enig jaar. De zogenaamde netto vlottende schuld van de gemeente mag maximaal 8,5% bedragen van het begrotingstotaal van de gemeentebegroting. Daarboven moet lang geld worden aangetrokken. Wij hebben doorgaans een positief saldo in rekening courant. Dit is een gevolg van het feit dat leningen worden aangetrokken op het moment dat de korte mismatch limiet wordt bereikt. Incidenteel is er sprake van een negatief saldo, maar altijd ruim binnen de limiet.

De kasgeldlimiet komt voor 2011 op 74 miljoen euro uit.

Korte Mismatch-limiet

Gedurende het jaar wordt een deel van de kortlopende middelen gebruikt voor dekking van het lange financieringstekort. Dit is voordelig omdat de korte rente over het algemeen lager is dan de lange rente. Omdat deze mismatch-financiering leidt tot een vergroting van het renterisico (het risico dat bij een stijgende of hoge rente geconsolideerd moet worden) mag, rekening houdend met een ijzeren voorraad aan korte middelen, maximaal 25% van de netto vaste schuld, ofwel 111 miljoen euro, met kort geld worden gefinancierd.

Renterisiconorm

De renterisiconorm is een wettelijke limiet en beperkt de vaste schuld die in enig jaar voor aflossing of renteherziening in aanmerking komt tot 20 % van het begrotingssaldo. De omvang van de limiet wordt jaarlijks berekend voor een periode van vier jaar. Uit de berekening blijkt dat de renterisico's op de vaste schuld de komende vier jaren ruim onder de wettelijke norm blijven.

Lange mismatch-limiet

Van de korte vermogensbehoefte mag een bedrag tot maximaal 5% van de netto opgenomen vaste schuld met langlopende leningen worden gefinancierd. In de praktijk vindt benutting van deze limiet niet plaats. Dat zou slechts aan de orde zijn wanneer de korte rente hoger is dan de lange rente.

Vaste financiering

De limiet vaste financiering is de limiet voor de jaarlijkse opname van langlopende leningen voor de vaste financiering van gemeentelijke activiteiten. Deze is bepaald op 100 miljoen

Bijlage overzicht limieten brief renterisicos

euro. Opnamen van langlopende leningen voor derden geschieden op basis van afzonderlijke collegebesluiten.

Vervroegde aflossing langlopende leningen

In de begroting wordt jaarlijks een overzicht opgenomen van leningen met een mogelijkheid tot vervroegde aflossing. Dit overzicht is de limiet voor de omvang van te vervroegen aflossingen voor dat jaar. Voor 2011 kunnen geen consolidatieleningen vervroegd worden afgelost.

Raadsvoorstel inzake Aanvullend pakket Bezuinigingen 2011-2014

Bestuursdienst

RAADSVORSTEL:
2011-2012
Ons kenmerk: BD 11.2780506
Registratienummer : GR 11.
Ingekomen op :

Onderwerp: Aanvullende bezuinigingen 2012-2014

Groningen, **20 OKT 2011**

Aan de raad,

1. Inleiding.

In de begroting 2012 hebben wij aangegeven, dat in de periode 2012 – 2014, bovenop het bestaande bezuinigingenpakket van 42,6 miljoen euro, aanvullende bezuinigingen nodig zullen zijn. In deze notitie werken wij voorstellen uit, oplopend tot een extra bedrag aan bezuinigingen van 2,5 miljoen euro in 2014.

2. Uitkomsten.

Ons college kiest ervoor om de aanvullende bezuinigingen voor nu vooral te realiseren op de eigen organisatie en financiële maatregelen. In dit voorstel is geen bezuiniging op kwetsbare groepen opgenomen. Verder zijn de bezuinigingen op de voorzieningen voor de burger beperkt gehouden.

Voor een gedetailleerde uitwerking wordt verwezen naar de tabel op bladzijde 3.

De toelichting op alle maatregelen is in bijlage 1 opgenomen. Samengevat zijn de uitkomsten als volgt weer te geven:

Overzicht aanvullend pakket per jaar (bedragen * € 1.000)		
	2013	2014
Voorstel voor aanvullend pakket	1.575	2.475

We hebben ook de langere termijn bezuinigingsmogelijkheden verkend. Deze mogelijkheden hangen vooral samen met een aan te brengen focus op onze gemeentelijke taken. Wij zullen hiervoor de voorbereidingen binnenkort starten en u voorstellen hiervoor doen. De effecten hiervan zullen zich naar verwachting pas na 2014 voordoen.

Gelet op het vorenstaande stellen wij u voor te besluiten:

- I. de voorstellen voor aanvullende bezuinigingen vast te stellen en het financieel meerjarenbeeld aan te passen;
- II. ons college opdracht te geven de voorstellen verder uit te werken.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruijs

Raadsvoorstel inzake Aanvullend pakket Bezuinigingen 2011-2014

BIJLAGE

BIJLAGE 1 NADERE TOELICHTING OP VOORGESTELDE MAATREGELEN

A12 Afschaffen IZA zorgpakket € 100.000

Aan IZA-zorgpakket wordt nu € 200.000 uitgegeven. Momenteel wordt een voorstel uitgewerkt om bedrijfsmaatschappelijk werk bij Achmea onder te brengen. Onze medewerkers maken vaak gebruik van dit pakket (117 keer in 2010). Het werkt preventief bij het voorkomen van verzuim.

De volgende onderdelen uit het IZA bedrijfszorgpakket kunnen volgens voornoemd voorstel komen te vervallen:

- Fysiotherapie (korte en lange herstelbegeleiding). In 2010 hebben 288 medewerkers hier gebruik van gemaakt, maar deze dienstverlening wordt ook vergoed door de reguliere zorgverzekering. Onderzoek wijst uit dat 2707 medewerkers een IZA verzekering heeft die fysiotherapie vergoedt. 870 medewerkers hebben elders een verzekering afgesloten. Hiervan is niet na te gaan of deze fysiotherapie vergoedt.
- Management coaching
- Mediation
- Exit-mediation
- Korte Psychologische zorg
- Korte psychologische zorg online
- Trauma opvang en nazorgadvies
- Werkplek herstel instructie
- Belastbaarheidstraining
- Zorgbemiddeling (zit vaak ook in de reguliere zorgverzekering)
- Expertise

A19 Energie besparen gemeentelijke gebouwen € 700.000

De jaarlijkse kosten voor energie bedragen in onze gemeente rond € 9 miljoen, waarvan overigens € 3 miljoen betrekking heeft op schoolgebouwen. In het kader van de duurzaamheidsambities is een bezuiniging op dit bedrag goed denkbaar. Met het plaatsen van slimme energiemeters en de afspraken over het beheer van gemeentelijk vastgoed zijn enkele randvoorwaarden voor een energiebesparing ingevuld.

A30 Investeren in kcc en kanaalmanagement € 500.000

Het gaat hierbij om een combinatie van maatregelen, zoals de beperking van het aantal loketten en het meer digitaal aanbieden van producten en diensten. Concentratie van de diverse gemeentelijke loketten biedt tevens de kans om op één plek één Groningse kwaliteit te bieden. Daardoor kan het personeel ook flexibeler worden ingezet (spitsuren, daluren).

De totale besparing ten gevolge van deze maatregel moet nog inzichtelijk worden gemaakt, maar kan aanzienlijk zijn. Wel is een zekere termijn nodig deze voordelen daadwerkelijk te kunnen realiseren. Wij hebben voorzichtigheidshalve nu gerekend met een mogelijke besparing van € 500.000 voor deze collegeperiode.

A15 Taakreductie- en verandering: vermindering ondersteuning duurzaamheid € 75.000

De Milieudienst heeft in de begroting 2012 een structureel budget voor duurzaamheid van € 165.000. Dit budget is 4 jaar geleden bij de Milieudienst ondergebracht ten behoeve van de uitvoering van het duurzaamheidsprogramma. Hieruit is afgelopen jaren het programmabureau gefinancierd (totaal 2 fte). De uitvoering en aansturing van het Masterplan Gr E-0 zijn thans ondergebracht bij de dienst ROEZ.

Het in het budget begrepen structurele budget voor duurzaamheidsprojecten bedraagt € 115.000. Hiervoor zijn afgelopen jaren projecten uitgevoerd tbv het Programma duurzaamheid. De bedoeling is komende jaren

Afgehandeld en naar archief   Paraaf   Datum   Classificatienr. _____

Raadsvoorstel inzake Aanvullend pakket Bezuinigingen 2011-2014

Vervolg Raadsvoorstel

hiervoor werkzaamheden uit te voeren die onder de noemer van het Masterplan Gr E-0 vallen (o.a. energiebesparing bij grote bedrijven, e-besparing bij branches (vervolg supermarktproject), subsidieregeling bedrijven). Op dit moment worden projectvoorstellen uitgewerkt en bekeken welke projectkosten de komende jaren nodig zijn. Een taakstellende besparing van € 75.000 achten wij uitvoerbaar, door 0,5 fte lagere formatie hiervoor in te zetten in combinatie met een taakstelling van ongeveer € 35.000 op de projectkosten.

A17 Verminderen subsidies Goed Idee € 100.000

Voor de aanpak van "Doe u mee met een goed idee" is structureel nog €100.000 per jaar beschikbaar. De aanvullende (rijksmiddelen) voor goed idee+ komen al te vervallen. Met een bezuiniging van € 100.000 vervalt de subsidieregeling goed idee voor buurt evenementen en kleinschalige initiatieven. Gevolg is dat burgerinitiatieven financieel niet meer worden ondersteund. Deze initiatieven kunnen ook anders gefinancierd worden (NLA-budgetten, OCSW-budgetten) en is daarom naar onze mening realiseerbaar.

A20 Afstoten/ stoppen met de drafbaan / evenemententerrein € 400.000

De animo voor deze sport is relatief gering. Om de drafbaan in stand te houden maken we hoge kosten met weinig productieve dagen. Wij willen dit terrein intensiever gaan gebruiken. Er is sprake van een mooie locatie voor andere activiteiten die geld op kunnen leveren. Wij achten een kostenbesparing van € 300.000 realiseerbaar, in combinatie met een inkomsten verhoging van € 100.000 door aantrekkelijke evenementen op deze locatie te organiseren.

B16 Lagere bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Meerschapp Paterswolde € 100.000

Er zitten nu 3 gemeenten in GR. We dragen 69,8% van de kosten van deze GR, oftewel rond € 200.000 op jaarbasis. Momenteel worden verschillende projecten uitgevoerd, zoals de brug over het Noordwillemskanaal en het Paterswoldse Meer (waarvoor EFRO-subsidie is verkregen). Voorts wordt gestart met de uitvoering van een omvangrijk project 'toeristisch recreatieve infrastructuur Paterswoldsemeer'. Wij achten door efficiëncymaatregelen in de toekomst een besparing op onze bijdrage van € 100.000 mogelijk.

A29 Schrappen c.q. verlagen budget onvoorzien € 100.000

Incidentele en niet voorziene uitgaven kunnen ook uit de reserve worden gedekt. Op grond van de BBV dienen wij echter een stelpost aan te houden. Wij hebben de post verlaagd tot € 200.000 (€ 1 per inwoner), wat resulteert in een verlaging van € 100.000.

A33 Lagere dotatie WGA-premie aan reserve € 200.000

Wij hebben de Wet Gedeeltelijk Arbeidsongeschiktheid (WGA) vanaf 2008 in eigen beheer ondergebracht en hiervoor een reserve gevormd, die gevoed wordt vanuit de premies. De uitkeringskosten voor de WGA worden aan de reserves onttrokken. In het bezuinigingspakket 2011 – 2014 is een taakstelling van € 260.000 opgenomen, welke is gerealiseerd. Vanaf 2013 zijn naar verwachting de inkomsten zodanig, dat, rekeninghoudend met de uitkeringskosten en interne uitvoeringskosten, hiervan nog eens € 200.000 kan worden ingezet binnen het bezuinigingspakket.

B40 Dienstverlening actief aanbieden aan omliggende gemeenten € 100.000

De gemeentelijke overheid krijgt steeds meer te maken met regiovorming: bestaande en nieuwe taken (decentralisaties) vragen veel van de (kleinere) gemeentelijke overheden. De gemeente Groningen kan haar kennis en expertise inzetten voor de omliggende gemeenten en daar tarieven voor in rekening brengen. Dit bevestigt de positie van de gemeente Groningen als 'hoofdstad van het Noorden' en levert geld op. Op het terrein van de schuldhulpverlening gebeurt dit al.

Het uitbreiden van dienstverlening aan omliggende gemeenten speelt in op de behoefte bij andere gemeenten, vooral door de toenemende taken door decentralisaties en de eveneens toenemende budgettaire druk. Voor

Raadsvoorstel inzake Aanvullend pakket Bezuinigingen 2011-2014

Vervolg Raadsvoorstel

onze medewerkers kan het uitbreiden van onze dienstverlening aantrekkelijk zijn in het kader van bijvoorbeeld job rotation. Invoering van deze maatregel is op onderdelen al op korte termijn uitvoerbaar. Realisatie willen we vorm geven door marktverkenning (in de vorm van pro-actief contact zoeken met andere gemeenten). Kansrijke sectoren zullen worden benoemd, waarbij eenduidige producten worden gehanteerd. Wij ramen nu een netto-opbrengst van € 100.000 hiervoor. |

Raadsvoorstel inzake Aanvullend pakket Bezuinigingen 2011-2014

VOORSTEL NADERE SPECIFICATIE VOORGESTELDE MAATREGELN PER JAAR

Nadere specificatie voorgestelde maatregelen per jaar						
Nr	Dienst	Programma	Maatregel	Bedrag	2013	2014
			Voorstellen mbt. de eigen organisatie			
A12	DIA	12	Afschaffen (restant) IZA zorgpakket	100	100	
A19	ROEZ	12	Energie besparen gemeentelijke gebouwen	700	400	300
A30	DIA	11	Investeren in kee en kanaalmanagement	500	250	250
			Totaal eigen organisatie	1.300	750	550
			Voorstellen mbt. voorzieningen in de stad			
A15	MD	8	Taakreductie- en verandering: vermindering ondersteuning duurzaamheid	75	75	
A17	ROEZ	4	Afschaffen subsidies Goed Idee	100	100	
A20	OCSW	5	Afstoppen / stoppen met de drafbaan / evenemententerrein	400	200	200
B16	OCSW	9	Lagere bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Meerschop Paterswolde	100	100	100
			Totaal voorzieningen in de stad	675	375	300
			Voorstellen mbt. financieel-technische maatregelen			
A29	BSD	15	Verlagen budget onvoorzien	200	200	
A33	BSD	12	Lagere dotatie WGA-budget aan reserve WGA	200	200	
			Totaal financieel-technische maatregelen	400	400	
			Voorstellen mbt. verhogen eigen inkomsten			
B40	BSD	12	Dienstverlening actief aanbieden aan omliggende gemeenten (schaalvoordelen) / de uitvoerende taken van veel regio gemeenten over nemen - schaal voordelen realiseren	100	50	50
			Totaal verhogen eigen inkomsten	100	50	50
			GENERAAL TOTAAL	2.475	1.575	900

Bijlage - VRAGEN van het CDA van de heer J. Seton betreffende bezuinigingen . . .

VRAGEN

door de leden van de raad gesteld overeenkomstig artikel 38 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Groningen.

2011 – Nr. 84.

VRAGEN van het CDA van de heer J. Seton betreffende bezuinigingen Drafbaan.
(Binnengekomen: 24 oktober 2011.)

De kop van het Dagblad van het Noorden van donderdag 20 oktober jl. was: "Drafspor op laatste benen". In dat artikel, geschreven naar aanleiding van een voorstel aan de gemeenteraad, geeft wethouder De Vries aan dat de gemeente niet langer van plan is door te gaan met 'het pompen van geld in de drafbaan, zoals we nu doen'. Het zou gaan om een te besparen bedrag van €300.000. De wethouder nodigt de drafspor verder uit om hier een bijdrage aan te leveren.

Opvallend is dat het artikel eveneens vermeldt dat het bestuur van de Koninklijke Harddraverij- en Ren Vereniging Groningen (KH&RV) totaal overdonderd was door dit voornemen van uw college. Desgevraagd heeft het bestuur dit nog eens bevestigd, de bestuursleden hebben de collegeplannen uit de krant moeten lezen!

Ook inhoudelijk geeft het artikel aanleiding tot vragen, want het door uw college genoemde bedrag van €300.000 komt het bestuur onbekend voor en bovendien is het maar zeer de vraag welk deel van dit (of een ander) bedrag aan de KH&RV valt toe te rekenen, vanwege het beperkte gebruik dat zij van de drafbaan maken (ca. 10 draverijen per jaar). Misschien dat deze onduidelijkheden ook zijn ontstaan door het opvallend ontbreken van enige communicatie tussen het college en het bestuur van de vereniging op dit punt.

De CDA-fractie heeft de volgende vragen:

1. Waarom moest de KH&RV uw bezuinigingsvoornemen uit de krant lezen?
2. Vindt u het gewenst dat een bestuur van een vereniging uit de stad via de media bezuinigingsvoornemens moet vernemen?
3. Vindt u het normaal om de drafspor via de krant uit te nodigen een bijdrage te leveren aan een bezuinigingstaakstelling die zij niet eens kent?
4. Bent u het met de CDA-fractie eens dat deze gang van zaken in strijd is met het onderdeel 'betrokken' uit uw collegeprogram en in schril contrast staat tot de afspraken die gemaakt zijn in het kader van de cultuurverandering? Zoniet, waarom niet?
5. Bent u bereid nog vóór de begrotingsbehandeling aan het betrokken bestuur excuses te maken en het voornemen alsnog met hen te bespreken? Zoniet, waarom niet?
6. Kunt u aangeven hoe u tot het te bezuinigen bedrag van €300.000 komt en welk aandeel de drafspor daarin heeft?

Bijlage - VRAGEN van het CDA van de heer J. Seton betreffende bezuinigingen . . .

2

Het college beantwoordt de vragen als volgt:

Groningen, 22 november 2011.

Inleiding.

Onderdeel van het raadsvoorstel "aanvullende bezuinigingen 2012-2014" is het voorstel "afstoten/stoppen drafbaan", waaraan een bezuinigingsbedrag van €400.000,- gekoppeld is.

In het raadsvoorstel wordt een kostenbesparing van €300.000,- genoemd in combinatie met een (extra) inkomstenverhoging van €100.000,-.

Gebruik.

Het terrein herbergt stallenverhuur en een trainingscomplex aan (professionele) trainers van paarden en vormt de thuisbasis voor de Koninklijke Harddraverij en Renvereniging Groningen (KHRV). Daarnaast omvat het gebied het Gerard Samponhuis (oefenruimte voor muziekkorpsen), horeca Van Gelder, een cricketveld, een sportveld voor gymles en een groot terrein voor evenementen.

Bezuiniging.

In het kader van Sport op Orde (2008) ligt op de drafbaan/camping nog een taakstelling van €100.000,-. Tot nu toe is het niet gelukt die taakstelling in te vullen. Dit bedrag komt bij de bovengenoemde aanvullende bezuinigingen van €400.000,-. In totaal moet dus €500.000,- worden bezuinigd op de drafbaan.

We willen bezuinigen op de drafbaan omdat de animo voor de draf sport de laatste jaren afneemt.

De draf sport in Nederland zit in een neerwaartse spiraal. De bezoekersaantallen en de wedomzetten lopen terug en er is minder prijzengeld. In Groningen worden de laatste jaren 8 draverijen per jaar gehouden. De opbrengst van de draverijen is €8.500,- per jaar (paardenkoersen en huur van de stallen). De gemiddelde kosten gerelateerd aan de paardensport zijn voor de komende tien jaar ca. €100.000,- per jaar (met name de kosten van de geplande renovatie van de sintelbaan, de jurybaan en de trainingsbaan). Alleen het stoppen met de paardensport zal dus al een bezuiniging van €91.500,- per jaar opleveren.

Antwoord vraag 1 t/m 4.

We erkennen dat de communicatie over het bezuinigingsvoornemen op de drafbaan niet de schoonheidsprijs verdient. Het is niet onze gewoonte betrokkenen via de media te informeren over voorgenomen bezuinigingen of via de media uit te nodigen om mee te denken.

Antwoord vraag 5.

Wethouder Dekker heeft in de vergadering van de raadscommissie Financiën en Veiligheid van 2 november namens het college erkend dat de communicatie over het voornemen niet goed verlopen is. Daarvoor was er al contact geweest met de gebruikers van de drafbaan.

Bijlage - VRAGEN van het CDA van de heer J. Seton betreffende bezuinigingen . . .

3

Antwoord vraag 6.

Het in het raadsvoorstel genoemde bedrag is gebaseerd op de uitgaven per jaar. Deze bedragen in totaal €370.000,--. Er ligt daarnaast al een taakstelling voor €100.000,-- (bezuinigingen camping/drafbaan, Sport op Orde 2008). Daarmee worden de te besparen kosten €270.000,--.

In het raadsvoorstel is dit bedrag afgerond naar €300.000,--.

Uitgaven:

Onderhoud en investeringen	€264.000	(gemiddeld per jaar 2012-2021)
Kapitaallasten	€ 45.000	
Verzekeringen/OZB	€ 28.000	
Energie en overige exploitatielasten	<u>€ 33.000</u>	
Totaal uitgaven per jaar	€370.000	

We merken hierbij op dat deze kostenbesparing alleen volledig gerealiseerd wordt als alle genoemde kostenposten wegvallen. Let wel: dat is alleen het geval als het terrein een geheel andere bestemming zou krijgen. Voorop staat dat we het groene karakter van het gebied willen behouden.

Het aandeel van de drafspor in de bezuinigingen is als volgt.

Indien vanaf 2013 geen paardenkoersen meer plaatsvinden dan dalen de gemiddelde kosten per jaar met €100.000,-- (onder andere vanwege het niet uitvoeren van de renovatie van de sintelbaan, de jurybaan en de trainingsbaan). De inkomsten dalen dan met €8.500,-- per jaar (paardenkoersen en huur van de stallen), zodat de besparing €91.500,-- wordt.

Lijst ingekomen stukken F&V

Lijst ingekomen stukken

Raadscommissie Financiën en Veiligheid 7 december 2011

Collegebrieven

1.	20 oktober 2011	Evaluatie inkoopbeleid social return
2.	20 oktober 2011	Onderzoeksplan doeltreffendheid en doelmatigheid
3.	21 oktober 2011	Motie over supportersproject / raad juli 2011
4.	4 november 2011	Vragen en toezeggingen programmacommissies begroting 2012
5.	10 november 2011	Quick scan Inkoop specialistische kennis en capaciteit
6.	10 november 2011	Onderzoek BTW Compensatiefonds Belastingdienst
7.	17 november 2011	Intern Controleplan 2012

Advies:

- de nummers 1, 3 en 5 zijn een reactie op verzoeken vanuit raad/commissie; agendering ligt voor de hand; in december helaas geen ruimte op agenda, advies is agenderen voor januari
- overige v.k.a.

Overige stukken

- 1.

Advies:

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

VERSLAG VERGADERING PROGRAMMA 1, WERK EN INKOMEN

Datum: 27 oktober 2011
Plaats: Oude raadzaal
Tijd: 09.30-10.15 uur

Aanwezig: dhr. D. Jager (voorzitter), mw. M. Dekker (PvdA), dhr. A. Rutte (VVD), mw. A. Postma (GroenLinks), dhr. A.J. Bolhuis (Stadspartij), mw. L.R. van Gijlswijk (SP), dhr. J.H. Luhoff (D66), mw. A. Kuik (CDA), dhr. M. Verhoef (ChristenUnie), dhr. **J.B.** Houwing (Student & Stad), mw. R.M. Grijpstra (PvdD)

Namens de griffie: mw. N.R. Abramjan (commissiegriffier)

Wethouder: mw. E. Pastoor (PvdA)

Afwezig m.k.: -

Verslag: (C.C.M. Koster-Bosma Notuleerservice Nederland)

De voorzitter opent de vergadering en heet de commissieleden en de aanwezigen op de publieke tribune welkom.

Mw. Postma (GroenLinks):

- Wil haar bijdrage kort houden, de fractie komt op 9 november a.s. uitgebreid terug op dit programma.
- Re-integratiebeleid en armoedebeleid worden ook op korte termijn behandeld.
- Werk en Inkomen wordt gedomineerd door landelijk beleid. Er is door de gemeente Groningen geld uitgetrokken om de bezuinigingen de komende jaren te compenseren en het sociaal beleid in stand te houden.
- 2012 is een overgangsjaar naar de Wet werken naar vermogen, hier zal een voorbereiding op moeten plaatsvinden.
- Heeft een vraag over schuldhulpverlening; naar aanleiding van een bezoek van de GKB is duidelijk geworden dat er nog een coördinator moet komen bij Humanitas, wat verlichting kan opleveren voor de GKB.
- Vraagt aandacht voor de (ook relatief) grote groep personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Mw. Dekker (PvdA):

- Sluit zich grotendeels aan bij wat gezegd is door GroenLinks; het is duidelijk dat het college er het beste van probeert te maken.
- Heeft wel grote zorgen over hoe het uitpakt, met name ook voor de grote groep mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en voor de kleine zelfstandigen en de werkende armen.
- Heeft ook zorg voor het uit beeld verdwijnen van de jongeren die bij hun ouders wonen, omdat zij straks geen uitkering meer krijgen.
- Zorg voor de jeugd; er is vastgesteld dat één op de zeven kinderen in armoede leeft, er moet haast gemaakt worden. Per 1 januari 2012 stopt het actieplan Jeugdwerkloosheid echter formeel. Het college gaat zich inspannen om te kijken hoe het plan voortgezet kan worden binnen bestaande wetten.
- Er worden goede stappen gezet met de herijking van het armoedebeleid. Het gaat niet alleen om inkomensondersteuning, het gaat ook om empowerment. Mensen moeten volwaardig kunnen meedoen in de samenleving.
- De PvdA-fractie wil het college graag terzijde staan bij de bestrijding van de jeugdwerkloosheid en de armoede. De fractie komt hier nog op terug.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- De fractie wil de algemene beschouwingen op dit programma graag in de raad doen.
- Stelt dat het belangrijk is om bij de behandeling van de jaarrekening meetbare doelen te stellen.

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

- Denkt dat er iets mis is met de inschatting van het college dat de groep bijstandsgerechtigden met slechts 86 personen zal toenemen.
- Bij iederz zitten ongeveer 150 tot 170 mensen in het voortraject. Aangezien de sociale werkvoorziening vanuit landelijk beleid zware klappen krijgt, is de vraag hoe gegarandeerd kan worden dat deze mensen een baan krijgen na het driejarig traject.
- In het overzicht staan ook nieuwe mensen die dit traject gaan volgen, welke garantie is er voor deze groep?

Mw. Grijpstra (PvdD):

- Is het met de drie voorgaande sprekers eens over de bezuinigingen.
- Hoopt dat het goed uitpakt.
- Vraagt naar de status van mensen met gesubsidieerde banen.
- Er staat een aantal grote projecten op stapel, vindt dit een mooi streven.
- Is bezorgd over het 'armoedebeleid' voor 2013.

Dhr. Houwing (Student en Stad):

- Vindt dat er positieve en minder positieve punten te melden zijn.
- Bij deelprogramma 1 legt het college de nadruk op de groep mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Het percentage dat hier genoemd wordt, lijkt meer een willekeurige schatting.
- Vindt dat het accent moet liggen op de aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt. De fractie van Student en Stad wil graag meedenken met initiatieven hiervoor.
- In de najaarsnota staat een tekort bij UWV WERKbedrijf voor 2013 en 2014, waarvoor nog geen dekking is.
- Dit geldt ook voor risico's in de Wet buig. De fractie is van mening dat hiervoor een aparte dekking moet worden gevonden.

Dhr. Verhoef (ChristenUnie):

- Sluit zich aan bij GroenLinks en de PvdA.
- Vindt dat de jongeren wel een punt van aandacht zijn. Hoe blijven deze in beeld? En hoe kan er in deze jongeren worden geïnvesteerd om hen voor te bereiden op de toekomst?
- Vraagt zich af of de stijging van het bijstandsvolume wel realistisch is.

Mw. Kuik (CDA):

- Deelt de zorg over de jeugd die 'uit beeld' gaat verdwijnen. Vraagt naar de risico's hierop en hoe dit aan te pakken.
- Stelt voor om ook de ouders te betrekken bij de bestrijding van de armoede (één op de zeven kinderen leeft in armoede).
- Vraagt om structurele oplossingen, mede naar aanleiding van het bezoek aan de GKB.
- Vraagt hoe het verder moet met UWV WERKbedrijf nu blijkt dat de samenwerking niet voldoende bezuinigingen heeft opgeleverd.

Dhr. Luhoff (D66):

- Dringt aan op het plegen van veel inzet voor gemakkelijk bemiddelbare mensen bij het arbeidsbureau, omdat een gezonde arbeidsmarkt vooral in crisistijd belangrijk is. Het gaat hierbij vooral om inzetten op de mismatch, maar ook op inzet op de bovenkant van de arbeidsmarkt.
- Door de rijksbezuinigingen komt er veel op de gemeente Groningen af. Het is een druk programma. Er is zorg of alles goed gaat komen.
- Op bedrijfsmatige doelen zou nog teruggekomen worden door de wethouder. Dat is nog niet gebeurd, graag alsnog.

Dhr. Bolhuis (Stadspartij):

- Sluit zich aan bij de punten van de andere partijen.
- Wil nadere uitleg over het aantal subsidiebanen. In de najaarsnota 2012 staat dat het college tweehonderd subsidiebanen duurzaam en regulier wil maken. Dit zou geïnspireerd zijn op het banenplan van de werkgevers dat in mei jl. gepresenteerd is. De werkgevers hebben echter een uitgewerkt plan van vierhonderd banen gemaakt.

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

- Het college wil tot 2015 tweehonderd duurzame banen voor tweederde financieren vanuit het re-integratiebudget en aanvullend een bedrag fourneren van 500.000 euro per jaar tot en met 2015. Dit is een wezenlijk andere insteek dan die van de werkgevers.
- Vraagt naar de mening over het banenplan van de werkgevers van mei jl.
- Vraagt of het college het werkgeversplan serieus in overweging wil nemen en als uitgangspunt wil gebruiken.

Dhr. Rutte (VVD):

- Op gesubsidieerde arbeid en het armoedebeleid wordt binnenkort uitgebreid teruggekomen.
- Jeugdsportfonds, stichting Leergeld en het mentorenproject zijn initiatieven die in het verleden met rijksgeld werden gesubsidieerd. Het ging hier om kleine bedragen, maar met heel veel effect en succes. Graag zou de VVD zien dat deze overeind blijven. Voorstel is om het geld te halen uit het niet-succesvolle pc-project.
- Schuldhulpverlening is bijzonder effectief. Kan dit iets steviger en structureler 'in de benen' worden gezet?
- De begroting die voorligt, is op wonderlijke wijze rondgebreed. De vraag is waar de pijn komt te liggen als het niet goed komt.

Wethouder Pastoor:

- Kan aantal vragen min of meer tegelijkertijd beantwoorden.
- De nota Actief in goede banen die binnenkort nog nader wordt besproken, bevat een groot aantal zaken die nu genoemd worden.
- Begrijpt heel goed dat de Stadspartij liever vierhonderd banen wil zoals beschreven in het werkgeversplan. Zou dit ook graag willen, maar het moet allemaal met steeds minder geld. Het college heeft al behoorlijk bijgeplust door te proberen de rijksbezuinigingen te repareren. Dat gaat vaak met incidentele middelen. Structureel is er weinig toe te zeggen. Desondanks is de wethouder blij met het totale resultaat dat nu voorligt.
- Jeugdfonds en stichting Leergeld worden in de benen gehouden. Dat wordt gedaan met behulp van extra middelen die voor volgend jaar in het armoedebeleid zijn gereserveerd. Is het zeer eens met VVD dat het heel erg dom zou zijn om iets wat goed loopt, na een jaar de nek om te draaien.
- Bij arbeidsmarkt wordt gekeken naar dwarsverbanden die worden gelegd tussen werk en inkomen en de arbeidsmarkt. Het moet opvallen dat er door samenwerking voor iedereen het maximaal mogelijke getracht wordt voor elkaar te krijgen.
- Er is aandacht gevraagd voor jongeren:
  - Er zal een huishoudinkomenstoets worden uitgevoerd. Dit is een grote operatie, er moeten ongeveer 1100 huishoudens onderzocht worden.
  - De instroomjongeren; de gemeente moet met het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt overleggen om een volgsysteem te koppelen aan de dienst SOZAWE. Dit is noodzakelijk, anders verdwijnen er mogelijk jongeren uit beeld.
- Voor de aansluiting onderwijs/arbeidsmarkt zijn vele initiatieven opgesteld. Het college komt hier later nog op terug.
- Goed om te horen dat de commissieleden zien dat het college een nieuw element heeft ingebracht bij het opstellen van het armoedebeleid, en wel het gebruikmaken van ervaringsdeskundigen.
- Het aantal mensen dat in de bijstand zit, zal met 86 toenemen. De huishoudinkomenstoets gaat er ook voor zorgen dat er minder mensen in de bijstand ondergebracht kunnen worden. Bovendien komen er niet alleen mensen in de bijstand, maar gaan er ook mensen uit (vanuit uitkering weer terug naar een baan).

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Zegt dat deze begroting uitademt dat het onbekend is hoe de economie zich gaat ontwikkelen en dat er in de nota staat dat er een groeiend aantal Stadlers is dat een beroep zal doen op een uitkering. De vraag is of dit er dan maar 86 zijn. Zij vraagt of de wethouder hier nog voor de behandeling van de begroting op terug wil komen.

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

Wethouder Pastoor:

- Vraag van GroenLinks over schuldhulpverlening en Humanitas en over de aandacht voor mensen met grote afstand tot de arbeidsmarkt. De wethouder merkt op dat er juist aandacht is voor iedereen die in een uitkeringssituatie zit.
- Iederz: Er schijnt heel vaak te zijn gevraagd naar bedrijfseconomische doelstellingen. Voor de wethouder is dit nieuw. Zij komt hierop terug.
- Belangrijk dat er aandacht is voor de mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt. De gemeente is met de provincie in overleg over de koppeling tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Hopelijk zijn hier, met financiële hulp van de provincie, interessante dingen voor de te bedenken en op termijn te presenteren.
- De taakstelling (van het Rijk) voor de samenwerking met UWV is niet gehaald. Er zal nu worden gekeken hoe deze wel kan worden gehaald. Door minder te doen, of efficiënter. Er is weinig anders te bedenken voor dit type probleem.

De voorzitter sluit de vergadering.

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

VERSLAG VERGADERING PROGRAMMA 2, ECONOMIE EN WERKGELEGENHEID

Datum: 27 oktober 2011
Plaats: Oude raadzaal
Tijd: 13.00-13.45 uur

Aanwezig: dhr. H.J.M. Akkermans (voorzitter), mw. M. Dekker (PvdA), dhr. A. Rutte (VVD), mw. A. Postma (GroenLinks), dhr. G.J.D. Offerman (Stadspartij), dhr. J.P. Dijk (SP), dhr. J.H. Luhoff (D66), mw. A. Kuik (CDA), dhr. J.P.A. van Rooij (Student & Stad), mw. R.M. Grijpstra (PvdD)
Namens de griffie: mw. G.H. Mulder (griffier)
Wethouder: dhr. F. de Vries (PvdA) vervangt wethouder T. Schroor.
Afwezig m.k.: dhr. M. Verhoef (ChristenUnie)
Verslag: (C.C.M. Koster-Bosma Notuleerservice Nederland)

De voorzitter opent de vergadering en heet de commissieleden en de aanwezigen op de publieke tribune welkom.

Mw. Postma (GroenLinks):

- Op bladzijde 38/39: Is er iets te zeggen over bedrijventerreinen, toekomst in de regio, het beleid na Westpoort en wat betekent de herijking?
- Is blij dat het college uit G-kracht middelen voor het Ebbingekwartier beschikbaar heeft gesteld.
- Vindt dat de positie van Energy Valley zo goed mogelijk moet worden benut en vraagt daarbij aandacht voor weinig-vervuilende energie.

Dhr. Van Rooij (Student en Stad):

- Is blij met de uitbreiding van het OTP naar Zernike, de bruisende binnenstad, de groei van het toerisme, de uitbreiding van Marketing Groningen en de incubator in de binnenstad.
- Goed dat sport is opgenomen in City of Talents-campagne
- Wat anders zou moeten: het geld voor het Akkoord van Groningen moet structureel worden, aangezien dit akkoord zich al heeft bewezen.
- Vindt dat Groningen de hoofdstad van de noordelijke regio moet willen worden.
- Ziet veel mogelijkheden in samenwerking met de grensregio Noord-Duitsland.

Dhr. Luhoff (D66):

- Is positief over de ontwikkeling in het arbeidsmarktbeleid, de kaders worden steeds duidelijker.
- Wil graag in breder verband terugkomen op Energy en Healthy Ageing.
- Wordt er bij het inschrijven van zzp'ers onderscheid gemaakt ten opzichte van echte start-ups?
- Zijn er zichtbare resultaten?
- Hoe gaat het verder met het Akkoord van Groningen?
- Heeft begrepen dat de resultaten van glasvezel naar huizen tegenvallen. Wil de resultaten toch graag zien.

Mw. Kuik (CDA):

- Is zeer positief over samenwerking met ondernemers.
- Het Ebbingekwartier gaat duidelijk vooruit, bijvoorbeeld minder leegstand.
- Er is wel spanning tussen energie en bedrijven. Er wordt ingezet op energiebesparing, maar er worden ook bedrijven aangetrokken. Kan energiebesparing in dit spanningsveld winnen?
- Naast de samenwerking met Noord-Duitsland is er nu ook een stedenband met een stad in China. Dringt erop aan om de EU niet te vergeten.

Dhr. Dijk (SP):

- Is tevreden over het programma.
- Vraagt of starters actief benaderd worden over de mogelijkheden voor duurzaam ondernemen en energiebesparing.

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

- Het Ebbingekwartier is een goed voorbeeld van samenwerking met ondernemers.
- Is benieuwd naar de visie op de wijkeconomie.
- Hoe staat het met de werkgelegenheid voor hoger opgeleiden?

Dhr. Rutte (VVD):

- Kan zich vinden in dit onderdeel van de begroting; met weinig geld is veel te bereiken, complimenten hiervoor.
- Hoe zit het met de start-ups?
- Hoe is het met de financiering van het Akkoord van Groningen? De fractie dringt aan op voortzetting.
- Twee punten van zorg:
  - Bedrijventerreinen: Westpoort vertoont gapende gaten. Is het realistisch om te verwachten dat Westpoort 2 nog tot bloei komt?
  - Aantrekkelijkheid binnenstad: Oosterstraat en Gelkingestraat hollen achteruit (Ebbingestraat is inmiddels veel beter geworden). Wat gaat hiermee gebeuren?

Mw. Dekker (PvdA):

- Sluit zich aan bij opmerkingen van VVD over de situatie van de genoemde straten.
- Complimenteert het college met het programma.
- Het succes van het Akkoord van Groningen is al bewezen.
- Wil graag op korte termijn de visie op de wijkeconomie (problemen, kansen, dynamiek) bespreken.
- Het Ebbingekwartier heeft een zeer positieve ontwikkeling doorgemaakt. Ook het winkelmanagement lijkt aan te slaan.
- Houdt wel een pleidooi voor een groter perspectief van de creatieve industrie voor de stad Groningen als geheel.

Mw. Grijpstra (PvdD):

- Bij duurzaam ondernemen gaat de warmteverspilling die nu plaatsvindt, de fractie aan het hart. Vraagt of er prioriteit gesteld kan worden aan maatregelen ter voorkoming hiervan.
- Fair trade mag nog beter in beeld worden gebracht, bijvoorbeeld ook meubels uit streek/regio.
- Vindt het Ondernemerstrefpunt en algemene stimulering van starters goede projecten.
- Is zeer positief over het project 'Ondernemend', met goede resultaten in Korrewegwijk en De Hoogte.
- Is de uitslag van de milieuscen van vijftien horecabedrijven al beschikbaar?
- Sluit zich aan bij de opmerkingen van de VVD over de Oosterstraat/Gelkingestraat.

Wethouder De Vries:

- In zijn algemeenheid over de economie van Groningen: In de nota Infrastructuur is een cirkel rondom Groningen getrokken, 'Energy Valley'. Buiten de regio wordt dit ook gezien als thema van economisch beleid. Het college vindt dat het nog beter kan. De Energy Academy op het Zerniketerrein is een prima toekomstperspectief.
- Als regiostad moet Groningen ook de regionale kaart spelen. Met het thema Energie kan nog veel meer worden gedaan.
- Groningen zou mogelijk lid kunnen worden van Eurocities.
- Mogelijkheden om bovenstaande te bereiken:
  - Akkoord van Groningen. Hoewel de commissie helaas wat negatiever is dan verwacht, zit het akkoord tot 2015 gebeiteld.
  - Valorisatie van kennis, flexibele banen, zzp'ers in samenwerking met Zernike, Hanzehogeschool en RUG; er wordt gewerkt aan een beeldmerk voor het Zernike Science Park.
- De economie draait nog niet goed. Er is een geconcentreerde beweging naar de stad toe vast te stellen.
- Westpoort is te ruim bemeten en de bedrijventerreinen in het algemeen zijn rommelig georganiseerd. Er komt binnenkort één grondprijs.
- Het Ebbingekwartier is een positief voorbeeld, ook van creativiteit.

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

- Woningbouw gaat beter, en er komt een hotel op het Boterdiep. De wethouder zou graag ook zo'n aanpak zien voor Oosterstraat en Gelkingestraat. Er zal geprobeerd worden om in overleg met de ondernemersgroep tot verbetering te komen (voorbeeld: negen straatjes in Amsterdam). Hierover zal nog overleg plaatsvinden met wethouder Schroor.
- De aanpak voor de wijkeconomie werkt duidelijk goed. In de loop van 2012 verschijnt de gevraagde visie.
- De voorgenomen energiebesparing voor bedrijven is nogal streng, maar ook echt nodig.
- Bij Arbeidsmarktbeleid zijn spectaculaire ontwikkelingen te verwachten ten aanzien van Energy Port. De gemeente Groningen zal dit samen met Eemshaven/Delfzijl oppakken.
- Aan het voorkomen van verspilling van energie (de restwarmte van het UMCG) wordt gewerkt met Rendo en Nijestee. Er is nog niet concreet te zeggen of het gaat lukken. Er moet uitgegaan worden van een termijn van anderhalf tot twee jaar. Op een aantal plaatsen in de stad is al koppeling van thermiek te zien.
- Zodra de uitslag van de milieuscan beschikbaar is, zal deze worden toegestuurd.
- Fair trade: Er zijn ook andere ontwikkelingen waaruit duidelijk wordt dat er behoefte is aan identiteit en kleinschaligheid door binding aan de regio (botermarkt). Ook in de restaurantsector gebeurt dit al volop.

De voorzitter sluit de vergadering.

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

VERSLAG VERGADERING PROGRAMMA 3, JEUGD EN ONDERWIJS

Datum: 27 oktober 2011
Plaats: Oude raadzaal
Tijd: 10.15-11.00 uur

Aanwezig: dhr. D. Jager (voorzitter), mw. E. van Lente (PvdA), dhr. J. Evenhuis (VVD), mw. A. Postma (GroenLinks), dhr. A. Sijbolts (Stadspartij), mw. H. Rademaker (SP), dhr. P.S. de Rook (D66), mw. A. Kuik (CDA), dhr. M. Verhoef (ChristenUnie), dhr. J.P.A. van Rooij (Student & Stad), mw. M. Wilschut (PvdD)

Namens de griffie: mw. N.R. Abramjan (commissiegriffier)

Wethouder: mw. E. Pastoor (PvdA)

Afwezig m.k.: -

Verslag: (C.C.M. Koster-Bosma Notuleerservice Nederland)

De voorzitter opent de vergadering en heet de commissieleden en de aanwezigen op de publieke tribune welkom.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Er is al een aantal vragen beantwoord in de vragencarrousel.
- Is positief over techniekeducatie. Heeft uitwerking nog niet gelezen.
- Vraagt of de doelstelling voor het bezoeken van duurzame schoolgebouwen is gehaald. Er stond 'twintig scholen', nu vijftien.
- De uitslagen van de Cito-toets blijven zorgwekkend.

Dhr. De Rook (D66):

- In de begroting is 'onderwijs' een van de dunste onderdelen. Dat hoeft geen probleem te zijn omdat een deel van het beleid wordt ondergebracht bij integraal jeugdbeleid. Toch moet de energie van het college ook terug naar de inhoud van het onderwijs.
- De fractie wacht nog op het actieplan 'Groningen Onderwijsstad', naar aanleiding van de gezamenlijke motie met de PvdA van meer dan een jaar geleden. Graag een update.
- Evaluatie vensterscholen wordt in de begroting erg summier genoemd. Klopt het dat er geen budget is vrijgemaakt voor de impulsen die in het collegeprogramma staan? De raad heeft hier in het voorjaarsdebat bij motie wel om gevraagd.
- Terugkomend punt is talentontwikkeling: Twee soorten leerlingen worden slecht bediend, namelijk de leerlingen aan de onderkant van het onderwijssysteem en de leerlingen aan de bovenkant. De fractie vraagt aandacht voor de talentontwikkeling van laatstgenoemde groep.

Mw. Rademaker (SP):

- Het college wil inzetten op innovatieve ontwikkeling binnen het basisonderwijs om de leerprestaties te verbeteren, maar wat gebeurt er dan met de leerlingbegeleiding?
- Het college geeft aan verder te gaan met de partners van 'Kamers met Kansen'. Een onderdeel daarvan is ook Biba Bon. Wat staat hiervoor op de planning voor 2012?
- Vanaf 2012 zullen meldingen bij het Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld waar kinderen bij betrokken zijn, afgehandeld worden door het CJG. Wat is hiervan de reden?

Dhr. Evenhuis (VVD):

- De uitkomsten van de Cito-toets liggen iets lager dan het landelijk gemiddelde.
- Volgens onderzoek van Elsevier zijn de schoolprestaties van het openbaar onderwijs beduidend slechter dan van het bijzonder onderwijs. Wat is hieraan te doen en heeft het college er nog invloed op nu de scholen zijn afgestoten aan de O2G2?
- Wat is de stand van de alfabetisering? Landelijk is dit een item voor prinses Laurentien, maar wat gebeurt er op gemeenteniveau?
- Heeft het conflict met O2G2 invloed op de onderwijsinhoudelijke en bestuurlijke taak van de gemeente?

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

Mw. Kuik (CDA):

- Het integraal jeugdbeleid is net vastgesteld. Maatschappelijke participatie is een goed en belangrijk punt. De fractie is blij dat het jongerenlintje er is gekomen. De aanmelding is inmiddels gesloten en er zijn heel leuke aanmeldingen binnengekomen.

Mw. Van Lente (PvdA):

- Heeft drie pluspunten, een paar vragen en een paar minpunten.
- Fractie is blij met het voorstel van techniekeducatie.
- Fractie is blij met de vierde schooltuin voor natuur- en duurzaamheidseducatie.
- Fractie is blij dat gemeente geld uittrekt voor voorlichting over discriminatie.
- Zorgen over Cito-scores en vroegtijdig schoolverlaten. Er zijn nog geen betrouwbare cijfers, maar de fractie vraagt blijvende aandacht hiervoor.
- Nog bezig met een voorstel voor schoolzwemmen, dit hangt ook samen met de beschikbaarheid van voldoende gymzalen. Is hierover al iets te melden?
- Wat is het plan ten aanzien van de CJG's in relatie tot de jongeren? Hoe wordt deze doelgroep bereikt?
- Waarom wordt er niet ingegaan op de motie Groningen Onderwijsstad?
- Waarom wordt er niet nader ingegaan op de motie Aanvalsplan onderwijshuisvesting? Hiervan zijn slechts elementen terug te lezen, maar niet hoe het verder uitgewerkt zal worden.
- Over decentralisatie jeugdzorg is een aparte commissievergadering geweest. Er is niet terug te vinden wat het college kwalitatief gaat ondernemen in 2012. Graag een toelichting hierop.

Dhr. Verhoef (ChristenUnie):

- Het integraal jeugdbeleid is recent besproken in de raad. Veel is terug te lezen in de begroting.
- Is blij met extra middelen die beschikbaar zijn voor de vierde kindertuin en voor de techniekeducatie.
- Punt van zorg is Biba Bon. Hoe kijkt het college hiertegen aan voor de toekomst?

Mw. Postma (GroenLinks):

- Sluit zich aan bij PvdA over de kindertuin en techniekeducatie.
- In het vorige programma is al gesproken over onderwijs en arbeidsmarkt. De wethouder heeft aangegeven daar later nog op terug te komen. Is benieuwd wat er gaat gebeuren.
- VVE en de doelgroepkinderen, leer- en taalachterstanden. Conclusie is dat het nog niet zo goed lukt om de doelgroepkinderen te bereiken. Dit is wel een onderwerp om nog langer bij stil te staan. Graag op korte termijn.
- De afhandeling van meldingen van Steunpunt Huiselijk Advies en Geweld over kinderen zal vanaf 1 januari 2012 worden gedaan door de CJG's. De vraag is of zij dit kunnen.

Dhr. Van Rooij (Student en Stad):

- Het is positief dat er mogelijkheden zijn gevonden om door te gaan met techniekeducatie.
- JIP's zijn nu Jimmy's en de aanpak zorgt voor een daling van de jongerenoverlast. De fractie zou graag uitbreiding over de hele stad zien.
- Sluit zich over talentontwikkeling aan bij de woordvoering van dhr. De Rook van D66.

Mw. Wilschut (PvdD):

- De fractie is blij met de vierde kinderwerkruimte en de activiteiten rondom het Centrum Natuur- en Duurzaamheidseducatie, ook al had zij liever ook nog iets over dieren erin teruggezien.
- Wordt er iets gedaan aan groene schoolpleinen om het groen naar de kinderen toe te halen?
- CJG, zie woordvoering GroenLinks
- Healthy Ageing is een mooi programma, maar wordt hierbij ook aandacht geschonken aan diervriendelijk eten?

Wethouder Pastoor:

- Allereerst het verzoek om de jongeren-CJG's ofwel de Jimmy's uit te breiden over de hele stad: deze worden gefinancierd met plus-middelen. Deze zijn afkomstig van de roc's. Het geld dat hierin gestopt wordt, is dus niet uitsluitend van de gemeente. De wethouder komt hier vast nog eens op terug.
- Over het onderwerp 'onderwijs/arbeitsmarkt' zit de gemeente momenteel aan tafel met de dienst SOZAWA, de werkgevers en de roc's. Er wordt gekeken hoe de link kan worden gelegd

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

tussen het werkschoolconcept, de entreeopleidingen (niveau I van de roc's) en de arbeidsmarkt. Hiervoor zijn plannen in ontwikkeling, de wethouder komt er nog op terug.

- VVE en doelgroepkinderen: De conclusie is dat het erg moeilijk is om iets aan die taalachterstanden te doen. Het is een erg groot probleem, wat de aandacht heeft van het college.
- De vraag of de CJG's wel ingericht zijn op het omgaan met de meldingen van kindermishandeling en dergelijke; de rol van de CJG's is het ontvangen van de meldingen en op basis van het signaal de vraag uitzetten bij derden. In de voorbereiding hiervan is veel energie ingezet om ervoor te zorgen dat dit goed gaat werken. Preluderend op de decentralisatie van de Jeugdzorg krijgt het CJG een andere functie.
- Kamers met Kansen en Biba Bon: Er wordt in een keten samengewerkt en daarbij moet alles in het werk gesteld worden om dat overeind te houden. Het college zal haar uiterste best doen.
- Schoolzwemmen en gymzalen: Dit is een lastig onderwerp. Er is volop contact met vele betrokkenen en de wethouder komt hier nog op terug.
- Het jongerenlintje is een mooi middel om jongeren te eren. Fijn dat het CDA hier ook blij mee is.
- Er zijn diverse vragen gesteld over 'Groningen Onderwijsstad'. Vrijwel alle onderdelen hebben met elkaar te maken. Er komt op korte termijn een discussiestuk.
- Voor het Aanvalsplan Onderwijshuisvesting geldt hetzelfde. Wethouder heeft toegezegd om te kijken wat er echt nodig is en daarna wat dit kost.

Dhr. De Rook (D66):

- Vraagt of de wethouder de toezegging wil doen dat 'financiële krapte' tegen die tijd niet als argument op tafel komt (bij onderwerp 'evaluatie vensterscholen').

Wethouder Pastoor:

- Op dit moment zit de gemeente in een lastige discussie, waarvan de uitkomst nog ongewis is. Het is onmogelijk om een plan te maken met een financieel plaatje en daarvan te zeggen dat het hoe dan ook doorgang moet vinden. Het kan mogelijk wel worden uitgesmeerd over een heel aantal jaren.
- Het is interessant om vast te stellen wat de bevoegdheden zijn van de gemeente en welke middelen er zijn om te sturen op onderwijs. Bij 'Groningen Onderwijsstad' komt dit terug. De gemeente is niet langer meer verantwoordelijk voor de inhoud van het onderwijs. De gemeente zou met behulp van extra middelen accenten kunnen leggen om het onderwijs mee te helpen.
- Verder is er de LEA (Lokaal Educatieve Agenda) die samen met de scholen wordt opgesteld, met bijbehorende verantwoordelijkheden. Ook dit is een onderdeel van 'Groningen Onderwijsstad'.

Dhr. De Rook (D66):

- Het college heeft aangegeven dat er nieuwe impulsen moesten komen voor de vensterscholen. Hier was D66 het erg mee eens. De zorg is nu dat er straks een mooi evaluatierapport beschikbaar is, waar allerlei punten uitkomen waarvoor budget gevraagd gaat worden wat er misschien niet is. De fractie zal met deze insteek het komende debat ingaan.

Mw. Van Lente (PvdA):

- Wil onderschrijven wat de wethouder heeft geschetst: Als er ambities zijn, moet er ook gekeken worden welke rol de gemeente daar in heeft. Om deze reden is in de motie van vorig jaar ook gevraagd: 'hoe ziet Groningen Onderwijsstad er nou eigenlijk uit?' De fractie wil de discussie graag op korte termijn gaan voeren.

Dhr. Evenhuis (VVD):

- Het alcoholgebruik onder jongeren neemt toe. Is hier een verklaring voor?
- De sportdeelname neemt af wanneer kinderen de basisschool verlaten. Is hiervoor geen aanvalsplan in te zetten?
- Bezoek aan sportverenigingen, bibliotheken en beeldende kunst neemt niet toe. Dat is jammer.

Mw. Rademaker (SP):

- Wil nog antwoord op de vraag over de leerlingbegeleider.

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

Wethouder Pastoor:

- Onderwerp leerlingbegeleider is nog een punt van overleg met het onderwijs. Dat heeft te maken met alles wat op dit moment gebeurt rondom het onderwerp passend onderwijs.
- Er is zeker aandacht voor leerlingen aan de bovenkant van het onderwijssysteem. Er wordt getracht iedereen zo goed mogelijk te bedienen.
- Er wordt heel veel aandacht besteed aan alfabetisering, er zijn onder andere schakelklassen in het leven geroepen. Er gebeurt heel veel, dit heeft de aandacht van het college.
- Alcoholgebruik onder jongeren is een ingewikkeld probleem. Het is niet duidelijk waarom dit gebeurt. Op basis van een tussenrapportage lijkt het wel of er een kentering op komst is. Ook betrokkenheid van ouders lijkt effect te hebben. De gevaren van alcohol worden steeds meer, en in grotere kring bekend.
- Dat theaterbezoek en bezoek aan beeldende kunst teruglopen, is heel zorgelijk. Er wordt volop getracht om de kinderen hier toch bij te blijven betrekken.

Dhr. Evenhuis (VVD):

- Er is geen toename van het aantal sportaccommodaties, maar er wordt genoemd dat het gebruik van sportaccommodaties tot 2020 zal toenemen met 20%. Is er overleg met wethouder De Vries om het aantal accommodaties uit te breiden?

Wethouder Pastoor:

- Heeft frequent contact over de relaties tussen portefeuille Onderwijs en Jeugd en de portefeuille van Sport. Het college is overtuigd van het uitgangspunt 'fitter = slimmer'.
- Scholen kunnen vanuit NDE (Natuur en Duurzaamheids Educatie) aandacht vragen voor groene schoolpleinen.
- Healthy Ageing: Is niet alleen een zaak van het college, maar ook van de roc's. Deze projecten zijn opgetuigd met middelen anders dan gemeentegeld.

De voorzitter sluit de vergadering.

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

VERSLAG VERGADERING PROGRAMMA 4, WELZIJN, GEZONDHEID EN ZORG

Datum: 27 oktober 2011
Plaats: Oude raadzaal
Tijd: 14.30-15.15 uur

Aanwezig: dhr. J. Spakman (voorzitter), mw. M. Dekker (PvdA), dhr. M. Blom (VVD), dhr. K.S.N. van der Veen (GroenLinks), dhr. A. Sijbolts (Stads partij), mw. H. Rademaker (SP), dhr. P.S. de Rook (D66), dhr. Bolle (CDA), dhr. J.P.A. van Rooij (Student & Stad), mw. R.M. Grijpstra (PvdD)

Namens de griffie: dhr. W.T. Meijer (commissiegriffier)

Wethouder: mw. J. Visscher (SP)

Afwezig m.k.: dhr. M. Verhoef (ChristenUnie)

Verslag: (C.C.M. Koster-Bosma Notuleerservice Nederland)

De voorzitter opent de vergadering en heet de commissieleden en de aanwezigen op de publieke tribune welkom.

Mw. Rademaker (SP):

- Wil uit dit omvangrijk programma verschillende punten bespreken:
- Allereerst de Wmo: In de begroting deelprogramma Sociale Samenhang en Participatie staat een tekort van 1,3 miljoen euro en de egaliseringsreserve Wmo is na 2011 ook leeg. Aan welke oplossingen denkt het college hiervoor?
- Goede ontwikkelingen ten aanzien van de doorverwijzingen van Meldpunt Overlast.
- Is tevreden over de middelen die beschikbaar zijn gekomen voor emancipatie en discriminatie.
- Vraagt hoe de trajecten ten behoeve van inburgering zich verhouden tot projecten als Sultanes.

Dhr. Van der Veen (GroenLinks):

- Programma 4 moet ervoor zorgen dat iedereen zo lang mogelijk mee kan doen aan de maatschappij.
- Bij decentralisatie wil de fractie nadruk leggen op zelfontplooiing.
- Er zijn veel betrokkenen bij de Wmo en decentralisatie. De fractie wil graag zicht op het effect van alle investeringen, met name omdat veel werk 'onzichtbaar' is.
- Is tevreden over 'Perspectief'.
- Wil graag zicht op groep inburgeraars en wat hiermee kan worden gedaan.

Mw. Dekker (PvdA):

- Heeft signalen ontvangen dat er met NLA-gelden reguliere werkzaamheden worden uitgevoerd. Klopt dit?
- Hoe wordt de veiligheid van de speeltuinen geborgd, gezien de knelpunten bij gesubsidieerde arbeid?
- Is blij met de uitbreiding van de STIP's, benadrukt dat deze bedoeld zijn voor alle inwoners, niet alleen focus op ouderen.
- Het viel op dat bij 'individuele voorzieningen Wmo', de ondertitel nog is 'voor mensen met beperkingen'. Er zou niet meer gesproken worden over 'beperkingen'.
- Zorg over middelen voor huisverboden. Er wordt gesproken over een aantal van 40, terwijl er eigenlijk meer (120) verwacht worden.
- Is benieuwd naar stand van zaken na de herijking van de Multi Problem Aanpak.
- Wat heeft de gemeente gedaan aan mannenemancipatie?

Dhr. Blom (VVD):

- Is bezorgd over de leefomgeving en het slechte onderhoud daarvan. Vreest dat bereidheid om verantwoordelijkheid te nemen bij bewoners afneemt.
- Bij integratie van specifieke doelgroepen staat: Antillianen, Arubanen en allochtone vrouwen. Waarom specifiek 'Arubanen'? Dit zijn toch ook Antillianen?

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

- Met zwemmen voor allochtone vrouwen heeft de fractie wel moeite, zeker gezien de discussie over het afschaffen van schoolzwemmen.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Sociale voorzieningen zijn moeilijk op peil te houden. Hoe gaat dit de komende jaren?
- Onzekerheid rondom decentralisatie. De tekst over decentralisatie in de begroting is beter dan verwoord in de recente discussie met de commissies Onderwijs en Welzijn en Werk en Inkomen.
- Zelfredzaamheid. Hoe kunnen mensen dit recht laten gelden?
- Zegt te hebben gehoord dat Stiel slecht bereikbaar is, dit moet verbeteren.
- Vindt dat er kritisch gekeken moet worden naar NLA-projecten.

Dhr. Bolle (CDA):

- Stelt vast dat er een groot takenpakket ligt.
- Vraagt zich af of de ambtenaren door de 'keukentafelgesprekken' niet te veel in een rol als hulpverlener terechtkomen.
- 'Dik down in Grunn'; het college loopt over van ambitie, maar de daling is slechts 1% in 3 jaar (bladzijde 104). Dit is erg conservatief.
- Het aantal rokers zou in 2012 0% zijn en in 2014 weer 20%. Dit lijkt niet te kloppen.
- Is de drempel voor het Meldpunt Discriminatie nu te hoog? Er worden namelijk meer meldingen verwacht voor de toekomst.

Dhr. Van Rooij (Student en Stad):

- Vindt het een mooi programma met een goed budget.
- Is erg positief over de uitbreiding van de STIP's, benadrukt dat hierbij wel naar partners gezocht moet worden.
- Heeft wel zorg over de hoge kosten van de speeltuinen.
- Wat is de stand van zaken bij de vrouwenopvang? Hier zijn structureel minder middelen voor beschikbaar. Dit geldt ook voor de huisverboden.
- Vraagt om hoge inzet op gedragsverandering, waarbij een lange adem nodig is.

Mw. Copini (D66):

- Spreekt dank uit aan wethouder voor dit programma.
- Vraagt om samenwerking met wethouder De Vries (sport) in verband met 'preventie en zorg'.
- Vraagt naar de stand van zaken van de integratie van vrouwen op de arbeidsmarkt, niet alleen focus op vrijwilligerswerk.
- Heeft ook signalen gekregen dat NLA-gelden worden ingezet voor regulier beleid.

Mw. Wilschut (PvdD):

- Complimenteert het college met de onderdelen re-integratie en vrouwenemancipatie.
- Heeft zorgen over vrouwenopvang en kosten van speeltuinen.
- Vraagt naar mantelzorgers. Worden deze getallen nog nader gespecificeerd?
- Op bladzijde 95 staat een budget van 1,0 euro, neemt aan dat dit 1 miljoen euro moet zijn.

Wethouder Visscher:

- Stelt chronologische behandeling van de vragen voor.
- De vraag van de SP om het tekort van 1,3 miljoen euro bij de Wmo op te lossen: Bij de Wmo is een aantal jaren budget overgebleven omdat er minder beroep op werd gedaan dan verwacht. Afgelopen jaar was er echter een omslagpunt en was het geld wel op. Dit liet zich niet goed voorspellen. De verwachte ontwikkelingen hebben er wel toe geleid dat de bezuinigingstaakstellingen zijn geschrapt. Er wordt gekeken of er nog ergens met budget geschoven kan worden. Dit is nog onzeker.
- NLA-budgetten: Begin dit jaar is er een nieuw akkoord getekend, er is geld in de pot gedaan door de gemeente en de corporaties. Een deel hiervan is gereserveerd voor de STIP's, die zeer succesvol zijn gebleken. De wijkteams bepalen de bestedingen. Wethouder Visscher weet niets van uitgaven die oneigenlijk zijn. Hoort anders graag concrete voorbeelden hiervan.
- Decentralisaties (AWBZ en Jeugdzorg): Er zal met verstand moeten worden gemeten. De focus van de gemeente ligt niet op het in stand houden van organisaties en instellingen. Er komt minder geld voor beschikbaar, er moet goed gekeken worden naar wat echt nodig is.

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

- Op de vraag over het niet meer noemen van 'beperkingen', veronderstelt de wethouder dat er gesproken is over het omdraaien, dus kijken naar wat nog wél kan.
- Speeltuinen: Er is een financieel probleem dat nog niet is opgelost. Hier moet het komende jaar goed naar worden gekeken.
- De STIP's zijn inderdaad niet alleen voor ouderen bedoeld.
- Huisverboden zullen te allen tijde worden uitgevoerd, budgetonafhankelijk. Er zal ook regionaal worden gekeken, waarna begin volgend jaar een nader voorstel volgt.
- Ten aanzien van mannenemancipatie is er een initiatief ontplooid voor 'koken voor vaders'.

Dhr. Van Rooij (Student en Stad):

- Vraagt waarom er niet hoger wordt begroot bij huisverboden.

Wethouder Visscher:

- Antwoordt dat het financieel nog niet rond is, er moet nog over gepuzzeld worden.
- Wil de klachten met betrekking tot Stiel graag concreet voorgelegd krijgen.
- Wmo-consulenten hebben de aandacht. De gemeente moet beoordelen wanneer mensen vragen om tegemoetkoming. Er moet vooral breder gekeken worden. De consulent moet naar aanleiding van het huisbezoek trachten maatwerk te leveren.

Dhr. Bolle (CDA):

- Vindt dat dit lijkt op andere organisaties in de stad, die nu enigszins weggeduwd worden door de gemeente.

Wethouder Visscher:

- De gemeente heeft een wettelijke verplichting om mensen compensatie te bieden en schakelt voor de uitvoering ervan andere organisaties in.
- Er zijn veel voorbeelden te noemen waar het gezondheidbeleid al volop wordt gecombineerd met Sport en Bewegen en het Jeugdbeleid.
- Ten aanzien van de AWBZ had de mens vroeger recht op zorg, nu heeft de gemeente de plicht tot compensatie. De wet beschrijft prestatievelden waarop de gemeente moet compenseren. Mocht hierover onenigheid ontstaan, dan kan men naar de rechter stappen.
- Er is getracht om meetbare resultaten te beschrijven, misschien is het goed om nader te kijken welke prestatiefactoren van belang zijn. De cijfers van rokersaantallen zijn inderdaad onjuist.
- Over de cijfers van Meldpunt Discriminatie is nog wel een discussie te voeren, er kan op meerdere manieren naar worden gekeken.
- Verruiging van de leefomgeving: Sommigen vinden het mooi, sommigen niet. Op bepaalde plaatsen wordt het gras nu door omwonenden gemaaid. Over het algemeen is de kwaliteit van de leefomgeving in de gemeente nog behoorlijk goed.
- Er zal in de toekomst gesproken worden over Caribische Nederlanders in plaats van Arubanen, Antillianen.
- Bij inburgering zijn de rijksmiddelen verdwenen en niet alles wat het Rijk afbreekt is te compenseren. Er is getracht zoveel mogelijk pijn te verzachten en zoveel mogelijk toch in stand te houden. Voor de komende twee jaar zijn er nog wel middelen, maar daarna is er nog geen oplossing.
- Het werk uit het project Sultanen wordt zoveel mogelijk geprobeerd in bestaande organisaties te laten opnemen.
- Begin november is er een symposium van Octaaf over allochtone vrouwen, inburgering en arbeidsmarkt.

De voorzitter sluit de vergadering.

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

VERSLAG VERGADERING PROGRAMMA 5, SPORT EN BEWEGEN

Datum: 27 oktober 2011
Plaats: Oude raadzaal
Tijd: 11.00-11.45 uur

Aanwezig: dhr. D. Jager (voorzitter), mw. E. van Lente (PvdA), dhr. J. Evenhuis (VVD), mw. L.I. van der Veegt (GroenLinks), dhr. A. Sijbolts (Stadspartij), mw. H. Rademaker (SP), mw. G.E.J. Copini-van der Meulen (D66), mw. S. Schipper (CDA), dhr. M. Verhoef (ChristenUnie), dhr. J.P.A. van Rooij (Student & Stad), mw. M. Wilschut (PvdD)

Namens de griffie: mw. N.R. Abramjan (commissiegriffier)

Wethouder: dhr. F. de Vries (PvdA)

Afwezig m.k.: -

Verslag: (C.C.M. Koster-Bosma Notuleerservice Nederland)

De voorzitter opent de vergadering en heet de commissieleden en de aanwezigen op de publieke tribune welkom.

Dhr. Van Rooij (Student en Stad):

- Vindt sport en bewegen erg belangrijk.
- Is blij met onderdeel 'City of Talent'.
- Wil graag een koppeling met Sporten met Toppers.
- Wil weten wat de norm voor het aantal sportaccommodaties is.

Dhr. Verhoef (ChristenUnie):

- Kan zich grotendeels vinden in dit deelprogramma.
- Vindt het zeer positief dat de openbare ruimte gebruikt gaat worden voor sportbeoefening.
- Is benieuwd naar de integratie van onderwijs en sport.

Mw. Schipper (CDA):

- Vindt sport heel belangrijk.
- Accommodaties en sportverenigingen zijn een ontmoetingsplaats voor iedereen uit de samenleving.
- Vrijwilligers bij verenigingen zijn erg belangrijk. Hoe zit het met eventuele subsidies?
- De prioriteit wordt gelegd bij de leeftijdscategorie tot vijftien jaar. Graag concrete voorbeelden.
- Hoe ziet het college een 'moderne sportvereniging'?

Mw. Copini (D66):

- Kan in het beleidsplan over sportaccommodaties niets vinden over kleedkamers en douchegelegenheid.
- Een moderne sportvereniging zou een rol in de wijk moeten vervullen. Dit kan echter niet elke vereniging. Hoe ziet het college dit?
- Bij topsport/talentontwikkeling is tevredenheid over voorzieningen ook een indicator.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Vindt het een 'dun hoofdstukje'.
- Gemeente mag wat de fractie betreft actiever met de topsporthallen omgaan.
- Zijn er voldoende accommodaties voor 'sport in de wijk'?
- Hoe staat het met Sporthal Zuid?

Dhr. Evenhuis (VVD):

- Er is voor dit onderdeel 25,8 miljoen euro uitgetrokken. Dit is slechts eendertigste deel van de begroting. De vraag is of dit genoeg is.
- Gaat het door met Sporthal Zuid?
- Er is vastgesteld dat sportdeelname afneemt na het verlaten van de basisschool.
- Vindt sport en bewegen heel belangrijk, met name voor de te dikke kinderen.

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

Mw. Van Lente (PvdA):

- Is enthousiast over de sportplannen. De meeste stonden er echter vorig jaar ook al in, dus graag meer actie.
- Hoe staat het met schoolzwemmen?
- Hoe staat het met de capaciteit van de accommodaties?
- Wordt er ook gekeken naar de bereikbaarheid van de accommodaties?
- Goed voorstel om de openbare ruimte te benutten.
- Vraagt of het een goed idee is om bepaalde sporten/accommodaties uit te wisselen met andere gemeenten.

Mw. Van der Vegt (GroenLinks):

- Het meeste is inmiddels genoemd, nog slechts wat accenten:
- Welke knelpunten zijn er precies en wat gebeurt daarmee?
- De gemeente mag kritisch zijn.

Dhr. Evenhuis (VVD):

- Vraagt wat mw. Van der Vegt vindt van het fuseren van sportverenigingen in plaats van samenwerken.

Mw. Van der Vegt (GroenLinks):

- Is niet per definitie voor fuseren, maar wil dat de verenigingen gestimuleerd worden om bijvoorbeeld accommodaties te delen.
- Wil voor de doelgroepen gehandicapten en ouderen meer initiatieven zien.

Mw. Rademaker (SP):

- Sluit zich aan bij de opmerkingen van GroenLinks over de doelgroepen.
- Vraagt of 'Sport op orde' een vervolg krijgt.
- Vraagt of het uitsluitel wat genoemd wordt voor 2012 betrekking heeft op Sporthal Zuid of op de Euroborg.
- Is de inrichting van de openbare ruimte ook bestemd voor volwassenen?

Mw. Wilschut (PvdD):

- Sluit zich eveneens aan bij de opmerkingen over de genoemde doelgroepen.
- Wil graag 'het groen' voorrang geven op toeristische voorzieningen bij de inrichting van de openbare ruimte.

Wethouder De Vries:

- De gemaakte opmerkingen zijn voornamelijk eensgezind.
- Belangrijk uitgangspunt: sport wordt niet vanuit het gemeentehuis beoefend, maar door de sporters zelf!
- 25,8 miljoen euro zou misschien niet zoveel zijn, maar de vraag is wel: wat gaat men eventueel met meer middelen doen? (Landelijk ligt de verhouding overigens op vergelijkbaar niveau).
- De stad gaat groeien, de accommodaties zullen intensiever gebruikt gaan worden. De wethouder zal zich verder verdiepen in het op peil houden van de verhoudingen.
- Het genoemde tekort is niet geheel juist. Wordt nog op teruggekomen.
- Over schoolzwemmen wordt al volop gesproken, ook in het kader van 'fitter=slimmer'.
- Kinderen zijn dikker dan vroeger, daar moet aan gewerkt worden.
- Er komt een verdere uitwerking van 'City of Talents'. De RUG en Hanzehogeschool komen binnenkort met grote plannen hiervoor.
- Voor het faciliteren van topsport zou gekozen kunnen worden voor een paar 'goede' sporten (volleybal, basketbal)
- Over de ontwikkeling van Sporthal Zuid zijn gesprekken geweest met het Noorderpoortcollege en Nijestee. Deze laatste is afgehaakt om budgettaire redenen.
- In de Wijert wordt gekeken naar bewegingsruimte in de wijk.
- In overleg met het Noorderpoortcollege wordt gekeken naar een topsporthal op het Europapark. De wethouder zal de commissie op de hoogte houden van de ontwikkelingen.
- Vindt dat er geen grote hiaten zijn ten aanzien van de genoemde doelgroepen, uitgangspunt is dat iedereen aan sport moet kunnen doen.

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

- Vindt het een goede suggestie om in regionaal verband te kijken naar sportmogelijkheden (Gasterra Flames traint nu bijvoorbeeld ook in Leek).

Dhr. Evenhuis (VVD):

- Vindt ook dat sport niet beoefend wordt op het gemeentehuis, maar wel daar mogelijk wordt gemaakt. Hij verwijst naar vroegere gesprekken over de Euroborg. De gevolgen zijn bekend en voor FC Groningen zeer positief uitpakkt.
- Verder is er een nieuwe roeibaan gekomen op het Hoornse Meer en het Paterswoldse Meer.

Wethouder De Vries:

- Merkt nog op dat de clubs zelf de sport naar een hoger niveau moeten brengen. De gemeente kan voor GHBS een nieuw waterveld aanleggen, maar de club speelt op landelijk niveau niet mee.
- In reactie op de vragen over de tekorten aan accommodaties en een eventueel vervolg op 'Sport op orde', antwoordt de wethouder dat er voorlopig geen nieuwe nota's gemaakt gaan worden. De gemeente zit 'knijp'. Het probleem wordt niet weggedrukt, maar een zekere spanning bij het gebruik van de beschikbare vierkante meters is niet te voorkomen. Wanneer er echt geld bij zou moeten, is dat bespreekbaar.

De voorzitter sluit de vergadering.

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

VERSLAG VERGADERING PROGRAMMA 6, CULTUUR

Datum: 27 oktober 2011
Plaats: Oude raadzaal
Tijd: 13.45-14.30 uur

Aanwezig: dhr. H.J.M. Akkermans (voorzitter), mw. M. Dekker (PvdA), dhr. M. Blom (VVD), mw. A. Postma (GroenLinks), dhr. A. Sijbolts (Stadspartij), mw. H. Rademaker (SP), dhr. P.S. de Rook (D66), dhr. Bolle (CDA), dhr. J.P.A. van Rooij (Student & Stad), mw. R.M. Grijpstra (PvdD)
Namens de griffie: mw. G.H. Mulder (griffier)
Wethouder: dhr. F. de Vries (PvdA) vervangt wethouder T. Schroor
Afwezig m.k.: dhr. M. Verhoef (ChristenUnie)
Verslag: (C.C.M. Koster-Bosma Notuleerservice Nederland)

De voorzitter opent de vergadering en heet de commissieleden en de aanwezigen op de publieke tribune welkom.

Dhr. De Rook (D66):

- De bezuinigingen op de Cultuurnota werpen vruchten af daar waar samenwerking gaat ontstaan (CBK, Oosterpoort/Stadsschouwburg met Martiniplaza).
- Heeft zorg over het Kruithuis; dit knelpunt kabbelt voort. Wat is de visie van het college hierop?
- Voor cultuureducatie zou misschien aansluiting gezocht kunnen worden bij het jeugdcultuurfonds?
- Liever geen kwantiteitscriteria, maar ook kwaliteitscriteria voor het leveren van een bijdrage aan cultuureducatie.

Mw. Dekker (PvdA):

- Deelt de zorg over het Kruithuis. Wil graag de visie van het college hierop.
- Verder is veel een herhaling van vorig jaar.
- Is er al een oplossing voor het Noorderbad?
- De inspanningen zien er over het algemeen goed uit, cijfers voor basisonderwijs stijgen en binnen het voortgezet onderwijs doen ook veel scholen goed mee.
- Wil graag een concreter beeld krijgen van wat de Oosterpoort aan cultuureducatie doet.
- Zou de jeugdtalentontwikkeling graag concreter zien in verbinding met cultuur.
- Bij de aanloop van de Cultuurnota volgt de bespreking van de rest van de cultuursector.

Mw. Grijpstra (PvdD):

- Vindt het leuk om de initiatieven te zien waarmee Groningen een bruisende stad moet blijven.
- Vraagt zich af wat er gebeurt met het Groninger Museum.
- Vindt dat de rapportcijfers van OOG TV en OOG Radio wel hoger mogen. Wat is de doelstelling?

Dhr. Blom (VVD):

- Vindt dat het Kruithuis beter niet dan half kan worden aangepakt.
- Noemt een voorbeeld van het nog ontbreken van samenwerking tussen Martiniplaza en Oosterpoort (Die Zauberflöte wordt binnen een jaar twee keer opgevoerd in Groningen).
- Is er al een oplossing voor het Noorderbad?

Mw. Postma (GroenLinks):

- De Cultuurnota gaat gepaard met veel bezuinigingen. Toch is er twee keer 1 miljoen euro beschikbaar om de klappen op te vangen. Voorziet wel moeilijke keuzes voor 2012.
- Cultuureducatie: Voor het voortgezet onderwijs wordt de cultuurkaart afgeschaft. Graag aandacht hiervoor.
- Door Oosterpoort en Stadsschouwburg is erg weinig gedaan aan cultuureducatie. Er staat echter dat dit wel is gebeurd in 2010. Hoe zit dit?

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

Dhr. Van Rooij (Student en Stad):

- Er is brede steun om de problematiek van het Kruithuis nu aan te pakken.
- Vindt het een mooi streven om in Groningen meer bekendheid te creëren voor bijvoorbeeld de EBBA's.

Dhr. Bolle (CDA):

- Complimenteert het college met de structuur.
- Vraagt of er al een inschatting is van het effect van de btw-verhoging.
- Er zijn weinig permanente ateliers. Voor 2012 is er een hoog, ambitieus doel gesteld. Zijn er al specifieke toezeggingen voor het permanent worden van ateliers?
- Voor 2012 worden alle verzoeken overgelaten aan de Kunstraad. Kan dat?

Mw. Rademaker (SP):

- Wil graag weten waar het college mee komt ten aanzien van het Kruithuis. Dit speelt al veel langer.
- Heeft de Stadsschouwburg een onderhoudsprobleem? (heden gelezen in het Dagblad van het Noorden).
- Zorgen over het Groninger Museum.
- Wat is de stand van zaken met het CBK en de Muziekschool?

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Sluit zich aan bij de meningen over het Kruithuis.
- Vraagt naar de toekomst van het Grand Théâtre.
- Is het eens met de zorgen over het Groninger Museum.
- Zijn de gepubliceerde bezoekcijfers van de bibliotheek wel juist? Deze zijn volgens de fractie erg hoog en derhalve niet geloofwaardig.

Wethouder De Vries:

- Groningen staat aan de vooravond van een overgangsjaar. Er zullen indringende keuzes gemaakt worden die de gemeente landelijk opgelegd krijgt.
- Groningen heeft extra geld voor cultuur uitgetrokken, maar er zijn nog wat erfenissen, zoals het Kruithuis en het Noorderbad. De exploitatie van het Kruithuis is niet rond te krijgen, het college komt hier volgend jaar op terug.
- Er zal gevochten worden voor het behoud van het Grand Théâtre, dit zal niet zomaar van de kaart verdwijnen.
- Voor het Noorderbad komt hopelijk in 2012 een definitieve oplossing.
- Met de provincie Groningen zal gesproken moeten worden over het Groninger Museum, de beheersexploitatie is punt van discussie.
- Met Martiniplaza zal overleg gevoerd moeten worden over betere samenwerking in de toekomst.
- Er zal, in zijn algemeenheid, meer en strakker moeten worden samengewerkt om het cultuurniveau te handhaven.
- Over het onderhoudsprobleem van de Stadsschouwburg is de wethouder niets bekend. Mocht hier nog iets uitkomen, dan hoort de commissie dat nog.
- Misschien kan er nog gewerkt worden aan hogere cijfers voor OOG TV en Radio, een gesprek is misschien op zijn plaats, gezien de ambities.
- Bij dienst OCSW wordt de komende tijd samengewerkt aan talentontwikkeling met Cultuur en Sport.
- Het hogere btw-tarief heeft landelijk een teruggang in kaartverkoop laten zien. In Groningen is dat nog niet te zien. In ieder geval geen dramatische terugloop in de voorverkoop. De kassaverkoop is nog niet duidelijk. De wethouder stelt voor om over een jaar de trend in Groningen te bekijken.
- De reactie op de vraag over de ateliers komt schriftelijk.
- De bezoekcijfers van de bibliotheek zijn reëel. Hierin zitten mogelijk ook koffiedrinkers, mensen die naar de bibliotheek komen om daar te kunnen werken.

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

- De Kunstraad beoordeelt de kwalitatieve aspecten. Op het beleidsbureau is een monitor beschikbaar. Er is voor de Oosterpoort wel een plan ontwikkeld, maar er is geen geld beschikbaar.
- Zegt schriftelijk antwoord toe op de vraag van de PvdD wat de doelstelling is van de 'kwalitatief goede projecten binnen het beschikbare budget' (zie bladzijde 142).

Mw. Postma (GroenLinks):

- Hoe kan worden bewerkstelligd dat de Oosterpoort en de Stadsschouwburg meer gaan doen aan cultuureducatie?

Wethouder De Vries:

- Deelt mee dat hier strakker beleid op zal worden gevoerd.

De voorzitter sluit de vergadering.

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

VERSLAG VERGADERING PROGRAMMA 7, VERKEER

Datum: 27 oktober 2011
Plaats: Oude raadzaal
Tijd: 16.00-16.45 uur

Aanwezig: mw. H. Rademaker (voorzitter), dhr. J. Spakman (PvdA), mw. S.A. Koebrugge (VVD), dhr. K.S.N. van der Veen (GroenLinks), mw. I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie), dhr. G.J.D. Offerman (Stadspartij), dhr. J.P. Dijk (SP), dhr. J.H. Luhoff (D66), dhr. J. Seton (CDA), dhr. J.P.A. van Rooij (Student & Stad), mw. M. Wilschut (PvdD)

Namens de griffie: dhr. W.T. Meijer (commissiegriffier)

Wethouder: mw. C.T. Dekker (GroenLinks)

Afwezig m.k.: -

Verslag: (C.C.M. Koster-Bosma Notuleerservice Nederland)

De voorzitter opent de vergadering en heet de commissieleden en de aanwezigen op de publieke tribune welkom.

Dhr. Van Rooij (Student en Stad):

- Vindt dat het fietsgebruik veel meer gestimuleerd moet worden en pleit daarom voor gratis stalling.
- De knelpunten in de woonwijken zouden ook kunnen worden opgelost door een autoparkeerplaats op te offeren.
- Wil graag discussie over de voorstellen voor onderhoud van de wegen en fietspaden in de winterperiode.
- De financiële situatie van het parkeerbedrijf is niet gunstig. De fractie wil graag een discussie over hoe om te gaan met garages, blik op straat en fietsparkeren.
- Wil graag weten wanneer het voorstel van het college te verwachten is.

Dhr. Spakman (PvdA):

- Vindt het een mooi uitgangspunt dat er wordt gekeken naar de functie van de stad in het Ommeland. Het is belangrijk dat deze goed met elkaar worden verbonden.
- Is benieuwd naar de discussie en ontwikkelingen van het sectorenplan, ook naar de gevolgen voor de auto.

Dhr. Seton (CDA):

- Vindt dat het sectorenplan wel heel veel overhoop haalt en vraagt zich af of het wel een geschikt moment is omdat er al veel tegelijk gebeurt.

Dhr. Spakman (PvdA):

- Vindt dat de gemeente vooruit moet kijken, juist nu alle ontwikkelingen in gang gezet worden moet men doorgaan. Er moet zorgvuldig over nagedacht worden.
- Heeft zorg of het goed komt met de Zuidelijke Ringweg. Het ontwerp is mooi, maar het moet ook gaan werken.
- Bij het parkeerbedrijf moet er, naar verwachting, geld bij;
  - 1,7 miljoen euro winst op bedrijfsvoering. Dit is erg veel.
  - Kapitaallasten van de Boterdiepgarage vallen tegen. Waarom?
  - Door de toevoeging ervan aan reserve grondzaken wordt het erg ondoorzichtig.

Dhr. Offerman (Stadspartij):

- Wil weten hoe het staat met de kosten van de Zuidelijke Ringweg.
- Hoe wordt er met de RegioTram omgegaan?
- Sectorenmodel: De Stadspartij wil dat de raad aan de voorkant meedoet, in samenwerking met andere partijen. Hoe gaat de wethouder om met de wegbeheerders?
- Hoe gaat het verder met parkeerbedrijf? Er wordt gesproken over een publiek en een privaat deel. Hoe zit dit?

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

Dhr. Van der Veen (GroenLinks):

- Heeft liever gratis fietsenstalling.
- Vraagt of het toegankelijk maken van ov-haltes voor ouderen en gehandicapten wel wordt gehaald.
- Welke duurzaamheidsmaatregelen zijn er voor parkeren genomen?
- Klopt het dat er geen budget is voor kleine verkeersmaatregelen? Hoe ziet het college dit in perspectief?

Mw. Jongman-Mollema (ChristenUnie):

- Vindt dat er in de parkeergarage Boterdiep nog veel gewonnen kan worden.
- Wil graag extra toelichting van het college op het parkeerbedrijf.
- In de begroting staat een zinsnede over afnemende parkeervraag. Heeft dit te maken met tarieven of met andere winkelconcentraties buiten het centrum?
- Er zijn minder fietsparkeermogelijkheden.
- Kan het budget voor kleine verkeersmaatregelen niet terugkomen?
- De oosthoek van de stad (omgeving Petrus Campersingel) is erg druk.
- Hoe staat het met het uitvoeringsplan van masterplan Energie Neutraal?

Dhr. Seton (CDA):

- Vindt de aandacht voor de fiets goed, maar benadrukt ook het belang van de auto.
- De discussie 'go/no go' over de spoorlijn tussen Groningen en Heerenveen loopt nog.
- Het parkeren is een groot probleem. Hier moet geld bij. Is hier een voorziening voor?

Dhr. Dijk (SP):

- Wil net als GroenLinks weten of het toegankelijk maken van de ov-haltes gehaald wordt en wat de eventuele maatregelen zijn.
- Hoe is de stand van zaken bij het parkeerbedrijf?
- Benieuwd naar kostendekkendheid van parkeren voor gehandicapten.
- Wat zijn de knelpunten die nog overblijven?
- Vindt dat er veel overlast is van verkeerd geparkeerde fietsen en fietswrakken.

Mw. Koebrugge (VVD):

- Vraagt wanneer de opening van de parkeergarage aan het Damsterdiep is.
- Het parkeren aan de Diepenring zal vanaf dan minder gaan opleveren. Dit kan een groot nadeel worden.
- Zijn er laadpunten voor elektrisch rijden opgenomen in de infrastructuur?
- Hoe staat het met de parkeergarage aan het Boterdiep?

Dhr. Luhoff (D66):

- Is blij met dit evenwichtige programma.
- Vraagt hoe het verder gaat met het sectorenmodel.
- Hoe blijft de binnenstad bereikbaar? Er is geregeld sprake van een verkeersinfarct. Ook de ondernemers moeten hierbij betrokken worden.
- Stelt een 'taskforce Bereikbaarheid' voor bij grote verbouwingen.

Mw. Wilschut (PvdD):

- Vindt fietsen een schone oplossing voor verkeersproblemen.
- Wil graag respect voor het groen bij aanleg van fietspaden en anders compensatie daarvoor.
- Het criterium voor fijnstof wordt niet gehaald, daarom meer investeren in fietsen!

Wethouder Dekker:

- Vindt 'de stad in relatie tot Ommelanden' een mooi uitgangspunt.
- Zit steeds vaker met bestuurders uit de regio om tafel over de verkeersontwikkelingen. Het wordt steeds meer een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Onderwerpen zijn tram, fiets (Fiets Stap Op I en II) en andere verkeersinvesteringen Er is ook een budget voor kleine maatregelen in de wijk gemaakt.
- Bij de aanpak van het Hereweg spoorviaduct wordt ook een deel van de financiering bij ProRail neergelegd.
- Er komen forse investeringen voor bereikbaarheid met aandacht voor het stedelijk weefsel.
- Bij de Zuidelijke Ringweg zijn toch problemen ontstaan bij de Concourslaan.

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

- Op de vraag hoe toekomstbestendig de plannen zijn komt de wethouder begin 2012 terug met een memo.
- Wat betreft het parkeerbedrijf is het college in de afrondende fase richting de raad. Het kan op twee manieren:
  - Het college legt de raad een afgerond stuk voor, waarover beslist kan worden.
  - Het college kan de raad een besprekingsmemo voorleggen in november, waarna de wethouder dit in december definitief kan maken.
- De wethouder heeft voorkeur voor het in november voorleggen van een globale spreeknotitie waarin voorstellen staan voor het oplossen van de tekorten bij het parkeerbedrijf. Op basis daarvan zou er in december een afgerond stuk kunnen liggen. De contouren staan in de najaarsnota te lezen. Het tekort voor de komende tien tot vijftien jaar is ruim 2 miljoen euro.
- De parkeergarage Boterdiep blijft achter. Dat heeft ook alles met de economische situatie te maken. Het is nog de vraag hoe dit zich de komende jaren gaat ontwikkelen.

Dhr. Offerman (Stadspartij):

- Vraagt of het college zich heeft vergist in de prognoses voor deze parkeergarage.

Wethouder Dekker:

- Zegt dat dit niet zo is, alleen was de wereld tien jaar geleden totaal anders. De crisis waarin we nu zitten, de tegenvallende ontwikkelingen in de woningbouw en de economische malaise waren toen niet te voorzien.
- Voorstellen over aanpak en maatregelen komen over ongeveer één week beschikbaar.
- Voor de Zuidelijke Ringweg en de tram zijn businesscaseplankosten gemaakt. Dit zijn zeer grote projecten. Wanneer de projecten zouden worden afgeblazen, zijn de plankosten al wel gemaakt.
- Dinsdag jl. is in het college besloten om met de aanpak van de Diepenring te starten in combinatie met de aanpak van de Noorderhaven. De parkeerplaatsen zullen weggehaald worden en de 'parels aan de Diepenring' kunnen daarvan genieten, een soort Groningse grachtengordel. De bewoners zouden dan een parkeerplaats in de garage kunnen huren.

Mw. Koebrugge (VVD):

- Vraagt waarom de wethouder liever kiest voor parels dan voor gouden eieren.

Wethouder Dekker:

- Vindt dat het niet uitmaakt waar de (parkeer)gelden vandaan komen.
- De spoorlijn Groningen – Heerenveen is iets onzekerder geworden door het vertrek van de burgemeester van Drachten. Er is zorg over het budget en de gemeente Groningen heeft geen aanvullend budget, zoals ook al eerder is aangegeven.
- Voor oplaadpunten elektrisch rijden zijn gesprekken met E-load gaande.
- Er zullen tachtig haltes gerealiseerd worden in 2012. De rest moet bij de begroting 2013 terugkomen.
- Er zijn vier locaties gefinancierd voor 30 km-zones. Er zijn op dit moment geen middelen voor de resterende vijftien.
- Het sectorenmodel is bedoeld om de leefbaarheid, de woonkwaliteit en de bereikbaarheid van de stad te verbeteren. Er komt nog een projectaanvraag ter beoordeling naar de commissie.
- Er komt een kwaliteitsverbetering van de P&R-functie en over de ov-financiering zijn goede afspraken gemaakt met de gedeputeerde.

De voorzitter sluit de vergadering.

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

VERSLAG VERGADERING PROGRAMMA 8, WONEN

Datum: 27 oktober 2011
Plaats: Oude raadzaal
Tijd: 11.45-12.30 uur

Aanwezig: dhr. H.J.M. Akkermans (voorzitter), mw. E. van Lente (PvdA), dhr. A. Rutte (VVD), mw. L.I. van der Vegt (GroenLinks), dhr. G.J.D. Offerman (Stadspartij), dhr. E. Eikenaar (SP), dhr. De Rook (D66), mw. A. Kuik (CDA), dhr. M. Verhoef (ChristenUnie), dhr. J.P.A. van Rooij (Student & Stad), mw. M. Wilschut (PvdD)

Namens de griffie: mw. G.H. Mulder (griffier)

Wethouder: dhr. F. de Vries (PvdA)

Afwezig m.k.: mw. I. Jongman-Mollema (ChristenUnie)

Verslag: (C.C.M. Koster-Bosma Notuleerservice Nederland)

De voorzitter opent de vergadering en heet de commissieleden en de aanwezigen op de publieke tribune welkom.

Mw. Van Lente (PvdA):

- Is erg positief over wat er op papier staat, met name over startersleningen, de woonschepenhaven en de ontwikkelingen van intense laagbouw.
- Vraagt wanneer de discussie over 'wonen boven winkels' gaat plaatsvinden.
- Wil graag alternatieven voor jongerenhuisvesting.
- Wil weten of er al beweging is in het wijkvernieuwingsplan voor Selwerd.
- Is positief over 'Zorgen voor morgen'.
- Vraagt naar mogelijkheden voor kleinschalige woonvormen in de wijken.

Dhr. De Rook (D66):

- Maakt het college complimenten.
- Vindt het een goede strategische keuze om te focussen op Meerstad.
- Vraagt of de uitbreiding van Meerstad onder de gemeente Haren valt.
- Hoopt dat de verdere aanpak van de Diepenring in 2012 zijn beslag krijgt. Dit ligt nu al een tijdje stil.
- Vraagt ten aanzien van 'Leven in Stad':
  - hoe staat het met de fietsklemmen en andere fietsvoorzieningen?
  - is er overleg met studentenorganisaties?
- Hoe gaat het college om met burgerparticipatie?
- Hoe staat het met 'wonen boven winkels'? Wil graag op korte termijn een evaluatie.

Dhr. Offerman (Stadspartij):

- Maakt het college ook complimenten.
- Vraagt extra aandacht voor bewoners die in de knel komen, bij de ontwikkeling van beleid voor de woonwijken.
- Hoe wordt omgegaan met ouderen die in huizen wonen waar een heel nieuwe/andere woonomgeving omheen gaat komen?
- Wat hebben de gesprekken met Lefier over 'wonen boven winkels' opgeleverd?
- Komt de mobiliteit niet in het gedrang bij het steeds verder volbouwen van de stad?

Dhr. Eikenaar (SP):

- Heeft complimenten voor het college.
- Vraagt hoe het staat met de ontwikkelingen van de wijk Selwerd. Vraagt hier aandacht voor.
- Vraagt of er al concrete ontwikkelingen zijn met ouderen die worden gestimuleerd om naar een andere woning te gaan.
- Het systeem voor sociale gezinswoningen wordt ingewikkelder, maar het tekort blijft wel bestaan. Wat gaat hiermee gebeuren?

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

- Het punt 'intense verbouw' staat er niet meer in, wanneer gaat dit gebeuren?
- Vindt dat er een goede balans tussen nieuwbouw en sloop is.

Dhr. Van Rooij (Student en Stad):

- Het monitoren van de snelheid van het vinden van goede woonruimte voor studenten loopt nog uitsluitend via Lefier. Wanneer worden er gesprekken gevoerd met andere aanbieders van woningen?
- Stelt eentonigheid in woonruimte en het ontbreken van groepswoonruimten vast.
- Bij het onderwerp startersleningen is het van belang om de pas afgestudeerden hier vast te houden.
- Vindt fietsklemmen een goede oplossing van fietsenoverlast. Waarom wordt hiervoor geen budget vrijgemaakt?

Dhr. Rutte (VVD):

- Zegt weinig nieuws te zien, maar vindt dat prima.
- Er zijn nieuwe gesprekken gepland voor 'Zorgen voor morgen', dat is een goede ontwikkeling.
- Jongerenhuisvesting komt op korte termijn nog nader ter sprake.
- Nieuwbouw is een probleem, financierders zijn schuw. Hoeveel consequenties heeft dit voor Meerstad?
- Belangrijke vraag: is de begroting robuust?

Mw. Van der Vegt (GroenLinks):

- Vindt het een goede begroting.
- Vraagt om bij nieuwbouw nu al te kijken naar energieneutraal bouwen en niet te wachten tot 2020.
- Vindt dat bij het aanleggen van 'groene daken' nog veel meer mogelijk is.
- Heeft zorg over leegstand van kantoren zowel als van winkels. Is wel blij met plannen over jongerenhuisvesting in Hunzerheem.
- Is blij dat er voldoende middelen zijn om de woonschepen aan te pakken.
- Vraagt hoe de 'verdunningsambitie' in de woonschepen waargemaakt gaat worden.
- Vindt nieuwe fietsklemmen een goede oplossing, maar vraagt ook om aanpak van de vele fietswrakken.

Mw. Kuik (CDA):

- Heeft vragen over de starterslening.
- De slaagkans bij sociale huurwoningen is 30,4%, verderop staat dat het beoogd resultaat 40% is. Welke maatregelen zijn hiervoor? Graag toelichting.
- Is sceptisch over het verleiden van ouderen om een andere woning te betrekken.
- Heeft vraagtekens bij de doelstellingen met betrekking tot de kamerverhuurpanden.

Mw. Wilschut (PvdD):

- Is het eens met GroenLinks over duurzaam wonen en bouwen. Zo vroeg mogelijk beginnen, in 2020 is het verplicht maar het is mooi om een streepje voor te hebben.
- Bij Meerstad worden dertien van de honderd woningen energieneutraal gebouwd. De fractie zou er graag meer zien.
- Vindt bij de campagne 'Leven in stad', de stelling over afname van overlastmeldingen in studenten 2010 erg vaag.
- Is blij met subsidie groene daken en plannen voor meer bekendheid hiervan.

Wethouder De Vries:

- Illustreert dat de begroting zeer solide is. In veel gemeenten zijn zeer forse afboekingen te zien. In Groningen is sinds jaar en dag het beleid om het grondbedrijf niet als melkkoe in te zetten.
- Er wordt weliswaar afgeboekt en voor Meerstad wordt een voorziening getroffen. Ook voor het Europapark komt het college langs bij de commissie. Het college is voorzichtig met het grondbedrijf en voorzichtig met de begroting.
- Heeft gepoogd om een aantal zaken te verenigen:
  - Een verhaal te presenteren over bezuinigingen en de voortgang.

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

- Een verhaal te maken over bepaalde interventies die nog nodig zijn (onder andere door decentralisatiebewegingen en keuzes kabinet).
- Op solide manier een totaalverhaal te presenteren aan de raad en de stad.

Dhr. Rutte (VVD):

- Verwijt de wethouder zeker geen roekeloosheid, maar wil graag weten wat er met Meerstad gaat gebeuren. Het gaat hier om een groot, extra risico.

Wethouder De Vries:

- Er is in algemene zin een borging voor de risico's – ook voor Meerstad – opgenomen.
- Er moeten voldoende reserves worden ingebouwd, op basis van aannames over renteontwikkeling, aantallen, prijsstijgingen en dergelijke. Daaraan wordt heel hard gewerkt.
- Eén ding is niet op te lossen: er is geen toekomstvoorspelling te geven.
- Of de woningmarkt gaat aantrekken, is pas over twee tot vier jaar vast te stellen.
- Landelijk gezien gaat het in Groningen aantoonbaar minder slecht wat betreft de woonwens.

Dhr. Prummel (Stadspartij):

- Heeft grote zorg over de stijging van de rente en de onderbouwing van het programma Meerstad. Wanneer wordt er rekening gehouden met een toekomstige, hogere rente?

Wethouder De Vries:

- Er wordt rekening gehouden met rentestijgingen door de rente indien mogelijk vast te pinnen om de rentelast zoveel mogelijk te beperken.
- Vraag van de Stadspartij over ongewenste mobiliteit bij de compacte stad: niet iedereen wil in een compacte stad wonen. Voorbeelden zijn Ter Borch en Meerstad. Er zal afstemming met bewoners moeten komen.
- Er zijn twee 'markten': een voor mensen die in de binnenstad willen wonen (op fiets- en loopafstand) en één voor mensen die net tegen de stad aan willen wonen (zoals Meerstad). Beide markten moeten goed bediend worden.
- Op 10 november is er een manifestatie voor Jeugd en wonen (programma Bouw Jong).
- In de loop van de winter komt er een plan van aanpak voor intense verbouw. Er wordt veel beweging gecreëerd.
- Het nut en de noodzaak om de wijk Selwerd aan te pakken zijn duidelijk. In november of december vindt de aftrap plaats, in overleg met de wooncorporaties.
- Voor 'wonen boven winkels' is aandacht gevraagd. De wethouder komt hierop terug na het gesprek met Lefier.
- Voor fietsklemmen is 65.000 euro per jaar gereserveerd. Er is geen extra geld beschikbaar voor meer fietsklemmen.
- De woonschepenhaven is een ingewikkeld project, zowel technisch als sociaal. De 'verdunning' zit ook in het opruimen van enkele illegale schepen.
- Over startersleningen is al veel gezegd. De slaagkans wordt geholpen als aan de onderkant van de woningmarkt een motortje wordt gestart in de vorm van een starterslening.
- Voor de Diepenring is een projectaanvraag gedaan. Dit in overleg met de bewoners (onder andere van de Noorderhaven). De wethouder komt hierop terug.
- Overlast en handhaving leefstijlen: Waar jong en oud samenwonen in een ongedeelde wijk, kan men over en weer last hebben van elkaar. Er komt een brief over jongerenhuisvesting en de aanpak van overlast. Uitgangspunt is dat er bij overlast stevig wordt ingegrepen.
- Ten aanzien van energiezuinig bouwen en groene daken meldt de wethouder dat het beter is om geld te investeren in bestaande bouw, aangezien de te behalen winst bij nieuwbouw niet meer zo groot is door strengere regelgeving.
- Over het monitoren van de snelheid van het vinden van huisvesting en de variatie: Na de gesprekken met Lefier komt de wethouder hierop terug. De wethouder vindt dat er juist wel gewerkt wordt aan variatie. Op de manifestatie op 10 november zou dit duidelijk moeten worden.
- Naar aanleiding van de vraag over de groene daken: De wethouder wil kijken of het Rijk bereid is om instrumenten te ontwikkelen voor groene projecten, anders dan alleen subsidies.

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

- Het is cruciaal om te zorgen voor een goed woonaanbod voor ouderenhuisvesting in de wijk. Er moet ook goed gekeken worden wat de individuele wensen zijn (project de Trefkoel in Paddepoel).
- Burgerparticipatie: De wijkvisie in Selwerd is tot stand gekomen in overleg met de wijkvereniging en bewoners. Burgerparticipatie krijgt een plek in dit project.

De voorzitter sluit de vergadering.

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

VERSLAG VERGADERING PROGRAMMA 9, ONDERHOUD EN BEHEER VAN DE OPENBARE RUIMTE

Datum: 27 oktober 2011
Plaats: Oude raadzaal
Tijd: 15.15-16.00 uur

Aanwezig: mw. H. Rademaker (voorzitter), dhr. J. Spakman (PvdA), mw. S.A. Koebrugge (VVD), dhr. K.S.N. van der Veen (GroenLinks), mw. I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie), dhr. R. Prummel (Stadsparij), dhr. E. Eikenaar (SP), mw. G.E.J. Copini-van der Meulen (D66), dhr. J. Seton (CDA), dhr. J.P.A. van Rooij (Student & Stad), mw. M. Wilschut (PvdD)

Namens de griffie: dhr. W.T. Meijer (commissiegriffier)

Wethouder: mw. J. Visscher (SP)

Afwezig m.k.: -

Verslag: (C.C.M. Koster-Bosma Notuleerservice Nederland)

De voorzitter opent de vergadering en heet de commissieleden en de aanwezigen op de publieke tribune welkom.

Dhr. Seton (CDA):

- Verwacht nog een brief over beheer en onderhoud, wil deze graag gebruiken bij de behandeling van de begroting in de raad.
- Schoonmaak is lastiger en duurder geworden. Het college zegt dat het noodzakelijk is dat er nieuwe prioriteiten worden gesteld. Klopt het dat er geen ontkomen aan is? Is het college bereid dit zo vroeg mogelijk met de raad te bespreken?
- Hoe staat het met de kastanjabomen? In de najaarsnota is hierover niets terug te vinden.
- Hoe gaat het verder met de acties, zoals Lentekriebels? Verschuift het karakter van deze acties nu van een gezamenlijke actie met de bewoners naar een verkapt onderhoud door burgers omdat de gemeente te weinig geld heeft?
- Bij jet onderhoud van het Herewegspoorviaduct wordt gewacht op duidelijkheid rondom de tram. Is de genoemde 1,3 miljoen euro dan voldoende of moet het volgend jaar opnieuw bekeken worden?

Dhr. Spakman (PvdA):

- Is blij dat het college doorgaat met Lentekriebels, maar vraagt zich ook af waar de grens ligt van afwentelen van onderhoudswerkzaamheden op burgers.
- Over de 10 miljoen euro dekking en voorfinanciering voor herstructurering van het Herewegviaduct is gisteren in de raad al gesproken.
- Kapitaalreserveringen voor vervanging moeten planmatig gebeuren. Het is te zien dat dit niet goed gebeurt is.
- Is blij met afvalstoffenheffing gerelateerd aan gezin en grootte van huishouden.

Dhr. Van Rooij (Student en Stad):

- Er is een overzicht toegezegd voor de kosten van het langcyclisch onderhoud als gevolg van de keuze die gemaakt is om in te zetten op kortcyclisch onderhoud.
- Beter niet het wiel zelf opnieuw willen uitvinden; de gemeente kan ook naar andere grote steden kijken, bijvoorbeeld voor zelfreinigende toiletten in het Noorderplantsoen.
- Over afvalstoffenheffing is al een debat gevoerd, de fractie wil alleen nog opmerken al eens te hebben voorgesteld om het verschil in heffingen te vergroten, in het vertrouwen dat de raad de betalers van belastingen gelijk zou willen behandelen.

Dhr. Eikenaar (SP):

- Is van mening dat er voor groot onderhoud en vervanging hard ingezet moet worden, ten behoeve van veiligheid. Noemt hierbij uitval van straatverlichting als voorbeeld.
- Heeft zorg over vermindering van onderhoud. Het tevredenheidsniveau mag niet te veel blijven dalen.

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

Mw. Jongman-Mollema (ChristenUnie):

- Vraagt aandacht voor zwerfvuil; de binnenstad is erop achteruitgegaan.
- Bij het punt verruiging is in de praktijk onduidelijk welk grasveld wel en welk grasveld niet gemaaid wordt door de gemeente. Het levert een gevoel van overlast op en het draagt niet bij aan de verkeersveiligheid. De fractie hoort veel klachten over té veel ruigheid.
- Het verlichtingsprobleem is door het college heel snel opgepakt, waarvoor dank.
- Waar gaat de genoemde 1,3 miljoen euro naartoe?

Mw. Wilschut (PvdD):

- Zwerfvuil moet met voorrang aangepakt worden.
- Benadrukt dat burgerparticipatie wel grenzen heeft.
- Hoe staat het met de kastanjabomen?
- Vindt 'de vervuiler betaalt' bij de afvalstoffenheffing een goed principe.

Dhr. Eikenaar (SP):

- Vraagt of mw. Wilschut gedacht heeft aan de gevolgen voor de natuur, als er afval gedumpt gaat worden.

Mw. Wilschut (PvdD):

- Zegt dat deze gevolgen lijken mee te vallen. Dit zou nader onderzocht kunnen worden.
- Vraagt verder welk gepland onderhoud van bomen bedoeld wordt.

Dhr. Van der Veen (GroenLinks):

- Heeft de brief over uitstel van langcyclisch onderhoud gelezen. Vraagt of er meetbare effecten zijn op de borgdoelstellingen.
- Vraagt of het college de plussen en minnen van burgerparticipatie en het maaibeleid kan aangeven.
- Vraagt naar een update over de stand van zaken en ontwikkelingen van het Stadspark.
- Is blij met het inzichtelijk maken van het verduurzamen van het wagenpark.

Dhr. Prummel (Stadspartij):

- Er is onvoldoende geld voor investeringen in 'groen' als gevolg van keuzes die afgelopen periode gemaakt zijn.
- Zegt dat de verwachtingen van Stadlers bomen en bloemen zijn en een fontein op de Grote Markt. Zou willen dat hier meer geld voor beschikbaar is. De binnenstad dreigt grijs te worden.
- Is zeer positief over burgerparticipatie.
- Zou liever meer geld voor onderhoud en beheer uittrekken dan voor prestigeprojecten.
- Vindt het reserveringssysteem voor onderhoud een stap in de goede richting.

Mw. Koebrugge (VVD):

- Laat op haar mobiele telefoon zien dat de applicatie 'Meld Stad' inmiddels rood is. De meldingen komen dus binnen, maar worden niet snel genoeg opgelost.
- Hoe staat het met de besparingen op waterbeheer? Duurzame energie is belangrijk, de wc's hoeven bijvoorbeeld niet meer doorgespoeld te worden met drinkwater.

Mw. Copini (D66):

- Vindt dat bewonersparticipatie en groenparticipatie prachtige middelen zijn om te zorgen dat de stad er mooi uit blijft zien. Vindt wel dat dit meer gepromoot moet worden bij jongeren in de stad.

Wethouder Visscher:

- De gemeente is nu toe aan vervanging van objecten die kort na de oorlog zijn gebouwd. Gelukkig heeft de gemeente het rioolsysteem goed op orde, helaas is er niets gereserveerd voor vervanging. Bij deze begroting is nu een trendbreuk gemaakt in verband met structurele middelen voor vervanging.
- Er is 1,3 miljoen euro om voor 24 miljoen euro vervangingsinvesteringen te doen ten behoeve van groot onderhoud. Er is een tienjarenplan van aanpak gemaakt, met geld dat nu wordt voorgesteld, onder andere voor het aanpakken van knelpunten in de openbare verlichting. De borgscores zullen hiermee gaan stijgen.

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

- De brief d.d. 26 oktober 2011 zal nog voor de begroting kunnen worden doorgenomen.
- Langcyclisch onderhoud is met de eerdergenoemde bedragen opgelost.
- De score voor borgschouw is 89%, gelijk gebleven bij voorgaande jaren.
- Beantwoordt de vraag van de heer Prummel dat er nog een rapportage komt, waarin onderscheid wordt gemaakt voor de binnenstad.
- Inmiddels zijn er grote ondergrondse containers geplaatst voor afval. In 2012 is er extra aandacht voor het schoonhouden van de binnenstad.
- In gesprekken met bewonersorganisaties komt ook de burgerparticipatie aan de orde, de wethouder komt er volgend jaar op terug.
- Er zijn leuke voorbeelden van groenparticipaties te noemen in Lewenborg en het Noorderplantsoen.
- Er komt nog een brief over educatie, de milieustewards en dergelijke.
- De kastanjes staan niet meer in de begroting, het laatste onderzoek heeft een andere conclusie opgeleverd. Dit had inderdaad vermeld moeten worden.
- Voor de ontwikkelingen bij waterbeheer zal de wethouder navraag doen bij wethouder Dekker.
- Binnenkort is er een bijeenkomst met de bewoners van het Noorderplantsoen om terug te blikken op het jaar 2011 en vooruit te blikken op 2012.
- Het college zoekt naar een goede balans binnen burgerparticipatie. Dit geldt ook bijvoorbeeld voor het sneeuwruimbeleid. Verruiging was een relatief pijnloos middel om te bezuinigen en op termijn nog omkeerbaar. Van burgers wordt zeker niet al het onderhoud verlangd. Wanneer burgers het niet (meer) doen, neemt de gemeente het over.

Dhr. Seton (CDA):

- Wil voorkomen dat wordt gezegd: de gemeente doet wat minder, want de burger doet het wel.

Mw. Koebrugge (VVD):

- Is er toe te zeggen dat er in 2012 minder meldingen zullen zijn en dat die sneller opgelost zullen zijn?

Wethouder Visscher:

- Zegt dat er duizenden meldingen per jaar zijn, maar dat zij zeker zal gaan kijken of er sneller actie kan worden genomen.

De voorzitter sluit de vergadering.

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

VERSLAG VERGADERING PROGRAMMA 10, VEILIGHEID

Datum: 27 oktober 2011
Plaats: Oude raadzaal
Tijd: 18.15-19.00 uur

Aanwezig: mw. A. Postma (voorzitter), mw. C.E. Bloemhoff (PvdA), dhr. J.M. van Keulen (VVD), dhr. W.B. Leemhuis (GroenLinks), mw. I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie), mw. M. Wilschut (PvdD), mw. L.R. van Gijlswijk (SP), dhr. H.J.M. Akkermans (D66), mw. H. Joustra (CDA), dhr. **J.B. Houwing** (Student & Stad)

Namens de griffie: mw. E.M. Wechgelaer (commissiegriffier)

Wethouder: dhr. J.P. Rehwinkel (burgemeester)

Afwezig m.k.: dhr. G.J.D. Offerman (Stadspartij)

Verslag: (C.C.M. Koster-Bosma Notuleerservice Nederland)

De voorzitter opent de vergadering en heet de commissieleden en de aanwezigen op de publieke tribune welkom.

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Complimenteert het college, met name de burgemeester, met het programma.
- Heeft nog wel uitleg nodig op de gestelde technische vragen over bestrijding mensenhandel en het terugdringen van criminaliteit. Hoe gaat dit verder in Groningen?

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Is blij dat het college erin geslaagd is budget te creëren, ondanks het wegvallen van de rijksbijdrage.
- Wil graag nadere uitleg over de aanpak van de mensenhandel.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Sluit zich volledig aan bij de opmerkingen van de voorgangers.

Dhr. Akkermans (D66):

- Sluit zich ook aan bij voorgaande sprekers.
- Vindt het wel belangrijk om te blijven zoeken naar goede mogelijkheden
- Klopt het dat het wegvallen van de Alders-Oostingelden leidt tot bezuinigingen bij de brandweer?

Mw. Joustra (CDA):

- Is blij dat er zo ingezet blijft worden op veiligheid (cameratoezicht en dergelijke).
- Wat gebeurt er met de inzet van polycarbonaat in plaats van glas in de horeca? De ondernemers klagen onder andere over problemen met de opslag van de voorraad en de klanten zouden hebben aangegeven dat een biertje minder schijnt te smaken. Wat is de mening van het college hierover?

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Vraagt wat belangrijker gevonden wordt: veiligheid of de voorkeur van ondernemers.

Mw. Joustra (CDA):

- Wil graag weten hoe het college ertegen aankijkt.
- Volgens de veiligheidsmonitor is het geweld gedaald, toch is het gevoel van veiligheid in de periode 2008-2010 niet verbeterd. Hoe kan dit?

Dhr. Houwing (Student en Stad):

- Heeft met genoegen gelezen over de aanpak van huiselijk geweld.
- Vraagt naar de inzet van de bestrijding van mensenhandel.
- Veiligheid & Jeugd moet hoog op de agenda. Wil van college weten wat er gebeurt bij een eventueel tekort op het budget.
- Hoe is de verdeling van de veiligheidsmiddelen?

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Merkt op dat het wegvallen van extra geld voor de jeugd aan het Rijk ligt en niet aan de keuze van de gemeente Groningen.

Dhr. Houwing (Student en Stad):

- Ziet geen geld voor deze veiligheid gegarandeerd staan en spreekt daarom van een gebrekkige agendering.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Vraagt of dhr. Houwing vindt dat het college een kunstgreep zou hebben uitgevoerd. Wil hier graag nadere toelichting op van hem.

Dhr. Houwing (Student en Stad):

- Licht toe dat dit heeft te maken met de toevoeging van aandelen van Enexis aan de weerstandscapaciteit.

Mw. Wilschut (PvdD):

- Schrok van de Wet ondersteuningorganisatie fysieke veiligheid. Er wordt nog over gediscussieerd, de fractie is benieuwd naar de uitkomsten.
- Is erg positief over het extra geld dat beschikbaar is voor Jeugd & Veiligheid.
- Hoe zit het met de voorlichting over brandveiligheid bij kamerverhuur?

Dhr. Van Keulen (VVD):

- Geeft zijn complimenten voor het rondbreien van de veiligheidsbegroting.
- Kan zich aansluiten bij wat eerder is gezegd, dat het Groningen toch is gelukt ondanks het terugdringen van bijdragen van het Rijk.

Er ontstaat een discussie tussen dhr. Akkermans, dhr. Van Keulen, dhr. Leemhuis en mw. Bloemhoff over verantwoordelijkheden van het Rijk enerzijds en van de gemeente anderzijds.

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Vraagt of de bestrijding van jeugdoverlast een taak is van de politie of van de gemeente.

Dhr. Van Keulen (VVD):

- Zegt dat het in eerste instantie een taak van de gemeente is.

Burgemeester Rehwinkel:

- Spreekt zijn dank uit aan de commissieleden dat deze met zoveel aandacht naar de collegevoorstellen hebben gekeken.
- Het is voor het college niet eenvoudig geweest om dat op te vangen wat wegviel vanuit het Rijk. Gelukkig is de schade beperkt gebleven. Het budget is iets teruggeschoefd, maar er is iets meer beschikbaar voor Burgernet en het Twaalfde Huis (instelling voor Dagbesteding). Dit valt wel weg uit veiligheidsbeleid, maar wordt op een andere manier aangevuld.

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Vraagt of de keuzes de volgende keer in de begroting kunnen worden opgenomen, met als toelichting waar budget wegvalt en waar het eventueel wordt opgevangen.

Burgemeester Rehwinkel:

- Weet niet of dat mogelijk is, maar heeft de suggestie gehoord.
- Zegt toe schriftelijk terug te komen op de vragen over 'veilige evenementen/veilig uitgaan', maar dat het beleid gericht is op meer politie-inzet.
- Op bestrijding mensenhandel wordt niet gekort. De burgemeester kent geen signalen dat dit niet genoeg zou zijn, maar zal het desgevraagd met de andere leden van het college afstemmen.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Zegt de burgemeester toe met concrete voorbeelden te komen van signalen dat er meer nodig is.

Burgemeester Rehwinkel:

- Deelt mee dat het schrappen van taken bij basisbrandweezorg, geen gevolgen zou moeten hebben voor de regionale basiszorg. Er moet geregionaliseerd worden. Dit is een verplichting die waarschijnlijk wettelijk opgelegd gaat worden.
- Op de vraag over de Alders-Oostinggelden, stelt de burgemeester een wedervraag die ook regionaal ter discussie staat: moet je altijd het maximale willen? Je kunt ook kiezen voor 'goed genoeg', zeker in een situatie van beperkte middelen.

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

- De discussie over polycarbonaat in plaats van glas: Bij het Noorderzonfestival is ook polycarbonaat gebruikt. Er zal geprobeerd moeten worden om de ondernemers in voorlichtende sfeer positief te stimuleren en om inzicht in het veiligheidsaspect te creëren.
- Over drugsriminaliteit wordt ook in regionaal verband gesproken.
- De monitor Veiligheid en de veiligheidsbeleving: Er is een gelijkblijvend cijfer, maar er wordt wel méér geambieerd.
- Er zijn al resultaten geboekt bij de bestrijding van huiselijk geweld, maar het kan nog beter. Bij overtreding van een huisverbod zal altijd overgegaan worden tot strafvervolgning.
- Veiligheidsmiddelen: Er is een koppeling aan de prioriteiten in de kadernota.
- De vraag over voorlichting bij kamerverhuur is zowel op verhuurders als huurders gericht.
- De gemeente Groningen heeft redelijk weten te compenseren, maar het vraagt ook een grote krachtsinspanning. De activiteiten rondom het Stadspark en de drafbaan zijn hier een goed voorbeeld van.

De voorzitter sluit de vergadering.

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

VERSLAG VERGADERING PROGRAMMA 11-13, STADHUIS EN STADJER,
BEDRIJFSVOERING, OVERIG

Datum: 27 oktober 2011
Plaats: Oude raadzaal
Tijd: 17.30-18.15 uur

Aanwezig: mw. A. Postma (voorzitter), mw. C.E. Bloemhoff (PvdA), dhr. J.M. van Keulen (VVD), dhr. K.S.N. van der Veen (GroenLinks), mw. I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie), dhr. G.J.D. Offerman (Stadspartij), mw. L.R. van Gijlswijk (SP), dhr. J. Luhoff (D66), dhr. J. Seton (CDA), mw. R.J.A.M. Krüders (Student & Stad)

Namens de griffie: mw. E.M. Wechgelaer (commissiegriffier)

Wethouder: mw. C.T. Dekker (GroenLinks)

Afwezig m.k.: mw. M. Wilschut (PvdD)

Verslag: (C.C.M. Koster-Bosma Notuleerservice Nederland)

De voorzitter opent de vergadering en heet de commissieleden en de aanwezigen op de publieke tribune welkom.

Mw. Krüders (Student en Stad):

- Is er nog meer snelheid mogelijk bij het punt digitalisering?
- Vraagt in hoeverre er binnen de gemeente aan de orde is dat op meer plaatsen het wiel uitgevonden wordt. Moet er niet meer sprake zijn van standaardisering?
- Heeft twijfels over de flexibiliteit bij inzet van arbeid. Heeft hier binnenkort nog gesprekken over.
- Zijn er uitbreidingsmogelijkheden voor het gebruikmaken van de beschikbare kennis in de stad en wat zijn initiatieven hiertoe?

Dhr. Seton (CDA):

- Vraagt of het bij de implementatie van DaFinci vanaf het begin de bedoeling is geweest om extra uren in te zetten.
- Er wordt gesproken over extra capaciteit bij de Bestuursdienst; is het de bedoeling om hier extra mensen voor in te huren?
- Rechtsbescherming; er zouden plannen zijn om Bezwaar en Beroep uit te besteden.
  - Externe inhuur zou toch verminderd worden?
  - Kan dit extern worden gedaan, in verband met de rechtsbescherming van de burgers?
- Gebeurt de salariering van de vier nieuwe programmadirecteuren volgens een nieuwe structuur?

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Is blij dat de efficiënte, sociale inkoop is verbeterd.
- Sluit zich aan bij het CDA over de salarissen van de nieuwe programmadirecteuren.
- Is blij met de extra functioneringsgesprekken.
- De inhuur van externen mag wel iets minder.
- Vindt dat de digitalisering sneller mag gebeuren.
- Is enthousiast over de wijkcommunicatie. Er moet wel in de gaten gehouden worden of de websites wel actief gevolgd worden.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Is tevreden over de uitbreiding van het E-loket.
- Zegt dat het project DaFinci later vanavond nog aan de orde komt, maar wil graag weten of het aantrekken van extra personeel hiermee te maken heeft.

Dhr. Offerman (Stadspartij):

- Het programma spreekt erg aan.
- Wanneer burgers informatie willen aanvragen, kan dit dan al digitaal gebeuren?

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

- Wil graag nadere uitleg over de inhuur, genoemd op bladzijde 357.
- Is het eens met de zienswijze over flexwerken.
- Vindt dat er ruimhartig moet worden omgegaan met het opleidingsbudget voor raadsleden.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Zegt dat de inzet van extra mensen voor de implementatie van DaFinci een onaangename verrassing is. Wil graag uitleg van de wethouder hierover.

Dhr. Luhoff (D66):

- Het is een ambitieus programma, onder andere ten aanzien van digitalisering. De fractie is hier wel positief over.
- Vraagt om spoed bij digitalisering.
- Dringt bij burgerparticipatie aan op het gebruikmaken van wielen die al uitgevonden zijn.

Dhr. Van Keulen (VVD):

- Sluit zich aan bij eerdere opmerkingen over DaFinci.
- Stelt vast dat er voor infrastructuur IT 1,7 miljoen euro per jaar is begroot. Wil hier graag uitleg over.

Wethouder Dekker:

- Is het eens met de VVD over het lering trekken uit de geschiedenis. De genoemde 1,7 miljoen euro is echter nog aan de magere kant. In december komt er nog een ICT-visie. Het geld dat uitgegeven is aan DaFinci is niet in een bodemloze put gekomen en had achteraf gezien gewoon veel hoger begroot moeten worden.

Dhr. Van Keulen (VVD):

- Dankt de wethouder voor de uitleg. Hij benadrukt een volgende keer graag eerst een visie te willen zien en dan te oordelen over het bijbehorende budget.

Wethouder Dekker:

- De visie staat gepland voor december. Niet alles kon voor de begroting klaar zijn.
- Zegt dat wat staat op bladzijde 42 van de najaarsnota, niet klopt. Er moet ondersteuning komen voor concernfinanciën, zeker niet specifiek bedoeld voor DaFinci.
- De vragen over digitalisering zullen ook met de ICT-visie worden beantwoord.
- Burgerparticipatie en wijkcommunicatie; er zijn webstatistieken die beschikbaar gesteld kunnen worden.
- De vraag over het uitbesteden van rechtsbescherming; voor een deel wordt Beroep en Bezwaar anders ingericht, wellicht door uitbesteding.
- De memo van het college over inhuur extern personeel wordt herschreven.
- De vijf leden van het GMT (Gemeenschappelijk Management Team) worden op hetzelfde niveau betaald als voorheen de AD werd gefinancierd. Op mobiliteitsbeleid zal strakker gestuurd worden, hierover komt in november een brief.
- Op de vraag over de oprichting van een kenniscentrum (beschreven op bladzijde 243) komt de wethouder nog schriftelijk terug.
- Heeft weinig concreet beeld bij de opmerkingen over een zogenaamde, standaardisering in verband met het voorkomen van het opnieuw uitvinden van het wiel. Zij zal overleg voeren met wethouder Schroor en er daarna schriftelijk op terugkomen.

De voorzitter sluit de vergadering.

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

VERSLAG VERGADERING PROGRAMMA 14-15, LOKALE BELASTINGEN EN HEFFINGEN, ALGEMENE INKOMSTEN EN POST ONVOORZIEN

Datum: 27 oktober 2011
Plaats: Oude raadzaal
Tijd: 16.45-17.30 uur

Aanwezig: mw. A. Postma (voorzitter), mw. C.E. Bloemhoff (PvdA), dhr. J.M. van Keulen (VVD), dhr. K.S.N. van der Veen (GroenLinks), dhr. W.B. Leemhuis (GroenLinks), mw. I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie), dhr. G.J.D. Offerman (Stadspartij), mw. L.R. van Gijlswijk (SP), dhr. H.J.M. Akkermans (D66), dhr. J. Seton (CDA), dhr. **J.B.** Houwing (Student & Stad), mw. M. Wilschut (PvdD)

Namens de griffie: mw. E.M. Wechgelaer (commissiegriffier)

Wethouder: mw. C.T. Dekker (GroenLinks)

Afwezig m.k.: -

Verslag: (C.C.M. Koster-Bosma Notuleerservice Nederland)

De voorzitter opent de vergadering en heet de commissieleden en de aanwezigen op de publieke tribune welkom.

Dhr. Seton (CDA):

- Bij lokale lastendruk staat de gemeente Groningen landelijk op de eerste plaats van alle steden. We zijn de op een na leukste stad, maar ook de meest vervuilde stad.
- De woonlasten zijn hoog, de woonlusten zijn helaas minder hoog. Wat is de ambitie van het college om dit, binnen de mogelijkheden, aan te pakken?
- Welke ambitie heeft het college binnen de bestaande mogelijkheden?

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Is blij dat het college iets doet aan de afvalstoffenheffing.
- De PvdA wil Groningen uit de top 5 van duurste steden wat betreft woonlasten hebben.
- Er moet gewerkt worden aan het naar beneden brengen van de lasten.

Er ontstaat een discussie tussen mw. Bloemhoff, mw. Van Gijlswijk, dhr. Van Keulen en dhr. Seton over het dalen of stijgen van de lasten.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Het woonlastendebat is zojuist al gedeeltelijk gevoerd.
- Dividend is een gegarandeerde inkomensbron. Vraagt de wethouder om toelichting over de ontwikkelingen met Enexis in dit verband.
- Vraagt wat precies bedoeld wordt met de cryptische zin op bladzijde 292 over kapitaalverstrekkingen/investeringen van 55 miljoen minder, waar staat: 'Ontwikkeling in Grote Markt-project Forum'.
- In de komende commissievergadering F&V zal nog nader gesproken worden over kostendekkendheid rijbewijzen, horeca, reinigingsheffing en dergelijke.

Mw. Wilschut (PvdD):

- Sluit zich aan bij de opmerkingen van de heer Seton over woonlasten.
- Is blij met voorstellen rondom afvalstoffenheffing ('de vervuiler betaalt').
- Bedrijven zouden van de reinigingsrechten af moeten, en meer richting contracten gaan. Toch zijn de reinigingsrechten niet gestegen en de hondenbelasting bijvoorbeeld wel. Hoe zit dit?
- Wat is de visie om bedrijven over te halen naar contracten?

Dhr. Van Keulen (VVD):

- Vindt het niet iets om trots op te zijn dat Groningen de duurste stad is. Hier moet iets aan gebeuren.

Er ontstaat een discussie tussen dhr. Van Keulen en mw. Van Gijlswijk over de offers die gebracht zouden moeten worden om het bovenstaande te bereiken.

Verslag commissiebehandeling programma's begroting 2012 27...

Dhr. Van Keulen (VVD):

- Verwijst naar de eerder gevoerde korte discussie over de stijgende of dalende lasten en merkt op dat het lastig te beoordelen is omdat de nominale berekening buiten beschouwing blijft. De tarieven stijgen 2,2%. Er wordt niet uitgelegd hoe die berekening tot stand komt. Graag toelichting hierop.
- Vraagt hoe hard de afspraken zijn over de Enexis-aandelen.

Dhr. Houwing (Student en Stad):

- Stelt vast dat volgende week de tarieven pas worden besproken, dat het daarom lastig is om er nu al op in te gaan.
- Vindt dat de vrijstelling voor hondenbelasting voor een tweede hond afgeschaft moet worden.
- Over het kwijtscheldingsbeleid is gisteravond een pittige discussie gevoerd.
- De fractie is voorstander van het principe 'de vervuiler betaalt' maar komt er nog nader op terug.
- Het Ondernemersfonds Groningen bewijst nu al zijn werking.

Dhr. Akkermans (D66):

- Hoe zit het met korting op RUD's? Graag toelichting hierop.
- Op bladzijde 292 staat over de integratie- en decentralisatieuitkeringen; er wordt gesproken over de voordelen van uitkeringen die omhooggaan en de nadelen van de uitkeringen die dalen of verdwijnen. Dit zijn verschillende gegevens, hoe zit dit precies?

Wethouder Dekker:

- Wil over de laatste opmerking van de heer Akkermans eerst ambtelijk overleggen en zal er volgende week donderdag op terugkomen.
- De genoemde eerste plaats van Groningen is inmiddels mogelijk achterhaald. Vindt het een goed streven van mw. Bloemhoff om minimaal naar een zesde plek te komen en denkt dat hiervoor al een eerste stap is gezet.
- De vraag over de nominale stijging wordt eerst buiten beschouwing gelaten, in het verleden is hierover al uitvoerig gediscussieerd.

Dhr. Seton (CDA):

- Wil wel graag naar een goede vergelijking toe. Daarvoor moet ook gekeken worden naar de nominale stijging in andere steden.

Wethouder Dekker:

- Verwijst naar de opmerkingen over de eerste plaats van Groningen. Er zijn inderdaad hoge woonlasten, maar daar krijgen we ook iets voor terug.
- De brief van Gedeputeerde Staten inzake Enexis komt in kopie naar de commissie (noot: wordt nog tijdens vergadering uitgereikt).
- Op de vraag van mw. Jongman over bladzijde 292 komt de wethouder nog schriftelijk terug.
- Het juiste tarief is 2,2%, de commissie zal hierover nog nader schriftelijk geïnformeerd worden.
- De korting op RUD's is meegenomen in het weerstandsvermogen.
- Op de vraag over contracten met bedrijven in plaats van het laten betalen van reinigingsrechten, antwoordt de wethouder dat dit een verschuiving betekent, omdat de reinigingsrechten niet meer dan 100% kostendekkend mogen zijn.
- Het beleid hoe bedrijven kunnen worden overgehaald om over te gaan op contracten voor reiniging, valt onder acquisitiebeleid en daarmee onder wethouder Schroor.

De voorzitter sluit de vergadering.

Verslag begroting F&V 27 oktober 2011

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING FINANCIËN EN VEILIGHEID

Datum: 27 oktober 2011
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 20.00 – 21.55 uur

Aanwezig: de heer J. Spakman (voorzitter, PvdA), de dames C.E. Bloemhoff (PvdA), L.R. van Gijlswijk (SP), M. Wilschut (Partij voor de Dieren), de heren B. Baldew (PvdA), J.M. van Keulen (VVD), M.T. Gijsbertsen (GroenLinks), W.B. Leemhuis (GroenLinks), H.J.M. Akkermans (D66), J.H. Luhoff (D66), J. Seton (CDA), E.P. Koopmans (ChristenUnie), J.B. Houwing (Student en Stad)
Namens de griffie: de heer W.T. Meijer (commissiegriffier)
Namens het college: mevrouw C.T. Dekker (GroenLinks)
Afwezig m.k.: de heren P. Rehwinkel (burgemeester) en F. de Vries (wethouder, PvdA)
Verslag: de heer J. Bosma (Notuleerservice Nederland)

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 20.03 uur en heet iedereen hartelijk welkom.
- Wijst erop dat de tarievennota, de brief over het rentebeleid en de Voortgangsrapportage 2011-II tijdens de commissie d.d. 2 november 2011 aan de orde zullen komen. De brief over aanvullende bezuinigingen komt vooralsnog in december aan de orde.

A.2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Gemeentebegroting 2012 inclusief begrotingswijzigingen (raadsvoorstel 7 oktober 2011) - algemeen, paragrafen en financieel perspectief

Dhr. Akkermans (D66):

- Complimenteert het college met deze sluitende begroting, het hogere weerstandsvermogen en het mogelijk maken van politieke wensen in moeilijke tijden.
- Verzoekt het college aanvullende concrete informatie te verschaffen over de bereidheid van de provincie aandelen Enexis over te nemen en de ingeboekte bedragen te onderbouwen.
- Wijst op het dilemma rijksbezuinigingen te compenseren. Burgers kunnen daardoor denken dat het wel meevalt en het Rijk kan denken dat de gemeente bezuinigingen toch wel opvangt.
- Pleit voor een structurele oplossing voor het Parkeerbedrijf in plaats van het incidenteel opvangen van tekorten.
- Kan zich vinden in het vragen van een second opinion bij grote projecten. Hoe kan dit verbonden worden aan een stresstest?
- Vraagt waarom het college de afloop van 2011 al heeft meegenomen in de dekking van de Begroting 2012.
- Oppert op termijn structureel een percentage te reserveren bij grote projecten en nieuwbouw voor zaken die nu onder ISV-gelden vallen.
- Is benieuwd of de checklist burgerparticipatie gemeengoed begint te worden.
- Roept het college op intensiever te overleggen met bewoners en met name met ondernemers in de binnenstad. Er heerst nog steeds onvrede.
- Informeert naar de ambities van het college met het duurzaamheidscentrum.

Dhr. Baldew (PvdA):

- Complimenteert de durf om naast bezuinigingen ook te investeren in risicomanagement, sociale werkvoorziening, schuldhulpverlening, cultuur en veiligheid.

Verslag begroting F&V 27 oktober 2011

- Is verheugd dat de lokale lasten niet reëel omhoog gaan en dat de afvalstoffenheffing is verlaagd, al kan die nog lager.
- Is bereid na te denken over aanvullende maatregelen als Groningen nog steeds de eerste plek blijkt in te nemen wat betreft lokale lasten.
- Zag liever betere sturing op O2G2 om dat geld in sociale voorzieningen te steken.
- Is bezorgd over politiek-bestuurlijk management van grote projecten en ziet dit graag onderzocht bij de second opinion en stresstest.
- Betreurt het dat een volwaardige begroting weer niet tijdig is aangeleverd, ondanks de investeringen in DaFinci. Overweegt een motie over het begrotingsproces.
- Denkt aan het Forum bij de genoemde 35 miljoen euro van de provincie voor aandelen Enexis.
- Verifieert of het verkoopbedrag is gebaseerd op de intrinsieke waarde en niet op dividenden.
- Wil weten of de reservering van 10 miljoen euro voor het Parkeerbedrijf de problemen werkelijk oplost en of de jaarlijkse dotering van zeven ton voor de parkeervoorziening van het Forum het financiële risico van het Forum zal doen toenemen.
- Vraagt hoe het kan dat de gemeente een risico van een half tot een miljoen euro loopt bij de door de fiscus onderzochte onkostendeclaraties van de dienst OCSW. Speelt het breder?
- Oppert bovenformatieven die tot 80 fte à 5,2 miljoen euro zullen groeien in 2012, in te zetten bij werkzaamheden om inhuur van externen te verminderen.

Dhr. Seton (CDA):

- Ziet volgend jaar liever niet een aparte begroting en najaarsnota. Het leidt tot veel bladeren.
- Vraagt een toelichting waarom de wethouder voor de herfstvakantie triomfantelijk twitterde met een sluitende begroting te komen, terwijl het saldo acht ton negatief blijkt te zijn. Tornen aan de toezegging elk jaar sluitend te begroten doet het vertrouwen geen goed.
- Constateert dat de aandelen Enexis essentieel zijn voor de begroting en het weerstandsvermogen. In de brief van GS d.d. 26 oktober 2010 staat echter geen harde toezegging of een bedrag. Waarop is de 35 miljoen euro gebaseerd?
- Ontvangt graag voor de gemeenteraad het oordeel van de accountant over verlenging van afschrijftermijnen om uitvoering van de motie hierover te kunnen beoordelen.
- Informeert naar de grenzen van efficiencywinst. Is het een risico dat bijna de helft van de bezuinigingen hieruit bestaat?
- Begrijpt niet of de zeven ton buffer voor de parkeergarage Forum nu een voorziening of een reserve is. Doel is toch het geld niet uit te geven?
- Trekt graag met de PvdA op om ervoor te zorgen dat Groningen niet meer de duurste stad van Nederland is. Realiseert de PvdA zich dat hier offers voor nodig zijn?
- Behandelt graag de brief over aanvullende bezuinigingen nog voor de gemeenteraad.

Dhr. Houwing (Student en Stad):

- Vindt het opvallend dat ondanks veel nieuw beleid en rijksbezuinigingen de begroting sluitend is en verklaart dit uit het weerstandsvermogen.
- Is bezorgd over de 27 miljoen euro onttrekking uit reserves. Wanneer wordt aanvulling echt noodzakelijk?
- Wijst erop dat in het verleden nooit stille reserves werden meegenomen in de weerstandscapaciteit. Waarom gebeurt dat nu wel met de aandelen Enexis? Is dat om nieuw beleid te kunnen financieren?
- Heeft bedenkingen over de zekerheid van toekomstige verkoop door de voorbehouden in de brief van GS en over de verkoopwaarde van de aandelen, die bij activa zelden constant is. Dit doet afbreuk aan de zekerheid van het weerstandsvermogen.
- Vraagt of het college een noodplan heeft als de provincie de aandelen niet overneemt of tegen een lagere waarde.
- Gaat graag de discussie aan of alle ambities noodzakelijk zijn, want die gaan waarschijnlijk niet allemaal samen met goed risicomanagement en een gezond weerstandsvermogen.

Verslag begroting F&V 27 oktober 2011

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Acht het onverstandig het Forum, de RegioTram, de Zuidelijke Ringweg en Meerstad gelijktijdig uit te voeren, maar steunt deze projecten wel.
- Wijst op het uitgangspunt van een sluitende begroting zonder onttrekking aan de reserves. Toch is er een tekort van 822.000 euro.
- Vraagt hoe het college de onzekerheid van de Enexis-deal ziet, aangezien de aandeelhouderscommissie en PS zich er nog over uit moeten spreken.
- Oppert middelgrote projecten te betrekken bij de second opinion en stresstest op de vier grote projecten.
- Constateert dat ruim 650.000 euro bezuinigd gaat worden op lokaal inkomensbeleid door een korting op de normering, terwijl kwetsbare groepen niet geraakt zouden worden.
- Betreurt de bezuiniging van 250.000 euro op schoolprojecten over genotmiddelen, pesten en seksualiteit. Vreest dat de bepleite alcoholpoli voor jongeren druk bezocht zal gaan worden.
- Stelt dat ICT en overheid meestal geen gelukkige combinatie vormen. Waarom zou Groningen een uitzondering zijn en wel veel efficiencyvoordelen kunnen behalen?
- Vraagt naar de 50.000 euro per jaar voor implementatie van DaFinci. Meer geld was toch niet nodig?
- Wil nadere onderbouwing van criteria voor de inzet van de 2 miljoen euro voor de cultuursector en zou zelf eerder voor inkomensbeleid kiezen.
- Twijfelt aan de financiële haalbaarheid van plannen, gezien de hoge risico's, de vele tekorten en het tegenvallende tempo van bezuinigingen. Zo is het risico Zuidelijke Ringweg nog onbekend. Het stoplicht staat nog steeds op oranje en zorgvuldigheid is geboden.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Complimenteert de begroting die in financieel beroerde tijden risico's opvangt en investeert zonder lasten te doen stijgen.
- Steunt de second opinion en de stresstest.
- Noemt het consistent beleid stille reserves alleen op de balans te zetten als ze ook verkocht kunnen worden. Daarom gebeurt het niet met schoolgebouwen, maar wel met aandelen.
- Maakt bezwaar tegen het beeld van de dienst OCSW wat betreft onkostendeclaraties. Het probleem speelt gemeentebreed, zo blijkt uit de begroting.
- Proeft wantrouwen jegens de provincie wat betreft aandelenverkoop. De besluitvorming hoort echter thuis bij PS.

Mw. Wilschut (Partij voor de Dieren):

- Complimenteert het doorzetten van belangrijke ontwikkelingen ondanks de bezuinigingen.
- Vindt een second opinion naar financiële haalbaarheid van grote projecten ook gewenst.
- Ziet graag meer aandacht voor duurzaamheid in educatie en bouw. De Fairtrade stad kan beter geëtaleerd worden en de investeringen in energieneutrale bouw mogen hoger.
- Steunt de gemeentelijke compensaties, bijvoorbeeld wat betreft jeugdveiligheid.
- Is positief over de inzet van burgerparticipatie bij schone wijken.
- Is tegen verdere verlaging van de afvalstoffenheffing. Het principe van 'de vervuiler betaalt' moet werken om gedragsverandering en bewustwording tot stand te brengen.
- Hecht aan cultuur en hoopt dat het in 2012 beter zal gaan met het Groninger Museum.

Dhr. Van Keulen (VVD):

- Vindt het knap in deze moeilijke tijden de begroting rond te krijgen.
- Betreurt het dat geen rekening wordt gehouden met de risico's van Meerstad.
- Is bezorgd over de brief van de provincie over de aandelen Enexis. De brief is geen aanleiding om 35 miljoen euro in te boeken. Creativiteit is nodig, creatief boekhouden niet.
- Vindt de behandeling van twee documenten dit jaar – eenzijdig besloten door het college – chaotisch verlopen en niet voor herhaling vatbaar. Eén begrotingsstuk is beter.
- Complimenteert het college met tijdige aanlevering van de tarievennota.
- Komt pas met een definitief oordeel na een toelichting op de risico's van Meerstad en de brief van de provincie over de aandelen Enexis.

Verslag begroting F&V 27 oktober 2011

Dhr. Gijsbertsen (GroenLinks):

- Is eerder opgelucht dan bezorgd over de begroting gezien de reële problemen, risico's en ambities van de stad. Toch lukt het ambities te realiseren en bezuinigingen te compenseren waar nodig. Dat is een goede prestatie.
- Is verheugd dat het weerstandsvermogen dit jaar al op 0,84 ligt.
- Vindt het voor de hand liggen dat PS zeggenschap heeft over de eventuele aankoop van aandelen Enexis en verbaast zich over de ophef hierover.
- Begrijpt de vraag naar de waardebepaling van de aandelen Enexis beter.
- Vermoedt dat de 6 miljoen euro voor Europapark te laag is. Het risico is ingeschat op 6 tot 10 miljoen euro.
- Is benieuwd hoe het college aankijkt tegen het mogelijk extra tekort van 6,2 miljoen euro op de gebundelde uitkeringen Wwb in relatie tot het risicoprofiel en de weerstandscapaciteit.
- Sluit zich aan bij het verzoek om een second opinion en een stresstest.
- Vindt het lastig duurzaamheid te beoordelen nu dat verspreid door de begroting staat in plaats van gebundeld.
- Is blij met de tariefdifferentiatie afvalstoffehellingen.
- Herhaalt bezorgdheid over bezuinigingen op de Stadspas, Cultuurpas en zelforganisaties. Zal scherp kijken naar voorstellen hierover.
- Is niet ontevreden over de aparte Najaarsbrief die scherp nieuwe accenten aangeeft.

Wethouder Dekker:

- Stelt dat de economische recessie bepalend is voor de financiële ruimte. Vorig jaar moest alleen al voor grondverkoop en woningbouw 80 miljoen euro worden afgeboekt.
- Compenseert een aantal rijksbezuinigingen die de raadsbreed gewenste sociale stad bedreigen, ook al is compensatie eigenlijk in strijd met het collegeprogramma.
- Beamt dat de audit commissie geraadpleegd had moeten worden voor het besluit twee boekwerken aan te leveren.
- Is verheugd wel de septembercirculaire meegenomen te kunnen hebben in de begroting. De effecten zijn 12 tot 14 miljoen euro in 2012-2014 en 9 miljoen euro in 2015.
- Begrijpt dat twee boekwerken geblader oplevert. Toch is de informatie zo juist adequater.
- Bestrijdt dat geld voor DaFinci anders ingezet had kunnen worden. Het geld is niet weggegooid, maar had beter geprognoseerd moeten worden.
- Garandeert dat prognosefouten niet uitgesloten kunnen worden. Ervan leren is essentieel.
- Is tevreden over de begroting. Forse bezuinigingen van 45 miljoen euro maken nieuw beleid en een rekeningresultaat mogelijk. Anderzijds is in de weerstandscapaciteit voor het eerst behoedzaam rekening gehouden met een vertraging in bezuinigingen voor 3 miljoen euro structureel en met juridische risico's en O2G2. Het risicoprofiel is verlaagd door dotaties aan Europark (6 miljoen euro) en het Parkeerbedrijf (10 miljoen euro).
- Verantwoordt het schrappen van 7,5 van de 10 miljoen euro extra bezuinigingen uit het voorjaar. Dat zou een risico inhouden voor gestelde doelen, de sociale stad en de speelruimte die de organisatie nodig heeft om van AMT naar GMT te groeien.
- Reageert dat de Zuidelijke Ringweg een project en een risico van het Rijk is. Het project staat genoemd, omdat de gemeente wellicht onderliggende wegen aan moet pakken.
- Is blij dat de weerstandscapaciteit nu al boven de 0,8 uitkomt, terwijl dit beoogd was in 2014.
- Is bereid het tekort van acht ton door te schuiven naar 2013 om de begroting sluitend te maken. Dat zou boekhoudkundig en niet inhoudelijk zijn. Acht ton is relatief weinig op een begroting van 900 miljoen euro. Het streven van het college is over de gehele collegeperiode sluitend te begroten en ambities te realiseren. Het overschot van 15 miljoen euro in 2015 is ongekend.
- Baseert de 35 miljoen euro voor de aandelen Enexis op informeel overleg met de provincie na de toezegging bereidheid tot koop van GS. Heeft het bedrag bewust laag ingeschat.
- Is van plan bij onderhandelingen het maximaal haalbare te krijgen voor de aandelen. Wil daarom alleen vertrouwelijk dieper ingaan op de totstandkoming van de waarde.

Verslag begroting F&V 27 oktober 2011

- Zal net als bij elke post en elk risico de waarde van de aandelen Enexis op gezette tijden actualiseren. Dat is onderdeel van de normale cyclus van planning en control.
- Respekteert de brief van GS en vindt dat geen afbreuk doen aan de toezegging. De brief markeert de logische positie van PS.
- Stelt dat de provincie als toezichhouder op gemeentelijke financiën zeer tevreden is over de begroting en het weerstandsvermogen.
- Heeft uit behoedzaamheid de volledige 35 miljoen euro toegeschreven aan het weerstandsvermogen, hoewel slechts 23 miljoen euro nodig was om op 0,8 te komen.
- Constateert dat sommige commissieleden de 35 miljoen euro niet vertrouwen. Blijft dat zo, dan ziet de wethouder aanvullende maatregelen om voor 23 miljoen euro aan beleid te schrappen, graag tegemoet.
- Is niet per se van plan de aandelen op korte termijn te gelde te maken. Misschien wel nooit. De bereidheid tot koop maakt het al mogelijk de weerstandscapaciteit te verhogen. Deze methode is overlegd met de accountant die de brief van GS overigens nog niet heeft gelezen.
- Vindt het een goed idee grote projecten niet alleen financieel, maar ook organisatorisch te laten bekijken met een externe blik. De uitkomsten worden betrokken bij de begroting 2013.
- Erkent een fout in de begroting. De jaarlijkse voorziening van zeven ton bij het Forum voor de parkeergarage wordt ten onrechte een reserve genoemd.
- Komt in november in de commissie Beheer en Verkeer terug op mogelijke oplossingen voor het Parkeerbedrijf, gevolgen voor grondexploitaties en gebruikmaking van BDU en RSP.
- Antwoordt dat de accountant akkoord is met verlenging van afschrijftermijnen. Een notitie hierover wordt leesbaarder gemaakt en kan betrokken worden bij de Voortgangsrapportage bezuinigingen in december.
- Gaat aan de slag met het duurzaamheidscentrum.
- Start binnenkort experimenterend met het betrekken van ondernemers in de binnenstad om economische ontwikkelingen in het gebied Oosterstraat-Gelkingestraat te versterken.
- Wijst erop dat Meerstad terugkomt in de begroting in de voorziening van 35 miljoen euro en in het weerstandsvermogen. Verder is het wachten op de nieuwe grex en de second opinion van de Rebel Group voor de Kerst. Dan kan een eventuele aanvullende voorziening pas aan de orde zijn.
- Stelt voor tijdens de Begroting 2013 te inventariseren welke financieringen in 2015 wegvallen. ISV is hier een voorbeeld van.
- Beamt dat niet alleen de dienst OCSW, maar de hele gemeente betrokken is bij de kwestie rond kostendeclaraties. Reageert schriftelijk waarom OCSW specifiek genoemd wordt in de Najaarsnota.
- Antwoordt dat bovenformatieven wel moeten matchen met beschikbaar werk. De procedures met het mobiliteitscentrum zijn vrij strak. Bij een vacature moet eerst een intern traject doorlopen worden voordat externen in beeld komen.

De voorzitter:

- Peilt de commissie en concludeert dat de brief over aanvullende bezuinigingen tijdens de commissie Financiën en Veiligheid van 2 november 2011 besproken zal worden. Het voorstel over het vrijgeven van huwelijkslocaties schuift daarom een maand door.

De voorzitter sluit de vergadering om 21.55 uur onder dankzegging.

Verslag F&V

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING FINANCIËN EN VEILIGHEID

Datum: 2 november 2011
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 13.00 – 15.03 uur

Aanwezig: de heer J. Spakman (voorzitter, PvdA), de dames L.R. van Gijlswijk (SP), M. Wilschut (Partij voor de Dieren), de heren B. Baldew (PvdA), R.O. Martens (PvdA), W. Moes (PvdA), D. Jager (VVD), J.M. van Keulen (VVD), M.T. Gijsbertsen (GroenLinks), W.B. Leemhuis (GroenLinks), R.P. Prummel (Stadspartij), H.J.M. Akkermans (D66), J. Seton (CDA), E.B. Koopmans (ChristenUnie), J.B. Houwing (Student en Stad)

Namens de griffie: de heer W.T. Meijer (commissiegriffier)

Namens het college: mevrouw C.T. Dekker (GroenLinks), de heren P. Rehwinkel (burgemeester) tot B4 en T. Schroor (D66) tot B4

Insprekers: de heren De Beij (namens Koninklijke Harddraverij- en Renvereniging Groningen), Kamps (op persoonlijke titel) en Van Gelder (namens Van Gelder Evenementen Catering)

Verslag: de heer J. Bosma (Notuleerservice Nederland)

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 13.00 uur en heet iedereen hartelijk welkom.
- Wijst op de rondgelegde brief met toezeggingen van de burgemeester en op de rondgelegde bijlage bij de brief rentebeleid, ook digitaal nagezonden.

Wethouder Schroor:

- Maakte op een persconferentie de vorming van het GMT bekend. Het AMT met de algemeen directeuren is opgeheven. De heren Teesink, Van der Wal en Diepeveen zijn benoemd. Er staan nog twee vacatures open.

Burgemeester Rehwinkel:

- Complimenteert wethouder Schroor en de gemeentesecretaris met hun voorhoederol in de vorming van het GMT. Het college maakt zijn programma waar.

A.2. Vaststelling agenda

De commissie besluit B1, B2 en B3 uit te stellen vanwege de toevoeging van agendapunt B7, het raadsvoorstel aanvullende bezuinigingen.

De agenda wordt conform deze wijzigingen vastgesteld.

A.3. Langetermijnagenda en lijst moties en toezeggingen

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Vraagt om bespreking van de terugblik op de internationale samenwerking 2010 en het jaarplan 2011 met een vooruitblik op de stedenband met Xi'an.

Burgemeester Rehwinkel:

- Levert het jaarprogramma internationale samenwerking zo spoedig mogelijk aan.
- Komt terug op drie aanbevelingen uit het jaarverslag Ombudsman 2010. Kwaliteit van dossiervorming wordt met indicatoren gemonitord. Een nieuw onderzoek naar e-mailverkeer leverde een betere totaalscore op van 12% naar 69% en een betere algemene beoordeling van 5,8 naar 6,3. Verbeteracties bespreekt het college binnenkort met de Ombudsman. Tot slot is een nieuw contract straatverlichting afgesloten met herstel van lampen en kabelstoringen binnen respectievelijk één en twee weken. Bewoners krijgen bericht. Er is extra geld voorgesteld voor vervanging van verouderde kabels.

Verslag F&V

- Meldt dat in 2010 landelijk 26 meldingen binnenkwamen van genitale verminking. De stijging komt mede door betere analyse. Het college houdt aandacht voor het onderwerp. Het advies- en meldpunt kindermishandeling is de spil in het opvangen van signalen.

A.4. Conformstukken

A.4.a. Brandbeveiligingsverordening (raadsvoorstel 7 oktober 2011)

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 30 november 2011.

A.4.b. 3^e Voortgangsrapportage Bezuinigingen 2011-2014

Dhr. Gijsbertsen (GroenLinks):

- Leest dat snelle winst er niet in zit voor de efficiencykorting op het budget maatschappelijke ontwikkelingen. Wil voor akkoord te gaan eerst kennisnemen van de te maken fundamentele heroverweging.

Dhr. Houwing (Student en Stad):

- Ziet nog steeds onduidelijkheden over de haalbaarheid van voorstellen.
- Is tegen het betalen van de projectleider en secretaris uit de reservepost frictiekosten.

Wethouder Dekker:

- Reageert dat het merendeel van de bezuinigingen in 2011 is gerealiseerd. Onzekerheid blijft, daarom ook deze kwartaalrapportage. Het bedrag blijft kaderstellend. De begroting is extra behoedzaam. Het weerstandsvermogen bevat structureel 3 miljoen euro voor het wellicht niet realiseren van bezuinigingen. De accountant is akkoord met de afschrijvingstermijnen.
- Antwoordt dat financiering van de projectleider uit de formatie van de Bestuursdienst een extra frictie op zou leveren.

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 30 november 2011.

A.5. Rondvraag

Dhr. Kamps (inspreker op persoonlijke titel):

- Sprak vorig jaar ook al in over het disfunctioneren van de politie.
- Is sindsdien wederom twee keer ten onrechte opgepakt en vastgezet.
- Is boos over afgewezen aangiften van valse aangiften, niet in behandeling genomen klachten en de onbekende status van twaalf ingediende aangiften.
- Stelt dat de korpsbeheerder op basis van foutieve informatie besloot een overleg over de kwestie met de korpschef af te gelasten.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Is benieuwd naar de rol van de raad in deze kwestie. Die gaat toch over de inhoud van het veiligheidsbeleid en niet over de functie van de korpsbeheerder? Algemeen is het uitgangspunt wel dat klachten en aangiften in behandeling genomen zouden moeten worden.

Dhr. Houwing (Student en Stad):

- Is benieuwd hoe wethouder Dekker reageert op het krantenbericht met het standpunt van PS over de eventuele overname van Enexis-aandelen.

Dhr. Seton (CDA):

- Is door het krantenbericht nog minder gerust over de Enexis-aandelen. Is er een plan B?

Dhr. Van Keulen (VVD):

- Sluit zich aan bij de vragen van Student en Stad en het CDA.
- Vindt het buitengewoon onverantwoord de Enexis-aandelen in te zetten om de begroting te laten sluiten en komt hierop terug.
- Ziet een serieus voorstel tegemoet om zoals toegezegd vervolg te geven aan de inspraak op 6 juli 2011 over de kwestie Kuil in Engelbert. Een vermeend toegezegde weg komt er niet; wel verkeersdrempels die de ondernemers hinderen.

Burgemeester Rehwinkel:

- Is bereid de door de inspreker aangekaarte kwestie over aangiften en klachten in de driehoek te bezien.
- Zal aangiften die de stad betreffen nagaan.

Verslag F&V

De voorzitter:

- Zal de toezegging een vervolg te geven aan de inspraak uit Engelbert aankaarten in het presidium. De kwestie valt onder de commissie Beheer en Verkeer.

Wethouder Dekker:

- Heeft na overleg met ondernemers het profiel van de verkeersdrempels in Engelbert verlaagd.
- Maakt zich geen zorgen over de toezegging van GS over overname van de Enexis-aandelen.
- Gaat er niet van uit dat PS de toezegging teniet zal doen, maar zal in dat geval 23 miljoen euro moeten vinden om het weerstandsvermogen alsnog voldoende op peil te brengen.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.4. Tarievennota 2012 (raadsvoorstel 7 oktober 2011)

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Stelt voor de tariefsverhoging leges coffeeshops stapsgewijs te verhogen conform de afgesproken handelwijze.
- Ziet graag differentiatie van de categorie evenementen met tweehonderd tot tweeduizend deelnemers. Voor een wijkkermis of schoolsponsorloop is 200 euro veel geld. Uitbreiding van de meldplicht naar honderdvijftig of tweehonderd deelnemers en onderscheid maken met commerciële evenementen kan ook helpen.
- Vindt het weinig dienstverlenend mensen die bijvoorbeeld door ouderdom niet in staat zijn hun legitimatiebewijs op te komen halen, 15 euro in rekening te brengen. Is het voor de groep gedetineerden mogelijk kosten te dekken uit het project nazorg ex-gedetineerden? Voor hen is een legitimatiebewijs essentieel om huisvesting en een uitkering te kunnen regelen.

Dhr. Seton (CDA):

- Complimenteert het college met de tijdige aanlevering. Hopelijk blijkt dit structureel.
- Informeert naar het risico van niet afgeronde taxaties. Is dit eenmalig?
- Vindt dat de tariefsverhoging coffeeshops geleidelijker had gekund. Is eerder niet gekeken naar kostendekkendheid?
- Vraagt of het woonschepcomité over de tariefswijziging alleen is geïnformeerd of dat er ook echt met het comité gesproken is.
- Wil weten of dekking van de begraafrechtenmotie uit een extra maatregel op beheer en onderhoud een automatisme is. Of was een andere afweging ook mogelijk?

Dhr. Akkermans (D66):

- Sluit zich aan bij het compliment van het CDA en de vragen over coffeeshops en evenementen.
- Ontvangt graag nadere toelichting op de berekening van de compensatie van 2,2% wat betreft de nominale verhoging.
- Is benieuwd hoe zo veel mogelijk burgers bereikt kunnen worden via mailservice of social media. Postcodegestuurde informatie zou goed kunnen werken.

Dhr. Prummel (Stadspartij):

- Spreekt vaak ouderen die aangewezen zijn op de Gezinsbode. De computer is nog geen volledige vervanging. Bovendien helpen de gemeentelijke advertenties de Gezinsbode in stand te houden. Dat is belangrijk voor de lokale democratie.
- Heeft veel aarzeling bij verhoging van de ozb-tarieven, met name van niet-woningen.
- Is akkoord met de nominale stijging.
- Vraagt waarom het Wob-toezicht niet kostendekkend zou zijn.
- Is tegen verhoging van de hondenbelasting en eerder voor afschaffing.
- Vindt kostenbesparing op groenonderhoud Selwerderhof niet nodig.
- Kiest eerder voor verlaging dan voor verhoging van het marktgeld in deze slechte tijden.
- Stelt dat overleg over bezuinigingen weinig zin heeft. Daar zijn betrokkenen altijd tegen.
- Pleit voor het duidelijker formuleren van de leges rij- en ID-bewijzen langs te brengen. Is tegen zulke hoge leges voor thuisbezoeken.

Dhr. Houwing (Student en Stad):

- Sluit zich aan bij vragen over coffeeshops en middelgrote evenementen.

Verslag F&V

- Is bezorgd over het feit dat hoge leges op straatmuziek zullen leiden tot spelen zonder vergunning.
- Vindt dat logiesbelasting een doelbelasting zou moeten zijn, maar gaat akkoord met het eenmalig inzetten van middelen voor de tarieftaakstelling.
- Ziet de schijn ontstaan dat hondenbelasting als doelbelasting wordt gegeven.
- Ziet graag verdere differentiatie van de afvalstoffenheffing, op voorwaarde dat de kwijtscheldingsregeling voor alle burgers wordt toegepast.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Dankt het college voor de tijdige aanlevering.
- Dacht dat leges voor straatmuzikanten vorig jaar al met 38 euro verhoogd waren. Gaat deze verhoging gepaard met scherpere controles op vergunningen?
- Vraagt waarom pas eind 2012 gekeken wordt naar mogelijke kostenverlaging bij evenementenleges. Waarop is de forse 200 euro voor middelgrote evenementen gebaseerd?
- Concludeert dat de 103.000 euro besparing op groenonderhoud Selwerderhof zonder de motie niet gevonden en dus op de burger verhaald zou zijn geweest.
- Vraagt waarom coffeeshopleges niet stapsgewijs, maar in een keer vertienvoudigd worden.

Mw. Wilschut (Partij voor de Dieren):

- Vindt het goed dat het woonschepcomité is ingelicht over de verhoging. Het comité weet de weg naar inspraak goed te vinden.
- Vraagt waarop de aanname is gebaseerd dat internetpublicatie 20% van advertenties in de Gezinsbode bedraagt.
- Betreurt dat de hondenbelasting de hoogste van het noorden is. Bij aanschaf denken eigenaren niet aan belasting en het risico bestaat dat ze daarom op verzorging van het dier bezuinigen.
- Vindt de afvalstoffenheffing beter gericht op gezinssamenstelling. Toch betaalt een klein gezin evenveel als een groot gezin. Betalen kleinere gezinnen mee voor de grotere?
- Komt terug op het initiatiefvoorstel over plastic tasjes in verband met besteding van de egalisatiereserve aan voorlichting over duurzaam omgaan met vervuiling.

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Is tevreden over de ontwikkeling van woonlasten, verruiming van kwijtschelding voor ondernemers en de afgelaste verhoging van rioolrechten.
- Wil graag iets meer toelichting op de verwachte ontwikkeling van de reserve afvalstoffenheffing met een overzicht van uitgaven en inkomsten de komende jaren.
- Vraagt waarom gekozen is het voorstel van Fonds Ondernemend Groningen over te nemen om de ozb voor niet-woningen te verhogen van 2% naar 4%.
- Geeft in overweging leges voor een verkoopvergunning relatief meer te verhogen dan leges voor een bouwvergunning van woonboten. Verbouw betekent verbetering. Bovendien gaat het bij verkoop toch al om een hoog uit te geven bedrag.

Dhr. Van Keulen (VVD):

- Accepteert niet dat het normaal wordt de lasten te verhogen, reëel dan wel nominaal. Blijft hameren op een jaarlijkse serieuze afweging lasten te verhogen of verder te bezuinigen.
- Ziet graag een andere oplossing voor de leges voor middelgrote evenementen, die belangrijk zijn voor de levendigheid in de stad.
- Verifieert of de meevallers logiesbelasting ten goede komen aan Marketing Groningen.
- Is bezorgd over de verhoging van leges voor coffeeshops. Welke berekeningen zitten erachter, bijvoorbeeld wat betreft uurtarief?

Dhr. Baldew (PvdA):

- Complimenteert het college met de tijdige aanlevering en het uitblijven van rekenfouten.
- Constateert tevreden dat rijksbezuinigingen op belangrijke onderdelen worden opgevangen, terwijl de lokale reële lasten niet stijgen. Nominale stijging is in overeenstemming met het uitgangspunt van kostendekkendheid.
- Steunt het om alle positieve resultaten afvalstoffenheffing in de reserve onder te brengen om de woonlasten verder te verlagen en ook na 2014 het kwijtscheldingsbeleid te continueren. Dit beleid is sociaal en voorkomt schoksgewijze ontwikkeling van tarieven.

Verslag F&V

- Vindt het goed tarieven gefaseerd kostendekkend te maken.
- Sluit zich aan bij de vraag van het CDA over mogelijk alternatieve dekking van begraafrechten.
- Begrijpt niet waarom de verhoging van leges voor coffeeshops met 900% nu pas is voorzien. Kan het ook in etappes? Is de communicatie wel goed geweest?

Wethouder Dekker:

- Is niet voor herhaling van de discussie over kostendekkendheid van tarieven. Dit blijft de leidraad met slechts uitzonderingen wanneer gevolgen voor kwetsbare groepen of onheuse concurrentie onaanvaardbaar zijn.
- Acht het niet realistisch de ozb minder te verhogen dan nominaal. Het slaat een gat in de begrotingen en dat kan lastig met meer efficiëncymaatregelen worden opgevangen. De helft van de 45 miljoen euro bezuinigingen bestaat al uit efficiëncywinst.
- Stuurt binnenkort een collegebrief met antwoorden op vragen uit de begrotingscommissies. Ook de opbouw van de nominale compensatie komt daarbij aan de orde.
- Voert moties over afvalstoffenheffing uit door meer relatie tussen productie en heffing te leggen en door de resterende reserve in te zetten voor tariefsegalisatie. Verdere verlaging nu zou in 2015 namelijk tot een ongewenste schoksgewijze stijging van 12 euro leiden.
- Is bereid de egalisatiereserve nader te onderbouwen, maar wat voegt het politiek toe?
- Zegt toe met een positieve grondhouding de voorstellen van de SP te bekijken wat betreft middelgrote evenementen (meer differentiatie aantal deelnemers, verruiming meldplicht, onderscheid commercieel en publiek). Komt hierop schriftelijk terug voor de begroting.
- Stelt dat een vergunning voor verbouw van een woonschip tijdrovender en dus duurder is dan een verkoopvergunning. Een andere verdeling is in strijd met het uitgangspunt van kostendekkendheid.
- Antwoordt dat wethouder Visscher lang zocht naar alternatieve dekking van de afgelaste verhoging begraafrechten. Het lukte tot 165.000 euro. Daarom is dat nu een taakstelling op het meerjarenbeleid.
- Nam vorig jaar bij uitzondering horeca niet mee in het uitgangspunt van kostendekkendheid. Startte dit voorjaar met fasering en komt terug op nadere verhoging van de drank- en horecavergunning.
- Komt voor coffeeshops alsnog met een gefaseerde tariefsverhoging.
- Constateert dat de hondenbelasting niet de hoogste van Nederland is.
- Gaat de financiële consequenties onderzoeken om bij ouderen thuisbezoeken voor ID-kaarten te doen op kosten van de gemeente. Rijbewijzen kunnen mensen wel zelf ophalen.
- Kijkt op langere termijn naar de mogelijkheden bezoeken voor ID-kaarten voor gedetineerden anders te financieren.
- Realiseert zich dat niet iedereen toegang tot het internet heeft en probeert dit op te lossen wat betreft gemeentelijke communicatie. Vraagt het mailalert ambtelijk na.
- Wijst op staand beleid een vast bedrag van de logiesbelasting aan Marketing Groningen uit te keren. Meeropbrengsten komen ten goede van de begroting.
- Reageert dat de marktelden minder verhoogd worden dan eigenlijk nodig. 30.000 euro van het tekort van 40.000 euro wordt gerealiseerd door efficiency.

Het raadsvoorstel wordt als discussiestuk geagendeerd voor de raad van 9 november 2011.

B.5. Rentebeleid en renterisico's (collegebrief 7 oktober 2011)

Gezien de tijd en de aanwezige sprekers bij B7 wordt de bespreking doorgeschoven naar de commissievergadering van 7 december 2011.

B.6. Voortgangsrapportage 2011-II (collegebrief 13 oktober 2011) en Begrotingswijzigingen bij Voortgangsrapportage 2011-II (raadsvoorstel 14 oktober 2011)

Gezien de tijd en de aanwezige sprekers bij B7 wordt het raadsvoorstel als conformstuk geagendeerd voor de raad van 9 november 2011.

Verslag F&V

B.7. Aanvullende bezuinigingen 2012-2014 (raadsvoorstel 20 oktober 2011)

Dhr. De Beij (inspreker namens Koninklijke Harddraverij- en Renvereniging Groningen):

- Vernam met verbazing via de media dat de drafspor wordt opgeheven. De gemeente heeft nooit overlegd met de vereniging.
- Herinnert eraan dat de gemeente hechte aan concerten op de Drafbaan en in 2000 de vereniging 25 koersdagen garandeerde. In 2008 kwam hier een stuk onderhoud bij met een gemiddelde vergoeding van 13.000 euro. Het is onduidelijk waar het te bezuinigen bedrag op de drafspor verder vandaan zou moeten komen.
- Is benieuwd waarom drafspor niet meer zou kunnen op een evenemententerrein. De koersen worden in goed overleg ingepast en aangepast. De voorbereidingen op het nieuwe seizoen zijn al bezig.
- Wijst erop dat de Sweepstakes trials en de trials twee landelijke topsportevenementen zijn. Daarnaast groeit het draagvlak met onder meer een businessclub. Afschaffen van de drafspor met zijn lange historie is niet zomaar terug te draaien.
- Leest niets terug over het legaat van de heer Scholten de drafspor in stand te houden en lopende contracten.

Dhr. Van Gelder (inspreker namens Van Gelder Evenementen Catering):

- Kwam met de gemeente overeen de gebouwen te onderhouden, in ruil voor een vijfjarig niet op te zeggen contract horeca uit te baten op de drafbaan.
- Investeerde de eerste vijf jaar tienduizenden euro's in voorzieningen.
- Constateert dat het oogsten uit zal blijven. Dat getuigt niet van goed bestuur en is niet conform de insteek van de overeenkomst met de gemeente, met wie overigens een goede verstandhouding bestond.

Dhr. Seton (CDA):

- Agendeerde het raadsvoorstel vanwege het verband met de begroting.
- Ziet niet bij elk voorstel voor 2013 en 2014 de noodzaak nu al tot vaststelling over te gaan.
- Wijst erop dat het aanvankelijk in de raad van december behandeld zou worden. Zoveel haast had het college dus niet. Behandeling in december kan onduidelijkheden nog wegnemen.
- Is benieuwd naar de inschatting van het college over het legaat van Scholten en de afspraken met de horecaexploitant.
- Wijst erop dat overige noordelijke provincies de drafspor al hebben wegbezuinigd.
- Vindt de onderbouwing van de bezuiniging op de drafspor cijfermatig onduidelijk.
- Hekelt dat betrokkenen via de krant achter de bezuinigingen op de drafspor moesten komen.
- Vraagt zich af of deze bezuiniging wel verstandig is.

Dhr. Akkermans (D66):

- Sluit zich aan bij de bijdrage van het CDA, met name wat betreft communicatie.

Dhr. Houwing (Student en Stad):

- Is het nadrukkelijk oneens met het schrappen van het budget onvoorzien gezien het interen op reserves over de hele linie.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Vraagt zich af of de gemeente nog wel een aantrekkelijk werkgever is na uitkleding van het ISA-pakket.
- Verifieert of inderdaad niet bezuinigd wordt op Goed Idee.

Mw. Wilschut (Partij voor de Dieren):

- Deed navraag naar Goed Idee en begreep dat er in de praktijk niets verandert.
- Is principieel tegen drafspor vanuit het oogpunt van dierenwelzijn. Wel had de communicatie met de drafsporvereniging beter moeten.
- Wil toezicht op de stelling dat de 0,5 fte-bezuiniging op duurzaamheid de projecten niet zal beïnvloeden.
- Is benieuwd naar de uitwerking van de 700.000 euro energiebesparing op gemeentelijke gebouwen.

Verslag F&V

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Sluit zich aan bij de zorgen over communicatie met de draf sportvereniging en de aanwezige horeca.
- Zou een eventuele bezuiniging op Goed Idee spijtig vinden.

Dhr. Van Keulen (VVD):

- Is onaangenaam verrast over de bezuiniging op de draf sport en vooral over het niet communiceren hierover. Het rikt naar onfatsoenlijkheid.
- Gaat niet akkoord met een pakket bezuinigingen waar de Drafbaan in zit.
- Ziet afschaffing van het ISA-zorgpakket ten koste gaan van arbeidsvoorwaarden. Is er goed over gecommuniceerd met de OR?

Dhr. Gijsbertsen (GroenLinks):

- Sluit zich aan bij de vraag van de SP over het ISA-zorgpakket.
- Vindt de bezuiniging op duurzaamheid opvallend in het licht van de gemaakte plannen.
- Is niet principieel tegen bezuiniging op draf sport, maar het moet wel reëel en conform afspraken zijn. De vragen over communicatie zijn terecht.
- Kan de bezuinigingen op het meerschap Paterswolde moeilijk plaatsen gezien de activiteiten. Wat zijn de inhoudelijke effecten?
- Ziet vaststelling van het gehele pakket net als de 40 miljoen euro in 2010, waarbij de raad in de uitwerking op zaken terug kan komen.

Dhr. Prummel (Stadsparij):

- Pleit ervoor nu niet te besluiten tot een slecht onderbouwde bezuiniging op draf sport, maar breder te discussiëren over het gebruik van het Stadspark.
- Acht het voorstel niet rijp voor besluitvorming.

Dhr. Baldew (PvdA):

- Steunt het besluit 2,5 in plaats van 10 miljoen euro aanvullend te bezuinigen.
- Vindt het goed lokale lasten en sociale voorzieningen te ontzien.
- Vraagt of de bezuinigingen per se dit jaar vastgesteld moeten worden.
- Sluit zich aan bij zorgen over communicatie met de Drafbaan. Afspraken moeten nageleefd worden.

Wethouder Dekker:

- Pleit ervoor de bezuinigingen wel nu vast te stellen om de meerjarenbegroting sluitend te maken. Ook spreken sommige bezuinigingen voor zich, zoals energiebesparing. De uitwerking komt vervolgens in de functionele commissies aan de orde.
- Antwoordt dat de bezuiniging op het meerschap met name een efficiëncymaatregel is.
- Spreekt op 7 november 2011 met het GHOR over het ISA-pakket. Ondanks de versoberde arbeidsvoorwaarden is Groningen nog steeds een aantrekkelijke werkgever.
- Wil niet vooruitlopen op beantwoording van schriftelijke vragen over de Drafbaan.
- Beamt dat het niet netjes is bezuinigingen via de media te communiceren, al is er vorige week wel ambtelijk contact geweest.
- Stelt voor het pakket nu wel vast te stellen. Bij de uitwerking is het mogelijk niet akkoord te gaan met bepaalde onderdelen. Het college zal dan met alternatieven moeten komen om de meerjarenbegroting alsnog sluitend te maken.

Het raadsvoorstel wordt aangehouden en waarschijnlijk aangepast; komt terug in de commissie van december.

C. HUISHOUELIJK DEEL

C.1. Ingekomen stukken en stukken ter kennisname

De voorzitter:

- Meldt dat de brief over de veiligheidsregio ten onrechte aan de raad was geadresseerd en inmiddels in handen van het college is gesteld.

C.2. Vaststelling verslag 5 oktober 2011

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

Verslag F&V

De voorzitter sluit de vergadering onder dankzegging om 15.03 uur.